

dr. CSORBA ÉVA

A Bika és a Skorpió

SZIMBÓLUMELEMZÉS
és
IRODALMI
SZÖVEGGYŰJTEMÉNY

2003-2023

dr. CSORBA ÉVA

1947. karácsonyán született Budapesten értelmiségi családban. Eredetileg matematikusnak készült, végül mégis az ELTE Bölcsészkarán diplomázott és irodalomtudományi doktorátusát is ott szerezte. Érdeklődése az irodalmi művekben és más alkotásokban megjelenő szimbólumok és mítosz-struktúrák iránt az emberi kultúra sok területét látókörébe vonta.

Jelen kötete ennek a kutatási témakörnek egy specifikus vetülete. Szándékai szerint azt igyekszik bemutatni, hogy **a szövegek, amelyeket az ember elolvas**

(és végső soron az emberi élet, éber óráinak és álmainak tartalma egyaránt tekinthető „szöveg”-nek – már ha ismerjük a jelrendszert, amelyen íródik)

mindig tartalmaznak egy olyan réteget, amely szimbólumokkal kommunikál velünk.

Ha ismerjük ezeket a kódokat, mind mélyebbre látunk ezekben a szövegekben.

Ennek a fontos ismeretnek a bemutatása céljából 6 kötetet tervezett, amelyek az Állatöv tengely-csillagjegyeinek szimbolikus jelentésrétegeit tárnák fel elemzések és irodalmi idézetek segítségével – a teljesség igénye nélkül:

a szerző reménye szerint mindenki kiegészíthetné ezeket saját olvasás-élményei és az ezekre vonatkozó átélések és gondolatok alapján.

TARTALOM

1. A szerző előszava a könyvhöz	5. old.
2. A BIKA ÉS A FAL	7. old.
2.1. Bevezetés a Bika szimbólumának megismeréséhez	8. old.
2.2. A FAL – előszó-tanulmány (2012)	19. old.
2.3. A bika, a fal és a labirintus – szöveggyűjtemény	57. old.
3. A SKORPIÓ (KÍGYÓ ÉS SAS)	93. old.
3.1. Bevezetés a Skorpió szimbólumának megismeréséhez	97. old.
3.2. Skorpió: a kígyó és a sas könyve – szöveggyűjtemény	112. old.

A szerző előszava a könyvhöz

Ez a könyv, amelyet most kezében tart az olvasó, egy hat részesre tervezett sorozat első darabja, és lényegét tekintve kommentárokkal ellátott szöveggyűjtemény.

A hat rész a **Zodiákus 6 tengelyének (12 jegyének) szimbólumait** mutatná be főleg irodalmi idézetek segítségével, és azt a célt tűzte ki maga elé, hogy a ‚kulturafogyasztó’-olvasó emberek azon hányadának, akik (nem kevés joggal) idegenkednek a bulvár-asztrológiától, bemutassa az asztrológiai szimbólumok értelmét és hihetetlenül gazdag jelentés-rétegeit, és felhívja a figyelmet arra, hogy **a szimbólumok akkor is jelen vannak és hatnak ránk (tudatunkra és tudattalanunkra egyaránt), amikor ezt egyáltalán nem is vesszük észre.**

A világfelfogás deszakralizálódásával a szimbólumok a modern emberiség látókörén kívülre kerültek (mivel korábban is elsősorban a vallási és az ahhoz kapcsolódó művészeti terekben voltak elevenek), és ezzel az emberi tudat óriási érték- és jelentés-veszteséget szenvedett el. A szimbólumok a nyelv-alkotás és így a gondolkodás építőkockái, sokdimenziós, élő elemei; nem ők absztraktak (mint sokan gondolják), hanem a tőlük megfosztott gondolkodás és nyelv válik élettelen, csupasz vázzá. Minden szimbólum mögöttese az egyének és közösségek érzékelései, gondolati és tapasztalati kincse; ezek egyfajta sűrítménye a szimbólum, amely tehát a valóság egyfajta koncentrátuma, mindig egyedi megjelenítője, amely ilyenformán nagyszámú valóság-elem jelentéseit hordozhatja magában. Ugyanakkor – éppen ezeknél a tulajdonságainál fogva – alkalmas arra, hogy valóságok között közvetítve olyan információkat adjon át, amelyek a hagyományos módon (ld. ‚nyelvi akadályok’ stb.) nem lehetnének kicserélhetők az eltérő kultúrák, civilizációk, valóság-dimenziók között. Egy-egy szimbólum elemzésekor feltáruhatnak ezek a jelentésrétegek, és megérthetjük, hogy **ha nem tudatosítjuk ezeket, akkor**

a tudattalan mélységeiből ‚támadnak’, azaz úgy hatnak ránk, hogy **nem ismerjük fel e hatások mibenlétét és következményeit sem.** Úgy gondoljuk, hogy a tudatosodás elkerülhetetlen gyorsulása folytán nem kerülhetjük el a tudattalan mélységi tartalmainak felszínre hozását – így az emberiség szimbólumkészletének feltárását, megismerését és megértését sem. A hétköznapi események éppúgy lehetnek szimbolikus jelentésűek, mint álmaink vagy a szabad perceinket kitöltő ‚kulturális’ tartalmak (beszélgetések, filmek, videók, könyvek stb.). Bár nem gondolnánk, egy regénycím (pl. a ‚FEHÉR HAJÓ”) felismerhetően előrevetíti a regény fő tartalmát, ami adott esetben egy kisgyermek halála (mert a ‚HAJÓ’ mint szimbólum – nagyon leegyszerűsítve – mindig a ‚másik partra’ való utazást – tehát a halált – jelzi¹, míg a ‚FEHÉR’ szín a tisztaságot, az ártatlanságot jelképezi, ezért temették a kisgyermeket fehér koporsóban stb.), és ha a konyhában kiejtünk a kezünkől egy paradicsomot, azzal talán a tudattalanunkban lakozó ‚Felsőbb Énünk”, a freudi Superego figyelmeztet bennünket arra, hogy jelen állapotunk vagy cselekvésünk éppen az ‚Édenből való kiűzetés’ helyzetébe hoz bennünket.

¹ „Kárón ladikja”

Ugyanakkor – bármilyen kijelentéseket talál is az Olvasó ebben a könyvben (és bármely más könyvben) – nem volna jó, ha ezeket állításokként olvasná, jóllehet inkább munkahipotézisek. Az emberi tudás mindig csak megközelítés, ha mégoly ősi vagy sokféle vagy megalapozott vagy lényegretörő is, ezért – az igazság szolgálatában – minden mondatot feltételes módba kellene tenni; ez azonban nagyon nehézkesé tenné a fogalmazást. Ennek okán azt kérjük az Olvasótól, hogy fogadja ezt a sok szót („Szó, szó szó”...), képet és mondatot nyitottan, és befogadásukkor szabadon érzékelje és áramoltassa magában mindazokat az érzéseket, képzeteket és benyomásokat, amelyeket ezek a szövegek felébresztenek a lélekben és a képzeletben. Így kerülhet legközelebb azokhoz a tartalmakhoz, amelyeket ez a két asztrológiai szimbólum, a Bika és a Skorprió hordoz magában, összesűrítve és elevenen megőrizve több ezer év tudását és élő tapasztalatát.

Az anyag természetéből következően ez a kötet inkább részletekben befogadható. Bárhol ütjük fel, egy-egy olyan szöveggel lesz találkozásunk, amelyek vagy megszólítanak vagy nem; rezonálhatnak velünk és az adott pillanattal, érzéseket és gondolatokat kelthetnek, vagy éppen hidegen hagynak bennünket akkor és ott.

Ha elkezdjük érteni a szimbólumok mibenlétét, ősiségüket, komplexitásukat és azt, ahogy mégis mindig képesek az adott pillanattal és a vele érintkező individuális tudattal együtt rezegni, ezek a szövegek (mint sok más, eddig másképp érzékelt műalkotás is) elkezdik megnyitni mélységi dimenzióikat, és a lassan öntudatra jutó lélek rejtett tudásának eddig nem is remélt gazdagságával ajándékoznak meg bennünket.

LECTORI SALUTEM!

Boldog belefeledkezést és örömteli ,ahá’-élményeket kíván:

a szerző

2023. telén

I. A BIKA ÉS A FAL

2003-2023

Bevezetés a Bika szimbólumának megismeréséhez

Ahhoz, hogy valamiképpen megközelítsük, mit rejt számunkra a Bika mint szimbolikus kép, egy másik ősi alakzathoz kell fordulnunk annál is inkább, mert második témánk, a Zodiákusban szemközt lévő Skorpió szimbólumának kígyóalakzata egészen közeli rokonságban áll vele: ez pedig a Sárkány.

A Sárkány (az „ősi kígyó”) mint csillagkép az ,égbolt tetején’, ő maga a teremtés kapujában áll: nem kevesebb, mint az őenergia első alakba-sűrítése, manifesztációja, a tudatnak a létről való lehasadása következtében előálló őszakadék, maga a „mondhatatlan Úr” (Madách) és betöltője egyben, a teremtett Lények elseje; minden Erő és Nagyság legelső foglalata, a Tündéresszony (az Élet léleke energiájának) őrzője.

És bármilyen meglepő lehet első hallásra, a Bika valami nagyon hasonló képlet (legalábbis mintha konkrétan a Föld vonatkozásában volna ő ugyanez);

a különbség abban fogható meg, hogy amíg

A SÁRKÁNY mindig **EGYÉNI**,

egymaga van (mint az *eredeti, ő-sárkány a hasadás szakadékában, az a bizonyos bibliai „ősi kígyó”, amiből* elágaznak más sárkányfajták az őselemek és funkciók, idők és helyek szerint, és ezek is individualizálódnak),

addig a **BIKA** eredeti formájában mindig **TÖMEG**, sokaság, ahogy a bölényt látjuk porfelhőben végigdübörögni az amerikai prérin, mint egy fergeteg, egy rémisztő vihar.

Ez a **BIKA** **ARCHETÍPUSA**, **AZ ŐSERŐ** (mint a tornádó), az indiánok bikája, ahogy ő valójában megformáltatott és létezik, **AHOGY** (az életerő)

AZ ELSŐDLEGES FORMÁBA ZÁRVA MŰKÖDIK.

Ehhez képest amit mi, ,civilizált emberek’ ismerünk itt Európában, az a másodlagos formába zárt bika; nem elég, hogy ő mint őserő be van zárva a bika-alakzatba, de külön is van választva (elkülönítve egymástól és a csordáról is leválasztva), jelezve a ,civilizáció’ (de az egész evolúció) egy lényegi irányát: ez pedig az **ELKÜLÖNBÖZÉS**, az önállóvá, egyedivé tétel, az elkülönülés, .a differenciálódás.

Mi a bikát mindig külön lényként látjuk: a tehenész-gazdának van egy vagy legfeljebb néhány tenyészbikája, amelyek a nemző szerepét töltik be, ezeket mindig elkülönítve tartják, **erős építményekbe zárva.**

Így a civilizációban a **BIKA** mindig **FALAK** közé van beszorítva –

és ez a **LABIRINTUS**, a Bika ikerszimbóluma.

A labirintus pedig nem más, mint a gondolkodás (a **KÍGYÓ**-tudás) számára létrehozott falak szimbóluma (az agytekervények!), amik közé beszorítjuk az őserőt (az Élet energiáját); és mi félünk ettől a fogvatartott erőtől, csak a Lélek (az individuális női élet-energia) tud szembenézni vele (a férfias tudat a legnagyobb kihívásnak tekinti, életre-halálra harcol vele, kockáztat és nemegyszer belebukik – erről szól a torreádor-sors, a bikaviadal szimbóluma). Ezért nagyon szoros kontroll alatt próbáljuk tartani ezt az őenergiát, bezárjuk az ész falai közé, ahol – magától értetődően – a bika frusztrált, dühös lesz, amiért nem tudja kiélni magát, nem tud száguldani (ami az ő elemi szükséglete):

mivel az erőkifejtés minden módja blokkolva van, ezért minden létehető frusztráció ösképe lett így: dühöngése a bezártság következménye

(amit az egész emberiség és pl. Jahve is felvállal, ahogy a saját maga által épített falak közé szorul: ezért van bennünk is valami elementáris frusztráltság. Aki elhagyja a társadalmat, annak minden szabályát, falait, a kényszereket – amik nem a természetes feltételek, hanem az ember által létrehozott korlátok –, azok úgy élnek a vadonban, úgy próbálnak élni a mesterséges struktúráktól megszabadulva, mint az ‚eredeti ember’ – azaz azon frusztrációk nélkül, amiket az emberi társadalom, az emberi elme hozott létre a maga falaiival).

A bika tehát – ahogy mi ismerjük – ennek a szimbóluma.

Ám nem kevésbé kijelzője – ‚ellenoldalával’, tükrével, tengelytársával, a Skorpióval együtt – az emberi létet alapjaiban meghatározó problémának: az élet és a halál kérdéskörének.

Bár ezt a tematikát hagyományosan a Szűz-Halak („halál-tengely”), ill. Nyilas-Ikrek (élet-tengely) kvadráthoz szokás kötni (Pap Gábor), nem nehéz belátni, hogy ott a kérdéskör egy másik dimenziója jelenik meg.

‚HAL, HÁLÓ, HALÁL’ szavaink nyelvi összefüggése már önmagában láttatja ezek tartalmi kapcsolódását. Amikor **Krisztus Jézusként a Földön él, halászokkal (is) barátokozik, többet elhív tanítványainak, és azt mondja nekik: „az emberek halászaivá teszlek titeket”** (Máté 4.19, Márk 1.17 stb.). Az ókeresztények (ezért **is**) hallal szimbolizáltak Krisztust és önmagukat. A Zodiákus Halak jegyét azonban **két, egymással szemben** úszó hallal szokták megjeleníteni – így, miközben **az egyik** oldal az altruista, krisztusi **szerepet (a lélek és az örök élet) hordozója, a másik** ennek **árnyéka** – az oly sokszor álságos, szemforgató jámborság mezébe öltözött „felebaráti szeretet”. *A szerepként működő szeretet*-perszóna ugyanis **kitakarhatja** a háttér-valóság (részben tudatossá sem váló) önzését, az ego akarat-impulzusait, a háritások világ-okoló alattomos mechanizmusait (*ha te tengem hibáztat, a hiba benned van; a rossz nem is létezik, csak a te beteg tudatodban* stb.), **az egész rejtett** (mi több: elszántan rejtegetett, felismerni nem akart) **árnyék-személyiséget**. Az ilyen embernél *láthatatlanná tett kényelmi szempontok irányítják* a látszatra oly nyitott, jötevő és toleráns, valójában *az áldozattal (is) járó, odaadó, felelősséget vállaló, gondoskodó, valódi szeretetre képtelen személyiséget*. Az ő *hamis énképük* nagyon makacs, *nehézen lepleződik le*. A Halak ily módon **rejtőzködő jegy** (aminthogy a túloldali Szűz is az ab ovo). Másfelől ha **a jegyet szimbolizáló két hal közül az egyik a szeretet-minőségek hordozója, a másik** a legdurvább ellenerők, **a legkarakteresebb árnyék-minőségeké**, és ezek kétfelé rángatják a halak-személyiséget ugyanúgy, ahogy a kozmoszt a centripetális (gravitációs, rendteremtő, összetartó, fénytermészetű) és a centrifugális (antigravitációs, kaotizáló, szét(h!)taszító, entropikus, sötét) energiák. És ahogy az univerzumot e két erő dinamikus egyensúlya tartja életben, úgy a Halak-embernek is a benne lévő **fény-és árnyék-természet harmonizálása lenne az életfeladata**. Ez nagyon magas szintű **ÉLET-minőséget jelentene** (lényegileg a Szellem és az általa tudatosodó Lélek közös, kölcsönös megváltódását). De miközben ehhez a jézusi hálóra kellene kerülnünk, az emberiség egy másik **háló, a NET** foglya lett.

A ‚NET’ valóban háló (mint a neve is mutatja), amely csapdába csalja az ember tudatát és megbénítja a lelkét. (Már vannak vizsgálatok, amelyek az agy egyes területeinek jelentős sorvadását mutatják a netfüggők körében, a lelki működések pedig láthatóan retardáltak és mind kevésbé valóságához kötődőek lesznek.)

Így tehát **a szeretet hálózata helyett** – amelyre Jézus utalt és amely hálózat összekötné az embereket a bizalom és kölcsönös támogatás szálaival, valóságos paradicsommá téve a Földet – **a NET** elképesztő tömegű **információs szeméttel hálózta be a bolygót** elhitetve velünk, hogy ezek nélkül az információk nélkül nem lehet élni (jóllehet százezer éveken át nem hiányzott az életnek mindez, nem beszélve arról, hogy a folytonos szűrés és választás kényszere szabályosan lebénítja az agy magasabb funkcióit, amely így kénytelen lemondani az élet lényegi kérdéseinek kutatásáról).

Ezen a hálón gyakorlatilag pillanatok alatt fennakad csaknem minden ember, és ezzel a Teremtő Intelligencia helyett öntudatlanul a rombolás erőihez csatlakoznak. Ezt a hálózatot nem a szeretet, hanem (az információ birtoklásán keresztül való) hatalomszerzési szándék vezérli. Akik pedig a hálózatot értik és kezükben tartják, az egész Föld urává lesznek.

A **„LÉLEK FORRADALMA” HELYETT** (amit szétmanipuláltak és teljesen „kifordítottak medriből”) **AZ INFORMÁCIÓ ELLENFORRADALMA ZAJLIK** annak minden ‚pozitív’ és ‚negatív’ következményével (a látszatszabadságok tömegével és az alig látszó rabsággal) **AZ EMBERISÉG** nem veszi észre, hogy **LECSATLAKOZOTT A TEREMTŐ HÁLÓZATÁRÓL**, amely háló kifoghatott volna minket, valaha eleven, boldogan ficáncoló kis halacszkákat a sötétség hideg tengeréből és visszadobhatott volna az *ezerszínű, meleg szeretet-óceánba*, ahonnan elindultunk, létünk valóban csodálatos anyaméhébe... **A természet** ennek az ősközegnek a földi leképeződése: az istenanya terített asztala és valóban ‚isten patikája’ (ahogy M. Treben nevezi), amelyben minden **össze van hangolva** egymással és **velünk**, a mi lelkünkkel, a mi genetikánkkal, a mi (rajta keresztül szervesen fejlődő) tudatunkkal, és ha a szükséges alázattal, tanulási szándékkal és hálával közeledünk hozzá, nem mérgez, hanem táplál és gyógyít bennünket. Egy harmonikus rendszer öntudatra ébredő részeiként használhatnánk minden elemét (a földtől a vízen és levegőn át a tűzig és a nap fényéig, az ásványoktól a növényeken át az állatokig) – **de mi** már mindezt **megmérgeztük**, és **eltorzítottuk a bennük lévő eredeti információt** mesterségesen létrehozott fizikai és kémiai mű(!)-veletekkel: **ezért bűnös a prométheuszi tett, az emberiség** illegitim ‚megajándékozása’ a tűzzel; az emberiség a szó szoros értelmében, mint a szófogadatlan gyerek, **elkezdett játszani a tűzzel**, segítségével elkezdte megváltoztatni (felelősségtudat és adekvát tudás nélkül) az anyag struktúráit, és mi ennek a végzetes átalakító játéknak az eredményét nevezzük **tudományos-technikai vagy ipari forradalomnak**.

Miközben élvezzük és már nélkülözhetetlennek érezzük e forradalom ‚áldásait’, képtelenek vagyunk felfogni, hogyan kerültünk **halálos függésbe** ettől a **civilizáció-hálótól**.

Nagyon kevés ember hajlandó elképzelni, **mi lenne, ha az internet összeomlana (hiszen mint a kutyuk többsége, az igencsak labilis és manipulálható elektromágneses viszonyoktól függ)**; ebben az esetben ugyanis a GPS-rendszer és vele a légiirányítás, a fegyverrendszerek és gyakorlatilag az egész modern urbánus lét is egy pillanat alatt megsemmisülne s ehhez elég volna pl. az elképzelhetetlen pontossággal összehangolt milliárdnyi digitális órát összezavarni („És megesküvék arra, aki örökkön örökké él, aki teremtette az eget és a benne valókat, és a földet és a benne valókat, és a tengert és a benne valókat, hogy **idő többé nem léssen**” Jel. 10.6)... Lehetséges, hogy ekkor (a nagy pusztuláson túl) valami hihetetlenül gyors belső mentális fejlődés indulna be, és **az emberiség talán megtanulhatná a fényben tárolt információt felvenni és hasznosítani – azaz végre a fény nyelvén (a teremtő erők nyelvén) beszélne, amely nyelven szólt az az IGE, amely a világot létrehozta**. Végülis tehát a **NET halála létrehozhatna az emberiségben egy olyan mentális képességrendszert, amely immáron szerves hálóként működne az ÉLET SZOLGÁLATÁBAN**.

Talán magának **AZ EMBERNEK KELL** – felismerve ezeknek a hálóknak a halálos csapda-jellegét – széttépni a fogságok ezen kereteit és valahogy **ÁTALAKÍTANI** mindezt a bizalom, a közösségi érzés, az egymást segítő, empátiás és altruista **SZERETET ÉLŐ HÁLÓZATÁVÁ**.

Ez jelenthetné az ellenerők legfőbb ereje, a halál lefegyverzését.

Mert halálos csapda a **NET**, hiszen **minimalizálja és virtualizálja a személyes életteret**, ezzel **megfosztva a lelket a valóságos élmények megszerzésétől** és így a személyes önazonosságtól is. **A képek, amiket egy netfüggő lát, már közvetítettek, nem kapcsolódnak hozzájuk saját élmények**, és lassan ezek a nem-élő, **idegen, halott emlékképek foglalják el** (mint élősködő gombák) a valaha volt (és leendő) **személyes élménytár minden helyét**. Ezek a képek szó szerint **egysíkúak** (kétdimenziósak geometriai és pszichológiai értelemben is); és **ez a képcsera a személyiség halála**.

Mindezt ezek nélkül a pontosító adatok nélkül is érzi nagyon sok ember, de a felkínált előnyöknek szinte senki nem tud ellenállni. És ugyanígy nem tudunk megállni azon a lejtőn, ami emberszerű, lassan már érzelmekkel is felruházott robotok, androidok létrehozásának szakadékába viszi az emberi fajt (azzal a perspektívával, hogy ők váltják fel a teremtő istent játszó embereket az evolúcióban, ahogy ezt Lem és Aszimov is előre látta, sőt gyakorlatilag megteremtette azzal, hogy nálunk fejlettebb tudatú, minket esetleg a saját önpusztító tendenciáinktól megmentő lényekként ábrázolták őket).

Visszatérve a hal, háló, halál gondolathoz: a fentiek alapján az **a halál**, amelyről ebben a tematikában szó van, **a személyiség halála**; és egy Halak jegyű ember, ha nem sikerül ebben az életben megvalósítania a személyiség teljességét (ami legvalószínűbben azonos a Jung-i „alkímiai konjunkció” végeredményével, a „szellem-lélek menyegző” által létrejött „felső” entitásnak a fizikai testben való realizálásával), és ezáltal „magasabb osztályba” lépnie, újra fogja kezdeni a reinkarnációs ciklust (legvalószínűbben Kos jegyűként). Ezért (is) nevezheti Pap Gábor a **Halak-Szűz** tengelyt joggal a **halál tengely**ének; itt talán elég erről annyi, hogy a Halak-jegy háló-szimbóluma éppen a Szűz-jegyre vetül mint az aritmetikai/geometriai/számosság/számítás szellemi-lelki minőségek leképeződése a négyzetháló {raszter} jellegzetességeiben, ami a lélektelen modernitás egyik fő meghatározója.

Amíg a halállal szorosan összefüggő **Halak jegy felsőbb aspektusa a legmagasabb rendű (spirituális) SZERETETRől és a személyiség ezen keresztül történő tökéletesedéséről és örök túléléséről** s így magáról az **ÉLETRől** szól (egészen a krisztusi ember realizálásáig az árnyék-személyiség felszámolása útján), a – Bikával szemközti, későbbiekben bemutatandó – „halalos” **Skorpió jegy tematikája** mintha a **spirituális újjászületés** lenne a test legyőzése és az Ego halála révén.

Ezeken a példákon – épp csak érintve e bonyolult kérdést – azt szerettük volna bemutatni, hogy végülis minden jelentés az élet-halál kérdése körül fókuszálódik, s hogy e két dolog itt a mi földi dimenziókban mindig elválaszthatatlanul, egymással a legszorosabb kötésben, tükörhelyzetben jelenik meg.

Ami a **BIKÁT** illeti,

ott jelent meg az európai civilizációban, ahol a matriarchális rendet felváltó férfi-uralom bezárta a női életenergiát a falak mögé, hogy átvehesse a hatalmat (ld. példaként a *Bernarda Alba háza* c. Lorca-drámát), és

mi elsősorban a bikaviadalokról „ismerjük” őt, ahol a látható lényeg a bika megkínzása és megölése, tehát ahogy az emberi tudat, az ész, a rafinéria hatalmába kerítette az őserőt. Bezárta a saját falai, palánkjai közé, karámokba és arénákba szorította (ami a falrendszer egy eklatáns megjelenése), és ott módszeresen meggyilkolja újra és újra.

A **BIKAÖLÉS** innen nézve azt jelentheti, hogy ezt az ember által kezelni nem tudott erőt – amit integrálni, „megszelídíteni” nem, csak bezárni és megölni vagyunk képesek – igazából látni sem akarjuk a maga eleven vadságában, mert benne a saját frusztrációinkkal kell szembenéznünk; ezért imádjuk, zárjuk falak közé (akár templomokba is) és valószínűleg ezért is öljük meg.

A Gilgames-eposzban szereplő Égi Bika egy csillagkép, amely – a „nyakán” – a Plejádok-at, az emberiséggel rokon segítő lények otthonát, a földi történések olyan áldozati szereplőit hordozza, akik saját civilizációjukat megépítve bolygónkon (Lemúria) kataklizmatikus pusztulást éltek át; mintha a Föld (miközben a Vénusz-Bika egyfajta ikertestvéreként látjuk) a Bika minőség elpusztítására – vagy talán „megszelídítésére” – törekedne.

Ezt a csillagképet (így tehát az Égi Bikát) célozza meg az Orion-csillagkép nyilazó vadásza. Több forrásból ismerjük az orioni bikaölés-történetet: **Gilgames mellett** szinte mindegyikben **Nimródót látjuk viszont**, a magyar ősatyát. Ám ez a vadász „nem vadászik”:

a Teremtés fénymaximumát célozza, a **LÉLEKTŐL ÚJJÁSZÜLETÉS** avatását. Árpádkori templomaink oszlopfőin ma is ott található a Csodaszarvas a **Lélekmadárral**: a Beavatás jele. A **Lélektől újjászületése**. A beavatás: **Az Istentől rendelt születés, a Lélektől újjászületés** célcsoportja! **A legfontosabb emberi cél a létezésben, a Teremtésben...**

(Tóth József, Bonyhád, in: MAGYAR VILÁGKÉP KUTATÓ, IV. évf. 1. szám)

Egybevetve a Bibliát és a Gilgames-eposzt, kiderül, hogy valószínűleg egyazon személyről, bátor vadászról és harcosról, utazóról van szó. Mindkettő birodalomalapító, mégpedig az első (kis)ázsiai birodalomé. Izdubar (Gilgames) királyságának központi magja Sinear (≈ Sumer) és Akkad, Babilon, Erech (az örök város) és Nippur. „Nimród birodalmának kezdete volt Babel, Erekh, Akkad és Kálnéh a Sinear földjén”. Tehát **Izdubar és Nimród első birodalma ugyanazon terület volt**. A magyarság Noéig visszavezethető származási vonalának mind a mi krónikáinkban, mind az ékiratokban írásos nyoma van. Az összekötő kapocs Nimród, a magyar krónikákban Nimrót, Nemrót vagy Ménrót.

Mindezt pedig korunk egyik legjelentősebb semitológusa, a sémi hagyományok hiedelmeit tanító biblikus, G. S. Langdon is elismeri: Nimrudot ő is Isten Fiának, EN-LIL-nek nevezi és az összes Nimruddal kapcsolatos nevet visszavezeti a valóban **élő-uralkodó Nimród-Gilgames uruki királyhoz**. MA MÁR A KUTATÓK AZ EGÉSZ EPOSZT A BIBLIÁBAN EMLÍTETT HATALMAS URALKODÓ, NIMRUD NEVÉHEZ KAPCSOLJÁK.

A Gilgames-eposz viszont nagyon komoly kérdések egész sorát veti fel. Egyrészt – mint ezt ott többször megemlítik – ő 2/3 részt isteni származású (talán Anunnaki). Másrészt az eposz egyértelművé teszi az ő **városépítő** tevékenységét,

ami lényegében a **neolitikus forradalom** -nak is nevezett civilizációs/urbanizációs folyamatra utal. **Odáig** – mint a mai régészet kimutatta – lényegében **egyenlőség volt a nemek között**, a nők gyűjtögető tevékenysége biztosította a törzs élelmiszer-ellátását és az utódok felnevelését, amihez a férfiak vadászó (és nemző) tevékenysége tulajdonképpen kevésbé jelentős hozzájárulás volt csak – ezt tükrözik a feltárt sírleletek. Az **egyenlőtlenség** – a férfi dominancia – a **mezőgazdaság és a városi lét folyamánya**:

a magántulajdon létrejötté és megvédésének szükséglete a férfinet hozta ‚helyzetbe’, míg a gabonatermesztés és állattenyésztés révén **emelkedő ‚életszínvonal’** nagyobb szaporulatot tett lehetővé, ami **az asszonyokat odaláncolta a ‚tűzhelyhez’**, a gyermekneveléshez olyannyira, hogy minden társadalmi elismertségüktől (és jórészt a ‚javaktól’ is) megfosztva szinte rabszolgái lettek a férfiak uralta új, hierarchikus társadalomnak (még a testméretük is megfoglyatkozott).

Ráadásul **a férfi-társadalom a lélek nyitottsága helyett** egyfajta ‚importált’ tudás **szellemi monopóliumát** birtokolta és **marsikus ‚erényeket’, agressziót és hatalmat jelenített meg** úgy a társadalmi berendezkedésben (jog, intézményesített/központi vallás, számonkérhetőség az írásos feljegyzések alapján, csak a kiváltságosok iskoláztatása stb.),

mint magában a város struktúrájában és építészetében

(**‚falépítés’**: az emberi lelkek köré vont védelmi apparátus, a szabad energia – érzelem, információ – áramlásának akadályozása).

Mindemellett Gilgames elcsábítja (egy prostituálttal!...) a ‚vadember’ Enkidut, az eredeti embert, saját tükörképét (ámyékát vagy jobbik felét, lelkét?),

‚megrontja’ őt a hatalom és jólét eszközeivel,

később pedig együtt – a ‚férfi-barátság jegyében’ – **MEGÖLIK** a Cédruuser(d)ő örét/tulajdonosát (Hu(m/n)babát) – nem tudni, milyen jogon –, majd **AZ ÉGI BIKÁT** is (amely tettet ugyan lehet a földhözköttöt ösztönvilág elleni tettnek minősíteni, Mitrász bikaöléséhez hasonlóan, de csillagmítoszi értelemben összeköthető az Orion támadásával is a Bika nyakán lévő Plejádok papnői ellen... (ami egyébként Atlantisznak Lemúria – a szellemi/mágikus erőfőlénynek az érző lélek – elleni hadakozásával rokonítható): mindezen dolgok következtében nemcsak Enkidu hal meg, hanem maga Gilgames is eljártssa önnön halhatatlanságának esélyeit (találkozás a halállal – **Skorpió**). Mindebből látszik, hogy a két személy (Gilgames és Nimród) beazonosítása nem oly egyszerű, és nem elhanyagolható következményekkel jár.

(A téma részletesebb kifejtése olvasható a szerző ‚A MAGYAR HIVATÁS” C. KÖNYVÉBEN.)

A „bikaölés” témájában is fontos tehát figyelembe vennünk azokat az elemzéseket, amelyek már a Nimródra-Gilgamesre-Orionra vonatkoztatott „nagy vadász” kifejezésnek is új dimenziókat nyitó értelmet nyújtanak. Ezek alapján **Nimród magas beavatott, aki nyilával ,a teremtés fénymaximumát’ célozza meg; a beavatást, a Lélektől való újjászületést** jelzi azzal, hogy egy ikonikus célcsoportra ,lő’: a Csodaszarvas hátán ülő Lélekmadárra (Árpád-kori oszlopfőkön); mezopotámiai ábrázolásokon pedig mint célzó a céllal egyben jelenik meg: szárnyal (≈ Lélekmadár), kerékben (≈ Nap-Teremtő), a célt kijelölő íjjal.

A Nimród-i ,vadászat’-szimbólumnak a lehető legmagasabb rendű aspektusát tárta a világ szeme elé Pap Gábor, amikor asztrálmítoszi szempontból vette szemügyre a kérdést.

A Cantata Profana elemzések nemcsak a szarvas-motívummal talált összefüggéseket (ami ismétlődik a Hunor-Magor-féle Csodaszarvas-történetben, ,aki’ az Ég Istennőjének képviselete csillagokkal telehintve, és nemcsak jövőjükhöz vezet el Nimród fiait, hanem azok nyilvánvalóan tőle is származnak: Enéh ≈ Ünő), hanem **A ,NYILAZÁS’** gesztusának is ÚJ ÉRTELMÉT TÁRTA FEL: **egy minőség megcélzásáról** van szó, ami esetünkben a Zodiákus **Nyilas** (≈ **Nimród**) csillagképével szemben elhelyezkedő **Ikrek**. Így érthetővé válik, hogy a *valódi Nimród* nem azért ,nyilazott’, hogy levadássza a tündéreket az égről, hanem olyan **fiakat** (≈népet) **nemzett ily módon, akik a testvér(i)ségnek** a nyugati világ értékrendjét felülírni képes **új paradigmáját képviselik:**
az egymással fenekedő, egymást ki- és letaszító nyugati ,testvér’-kép helyére
az egymással/egymásért vállalva harcoló, egymást szerető iker-fiúk ideálját.

A kérdés az, hogy

az Égi Bika képe nem a Föld eredeti programját jelképezi-e, és az Orion-i vadászat inkább csak ,**megcélzása**’ ennek a minőségnek (ahogy Pap Gábor értelmezi a nyilazást),

vagy pedig arról van szó, hogy

maga a ,bikaság’ mint elsődlegesen megformált őserő

valamiképpen megszüntetendő vagy **átalakítandó**

(s így is egyfajta célba-veendő minőség).

Gilgames-t Orionként/Nimródként is beazonosítják; az eposzban **a ,falépítő’ Gilgames** (aki tehát **a civilizáció megteremtője**) – **magához csábítván az ősi embert, Enkidu-t – vele együtt öli meg az Égi Bikát:**

azaz **ARRÓL SZÓL A TÖRTÉNET, HOGY A FÖLD ,kétfajta’ emberisége**

A CIVILIZÁCIÓS VÁLTOZÁSOK ÚTJÁRA LÉP?

Enkidu, az ősi ember maga is a városba csábul (egy prostituált által prostituálódik...), és így a ,civilizálódó ősi ember’ öli meg – a ,kultúrhérosz’-szal vállalva – az Égi Bikát...

Ebből a nézőpontból tekintve a Bika megölésére – miközben nem tévesztjük szem elől a nagyszámú egyéb lehetséges értelmezést, amelyeket megpróbálunk legalább nagy vonalakban felvázolni a továbbiakban – úgy tűnhet, hogy ebben a motívumban az elsődleges erők felszámolására, finomítására és így a civilizatorikus folyamatok felgyorsítására, az eredeti ember domesztikálására irányuló akarat megnyilvánulása ölt testet (az életerő és a lélek elleni aufklerista/urbanista ,merényletként’)..

A Bikát azonban nem csak megölése, hanem egész **habitusa is halál-hordozóvá teszi** (miközben **ő maga az Élet-energia ikonikus megtestesülése**). Érdemes ezért egy pillantást vetnünk egy hasonló állat-jelképre, aminek hímje még nevében is témánkra utal: a SZARVASBIKÁRA.

A bika szarva és a szarvasagancs közötti lényegi különbség a halál és élet fogalmaihoz köthető: amíg **a szarvasagancs** lehullik és újra kinő, tehát követi az életerő ciklicitását és pontosan kijelzi, milyen állapotban van a „hím nemzőerő” (mindemellett olyan ágas-bogas, mint a fa, ezért **életfa-analógiaként** fogják fel, és érzékeny, **élő hártya borítja**), addig **a bika szarva élettelen szaru** (sz-r! ld. még: Szauron, Szarumán), ami **állandó** ‚díszként’ egy állapot kimerevítésével, a múltnak mintegy meghosszabbításával, a jövőbe terítésével mintegy megállítja, **holttá merevíti az időt**.

A fizikai téridő (a keletkezésére vonatkozó spekulációk alapján) mintegy **a múlt kiterjeszkedése** (minden, ami benne van, már elmúlt); ehhez hasonlóan a kozmikus téridőbe való kitekintésünk is múltba-nézés: minél távolabbi csillagászati objektumot vagy üreseményt pillantunk meg, annál régebbi múlttól szerzünk tudomást. Ezek a tények mintha azt sugallnák, hogy

a körülöttünk lévő téridő ideje eleve ‚holt idő’ {egyfajta kimerevített, megváltoztathatatlan múlt, miközben az ‚eleven idő’ mi magunk vagyunk

{ ≈ énünk, tudatos lelkünk} a mindenkori **jelen-létben és**

jövőnk értelemszerűen bennünk van, a bensőnkben készül jelenné válni.

Lehet, hogy **a Bika csillagkép eredetileg szarvas, és csak miután célba veszik (Orion-Nimród) és lenyilazzák (a nyakánál: Plejádok!), alakul át Bikává (ami ebben az értelemben az életfa-szarvas ‚holttá tett’ változata lenne)?**

A Bika nagyon anyagi, összesűrűsödött és súlyos erőt képvisel. Két változatban szoktuk látni: vagy csoportosan száguld (östulok-, bölénycsordák a prérin, ‚bikafuttatás’ Pamplonában stb.), vagy ahogy megáll, szinte ‚beleáll’ a földbe, két elülső lábát ‚megvetve’, lecövekelve. Ekkor sem igazán ‚vertikális’ jelenség (nagy, súlyos fejét – ami valamiképpen az agy, a földi tudat túlsúlyát képezi le, akár legeléskor, akár pihenő állapotban – lehajtva tartja), rohanásában pedig szinte párhuzamos a földdel: **maga a horizontális**. (Érdekes összevetni a lóval, aki száguldásában szintén horizontálissá válik, szinte megnyúlik a teste hosszanti irányban, ha viszont megáll, szinte mindig felveti a fejét: mindkét állapotában a megtestesült szabadságot jeleníti meg.) A bika tehát mozgó és álló változatában is ‚földhöz kötött’, és ezért még érdekesebb **„Ülő Bika”** indián főnök neve, amely ebben a ‚közbülső’ (virtuális, tisztán szellemi) hiposztázisban a **hatalom** (rejtett) aspektusára hívja fel a figyelmet. Ugyanis az istenség, a teremtő szellem, a király – tehát a hatalom birtokosa – **ül** (még hozzá trónon, ami az általunk használt profán szék magaslaton/emelvényen álló szakrális változata), hogy onnan tekintsen le teremtményeire/birodalmára: alatt-valóira.

És mint tudjuk, **a hatalom mindig összefügg a félelem-halál komplexussal**, miközben **a hatalom nélküli lélek a szeretet élet-energiáit hordozza**.

A BIKÁ MINT ŐSKÉP lényege a saját eredeti létformájáról, a TÖMEG-ről és a VIHARSZERŰRŐL (a villámos Zeus mint Bika, Jehova viharisten) leválasztott, egyedivé-elkülönítetté tett, **elzárt, őrzött archetípus**, aminek a látványos, rituális feláldozása (beáldozása?) az emberiség számára lényegi dolog. Ebben az összefüggésben **a bikaviadal az ősenergiával való elementáris kapcsolat és visszakapcsolódás, a civilizált ember találkozása eredetével, energia-és minőségcsere két beáldozott lény: a „civilizálódó Ember” és a Föld Ősereje között:** az a pillanat, ahogy a szakrális aktus során, a képességek és belső lehetőségek kölcsönös cseréje révén a a bika mintegy ‚gondolkodóvá’, az ember pedig az ősenergia hordozójává válik.

„A bika feszesen állt a négy lábán, s nézte a mületát. Manuel a bal kezébe sodorta a mületát.

A bika figyelte. Súlyos teste ránehezedett lábaira. Fejét lelógatta, de nem nagyon mélyen.

Manuel megemelte előtte a mületát.(...) Ha gondolkozni kezdene, vége lenne.

A bika nem mozdult. Csak a szemei figyeltek.”

Ernest Hemingway: Aki nem adja meg magát

*Mikor támadtak a szarvak,
tárva várták pupillái. (...)
S támadt rejtelmes fuvallat,
szívták barmok fulladásig
s bőgtek mennyei mezőkre,
föl a kapitány-bikáig. (...)
Oroszlánok erejével
ereje csodásan játszik.*

Federico García Lorca: Siratóének Ignacio Sánchez Mejías torreador fölött

Azt az öserőt, ami a bikába szorult, 'hím' erőnek tartjuk; Paneth Gábor remek megfogalmazása szerint: „**A bika a női szaporodás szolgálatába állított hím nemzőerő**”.

Ebben az összefüggésben a BIKÁ magának a Teremtőnek a szimbóluma: hiszen Teremtőnk a 'legnőbb anyaggal', magának az életnek az energiájával dolgozik. **Az élet energiája** pedig szaporodni, terjeszkedni, sokasodni akar és képes. Lényegében egy kezelhetetlen és megfékezhetetlen energia, ami azonban (talán meglehetősen egyenletesen) szétterjed az egész Univerzumban, s annak egyfajta telítettségét adja ki, tehát egyfajta 'világéterként' lehet rá gondolni. Ezt az energiát használja a Teremtő, ezt sűríti (a megalkotott Törvények szerint) formákba-struktúrákba. Ilyen értelemben **A BIKÁ** ennek a világéternek az összesűrűsödése, s mint a 'földi alak' (a sárkány univerzális formája után) az első a besűrűsödések között, ami **A FÖLD ŐSEREJÉNEK FORMÁBA-FOGÁSÁT JELENÍTI MEG**.

Ám ha **az Atya mint Bika** az Élet-óceánt termékenyíti meg férfi-magjával (istenszikrájával, nemző villámával, s így keletkezik a szeretet őanyagából az egyéni lélek), akkor ennek a mindenütt áramló **Ős-óceánnak, életenergiának, világéternek** a szimbóluma a **Szent Tehén** – és ezt a hinduk ősidóktól fogva tudják is.

Nem véletlenül tudnak **az Égi Tehénről** az ősi népek, még ha némileg eltérően értelmezik is.

A francia-afrikai Fond-Zombi négerai a dolgokat és az embereket, sőt a Napot is felfaló szörnyeteget látnak benne, apokaliptikus állatot, aki azonban ebben a formájában is az Élet mindent-szülő és mindent-visszafogadó őenergiájának a megtestesülése:

...különös alak körvonalait pillantotta meg. (...) Tehénformája volt, de sokszorta nagyobb, pofájában volt valami emberi, a fejéből pedig két sor szarv állt ki, melyek mintegy koronaként díszítették homlokát. Az oldalán feküdt, és hófehér bundájának hosszú szőre – ősz öregasszonyhaj – selymesen, áttetszően fénylett. Feje a fűben hevert, félig nyitott pofája a földet érte, s a legkülönfélébb állatok tódultak némán be rajta (...). Az állatok láthatólag a szemének engedelmeskedtek, melynek erős kékje áthatott a hajnali szürkületen. (...)

Kihalt volt az utca, az összes ajtó, spaletta bezárult az Állat előtt, mely bömbölve, nyakát felszegve nyomult előre, orrlukát az égbe fordítva, és fénylő tekintetét kimondhatatlan szomorúsággal szegezte a hegycsúcsra. (...) És itt, egyik szeme Fond-Zombin, másik a tengeren, teljes erőből elrugaszkodott (...), aztán egy csapásra fölemelkedett az örökkévalóságnak tetsző délelőtti kék levegőjébe (...). A nap magasan járt az égen, és sokan, házukból előjőve, látták, amint a jelenés tátott pofával közeledik hozzá, egyre sárguló fehér hajzata tündöklő dicsfényként lobogja körül; aztán hamm, bekapja a csillagot, mint előbb az útjába kerülő gyerekeket...

Simone Schwarz-Bart: Csillaglító Kicsi János

Az emberfaló, csillag-faló **Őstehén** ilyképpen a **világétert** (ami az életenergia struktúrák előtti, illetve utáni állapotát képviseli), illetve annak megszemélyesülését, a tudatos Lélek, a kozmikus bölcsesség Ízisz-Szófiájának egyfajta ösztönös „alulnézetét”, „lebontó aspektusát” (Káli istennő) jeleníti meg.

A **Hathorok** (mint az egyiptomi **Tehénistennő** kozmikus népe) úgy képviselik ezt a (női/anyai) világétert, ami önmagától szaporodik-sokasodik (nemző bika nélkül is magától terjed és táplálja gyermekeit), hogy tanításaikban explicit módon kifejezik az Élet minőségéhez való tartozásukat: szerintük a tudat – ahogy emelkedő spirálon halad a teremtővé válás felé – „a KÁ-n keresztül keringő pránikus energiává vagy **életerővé** válik”. Az Élet pedig a Lélek-óceán, az egyedi lélek és a Teremtés energiája is egyben. „Az oxigén és az életerő, vagyis a prána – mondják – közvetlen kapcsolatban áll az érzelmekkel”. Bolygónk eredetileg olyan környezetet hozott létre az ember számára, amely nagyon kedvez az érzelmeknek, a Lélek fejlődésének és tudatosodásának. Ez pedig szoros kapcsolatban áll a világéter, a mindenre kiterjedő szeretet- és élet-rezgés terével. „A megnyilvánult univerzumban minden dolog rezgő természetű... A mi szemszögünkben nézve hangból és fényből álló, összetett, egymásba kapcsolódó energiamezők ... ,örvénylő energiából álló, ragyogó, tojás alakú lények vagytok, amelyek zengő hangzásokat hoznak létre ... és együtt rezegnek a Földdel.” (Ugyanígy látják az embert a tolték sámánisztikus hagyományok is...)

A HATHOR (TEHÉNISTENNŐ) PRINCÍPIUM – az általunk befogadható legmagasabb szinten – **AZ ÉLET- (HANG- ÉS FÉNY-) ÉTER MEGNYILVÁNULÁSA.**

Ugyanennek az **istennőnek** (aki Ízisz Ég-istennő egyik megjelenési formája) egy különös **templomot szenteltek** az egyiptomi IV. dinasztia idején, amelyet barlangként (anyaméh!) sziklába vágtak, s **amelyben** a régészek nagy mennyiségű, **ismeretlen összetételű fehér port találtak**.

L. Gardner szerint ez a „**fehér aranypor**” vagy „**tűzkő**” egyfajta **eledel lehetett**, amely a hosszú (örök) élet titkaként a megvilágosodás „kenyeréül” szolgált, s mint anyag **képes lehetett a téridő meghajlására negatív tömege és gravitációs vonzása révén**.

Ez a különös isteni táplálék egyértelműen Hathor istennőhöz köthető:

*„Az egyik legjelentősebb képen Hathort és III. Amenhotepet láthatjuk. Az istennő, fején szarvakkal és a napkoronggal, egyik kezében nyakláncot tart, a másikat az élet és a hatalom jelképével a fáraó felé nyújtja. Mögötte Szobekhotep, a kincstárnok a „**fehér kenyér**” kúp alakú SEM-jével.”*

Laurence Gardner: A Grál-királyok eredete

Ez a SEM (!) vagy SEM-AN-NA (Szem-Anya, Mag-Anya!) ugyanaz az „álló tűzkő”, amit szupravezetőként is azonosítottak a kutatók, s ami – az istennők „tej”-ével együtt – olyan táplálék lehetett, amely az isteni halhatatlanság egyik biztosítéka volt (s akár azonos lehetett a bibliai mannával is).

Jelét feltűnően sok helyütt találták meg Hathor istennő ábrázolásai mellett.

Így tehát az „**égi Tehén**” (az „**égi Bika**” női párja) a struktúrák „ősanyaga”, a Teremtés és az általunk ismert Élet nyersanyagául szolgáló **életenergia, világéter leképeződése**, miközben maga

a Bika (a Föld vonatkozásában legalábbis) **az első struktúra, az elemi összesűrűsödés.**

Ám a struktúrák voltaképpen nemcsak tárolják, hanem növelik is az energiát,

azaz (egyes források szerint) amikor összesűrűsödik az őenergia és így struktúrák jönnek létre (≈ az éter formává, alakzattá sűrűsödik), akkor az energia, amit ezek a struktúrák hordoznak, az összetettség révén megnövekszik, és amikor a struktúra szétbomlik, akkor nagyobb energia szabadul fel, kerül vissza a világegyetembe, mint ami a keletkezéskor belekerült. Az őrobbanás mint kiindulópont, a szingularitás is nyilván egy szélsőséges összesűrűsödés, s amikor ez szétbomlik, felrobban, szétszórja az energiáit és az eredeténél nagyobb energiamennyiséget gerjeszt. A világegyetem eszerint az összesűrűsödés és a felbomlás (robbanás, tágulás) révén terjeszkedik és nemcsak a téridőt terjeszti ki, hanem a benne foglalt energia is szétterjed és egyre növekszik (az energia-megmaradás törvénye itt nem érvényes), azaz ténylegesen a terjedő-növekvő energia „tolja ki” az univerzum határait. Ebben az összefüggésben az AZ elgondolás, HOGY A VÁKUUM vagy az „üres tér” az, ami TERJESZKEDIK (a „sötét energia”?) – NEM IGAZ, mert bár mi nem látjuk, a világegyetem még valós, az étellel magával legszorosabban összefüggő energia-mező.

Ennyiben tehát

ha a bika magát azt a struktúrát (összesűrűsödést) képviseli, amikor az élet energiája valamilyen (élő) formába tömörül (s a bikában szinte megfoghatóvá, érzékelhetővé lett ez a végtelenül sűrű energia), akkor

amikor megöljük ezt a hordozót, a rituális gyilkossággal megsemmisítjük a struktúrát, ami által a bika magában tartotta az energiát, s ezzel hatalmas mennyiségű energia szabadulhat fel.

Így A BIKA MEGÖLÉSE ENERGIA-FELSZABADÍTÁSI AKTUS (is), és jelzi úgy a struktúra létének, mint megszüntetésének a szükségességét.

Ma az utóbbi – a lebontások – korába léptünk. Azt reméljük, hogy az elkorhadt struktúrák összeomlásának nyomában **elégendő eredeti életenergia szabadul fel** ahhoz, **hogy elöregedett FÖLDÜNK, a hetvenkedésünkön elnézően, bár kissé szomorkásan mosolygó ŐS-BIKA megíjodjon**, és új szövetségre lépjen az ő meg gondolatlan gyermekeivel: hogy tudatossá váló érzelmeink, lelkünk minden erejével arra törekedjünk, ne kelljen többé feláldoznunk Őt, hanem magunk is őserőssé, „bika-erőssé” válva olyan békében, egységben éljünk vele és általa, ahogy az a szeretetből lett lények családjában csak lehetséges.

Nem lehetett célunk sem a Bika, sem a Skorpió csillagkép és Zodiákus-jegy asztrológiai jellemzőinek ismertetése (ezeket az adatokat bárki könnyen megtalálhatja a számtalan asztrológiai kézikönyvben vagy a Net legkülönbözőbb lapjain). De – terjedelmi okok miatt – az sem volt lehetséges, hogy a szimbólumhoz kapcsolódó hatalmas teológiai/mitológiai összefüggés-rendszert (mint pl. A BIKA- VENUSZ-FÖLD összefüggést, a LUCIFER/VENUS (falsus/verus) problémát, vagy a LUCIFER/APOLLÓN kérdéskört stb.) akár csak érintőlegesen felvázoljuk – ehelyett arra kérjük az érdeklődő Olvasót, keresse ezeket a témákat olyan forrásokban, mint pl.

Kerényi Károly: Halhatatlanság és Apollón-vallás, Otto Rahn: Lucifer udvartartása c. könyve,
Bakos József írásai az Őshagyomány c. periodikában stb.;

de segíthet ebben könyvünk irodalmi idézeteinek elrendezése és a kommentárok is.

Ugyanakkor fontosnak tartjuk, hogy

a Föld-Bika szimbolikus összefüggése a Labirintussal

(elme, agy, gondolkodás) és a falépítéssel

(civilizáció, urbanizáció, tudományos-technikai-informatikai forradalom)

bővebb kifejtésre kerüljön – ezt találja meg a kedves Olvasó

„A FAL” című mellékelt tanulmányban.

A FAL

TARTALOM

Bevezető gondolat a mottóról

1. A tudat alapállapotai

- 1.1. AZ ÉBER TUDAT**
- 1.2. AZ ALVÓ TUDAT**
- 1.3. AZ ÁLMODÓ TUDAT**

2. Test, lélek, szellem

- 2.1. A SZELLEM: A TEREMTŐ TUDAT**
- 2.2. A LÉLEK: A SZELLEM TEREMTÉSÉT ÁTÉLŐ ÉLET**
- 2.3. A TEST: A SZELLEM MŰHELYE, A LÉLEK JÁRMŰVE**

3. A teremtés és az építés összefüggései

- 3.1. TEREMTÉS, HASADÁS, ELVÁLASZTÁS**
- 3.2. A FAL MINT TEREMTÉS- ÉS ÉPÍTÉSSZIMBÓLUM**
- 3.3. KŐMŰVES KELEMEN ÉS JÉZUS**
 - 3.3.1. Déva vára és a jeruzsálemi templom**
 - 3.3.2. A templomépités és a befalazás értelmezése**
 - 3.3.3. A megváltó Élet, a Lélek küldötte: Jézus**
- 3.4. A FAL**
 - 3.4.1. The Wall – a ,húsdaráló’**
 - 3.4.2. A ,fogyasztás’**
 - 3.4.3. Alvó birkák, ébredő bárányok**
 - 3.4.4. Vágy és munka**
 - 3.4.5. A szabadságért folyó harc**
 - 3.4.6. A „lélek forradalma”**

Utószó helyett – vigasztalásul

A FAL

ELŐSZÓ – TANULMÁNY **„A BIKA ÉS A FAL”** c. könyvhöz

A LÉLEK BEFALAZÁSA

„Amint fent, úgy lent”
(Hermész Triszmegisztosz: Tabula Smaragdina)

A FAL

BEVEZETŐ GONDOLAT A MOTTÓRÓL

Ennek a tanulmánynak alapfeltevése Hamvas értelmezése, amely szerint a fenti szöveg nem annyira hasonlóságot, inkább csaknem-**azonosságot** jelöl (ezért inkább úgy kellene fordítani, hogy ,ami fent van, ugyanaz van lent is’), azaz a világ közel azonos összetevőkből áll, és a (látható? látszólagos?) különbségeket csupán a keveredés arányai okozzák.

Ezen az alapon úgy tekinthetünk akár a tudat, akár a lélek, akár az anyag valóságaira, mint amelyek *lényegileg azonosak* a valóság bármely szintjén és dimenziójában. Ezért nem pusztán antropomorfizáció, amikor a(z akár isteni szintű) teremtő tudatnak olyan (emberi) attribútumokat (pl. szorongás) tulajdonítunk, amelyeket nem szokás az ellenkező előjelű

(vallási vagy hatalmi indíttatású, manipulatív szándékkal létrehozott) interpretációkban. Azt gondoljuk, hogy a valóság ilyenforma megszabadítása a ráarakódott, félelmek és remények által keltett előítéletektől sokkal átláthatóbbá és átjárhatóbbá teszi mindazt, amit a megismerés és megértés tárgyává szeretnénk tenni.

1. A tudat alapállapotai

„Kezdetben” (≈ mindig) az önmagában **nyugvó tudat**, az Ős-létező, az Ős-tény (≈ IS-ten), a Minden-Semmi van csak, **éber jelenvalóságában**.

„Amikor” (≈ mindig)

„**alszik**” (≈ önmagán kívül kerül, *ki-mozdul önmagából*, hasad), **világot álmodik**: álmában a benne lévő mindenből (az információk összességéből) **valamit teremt** úgy, hogy a létrejövő téridőben kedve (aktuális impulzusai, ,vágjai’) szerint **világgá rendezi el az energiáiból tömeggé (≈ anyaggá) sűrűsödő őskáoszt**.

„Álmodó” (≈ teremtő) állapotában nem EGY, hanem KETTŐ (három és sok).

AZ ŐSENERGIA (≈ a teljes spektrum) **kettéhasad**:

ATYAI (szellemi: kiáramló, teremtői, vertikális) **energiaspirál** (amely felfelé a színspektrum kék vége [≈ hideg, tudatosság, fény] felé tart) és

ANYAI (élet: érzelmi/átélő, befogadó, szülő) horizontális **energiatenger lesz** (ebben a spektrum hő- {érzés, szeretet} frekvenciái dominálnak): egy **Atya- Anya Istenség**. Talán részben e kétfajta energia részleges újraegyesüléséből születik az **ősanya-g**, a mítikus *káosz*, a besűrűsödő energia parányi részekre szakadó, még rendezetlen *tömege*, a **tudat** (teremtő atya, szellem) **munkálkodásának és az élet** (szülő-anya, lélek-gyermek) **megtestesülésének terepe**.

1.1. AZ ÉBER TUDAT

Amikor a tudat teljesen ébren van, akkor EGY, VAN és MINŐSÉG NÉLKÜLI: ő a Minden és a Semmi együtt és egyszerre, semmi nincs, ami ne benne volna, azaz semmi nincs rajta kívül, önmagában nyugodva létezik időn és téren kívül (mert idő és tér sincs).

1.2. AZ ALVÓ TUDAT

Amikor a tudat alszik, latencia-(a hinduizmusban: pralaya-) állapotban van.

Ez két állapot közötti átmenetet jelent, amely állapotot nemcsak a reinkarnációs hiedelmek, hanem a legtöbb törzsi, animista vallás és a magaskultúrák is korán tudatosították és komoly ünnepekkel szentesítettek („az átmenet rítusai”) mint az élet egyik legfontosabb velejáróját

(halottkultusz, a különböző életkorokhoz tartozó beavatási rítusok, ld. a szülés-születés körüli kötelező szokások, „férfivá avatás”, menyasszony-búcsúztatás stb.).

A modern kor egyik alapproblémája ezeknek a rítusoknak a kiürülése és/vagy elhagyása, ami az állapotváltozásokra felkészítés elmaradásának számtalan káros következményét vonja maga után. A haláltól való félelem és e témák tabu-jellege mögött a halálnak mint átmenetnek, egy másik létformába való transzformációt bevezető átmeneti nyugalmi állapotnak a fel-nem-ismerése, az erről szóló tudás elfelejtése (szándékos kiiktatása?: a félelemmel teli ember könnyebben manipulálható, rabszolgásítható) áll.

1.3. AZ ÁLMODÓ TUDAT

Amikor a tudat álmodik, akkor teremt.

A világ az álmodó Brahma álma (vagy kilélegzett lelke); az ausztrál bennszülöttek úgy hiszik, hogy a teremtés ideje „álomidő”, és a világot egy dingo álmodja. Ezért nevezi Buddha a világot „maya”-nak (azaz „káprázatnak”); mások „szép látszatnak” mondják.

És az sem véletlen, hogy az emberi vágyakat „álmok”-nak hívjuk: az tud maga köré világot varázsolni, aki meg tudja azt „álmodni”.
„Álmodj merészet és nagyot, és tedd rá éltedet”... (Vörösmarty)

2. Test, lélek, szellem

2.1. A SZELLEM: A TEREMTŐ TUDAT

A fény, az energia és az anyag *határán* lévő szubsztancia, a **teremtő gondolat formát hoz létre**. A fény (azaz a szellem és az általa teremtett forma) **másodlagos a létezés hóállapotához képest**. A **VILÁG** – születése pillanatában – a szingularitásból, a végtelen kicsi MINDEN-EGY-ből felfújódó **HÖGÖMB**; a fény (azaz a megtervező/elrendező, formateremtő tudat) több menetben, *később* keletkezik.

A „legyen világosság” aktusa nem az első a bibliai teremtésmítoszban sem („Kezdetben teremté Isten az eget és a földet... és setétség vala a mélység színén...” Móz. I, 1.2).

A **szellem**, a magát világ(osság)ként definiáló **teremtő tudat tudja önmagáról ezt**. És *cserébe azért, mert a (fény által) látható (≈látszat-) valóságot ő alkotja, a létezés egészét* (amely mint olyan, semmiben nem függ tőle) **uralma alatt akarja tudni**. Talán ez a *hatalomvágy keletkezésének ősoka*. A **teremtő szellem atyai**, patriarchális **princípium**, amely **a létezés egészének csak része**, amely azonban **az egész (EGY) helyét akarja elfoglalni**. Valószínűleg *ennek következménye minden hatalmi harc és az étellel/lélekkel/női oldallal szembeni minden atrocitás*.

Ezzel összefüggésben szemlélve érthetőbbé válnak **a szellem alapvető attribútumai** (amelyeknek fő hordozói a földi létben a férfiak):

a hierarchikus rend (pl. „angyali karok”, különböző szellemi rangok, eltérő szintű istenségek és szigorú munkamegosztás),

a poláris megosztottság (a Fény és a Sötétség szellemei, istenek és démonok, angyalok és ördögök stb.),

a harc (az Úr és Lucifer, Ahura Mazda és Ahrimán, általában a Jó és a Gonosz között),

a hatalom, a dicsőség és a bukás kategóriái

(„Dicsérjük a magasban istenünket...”, „Mert tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség”..., a bukott angyal Lucifer, és más ‚lebukott’ szellemi lények, istenek stb.),

a tudatosság és a tudás birtoklásának kulcsszerepe a gondolkodásban

(„Ímé az ember olyanná lett, mint mi közülünk egy, jót és gonoszt tudván”...[Móz.3.22] stb.)

Magának **a szellemnek** a – nagyon eltérő változatokból kiolvasható közös – **‚története’** nagyjából úgy írható le, mint **a káosz legyőzése**, a káoszból való kibontakozás eredményeként lehetővé váló **rendteremtés** története, amelyet **kiválasztódások** és/vagy harcok árán való **felülkerekedés**

(pl. a harmonizációra/egyensúlyteremtésre képes erők/entitások vagy a káosz erőinek **győzelmei/vereségei**),

árulások és bukások,

áldozatok és jóvátételek, fejlődés és ciklikus visszatérések, büntetések és megdicsőülések kísérnek.

Nem túlzás azt mondani, hogy mindezek alapján a szellemet „a hatalom akarása” (Nietzsche), a hatalom elvesztésétől való félelem és a megszerzéséért folytatott harc (agresszió) motiválja.

Ám mindennek – ha tetszik – még mélyebb, alapvetőbb oka magában a teremtésben, annak lényegében rejlik. Minden létrehozás/alkotás egy sor lehetőségesség megszűnését jelenti. A ‚még minden lehetséges’ világ-előtti potencialitás-univerzumából szakad ki (a teremtés aktusával megalkotott ‚Rend’, az adott világban megjelenő dolgok jellegét és működését meghatározó törvények és szabályok megengedő és kizáró, válogató korlátozásai mentén) a létezők olyan új univerzuma, amelyben a létrehozott korlátok szerinti megvalósulás (bár egyfajta teljesség-jelleget hordoz) mindig csak töredéke az aktuális létesülésből kizárt lehetőségesség-világnak.

Mindezzel pedig a teremtő szellem nemcsak világa és teremtményei, hanem elsősorban önmaga számára állít fel olyan korlátokat és hoz létre folyamatosan olyan kötések, amelyek súlyos szabadság-csökkenést jelentenek.

Ezért a teremtő tudat igyekszik – önmaga elől is – elfedni szabadsága (a teremtés aktusával létrejövő) korlátozott voltát,

és ezért próbálja eltüntetni vagy legalább átértelmezni/deformálni (elsősorban a fenti problémát ‚leképező’ modern patriarchális társadalmakban) még a közösségi mítoszok és vallások keletkezéstörténeteiben is a valódi, korlátozás nélküli teljességre, a női/lelki természetű létezésre utaló jeleket, szimbólumokat, megtestesüléseket, az anyai és női princípiumokat, az istennőket és lényegi szerepüket a valóság egészében.

Természetesen ez a ‚szabadságvesztés’

(a teremtés mint börtön! a ‚cella’≈ négyzet mint az anyagi világ, a szerkesztés/tervezés alapszimbóluma!) nagyon súlyosan érinti és kompenzálásra kényszeríti az ettől frusztrált alkotó szellemet. Ugyanakkor paradox módon ez jelöli ki a teremtés (minden teremtés és alkotás) fő célját, ami így nem lehet más, mint a teremtés előrehaladtával differenciálódó, egyre bonyolultabb kötésekbe szerveződő, ezért egyre szabadsághiányosabb létezésben mégis a szabadságfok növelése úgy a létrehozott világ, mint a – vele közös utat választott, tőle függő – teremtő vonatkozásában.

Ily módon keletkezik a megváltás szükségessége, ami lényegében az anyagba- szorulás folyamatos szabadság-csökkenéssel járó folyamatának a MEGFORDÍTÁSA.

Ehhez a szellem oldaláról a helyzet fel- és elismerésére és a szabadság mint cél tudatosítására van szükség, ami azonban

nem lehetséges a lélek átéléseiből származó tudás,

A SZELLEM ÖNISMERETI FEJLŐDÉSÉHEZ ELENGEDHETETLEN

lélekszintű, érzelmi megtapasztalás és élményanyag feldolgozása nélkül.

A MEGVÁLTÁS LEHETSÉGESSÉGE TEHÁT A LÉLEK ÁTÉLŐ SZEREPÉNEK, AZ EBBŐL KINYERHETŐ FELISMERÉSEK KONZEKVENCIÁINAK TUDATOSÍTÁSÁTÓL FÜGG.

2.2. A LÉLEK: A SZELLEM TEREMTÉSÉT ÁTÉLŐ ÉLET

Az élet – amelytől a kezdeti hasadásban, a ‚teremtő álom’ első mozzanatában válik el a valójában őt szemlélni akaró, reflektív tudat, a szellem – olyan végtelen **energia-óceán**, amely **bölcsője minden** születésre váró, **élő valóságnak**. **Szeretet-óceánnak** is nevezhetjük ezt a *minden színt magában hullámoztató, mégis inkább piros-narancs színekben tobzódó meleg, eleven tengert*, mert befogad minden teremtő impulzust és életet ad minden megszületésre várónak: **minden anyainak az ősképe** tehát.

EGÉSZÉBEN Ő A LÉLEK (a SzentLélek, nem pedig „Szent Szellem”, ahogy bizonyos vallások és nyelvek torzítják),

cseppecskéi-**GYERMEKEI PEDIG AZ EGYEDI LELKEK**,

AKIK LÉNYEGÉBEN AZ ATYAI/TEREMTŐI ENERGIA KILÖVELŐ ÉS A SZERETET-ÓCEÁN ÁLTAL BEFOGADOTT SZELLEMI, HIDEG FÉNYSZIKRÁI KÖRÉ AZ ANYAI ÓCEÁN MELEGÉBŐL SZERETET-BURKOT NÖVESZTŐ MAGOCSKÁK. EZEK A LÉLEK-GYERMEKEK AZÉRT SZÜLETNEK, HOGY A LÉTEZÉS ÖRÖMÉT ÉLJÉK:

egyetlen *készítésük* a kíváncsiság, az explorálás vágya,
a valóság minél teljesebb *felfedezése és átélése*.

Így szegődnek **a szellem társaivá az általa teremtett világ feltárásában, megtapasztalásában**, és ezáltal válnak a szellem önmegváltásának és a világ megváltásának eleven eszközeivé.

Kíváncsi, eleven és örömorientált természetével az emberi lélek belemegy minden valóságba, amelyet a szellem létrehozott, még akkor is, ha számára ez a valóság mégoly fájdalmas (vagy akár – mint napjainkban és a krízisek idején mindig – a lélek pusztta fennmaradását is veszélyeztet, örülettel vagy megsemmisüléssel fenyegeti).

Mert a lélek mindig az örömet keresi, ezért kiutat remél a legiszonyúbb helyzetből is.

A lélek azt ‚vállalta’, hogy ezeket az (akár jó, akár rossz) érzelmi tapasztalatokat átadja a szellemnek, amely önmagában nem képes átélésre és ezért a lélek tapasztalásai nélkül nem tud életszerű információhoz jutni teremtése milyenségéről, a benne működő élet minőségéről, szabadságfokáról, fejlődőképességéről. A lélek (‚áldozatos’) közreműködése nélkül nem tudhatja, hogy az általa kigondolt-megszerkesztett-létrehozott világ örömet vagy bánatot, bő-séget vagy szűk-séget, hő-séget vagy hideg-séget, burjánzást vagy sorvadást jelent-e a benne élőknek. Így tudatosodása, önértékelése, jövője, múltbeli tetteinek értéke és **egész léte a lélek átéléseinek függvénye.**

Fentiek alapján akár **úgy tűnhet, hogy a szellem a lélek ítéletétől függ**, félelmeit, szorongásait és végső soron kompenzatorikus agresszióit is ez motiválja. Azonban ez nem így van, **a lélek ugyanis nem ítélkezik**. Az ő számára (legjobb, ha a gyermekre gondolunk) **nem léteznek az ítélkezéshez szükséges** morális, esztétikai, társadalmi stb. **kategóriák**, ezek a szellem ‚alkotásai’, **a tudat termékei**. A lélekben még ‚kijelentések’ sem léteznek, nem kategorizál, skatulyáz, tipizál, generalizál, indokol, nem helyesel és nem vet el semmit – ő egyszerűen átéli a dolgokat és örömmel vagy fájdalommal reagál az átéltekre. **A tudatra vár** – és az meg is teszi –, **hogy** a lélek érzelmi reakcióiból következtetéseket vonjon le, azaz **ítélkezzen saját teremtése fölött** (mert azt voltaképpen még a legelnyomottabb emberi tudat is sejti, hogy amit átél, azt ő maga hozta létre valamiképp). Nagyon egyszerű, hétköznapi trükk az, ahogy *a mai vallásokban megjelenített ‚égi Atya’* – akár a leghétköznapibb emberi tudat – megpróbálja **áthárítani a felelősséget** a kudarcokért valaki másra, általában **az ‚engedetlen’, ‚rossz’, sőt ‚gonosz’ emberi lélekre**, amelyet a jóságos teremtő a pokol tüzében fog égetni azért, **mert átélte (sőt, esetleg el is mondta) azt, amit tapasztalnia kellett...** *Az ‚Utolsó lélelet’ képeit az önértékelés eredményétől szorongó szellem alkotja és kényszeríti rá (a többi szenvedés tetejébe) a tűrő lélekre.*

A lélek, mivel szeretetből, szeretetben született, „mindent elfedez, mindent hiszen, **mindent eltűr**” és „**nem rója fel a gonoszt**” (Pál 1 Kor. 7,5). Nem ő ítélkezik a világ felett (nem a megváltó Lélek, a megfeszített Istenfiú), hanem a Teremtő maga (az Atya nevében a Pantokrátor). Am *a szellemhez közelítve* – azaz a megváltáshoz szükséges *tudatosodás folyamatában* – **a lélek az ítélettől való szorongást is átveszi** és ez újabb szenvedést okoz neki. Addig tart ez a folyamat, amíg a lélek kényszerű, tőle idegen szenvedései és a tudat mélyülő önkritikája el nem éri a legmélyebb pontot (az ítélet pontját, „A mélypont ünnepélyét” [Pilinszky]), ahonnan már csak felfelé vezet az út.

A lélek attribútumai (a földi létben a gyerekek hordozzák) a teljesség igénye nélkül a következők:

nyitottság, érdeklődés, feltétel nélküli szeretet és bizalom; kiszolgáltatottság és fedezetlenség, 'ártatlanság' (transzparencia); teljes odaadás (lények, dolgok, történések, szerepek, cselekvések, játékok, érzelmek, információk felé), **figyelem, játékos mozgékony, ELEVENSÉG és élettéliség, improvizáció, intuíció és kreativitás, utánczás és rögtönzés, harmóniára, szépségre, öröme törekvés, a különbségtétel és ítéletalkotás hiánya, előítélet-mentesség, a külső rend, a szabályok és a hatalom stb. iránti közömbösség,**

ugyanakkor az észlelt dolgok egyenértékűsége, a megismerés kíváncsiság által vezérelt elfogulatlansága stb.

A lélek történetét számtalan **mese és mítikus történet** is elbeszéli.

Végső soron **minden elrabolt és kiszabadított királylány a lélek sorsát szimbolizálja**, ahol az elrabló (sárkány, gonosz király stb.) a Sötétség/Káosz, a megszabadító (Nap-)hős pedig a rendteremtő Fény szellemi erőinek hordozója.

Négy történet mégis kiemelkedik a sorból, mivel az ismerteken kívül nagyon lényegi aspektusokat jelenítenek meg.

A gnosztikus **PISTIS SOPHIA-történet** nem elrablásról, hanem *tévedésből történt bukásról* szól.

A **Krisztus** szintjéről, annak **párjaként lebukó/alámerülő Sophiát (Bölcsességet)** az **alsóbb szinteken *tükröződő fénykincs* téveszti meg** és vonzza egyre mélyebben az anyagi világba, **hogy ott** – a legalsó szinten – **az „oroszlánfejű Erő”** (azaz a hatalom), ill. **Authadész** (!, azaz **az Alvilág, a halál**) kissé kétértelmű **fogságába essen**. Itt könyörög megszabadulásáért, s csak ezután jön érte **Krisztus**, hogy szintről szintre **felemelje** és visszaadja elvesztegetett erőt, míg végül ismét **egyenrangú társaként ültetheti maga mellé**.

Ez a történet a lélek tapasztalatlanságból eredő bukásáról és a krisztusi megváltásban játszott szerepéről szól.

A sok tekintetben hasonló görög **ÁMOR ÉS PSZÜKHÉ** történet még egyértelműbben **áldozatként mutatja be a lelket**

(amely már tisztán annak **„psziché”-s**, azaz áldozattá vált, elcsábított és elhagyott, csak a szenvedésekben bolyongás által megváltódó aspektusa),

akit a király-apa (az Atya-isten) áldoz be, és egy fiú-isten (Ámor, a szerelem csábító szelleme) ment meg/csábít el kíváncsisága (lényege) feladásáért cserébe

(ne akarj megismerni, mondja ez a szellem:
lélek, áldozd fel magad és ne akard a tudást).

A nagyon jelentős görög mítosz, a **DÉMÉTÉR-KORÉ történet** kiegészül egy olyan anya-aspektussal, amelynek értelmezése egészen új dimenziókat tár fel. **Démétér** ugyanis **gabona-istennő**, tehát nem az eredeti **Kozmikus Anya**, hanem annak az a **(szenvedő) hiposzázisa**, amelyben a Földanya megerőszakolt-megsebzett (≈ felszántott) lényének mégis-szülő, mégis-adó, mégis-tápláló oldala jelenik meg.

Lánya, a szűz (≈ királylány, tündér, lélek) minőséget képviselő Perszephoné-Koré addig szabad (:virágot szed a réten), amíg anyja elviseli az erőszakot és terem, és akkor esik fogságba (száll alá az Alvilágba elrablás/erőszak folytán), amikor a Földanya megpróbáltatásait piheni ki (tél, időszakos halál).

Itt a lélek végső alászállása, a természethez/földhöz és ezzel a halál/újjászületés ciklushoz való végleges odakötődése jelenik meg mint a földművelés következménye (ami viszont a mi szellemi univerzumunk sajátosságaiából következő ‚urbánus létmód’ és végső soron a patriarchális létrend feltétele). És bár ez az alászállt/halálba vonult lélek minden tavasszal feljön a Föld felszínére (≈ újjászületik a természettel), a történet jelzi, **milyen ‚mélyre’ került a lélek a szellem megváltásáért folyó élet-kalandban.**

Végül Akszakov „**A BÍBORSZÍN VIRÁGOCSKA**” c. meséjében (amely népmese-toposzokat közvetít és korunkban a Szépség és a Szörnyeteg típusú mesékben popularizálódott) **a lélek a saját döntése alapján vállalja (a kívánsága/kíváncsisága miatt eléje kerülő, talán) áldozati sorsát.** A „bíborszín virág” („**az Élet virága**”?) birtokosa (bitorlója?) gyakorlatilag – bár nagyon empatikus módon, gyengéden, de mégis – **a saját megváltását kéri/követeli a leány-lélektől a virágért (az életért?) cserébe.**

(Érdekes módon itt az atya nem király (bár családja körében jó uralkodóként viselkedik), hanem *kereskedő* (ami számos értelmezést tesz lehetővé: egyrészt jelzi az atyai szerepkör degradálódását egészen az alku-pozícióig; másrészt e foglalkozás **Hermészre**, a kereskedők [hírvivők és tolvajok!] istenére utal, akit Jung ‚pszichopomposz’-nak, **lélekvezetőnek** nevez, és itt valóban ez a Hermész-atya vezeti rá a lányát a ‚helyes útra’ (a megváltói szerepkör felismerésére); maga a ‚csere’, a ‚megváltást az életért’ is hermészi motívum, aminthogy a szellemi keresés is a Thot/Hermész vonulathoz (hermetikus tudományok) köthető, miközben – még mélyebbre ásva az időben és az összefüggésekben – éppen **Thot/Hermész** lehetett az, aki (beavattatván bizonyos tudásba) **megteremtette** – a képalkotás mágikus tudományán keresztül – **a tudat-** (és vele a modern ‚tudományos-technológiai’) **fejlődés felgyorsításának mentális alapjait** stb., stb.).

AKIT MEG KELL VÁLTANI, AZ A FÉRFI valamikor, valamiért SZÖRNYETEGGÉ VÁLTOZOTT, és így kell, önzetlenül, megszeretni őt, rettenetes külsejében.

Az igazság kedvéért meg kell jegyezni, hogy a megváltandó szellem, aminthogy a modern férfi is, nem elsősorban külsőleg szörnyű, sőt lehet kifejezetten vonzóvá varázsolt is; sokkal inkább

a (néha ugyan alig) **rejtett tartalmai**: kisebbségi komplexusa, agresszivitása, ‚lélektelensége’, üressége vagy éppen torz eszméi, mániái, függőségei, hazugságai **várnak arra, HOGY EGY LÉLEK KISZERESSE ŐKET BELŐLE ÉS A CSÚF BÉKÁBÓL GYÖNYÖRŰ KIRÁLYFI VÁLJON.**

E négy történet így, ebben a sorrendben nemcsak a lélek, hanem **a lélek tudatosodásának története is.**

A lélek előbb ‚vétkesen megvédtnék’ és megmentésre szorulónak (Pisztisz Szófia), majd megmentett áldozatnak, de saját hibájából elbukónak (Psziché) látja magát, aki vállalja bukása következményeit; Perszephoné már az anyának okozott szenvedésekért vezekel (mintegy a bűnöket elkövető beteg tudat helyett), majd a kereskedő legkisebb leánya igaz szeretetével megváltja a szörnyeteggé változott férfit – azaz megtalálja a megváltás útját.

2.3. A TEST: A SZELLEM MŰHELYE, A LÉLEK JÁRMŰVE

A test – amely a fenti hármásban a fizikai sík reprezentánsa –

a mai materialista közgondolkodásban az első helyre kerül

(második helyre az agy mint a testszerv által működtetett 'tudat', és legfeljebb harmadik helyre a 'psziché', mint az örökletes ösztön-beállítódások és a kétes értékű, többnyire kissé beteg érzelmek együttese)

mint az élet legfőbb örömforrása, amelynek egyre túlzóbb kényeztetése

a modern életvitel lényege;

a materializmus legfőbb alternatívájaként létező (elsősorban **keresztény**) **vallásos értékrendben** pedig – mint a Jó és Rossz csatateré, a kísértések színhelye – **az utolsó tagja e hármásnak**, hiszen ő a lélek botlásainak előidézője és a szellem szüntelen nevelési törekvéseinek tárgya.

TÚL- ÉS ALÁBECSÜLÉSE EGYARÁNT OKA ÉS KÖVETKEZMÉNYE IS A MODERNITÁS ösztársadalmi és individuális KRÍZISHELYZETÉNEK.

Közelebb kerülünk az igazsághoz, ha megértjük, hogy **a szellem**

(a testtől *függetlenül létező* tudat)

milyen **nagyszerű eszköztárhoz jutott a test evolúciójának eredményeképpen.**

Bár a fizikai agy 'beüzemelése', kellő mértékű 'behuzalozása', a szükséges sűrűségű és gyorsaságú szinoptikus hálózat kiépítése nem kis feladat

(ezt végezzük el, amikor úgymond 'tanulunk': *az iskoláztatás* – ha arra használnánk, amire való, és nem a lélek foglyulejtésére és hamis tudattartalmak manipulatív célú bevésésére – voltaképpen *a szellem műhelyének megépítése és a munkaeszközök kialakítása*),

de megéri a fáradságot. Mert amíg a kisgyerekek alig tudják – ezen eszközök híján – az érzéseiket, gondolataikat és vágyaikat kifejezésre juttatni (pedig csecsemőkkel végzett vizsgálatok kimutatták, hogy tudatos gondolataik és erkölcsi választásaik is vannak), egy jól felépített, finomra csiszolt felnőtt agyvelő rendkívüli szellemi teljesítményekre képes úgy az anyagi világ jelenségeinek feltérképezése, megértése és alkotó felhasználása, mint a lélek átéléseinek kognitív, művészi vagy terápiás célú feldolgozása terén.

Egy 'jól működő' agy (amelyet egy 'jól működő' test táplál és tart fenn) **olyan lehet a szellem számára, mint egy pompásan berendezett műhely**, amelyben kedvére barkácsolhatja az anyagban megtestesült élet fantasztikus nyersanyagát.

Az emberi lélek pedig úgy lép a testbe a születéskor, **mintha valami külön az ő számára épített, gyönyörű és biztonságos hajóba** szállna be, amely sértetlenül fogja átvinni őt az 'élet tengerén', akár derűsek, akár fenyegetőek lesznek a hullámok, amelyek körülveszik az úton. A lélek számára az élet eredetileg olyan, mint a szörfösnek az ausztráliai öblök tornyos hullámai, vagy a siklóernyősnek a Himalája völgyei fölött szárnyaló sólymok megülte termikek:

csupa tündöklő átélés, fény és mozgás szüntelen váltakozása;

és ehhez jó deszka, jó ernyő a test, **amelynek minden érzéke**

az ő örömteli átéléseinek remekbeszabott eszköze.

Ám a tudatnak, az alkotó szellemnek céljai vannak, programja van, és egyáltalán nem akarja, hogy a lélek, mint önfeledt turista, beleveessen a fizikai világban élhető, *az önmagáért való élet* és a test által nyújtott örömökbe.

Száma **az a fontos**, hogy irányítani tudja a lélek hajóját, a testet az általa kigondolt mindenféle vizek és partok felé, **hogy a lélek megtapasztalja és átélje a szellem összes teremtését és átadja tapasztalása összes gyümölcsét neki** (ha mégoly keserű is olykor ez a gyümölcs).

A szellem leginkább templomnak szeretné látni az emberi testet, amelyben a lélek – fáradalmai után megpihenve, vagy hálával eltelve a ‚kapott’ javak és élmények miatt – őt, mindezek kitalálóját és létrehozóját dicsőítené,

a szellem oltárára helyezve a sok munkával megérlelt termést.

Ám hiába a vallások parancsolatai a test rendeltetéséről, tisztántartásáról és megszenteléséről, az ember belülről ezt nem igazán tudja így látni. Ezért aztán *a lélek önnön test-yachtja* boldogan bámészkodó és *játszi utasából egyre inkább kormányossá, fűtővé, rakodómunkássá válik egy* ki-tudja-milyen céllal, milyen partok felé hánykódó, *mind rozogább bárkán*, amelyet inkább lát szenvedései okozójának, mint az eredetileg tervezett paradicsomi hajóút boldog révbejutást ígérő álom-hajójának.

Ezt az (öregedésnek nevezett) örömvészítést csak az kompenzálhatja némiképp, ha

A LÉLEKben tudatosulni kezd az igazság a szellemhez és a testhez való tényleges viszonyáról: hogy ő FÖLDI ÚTJÁT (ÚTJAIT) FELAJÁNLOTTA A SZELLEM CÉLJAIRA

(cserébe a fizikai testben megélhető élménygazdagságért), és – mint *Odüsszeusz – addig kénytelen bolyongani* a veszélyekkel (és persze gyönyörűségekkel is) teli vizeken az isteneknek (≈ szellemi erőknek, a szellem által kijelölt sorsnak) kiszolgáltatva, *amíg a ‚program’ tart*, amíg a szellem jól nem lakik a lélek által eléje borított megélés-gyümölcsök keserűes levével. De ha a lélek eléggé ‚leleményes’, mint hőstünk, azaz

ha tudatosul benne a játék célja és értelme és a vele, általa játszók természete, talán kissé lerövidítheti útját, talán hamarabb vagy kicsit könnyebben ér partot, mint ha vakon és süketen bukácsol a kényszerűség és az értetlenség miatti harag korbácsolta ismeretlen, szeszélyes hullámok között.

Jó, ha Odüsszeusz (a lélek) ismeri, szereti és gondozza, valamint tőle telhetően jól navigálja hajóját (a testet) és igyekszik kiismerni, tisztelni és kedvezőre fordítani a széljárást (a szellem akaratát) és a víz (az élet, voltaképpen önmaga) szüntelen változó természetét.

Az emberi test eredetéről szóló elméletek skáláján (amely a sárból vagy kőből, köpetből vagy kókuszdióból egyszeri aktussal teremtettségtől a mikrobák vagy egysejtűek egyenes ági evolúciós leszármazási útvonaláig terjed) **létezik olyan változat is, amelyben e szélsőségek** (váratlanul és a modern tudat számára részben ismerős fogalmak mentén) viszonylag **közelednek egymáshoz**, az eredmény azonban nem igazán könnyen elfogadható.

Eszerint **a TEREMTÉS létezik** (hatalmas isteni és istenfíúi tervek alapján és óriási kivitelezői apparátus áldozatos munkája révén), **amely azonban** (az eredeti, ‚paradicsomi’ modell mintegy ‚továbbfejlesztett’ vagy természetes közegben realizált, az eredetnél nagyobb szabadságfokkal rendelkező változataként) **EVOLÚCIÓS FOLYAMATOKAT IS MAGÁBAN FOGLAL**, megengedve **a ‚természeti véletlen’** által a tervekbe kerülő **kockázatot** (váratlan fejlemények, mutációk stb.). Ezeket utólagos **korrekciós mechanizmusokkal** (pl. genetikai beavatkozásokkal) **kell** és lehet a kívánt **mederben tartani** (ami persze óriási kreatív potenciálokat feltételez, és elképzelhetetlen intelligencia és tapasztalat is szükségeltetik hozzá).

Éppen ez a teremtési modell teszi szükségessé, hogy **olyan fejlett emberi testek szülessenek, amelyek** (ha másképp nem, magasabb rendű kozmikus humanoidokkal – esetleg egyenesen erre a célra ‚kitenyésztett’ emberfajttával – való keresztezés útján) **alkalmassá válnak olyan lelkek befogadására, amely lelkek aztán képesek lesznek erkölcsi döntéseket hozni** (előbb általában a jóról és rosszról, majd nem kevés ‚gondolatigazító’ segítség igénybevétele után végeredményben arról, **hog**y hosszú földi, majd még hosszabb ‚szellemi’ iskolázás után **maguk is munkásai lesznek a teremtés soha véget nem érő építkezéseinek**).

Ezen elképzelés szerint

AZ EMBERI TEST valóban **AZ A MŰHELY, AMELYBEN A TEREMTŐ SZELLEM** A felelőtlenül, gyermeki önfeladtsággal és naivitással magáért a létezés öröméért élő emberi **LÉLEKBŐL A TEREMTŐI AKARAT** nagy tudással és tapasztalattal bíró, hatalmas felelősséggel és számunkra elképzelhetetlen nagyságrendekkel dolgozó **MUNKATÁRSAIT KÉPEZI KI**.

DE bármennyire tervezett és manipulált, vagy spontán mutálódott is a testünk, **A LÉLEK** – minden **determináltsága ellenére is – SZABAD**. Bármelyik pillanatban dönthet a ,szolgálat éthosza’ vagy a ,szabad’, ,önmagáért létezés’ mellett is (sőt, meg is változtathatja a döntést – persze megfizetve az árát, mert *mindennek ára van*). Ám nyilván **nagyon fontos, hogy** a döntés pillanatában tényleg **tudja, mit választ valójában**. Ezért – *hogy (akár így, akár úgy) az egyéni lélek megtalálja saját útját az életnek nevezett labirintusban* – **NEM ELKERÜLHETŐ a tudatosodás:**

**A SZELLEM, A TEST ÉS ÖNMAGA LÉNYEGÉNEK TUDATOSÍTÁSA
A LÉLEKBEN, végső soron**

A LÉLEK ÖNTUDATRA ÉBREDÉSE.

3. A teremtés és az építés összefüggései

3.1. TEREMTÉS, HASADÁS, ELVÁLASZTÁS

A teremtés pillanata (mint korábban szó volt már róla) a tudat kettéhasadása ,valamivé’ és valami ,mássá’ (≈ reflektív tudattá, amely az előbbit szemléli). A ,valamit’ (≈ világot, életet, létezés) szemlélő ,más’ tekinti önmagát ezután szellemnek (≈ tudatnak, ,abszolút létezőnek’, teremtőnek), és azt a ,valamit’, amitől ily módon elkülönítette ,önmagát’, tekinti ezután ,más’-nak, önmaga másának, teremtettjének (,világ’-nak, ,teremtés’-nek).

A teremtés tehát elkülönülés/elkülönítés, minden mozzanatában egymástól elkülönülő, folyamatosan differenciálódó másságok, különbségek létrehozása (egy eredetileg volt ős-egységből). A mi univerzumunk egyik fő szabálya: SEMMI NEM AZONOS SEMMI MÁSSAL.

*Ám bármilyen két dolog csak akkor különbözhet, ha valami **elválasztja** őket egymástól.*
AMI ELKÜLÖNÍT, ELVÁLASZT ÉS ÍGY LEHETŐSÉGET AD A KÜLÖNBÖZŐSÉGRE, AZ –bármilyen helyzetű, alakú vagy anyagú legyen is – FAL.

Csak akkor létezhet bármi, ha egy falszerű határ elválasztja valami mástól. Ezért kezdődik így a teremtés a Biblia szerint is: ...”és **elválasztá** Isten a világosságot a sötétségtől. (...) És monda Isten: Legyen **mennyezet** a víz között, mely **elválassza** a vizeket a vizektől. **Teremté** tehát Isten **a mennyezetet, és elválasztá** a mennyezet alatt való vizeket a mennyezet felett való vizektől”... (Móz.1.4, 6-7)

Még az **élővilágban** is falak vannak a legfontosabb elkülönülő egységek, **a sejtek között**. De ezek a sejtfalak **eleven falak, amely nemcsak elválasztanak, hanem össze is kötnek**. *A sejtfal egy féligáteresztő membrán, amely szabályozni képes a sejt információ-(ill. anyag-) cseréjét a külső környezettel, szükség szerint változtatva az áramlás irányát és volumenét.* Ily módon **az élet** példát ad az elkülönbözés, elválasztódás olyan – élő és dinamikus – szerkezetére, amely a differenciálódó funkciók talaján **kiépíti az együttműködés, együttélés, szimbiotikus összedolgozás mintáit is.**

3.2. A FAL MINT TEREMTÉS- ÉS ÉPÍTÉSSZIMBÓLUM

Az elválasztó, különbségeket lehetővé tevő **„fal” létrehozása tehát feltétele a teremtésnek** – nemcsak az anyagi valóságban, hanem **már magában a tudatban is.**

Jól szemlélteti ezt a gyermek **„világteremtése”,** az a – látszólag egyszerű és magától értetődő – folyamat, ahogy megtanulja elkülöníteni egymástól az érzékelt dolgokat (amikor nevükön kezdi nevezni őket: mama, papa, Pistike, később: „én”...). Először **„minden egy”,** minden ő maga, csukott szemei mögött az ő létezése az egész univerzum. Aztán megjelenik a **külvilág,** és ezt a most még megnevezni sem tudott, mindent magába foglaló, mindent betöltő mama jelenti; aztán lassan elkülönül ettől egy kissé másilyen arc (és gesztussor), a papáé és így tovább. Minden felismert és megnevezett lénynek és dolognak az a lényege, hogy más, mint...

Az én-tudat elkülönítés útján alakul, szűkül, ahogy egyre több dolgot ismer fel a világ, a „nem-én” részeként.

A tudat elválasztó („falas”) szerkezetét az anyagban az agy struktúrája írja le, amelynek – mint a diónak – a külső környezettől elhatároló és védelmi funkciókat is betöltő többszörös **„héja”** (csonthéj, kéreghéj, hártya) **van, közepén** – ugyancsak a dióhoz hasonlóan – a jobb és bal féltekét elválasztó **FAL** húzódik; a **„tekervények”** pedig olyan **falak** képzetét keltik, amelyekhez hasonlót a **labirintusok** mesterséges építményeiben hozunk létre.

De bármilyen más **építményünk** létrehozása is a **mezsgyék, határok, kerítések** helyének kijelölésével kezdődik és **falak** felhúzásával folytatódik: **az építés** ilyenformán mintha **a teremtéssel rokon folyamat** lenne.

Míg azonban **az álmodó/teremtő tudat** először **kiterjed** és **létrehozza magából** a majdani teremtés **terét,** az **egész teret,** addig **minden építő tevékenység elvesz, lehatárol ebből a térből egy részt,** azaz **az „építő”, FORMATEREMTŐ TEREMTÉS AZ ELSŐNEK INVERZE.**

A mai kozmológia a fizikai univerzum születését is hasonló folyamatokkal írja le: a tér először **elfújódik/kiterjed/kitágul,** majd **lokálisan összecsomósodik/összesűrűsödik:** a térben lévő anyag **lehatárolódik** és **formát ölt,** így keletkeznek a galaxisok mint a *teljes* kozmosz *részei.*

3.3. KŐMŰVES KELEMEN ÉS JÉZUS

3.3.1. Déva vára és a jeruzsálemi templom

Kőműves Kelemen balladája **az „ÉPÍTÉSI ÁLDOZAT”** leírásaként maradt ránk. Hogy megértsük, **miért alakult ki ez a rítus,** miért szükséges, **mi célt szolgál az áldozat,** először az építés lényegét kell alaposan szemügyre vennünk. Mint fentebb kifejtésre került, **a ter-emtés** – nevéből is következően – **tér** (azaz **szabadság**) **létrehozása a létezők számára.** **Az építés** első pillantásra mintha ugyanezt tenné.

Ha azonban jobban megnézzük, minden építmény **valójában a létezők meglévő teréből hasít le egy darabot, feldarabolja a teret és a falakkal körülzárt, elhatárolt, élettelené tett tér-részbe bezárja az élt.** Vajon mitől ép-ítés a neve ennek a fordított teremtsének? Miért kell az áldozathozatal? Ezen kérdések feltevése inspirálta azokat a gondolatokat, amelyek a kelemen és a jézusi áldozat hasonlóságainak és összefüggéseinek elemzéséhez vezettek. Ennek eredményeként úgy látszik, hogy

A KRISZTUSI MEGVÁLTÁS A Kőműves Kelemen c. balladában leírt BEFALAZÁSI RÍTUS által szimbolizált ,történelmi' folyamat MEGVÁLTÁSA (is); a két esemény egymás pandant-ja, és Jézus azt a folyamatot fordítja meg (egy bizonyos értelemben ,fordított' cselekmény révén), melyet a ballada tömörítve megfogalmaz.

A kérdésfelvetésre különös fényt vetett egy friss hír egy olyan vállalkozásról, amely utakat szervez Magyarország történelmi városaiba, ahol a helyhez kötődő történetek, legendák átélését interaktív játékok, improvizatív ,színelőadások' stb. keretében teszik lehetővé a résztvevők számára. (Ez az ötlet nagyon illik a Vízöntő-kor kreativitásához!) Most éppen Dévára szerveznek kirándulást, ahol eljátsszák a kőművesek balladáját, ám ezúttal **a befalazott feleség kiszabadítása, azaz az áldozatot megváltó-megfordító tett játékos imitálása** lesz a közös élmény.

Az összefüggések felismerése szempontjából kulcsfontosságú, hogy a befalazott asszony neve beszélő név: **ANNA**, azaz **ANYA**...

A kőművesek száma 12, mint Jézus tanítványaié, ugyanakkor **Anna** (aki archetipikus értelemben a **NAGY ANYA**, már csak azért is, mert ő **Jézus nagy-anya**, Mária szülője) befalazása úgy is értelmezhető, hogy megfosztatik az anyaság lehetőségétől, így Mária (és ezért Jézus) sem születhet meg! Ebben az értelemben **ez a befalazás-rítus egy Jézus elleni cselekmény**, mint ahogy **a jézusi megváltás-történet ennek ellentörténete, ezt hatálytalanítja.**

Érdekes a nevek elemzésével folytatni, ugyanis maga a **Kelemen** név is igen sokatmondó: már hangzásával (hangtani szempontból teljes mássalhangzó-azonosság van) is egyértelműen a **Salamon** név megfelelője. Márpedig a **templómépítő** (Bölcs') **Salamon** a **SZABADKŐMŰVESEK ,atyja'** (*a templomosok állítólag az ő temploma alatt keresték a ,tudást', az ott elrejtett – anyagi és szellemi – kincsek után kutatva, sőt nem kizárható, hogy a kereszties hadjáratoknak valójában éppen ennek az ősi ismeretanyagának megszerzése volt a célja a Szent Sír védelmezésének leple alatt*). **Aki megszerzi ezt a tudást, maga szabad lesz** („*az igazság felszabadít*”), **miközben** – az ,Anna' névvel jelzett (anyai/női) lélek-princípium befalazásával (holttá tevés, bénítás stb.) – **szabadságot vesz el**, korlátoz. Még tovább elemezve az érintett fogalmakat láthatóvá válik, hogy a **kőműves** szóban megjelenő **,kő'** a **Szaturusz** attribútuma, ami általában az **akadály, korlátozás, áldozat, karma, halál** stb. fogalmaival kapcsolódik, ennek a **,műves'-e** pedig az, aki mindennek művelője, tudója, ura. Figyelmet érdemel a **,MŰVES'** kifejezésben a **,mű'** tő ,ál', ,nem valóságos', **,mesterséges'** jelentése is, amely utóbbi kifejezésben a **,MESTER'** tő ugyanerre mutat (a **kőművesség** \approx **mesterség**, a **kőműves** \approx **mester**, és mellel **mister** \approx **úr** is, azaz a hierarchizált társadalom csúcsán álló [eredetileg talán *misztériumba* beavatott] egyén; ugyanakkor a német nyelv **,kő' \approx ,st' [stein']** töve és az ugyancsak német / indoeurópai **'er' \approx ,ő'** hímnemű foglalkozást jelző főnévképző, sőt a **,h-er-r' \approx úr** szó is szerepel ebben a kulcskifejezésben). Ez az etimológiai összefüggérendszer feltárja a **szabadkőművesség lényegi jelentéseit**, hiszen benne **,mesterek', misztériumok, templom, kőműves szimbólumok, rejtett tudás, templomos lovagok** stb. játsszák a főszerepet. Nem véletlen az sem, hogy a **,templum'** szónak a **,tempus' \approx idő** szóhoz van köze, a **templómépítés** – ahol a szentélyben „lakik” az isten – ilyen értelemben az **idő befalazását**, eleven voltának megszüntetését, elrejtését, uralását jelentheti. (Csak zárójelben, mert ennek kifejtése maga is egy egész tanulmányt igényelne: a **szellem** inkább a **térrel**, a **lélek** inkább az **idővel** rokonítható.

**AZ IDŐ BEFALAZÁSA tehát
A LÉLEK BEFALAZÁSÁT JELENTI!)**

A templomépítő Salamon-Kelemen tehát bizonyos értelemben az **Idő Ura**: ez a tudás lehet a befalazott 'Szentek Szentje', a jeruzsálemi szentély titka, amit a keresztesek és főleg a **templomosok** keresnek – márpedig **a Föld programjának' kisiklása (amit a tengely elmozdulása jelez) az idő kisiklását (kisiklását) jelenti**, ahogy azt a **világfa kidőlésének** vagy a Kalevala *szampo*-ja, az *idő-malom tengerbe zuhanásának* motívuma, vagy akár Hamlet fohásza („Kizökkent az idő, ó, kárhozat”...) jelzi.

A templom, ill. az építés az a központi motívum, amely a leglátványosabb módon összeköti a 'szabadkőműves' és a 'dévai' tematikát Jézussal és Salamonnal.

JÉZUS (a zsidók szemében a legnagyobb szentségtörtést követve el)
a templom lerombolásáról és három nap alatt történő újraépítéséről beszél
(a test templomára gondolva, megelőlegezve ezzel halálát és feltámadását,
ld. Ján. 2, 19-21).

SALAMON leglényegibb cselekedete viszont
a templom megépítése és a frigyláda elhelyezése a Szentek Szentjében.

Ez a tett nemcsak az Úrral való szövetséget és ezzel a zsidó nép kiválasztott voltát szentesítette, hanem egyszersmind a **vándorlás megszűntét**, a **végleges letelepedést** is jelentette. Ezzel az **izraelitákat** bizonyos értelemben helyhez – méghozzá **'örök időkre' a Szent Városhoz**, Jeruzsálemhez – **kötötte**, és ezzel bizonyos értelemben **újra 'városalakóvá' tette**. Kortárs régészeti feltárások alapján ugyanis a bibliai exodus-történet úgy módosulna, hogy az **egyiptomi zsidó elit Mózes** vezetésével az eredetileg **kánaáni városi plebejus**, majd – lázadás és kitörés után – a sivatagban kibuc-szerű állandó településeket alapító **izraelita törzseket gyűjtötte össze és** (a megteendő távolság szempontjából *értelmezhetetlen*) *negyven éves sivatagban körözés* során **készítette fel az 'isteni terv' végrehajtására.**

Ugyanakkor **ismeretes a szabadkőműves hagyomány kötődése a jeruzsálemi templom építéséhez**

(példaképpen elég megemlíteni a rejtélyes Hiram Abiff-történetet a szabadkőműves beavatásban, miközben a bibliai leírás szerint a templom tényleges felépítésben szerepel egy valóságos Hiram stb.).

Déva várának építése pedig rámutat – az 'építési áldozat' tematikáján és a 'fal, befalazás' lényegláttató motívumain keresztül – az építés (mint a teremtés egy változatának, inverzének) lényegére: a női elem (lélek, élet, a jelen[lét] ideje) beáldozására, bezárására, eltüntetésére.

3.3.2. A templomépítés és a befalazás értelmezése

A jeruzsálemi **templom építése** mintha arról szólt volna, hogy **Istent**, az Ő jelenlétét lokalizálják, mintegy bezárják a falak közé, hogy ily módon közelivé, egyszersmind **elérhetetlenné tegyék** az emberek számára (csak a legfőbb főpap, a kiválasztott léphet be oda).

Korábban a frigyládaiba zárták a szentséget, amely szintén **érinthetetlen** (≈ **'szent'**) volt (a közelébe merészkedőket azonnal mintegy villámmal sújtotta), de együtt vándorolt a néppel (akár a tűzoszlop és a felhő, amely a sivatagban előttük járt): Isten jelenléte tehát legalább érzékelhető volt.

A TEMPLOMÉPÍTÉSSEL mintegy befalazzák az istenséget, miközben ez a lépés – mint az az írott történelemből is kitűnik – mindig AZ ÍRÁS, A JOGRENDSZER, A KITERJEDT HÁBORÚK, A (MÁSOK MUNKÁJÁRA ÉPÜLŐ) URBÁNUS LÉTMÓD, VALAMINT AZ AZT LEHETŐVÉ TEVŐ MEZŐGAZDASÁG ÉS KERESKEDELEM (AZAZ AZ ÚN. CIVILIZÁCIÓ) EGYIDEJŰ MEGJELENÉSÉVEL JÁR.

Bár ez – a fejünkbe töltött ún. ‚történelem’ torzításai miatt – számunkra nem tűnik nyilvánvalónak, **AZ EMBERISÉG TÖRTÉNETÉNEK LEGNAGYOBB RÉSZÉT NEM VÁROSI VISZONYOK JELLEMZIK, HANEM TERMÉSZET-, VALÓSÁG- ÉS ISTENSÉG-KÖZELI, KÖZÖSSÉGI LÉTFORMÁK,** amelyek nyomait máig őrzi néhány – a civilizációtól szerencsére elzártan élő – törzs kultúrája és napjainkra jól dokumentált szokásrendje.

Olvasatunkban ez azt jelenti, hogy

A TEMPLOM MEGÉPÍTÉSE A ‚MODERN’

(HIERARCHIKUS-PATRIARCHÁLIS-HATALMI
[MONARCHIKUS/DEMOKRATIKUS] RENDSZEREKRE,
POLITIKUMRA, MENTÁLIS BEFOLYÁSOLÁSRA,
társadalmi-gazdasági EGYENLŐTLENSÉGRE ÉS
KIZSÁKMÁNYOLÁSRA ÉPÜLŐ)

MONETARISTA/TECHNICISTA TÁRSADALOM ALAPJAINAK LERAKÁSÁT JELENTI.

A templomban lakó, megközelíthetetlen és hatalmas istenség ‚bevezetése’ a földi hatalom kiépítésének legfontosabb lépése;

a (korábban egyenrangúak közösségében élő) hétköznapi embernek el kell fogadnia ismeretlen fölöttes hatalmak uralmát az élet minden területén.

Egyes források szerint az ‚ábrahámi szövetség’ azt a projektet szolgálja, amely az emberiség ‚morálissá’ válását célozza meg a fent vázolt társadalmi rendbe való beépülés, az alávetettség elfogadása útján, mégpedig a ‚lelkiismeret’-nek, a kívülről az emberbe vitt („gondolatigazító”) kontrollnak a működtetésével. A lelkiismeret fogalma és szerepe az egyes ember beillesztésében az éppen uralkodó társadalmi rendbe mindig a vallások (vagy valláshelyettesítő ideológiai konstrukciók) legfőbb tartalma volt. A történelmi vallások’ jól kitapinthatóan szolgálják a ‚vadember’, a természetes ‚öszönök’ és érzelmek domesztikálását, miközben az aktuális hatalmi hierarchia érdekeinek hatékony védelmére használták és használják az általuk keltett büntudatot és ‚üdvözülés’ iránti vágyat.

A város mindig a templom köré épül, tehát az urbánus létmód és a hozzá tartozó (rabszolgatartó, ill. feudális/kapitalista/imperialista) világrend középpontja a templom, ily módon

a salamoni templom a jelen világrend alapja és gyökérzete.

E világrend – amelynek bevezetésére a templomépítés irányul – létrehozásának feltétele (a ballada tanúsága szerint)

A NŐ, A LÉLEK, AZ ANYA BEFALAZÁSA

(beáldozása, megbénítása, elpusztítása

[persze ez utóbbi nem lehetséges, mert ahogy mondjuk is, „a nő – azaz a LÉLEK – örök”]),
azaz tulajdonképpen **magának a földnek, a Földnek, a természetnek, a lelki/női/anyai valóságnak falak közé szorítása, a maga természetes életétől való erőszakos megfosztása**
(az ‚építés’ ürügyén).

Mindez az élettelenné válás, a fokozatos regresszió és elhalás folyamatait indította be az egész természeti és emberi létezésben, és
EZ A MODERNITÁS JELENKORI KRÍZISEINEK LEGFŐBB ÉS VALÓDI OKA.

Szükségessé vált tehát (és különösen égetően **SZÜKSÉGES MA**), **HOGY EZ A FOLYAMAT MEGFORDULJON, AZ EREDETI REND HELYREÁLLJON ÉS A „KIZÖKKENT IDŐ” VISSZAKERÜLJÖN TERMÉSZETES ÁLLAPOTÁBA.**
EZ A MEGVÁLTÁS SZÜKSÉGESSÉGÉNEK IGAZI ÉRTELME.

3.3.3. A megváltó Élet, a Lélek küldötte: Jézus

Csodálatos archaikus népi imádságunkból

(„Fa szülte ágát, ág szülte bimbaját, bimbó szülte virágát, virága szülte szent Annát, Anna szülte Máriát, Mária szülte Jézuskáját”)

megerthetjük, **hogyan függ össze a szerves valóságot jelképező (a kínai rendszerekben ötödik) elemmel, a világtengelyt megtestesítő élő fával az anyai princípium.**

Az anya-istenség, a szent Anya, a Nagy Anya, ANNA (Jézus – és minden ember – olyannyira fontos **anyai nagy-anyja!!!**) Máriát hozza a világra
(*mare ≈ tenger*: a lélek-szülő anyai energia-tenger,
a földi életet létrehozó any[gl]i víz-óceán!),
aki pedig **szüli a(z emberi) MEGVÁLTÓT.**

JÉZUS tehát ebben az értelmezésben (a *négy szellemi/anyagi elem*: a föld, víz, levegő, tűz *mellett*) **AZ ÖTÖDIK ELEM, a szervesség, az élet és A LÉLEK eleme, A FA (a kő, a fa-l ellentéte!!!) LESZÁRMAZOTTJA**, amit a *keresztfa* is jelez: halálával bezárul a kör, visszatér eredetéhez, a női/lelki valósághoz, az élet és halál természetes körforgásához

(*a keresztalál a fával való újraegyesülést, más szemszögből a világtengellyel való azonossága felmutatását is jelenti.*)

Mindez leírja az **Ő** (az egyház által eltagadott) **kötését a Földanyához, az élethez, a női/természeti valósághoz**

(ami a Nag Hammad-i tekercek egyes apokrif szövegeiben világosan meg is jelenik).

Tehát – **szemben az istent (valójában az istenség elrejtteni kívánt lelki/anyai oldalát) befalazó Salamon/Kelemen-nel** –

Jézus azért áldozza az életét, hogy KISZABADÍTSA A LELKET a manipulált tudat és a börtönként működő fizikai test fogságából, és egyúttal egy

NEM KŐ-, NEM FAL-szerű, légiesebb (lelkibb), ÉLŐ TEMPLOMOT

(*≈ ÚJ IDŐT, A LÉLEK IDEJÉT,*)

azaz lényegében egy újfajta testet építsen AZ ÉLŐ LÉLEK SZÁMÁRA.

Az antropozófia is úgy értelmezi (a Szanheddrin által Jézus ellen felhozott egyik legfőbb vádpontként szereplő) kijelentést, hogy „lerombolja a templomot és három nap alatt újjáépíti”, hogy Ő nem a kőtemplomra gondolt, hanem a test templomára (Ján. 2. 19-21), amely Isten méltó lakhelye (ill. azzá kell tenni). Jézus tudta (vagy akarta is), hogy épp a zsidó főpapság fog közreműködni fizikai testének a keresztrefeszítéssel való elpusztításában oly módon, hogy Ő abból felépíthesse (a R. Steiner által *feltámadástest*nek nevezett) új, finomanyagi testét, egy új templomot, amelybe be(vissza?)költözhet Isten, aki már egy másfajta idő (időtlenség?) hordozója az ember számára.

Tettével Jézus MEGSZÜNTETI (AZ EREDETI ATYA-ANYA-FIÚ) ISTENNEK

A TEMPLOMBA: kőbe-holt időbe való BEFALAZOTTSÁGÁT ÉS ELÉRHETETLENSÉGÉT, ÉS AZ EMBER ELEVEN BELSEJÉBE KÖLTÖZTETI ŐT.

Zavarónak tűnhet, hogy a szóbanforgó Isten (akit a szentélybe ‚falaztak‘) egy atyai princípium, a balladában pedig nőről, egy anyai princípiumról van szó. E mögött az ellentmondás mögött az az eltitkolni kívánt tény rejtőzik, hogy

A NAGY ANYA ÉS AZ ATYA VALÓJÁBAN EGYENRANGÚAK és elválaszthatatlanok,

de a *papság* (saját, patriarchális jellegű hatalmának biztosítása érdekében) kisajátítja az atyát és az anyai részt, eltünteti nemcsak úgy, hogy az atyaistent túlhangsúlyozza, de oly módon is, hogy a *Szenháromságban az Anya helyén a Szentlelket szerepelteti. Ez ugyan hordozza az igazság magját (Anyaiszen ≈ lélekszülő), ám lehetővé teszi, hogy az anya eltűnjön a tudat horizontjáról és a Szentlelket át lehet nevezni Szent Szellemé (ahogy meg is történt), ami a Szenháromságot végképp ‚fiúsítja‘...*

Bizonyos forrásokban viszont arra utaló nyomok vannak, mintha ez a folyamat,

a női elem kizárása/degradálása („amint lent, úgy fent”...) már a ‚kezdet kezdetén‘, **magában az isteni-atyai szellemben lezajlott volna**, például a *teremtésben egyáltalán nem vesz részt (egyenrangú) anyai princípium*, vagy – ha fel is bukkan itt-ott – csak mint *másodlagos-harmadlagos*, bukott-felemelendő *teremtéményt* írják le. Ez a tematika a *Pistis Sophia* gnosztikus tudás-töredékében úgy jelenik meg, hogy a *‚tévedésből‘ lebukó (kincs vadász) lélekért Krisztusnak kell leszállnia*, hogy fokozatosan visszaadja erejét és visszaemelje őt eredeti magasságába, ahol egyébként – eredetileg is és a felemelkedés után újra – *Krisztus méltó párja. A ‚lebukás/leszállás‘ legmélyebb pontja* Authadész birodalma, tulajdonképpen **az alvilág, ahol az „oroszlánfejű erő”, tehát a hatalmi férfi uralkodik** (ez a mi jelenlegi világunk megfelelője, a modern társadalom pokla, ahol is a férfi uralkodói hatalmát – címereken, palotáik bejáratánál, trónjaikon – mindenféle oroszlanok őrzik).

Visszatérve a salamoni templomhoz, úgy tűnik, hogy **a frigidládába és a szentélybe a Nagy Anyát, ill. az eredeti Atya/Anya Istent falazták be (rejtették el az emberek szeme elől):**

ez az a szent titok (hogy AZ ATYAISTEN VALÓJÁBAN ATYA-ANYA ISTEN), amit legfeljebb a beavatottaknak szabad tudni.

A SALAMONI INVENCIÓ ÉS

AZ ERRE ÉPÜLŐ SZABADKŐMŰVESSÉG tehát ELTITKOLJA AZ ISTENSÉG ‚HÍMNŐS‘ VOLTÁT és a szentség titkos természete ezt az elleplezést szolgálja AZ EGÉSZ PATRIARCHÁLIS RENDSZERBEN.

(A *Da Vinci-kód*:

akár szimbolikusan, akár tényszerűen, a bestsellerben és a mögötte rejlő anyagokban

[Az *abbé titka*, *Szent vér*, *szent Grál* stb.]

a női princípium újra-megjelenéséről és **rehabilitálásáról** van szó

Mária Mag[-dolna, -daléna? Mag-dalai Mária?] személyén keresztül.

Leonardo mellesleg tényleg sokat tudott a hímnősségről, az androgunitásról:

utolsó festményén János, korábban Mona Lisa és az Utolsó Vacsora vitatott Jánosa is

jellegetesen

kettős nemű.)

Intermezzo: ‚A MÁSODIK VALÓSÁG’

A mi patriarchális világunk a régi korok matriarchális (eleinte inkább egyenrangú) rendjének megszüntetését jelenti és átalakítását egy szigorúan férfi felvű társadalomba. A férfi a barlangba hívja a nőt, majd házat épít asszonyának, hogy a falak között tARTHASSA, és hamis biztonságot sugallva uralkodhasson fölötte, korlátozhassa szabadságát, mozgását, szuverenitását. Végül végérvényesen belecSÁBÍTTJA a kényelmes használati és széPészeti eszközök (a férfivilág által e célra kitalált és egyre bővülő kínálatának) csapdájába, így szentesíti (a foglyulejtett és elcsábult nő kénytelen jóváhagyásával és egyetértésével) az általa (önjelölt teremtőként) felépített ‚második valóságot’.

EZ A TERMÉSZETI VALÓSÁGRA RÁÉPÜLŐ ‚MÁSODIK VALÓSÁG’ APRÁNKÉNT TELJESEN KISZORÍTTJA AZ ‚EREDETIT’:

előbb a város lakó hatalmi elit tünteti el maga körül a természetet a mesterséges környezet előnyeinek’ kedvéért,

(mára persze éppen ők próbálnak azzal kitűnni az általuk tönkretett tömegből, hogy – ‚természetesen’ szigorúan művi módon, a legmodernebb technológiákra építve – kvázi-természettel veszik magukat körül a golfpálya-simára nyírt és gombnyomásra locsolható gyepel körülvett úszómedencés kertvárosi villáikban),

majd (jórészt vallási térítőmunka ürügyén, valójában a piaci terjeszkedés, a gyarmatosítás érdekében) a világ ‚fejletlenebb’ népességét is elszakítják természetes környezetétől, és **AZ ŐSI KÖZÖSSÉGEK IS** (akarva-akaratlan, hol sorsszerűnek tűnő, hol egyértelműen a ‚fejlett világ’ által kikényszerített változások miatt) **BEHÓDOLNAK**

A ‚SZÉP ÚJ VILÁG’ mesterséges (és hamarosan virtuális) valósággá fejlesztett ‚MÁSODIK PARADICSOMÁNAK’.

A férfivelv, a patriarchális hatalom tehát fogságba ejti, befalazza, megbénítja, eltünteti (lenyírja, kivágja, bekeríti, felássza, leaszfaltozza, lebetonozza, kiszárítja, feltölti, szabályozza, hasznosítja, termelésbe vonja, tanulmányozza, átszerkeszti, módosítja, újrakonfigurálja stb.) az anyatermészetet, a női elvet, a lelket (hogy hatalmi világát felépíthesse és hatalmát megtarthassa).

Jézus Krisztus, a FIÚ

a letagadott/kitagadott, befalazott/eltüntetett

ANYÁT/NŐI ÖLDALT/LELKET/ÉLETET

KISZABADÍTANI (megmenteni/rehabilitálni),

a létrejött torzulásokat és betegségeket kijavítani/MEGGYÓGYÍTANI,

a tagadó tettet megváltani jött a világba

(anélkül, hogy a férfivelvet, az atyát megtagadná, hiszen e kettő

elválaszthatatlanul összetartozik).

Megfeszítettése a szellem absztrakt és hatalmi működése által holtta merevített természetre (≈ keresztfára) való (kínhalált hozó) ráfeszülést,

ugyanakkor az anyai/anyagi természettel való önkéntes/áldozati/felmutató azonosulást is jelentheti.

Érdekes lehet a fentiek tükrében az a gesztusa, amellyel **anyját Jánosra bizza** (... „*imhol a te anyád! És ettől az órától magához fogadá azt az a tanítvány*”, Ján. 19. 27). Különös ez a gesztus azért is, mert mintha valóban **KÉT EGYHÁZ**ról lehetne beszélni:

egy ‚nyilvános’, exoterikus (atya)egyházról, a PÉTER (‚szikla’: **KŐ! SZAT-URNUSZ** ≈ **Szent Úr!**) nevével fémjelzett keresztény egyházzal (amely – megtévesztő módon – éppen **anyaszentegyháznak** nevezi magát, mintha a pápa lenne az atya [papa!!!] és maga az egyház az anya),

és egy **rejtett, ezoterikus JÁNOS-i vonalról** (ld. „Szent vér, szent Grál”), amely János (gnosztikus-misztikus jellegű, de kanonizált) evangéliumában, talán a hasonló Jelenésekben és esetleg a „páli fordulat” egyesítő szellemében, valamint egyes okkult hagyományokban érhető leginkább tetten.

Ilyenformán a két vonal összeérésének (davincikódos) ideája a megváltási terv (egyik) rejtett, de valódi célja lehet.

János feladatává lett ugyanis Mária, a szűz/anya (≈ lélek) princípium megóvása, védelme (és rehabilitálása is?).

*A Mag(dalai) Mária lehet az égi-földi anyának a földi, megváltott (megbocsátás útján fölemelt) hiposztázisa, a Pistis Sophia képviselője a jézusi Krisztus-történetben, akit nem az atya (mint Szűz Máriát), hanem maga Krisztus ‚termékenyít’ meg a magjával (önmag-ával, lényegével). Ez szimbolikusan **a női elv, az anya (lényegében a lélek) kiszabadításának programja a férfi-elv hatalma alól, mint a krisztusi megváltás egyik lényege** (amelyet most a dévai kirándulók – lelkük ártatlanságában – mintegy ‚véletlenszerűen’ eljászanak).*

**EZ TERMÉSZETESEN AZ ATYA MEGVÁLTÁSA IS
NŐI FELÉNEK VISSZAINTEGRÁLÁSÁVAL,
AZ ATYA TELJESSÉ TEVÉSE AZ ANYA VISSZAZOZÁSÁVAL,
A KERESZTHALÁLBÓL VALÓ FELTÁMADÁSSAL MEGFORDÍTVA A BEFALAZÁST.**

A keresztfeszítés mint a befalazás ‚visszacsinálása’ a kő és a fa egymással ellentétes lényegére utal: **a kő a halál, a fa az élet.**

A kő és a fa ellentétében Jézus a fa, az eleven lélek megjelenítője, míg a szabadkőművesség a maga kő-szimbolikájával az élettelen/lélektelen szellemhez tartozik.

(Még a nevekben is feltűnő a ‚kő’ jelentésű [Einstein, Eckstein, Steiner stb.], szintúgy a szellemre utaló Weiss [≈ ‚fehér’, ‚tudni’] tövek halmozódása [Weisser, Weisskopf stb., ld. Nagy Fehér Testvériség] azok között, akik szellemi oldalról részt vettek a modern civilizáció felépítésében.)

„Én vagyok a feltámadás és az élet”... „Én vagyok az út, az igazság és az élet”... „Sosem láttam szebb gyümölcsfát, mint a Jézus keresztfáját” stb. Azaz a ‚keresztfá’ – bár a halál fájaként ismerjük – valójában az Élet Fája, maga az életfa, a világfa, a világtengely.

Ezért van olyan hatalmas jelentősége a feszület mindenütt-jelenvalóságának: állandóan **az emberek szeme előtt van** nemcsak az áldozat, hanem **a megváltás gyümölcsét hordozó életfa** is a maga óriási jelentés-tömegével.

JÉZUS HALÁLA AZ ÉLETTEL VÁLIK AZONOSSÁ, MEGFESZÍTÉSE A LÉLEK/NŐI TERMÉSZET BEFALAZÁSÁNAK A MEGFORDÍTÁSA.

A fentiekből látszik, hogy talán nem tévednek túl nagyot azok, akik Jézust egyfajta taoista bölcsként értelmezik, és összefüggésbe hozzák a természetes létmóddal, a négy elemhez való szoros kapcsolódással olyan apokrif források alapján, amelyek Jézust a természetes létmódról tanító, a szabad természetben, az elemek között sétálgató, vidám emberfiaként mutatják be. Ez még inkább aláhúzná a János-Mária (anya, anyatermészet stb.) vonalat és világossá tenné, miért **János a ,kedvenc tanítvány’**:

mert A NŐIES JÁNOS HORDOZZA A JÉZUSI TANÍTÁS LÉNYEGÉT.

Ő (a Da Vinci kód és előzményei szerint) valójában Mária Magdaléna, azaz nő (is), amint az Leonardo utolsó képén is jól látható, ahol a felfelé mutató ujj azt is jelentheti, hogy az igazság (a titok nyitja) ,ott fenn’ (az égben, a Szíriuszban? Ízisz!) van; és ez a titok a **kettős – androgün – természet**, ami részben talán a **lélek** és a **szellem/test** kettősére, részben magának a **léleknek** a kettős [víz-levegő] természetére utalhat, amint erre maga a **János név** [a ,**kétarcú Ianus’**] is felhívja a figyelmet. Az ugyanitt megjelenő, nyilvános’ péteri és ,rejtett’ jánosi vonal és ezek összeérése a XX. századra a fentiek alapján a következőképpen értelmezhető:

(mivel **PÉTER ≈ kő[szikla]**, tehát)

AZ EGYHÁZ PUBLIKUS, világi/hatalmi RÉSZE

**a lélektelenített anyagból épített monetáris/technikai civilizációval,
az embert élettelen nyersanyagként kezelő, sakkfiguraként mozgó hatalmi
struktúrákkal,**

A SZELLEME PATRIARCHÁLIS RENDSZEREIVEL FÜGGHET ÖSSZE,

a JÁNOSI VONAL viszont A LÉLEK hagyományait őrzi

(a szeretet és a természeti lét értékeit), ezért

a MEGVÁLTÓDÁS nyitja talán éppen

E KÉT VONULAT ÖSSZEÉRLELŐDÉSE.

Így (is) értelmezhető az, **HOGY JÉZUS AZ ÚT, AZ IGAZSÁG ÉS AZ ÉLET:
ő az irány, az út, átmenet kő és fa, szellem és lélek, szerves és szervetlen
között, aki**

FELMUTATJA AZ ELREJTETT IGAZSÁGOT, AZ ÉLET ÉS A LÉLEK

valódi (női jellegű) SZEREPÉT a Teremtésben,

ÚJRAEGYESÍTVE azt (férfi) párjával, A TEREMTŐ SZELLEMMEL.

Ehhez az értelmezéshez jól kapcsolódik a **ballada helyszínének DÉVA** neve is, amely szó szanszkrit nyelven ,ragyogó’, ,gyönyörű’, ,játékos’ istent (**≈ természetistennőt, akár tündért**) jelent.

Ennek a minőségnek a ,befalazásáról’ (eltüntetéséről) van tehát szó, ami éppen a történelmi kereszténység, a katolikus egyház műve volt.

Ezzel kapcsolatban meg kell említeni, hogy a történelmi kereszténység a *hedonista Róma* lassú haldoklásán virágzott ki. Ez az jelenti, hogy a *hellén világ* könnyed és játékos, gyermeki/bukolisztikus világképe, amely *minden létezőben*, a természet minden elemében ,játszi’ isteneket, eleven és *örömmel telített lelket látott*, már rég háborúkon, kizsákmányoláson, rabszolgásításon, lelkek elnyomásán keresztül *élősködő emberek* durva és felelőtlen *dözsölésének ideológiájává változott*, amellyel szemben az új vallásnak fel kellett lépnie. Így a **korai keresztény egyház** szigorú, aszketikus világlátása érthető és morálisan nem indokolatlan. Ez azonban – bár lényegét tekintve a **gyermeki lélek** tiszta, ártatlan **öröm-létének megvalósítása lehetett volna** a cél Jézus intenciójának megfelelően („Bizony mondom néktek, ha... olyanok nem lesztek mint a kis gyermekek...” Mát. 18.3) – apránként a **,pogány világ’** minden vonatkozásának **üldözésévé** fajult, ami

a női/gyermeki és természeti/lelki valóság ,halálát’ jelentette.

PÁN, A TERMÉSZET ÉLŐ LELKÉNEK ISTENE, MEGHALT.

(... „*Elérve Palodesz magaslatot, add hírül: A nagy Pán halott. Némán hever hétszöví fuvólája, a mellyel nimfákat rémíztgetett. A föld mátul rideg, zord, néma, árva; nem élnek rajt’ a játszi istenek.*

(...) **A TERMÉSZETBŐL ELSZÁLLOTT A LÉLEK... JÖN A SZÍVET FÁSÍTÓ ÖNTUDAT.**

...*A szenvedők bírnák eztán a földet. Édes gyönyör leszen hullatni könnyet. (...) És im kelet felől, a hol pirosra Leget, párát a hajnal fénye fest: Az ég alján, a földdel összefolyva*

Feltűnik a KERESZT.”

Reviczky Gyula: Pán halála)

Így történt, hogy bár a keresztény egyház elvileg Jézus Krisztus vallását hirdeti, aki pedig egyértelműen kijelenti, hogy „A LÉLEK AZ, A MI MEGELEVENÍT... A BESZÉDEK, A MELYEKET ÉN SZÓLOK NÉKTEK, LÉLEK ÉS ÉLET” (Ján. 6. 63),

a tényleges történelmi **‘atyaszentegyház’** a kereszt nevében likvidálta az emberiség addigi lélekhitét, az animista világszemléletet és az élő természet isteneinek/istennőinek hatalmát.

Ez a folyamat az egész indoárja területen (Indiától Európa nyugati partjaiig) végigsöpör, talán mert (egyres források szerint a földi ősember és az ádámi [külső, genetikai nemesítő] faj keresztezéséből létrejött, más források szerint az atlantiszi eredetű ún. ‘iráni’ gyökértörzsből leszármazott) fehér (árja) faj volt alkalmas ennek a lépésnek a megtételére.

AZ EGÉSZ FEHÉR FAJ MINTHA EGY OLYAN TERV SZERINT HALADNA, AMELY AZ ATYA HATALMÁNAK KIÉPÍTÉSE ÉS ezzel AZ ANYA ELIMINÁLÁSÁNAK IRÁNYÁBA TART, HOGY AZ EMBERISÉG LEGJOBBJAIT KINEVELJÉK AZ ATYA VILÁGÁNAK a SZOLGÁLATÁRA

(„*ATYAVILÁG*”! ≈ az eredeti terv, a ‘paradicsomi’ modell).

Ennek a tervnek a része lehet az istenség női felének a feláldozása.

A MI VILÁGUNK azonban FIÚ-UNIVERZUM, és A FIÚ –

már pszichológiailag is – az anya rehabilitációja (nem tud világra jönni az anya ‘közreműködése’ nélkül!...), egy patriarchális világrendben pedig ő

KÖZVETÍT AZ ATYA ÉS AZ ANYA KÖZÖTT.

Talán a tisztán anvaggá ‘degradált’ anya és a szellemmé ‘avanzsált’ atya között a fiú a lélek,

aki – az anyagot és a szellemet is áthatva önmagával, mindent áttelekesítve –

visszaállítja az eredeti rendet és a harmóniát a szétszakadt és eltorzult világban.

Ő A LÉLEK VISSZAEMELOJÉ EGY OLYAN VILÁGRENDBE, MELYNEK LEGFŐBB JELLEMZŐJE A LÉLEKTŐL VALÓ MEGFOSZTOTTSÁG.

Popper Péter arról beszélt egy Nyitott Akadémia előadáson, hogy civilizációnk a **szomjazás kultúrája**: a gyermekeket korán elválasztják az anyától /anyatejtől/szopástól, és a **hiányzó folyadékot (szeretetet, kapcsolatot, lelket)** az éppen emiatt tulajdonképpen **soha fel nem nőő gyermek-ember** mindenféle (freudianus értelmezésben **orális**) pótcselekvéssel (folyamatos beszéddel, rágógumival, nasival, alkohollal) **igyekszik kompenzálni.**

Ezt (is) eredményezi a női/anyai/természeti/lelki ősválóság alárendelése a férfi hatalmának.

Ennek a beteg világrendnek a megváltására/megfordítására (is) szolgálna a jézusi tett, ezt azonban az egyházi, ‘hivatalos’ kereszténység épp az ellenkező irányba mozdította ki

(mert ő maga mint intézmény a világhoz, a falépítő/felhalmozó/kizsákmányoló patriarchális rendhez tartozik).

És bár ott folyik alatta bűvópatakként a jánosi vonal, amely elvileg helyreállíthatná a női elemet (ki is harcolta a Szűzanya beemelését a kultuszba), ez is magán hordozza a **szellemi vonulat alapvetően patriarchális arculatát.**

A valódi, életté tett, tényleges megváltás mintha

Assisi Szent Ferenc kezében lenne,

ő AZ EREDETI krisztusi INTENCIÓ MEGVALÓSÍTÓJA,

A TESTVÉRI/LELKI SZERETET, AZ ANYATERMÉSZETHEZ VALÓ MÉLYSÉGES HÚSÉG HORDOZÓJA

(aki ugyanakkor *templomot*, sőt *szerzetesrendet* épít ki és a pápától kér engedélyt, tehát nem tagadja meg az atyai hatalmat sem, és ezzel a **JÉZUSI MEDIÁTOR** szerepkörét testesíti meg).

A FERENCESEK barna csuhája a fizikai-természeti értelemben vett élet-szülő, az anyai- anyagi föld iránti alázatos odaadás képe, és

a barna szín megjelenése a lélek magjában (M. Newton: Lelkünk útja) valószínűleg az ő áldozatos, a minden létező iránti szeretet megvalósítására törekvő lényüknek köszönhető.

A szív-csakra színei

(a **zöld**, ami az élő természet és a **rózsaszín**, ami a gyermek, az ártatlanság, a szeretet-teli élet, valamint a tej és a vér keverékének a színe)

mellett jelenik meg a(z) egyébként e kettőből kikeverhető!) **barna**, „visszahelyezve jogaiba” a lenézett, megsértett, megsebesített, kizsákmányolt és mégis oly bőkezű és örökkévalóan hatalmas **anya**földet.

Nehéz véletlennek tekinteni, hogy **BÖJTE CSABA éppen FERENCES** pap és szerzetes.

Nyilvánvalóan az sem egészen véletlen, hogy

Böjte Csaba éppen DÉVÁN hozta létre első anya-otthonait olyan árva lelkeknek, akiknek igazi otthonuk, azaz anyjuk nincs.

Talán nem túlzás azt mondani, hogy a **a világban lévő tengersok szenvedés és árvaság (a tengersok öröm és anyai jószág helyén) a dévai befalazási rítus által bemutatott ANYA-/TERMÉSZET-/LÉLEK-GYILKOSSÁG** következménye

és ennek alapján talán érthető, hogy az egész folyamatnak **ITT KELL MEGFORDULNIA** (:ahol a bűnt elkövették, ott kell jóvátenni).

Az, hogy Csaba testvér ferences, és hogy hűséges tagja az egyháznak, éppen a jóvátételről szól:

annak *a „patriarchális” vonulatnak a megváltásáról gondoskodik, amely a modernitás etatista-militarista, gazdasági-monetáris diktatúráinak áldemokratikus terrorjával annyi szenvedést és pusztulást okozott,*

a lélek és az anya-természet olyan elár(v)ulását eredményezte a Földön, hogy

azt **CSAK ITT (Déván)**

ÉS CSAK ÍGY

(a legtisztább krisztusi tettel, az árva gyermek-lelkeknek anyát/otthont visszaadva)

LEHET HELYREHOZNI.

3.4. A FAL

3.4.1. The Wall – a ,húsdaráló’

Ha manapság egy ,entellektüel’ publikálni akar, vagy akár csak egy kicsit is ad magára, *úgy beszél a ,piacok’-ról, mint* (ráadásul nagy hatalommal rendelkező) *élőlényekről*, ,akik’ reagálnak, értelmeznek, nyugodtak vagy idegesek stb., *az emberekről, mint* munkavállalókról, munkaadókról vagy egyszerűen *,piaci szereplőkről’* és ,társadalmi aktorokról’. Az egyetemi oktatás a mai értelmiségi közbeszédben „diplomás-képzés”, „tudás-termelés” és „szakember-előállítás”:
egy szó sem utal(hat) rá, hogy itt emberekről, ne adj’isten lelkekről van szó.

Az **emberi léleknek ez a fajta tárgyá degradálása**, a termelés és a piac gazdasági kategóriáiba való belevonása,

mintha maga az ember gyárilag előállított termék és áru lenne,
a PINK FLOYD-filmnek **arra a felejthetetlen jelenetére emlékeztet**, amelyben **a gyerekek az iskolapadból egy húsdarálóba kerülnek.**

Nota bene: a **pad**, amelybe szabályosan bepréselve – korábban ráadásul még hátratett kézzel is, a mozgás minden lehetőségétől megfosztva – kellett a kisdíákoknak *szoronganiuk*, a **banco** olasz szó magyar megfelelője, és a **bank** elnevezés tényszerűen innen ered (a *padról*, ahol a *pé*nz, lelki nyomorúságaink egyik fő oka, valaha gazdát cserélt; ahol a szó eredeti, tiszta jelentését meghazudtoló, életeket felfaló ,*hitel’* első piszkos ügyletei lezajlottak). *Az eleven lelkek, a gyerekek, akiknek alaptermészete az öröm, beszorítódnak a padba* (ami **maga is egyfajta fal**), megbénítják őket, *elveszik tőlük* a mozgás és *az elevenség örömet*, nem lehetnek **kinn**, a szabadban (így mondja, láttató módon, a magyar nyelv;
kinn, a természetben van a szabadság, a fal pedig a rabság szinonímája).

AZ ISKOLA FALAI TEHÁT RABSÁGOT JELENTENEK ÉS EGYSZERSMIND ,GYÁRAT’ IS, AHOL A LELKEKET TÉNYLEGESEN LEDARÁLJÁK:

először megfosztják természetes, istenadta és az anyai szeretet által táplált **szabadságuktól, hogy aztán** (miután megfosztották őket **elemi** – a mindenkivel veleszületett önérték ösztönös tudásából fakadó – **önbizalmuktól** is a teljesítményelvárások és a folytonos, mesterséges szempontok szerinti értékelés folyamatában)
ezekből az elbizonytalanított és most már sikerre szomjazó palántákból (célirányosan adagolt testi-szellemi műtáppokkal és a megvonások-jutalmazások manipuláló eszközeivel)
a fennálló társadalmi/politikai rendszer hűséges rabszolgáit termeljék ki.

Ez a fentebb vázolt folyamat – nyilván nem véletlenül – a mezőgazdaság, főként a földművelés létrejöttének körülményeit konzerválja.

Minden adat arra utal, hogy

AZ URBÁNUS LÉTMÓD FELTÉTELEZI A TÖBBLETTERMELÉST A VÁROSI ,ÉLŐSKÖDŐK’ ELTARTÁSÁHOZ;

így a mezőgazdaság a város fenntartó alapzata, az iskolarendszer pedig a szolgálatra alkalmassá tett emberi ,anyagot’ neveli ki a városban létrejövő patriarchális hatalmi rendszerek apparátusaiba.

Az iskolarendszer által ledarált lélek-hús véres;
az egyéni tudat, a lélek öntudata sérül meg.

Polcz Alain „Asszony a háborúban” c. önéletrajzi regényében megrázó szenvtelenséggel meséli el, hogyan tört el a nők gerince, amikor a nemi erőszakot elkövető katonák a lábukat „felhajtották” a fejükhez és úgy böködték őket akár órákon át, tucatnyian is. Neki magának nem törtek csigolyái, „csak” a háta zúzódott össze, ezért hátul folyamatosan **vérzett**, mint ahogy alul is (már csak azért is, mert az erőszakból és a menstruációból – és talán vetélésekből is – származó vér beleszáradt a bugyijukba és újabb sebeket generált)... Nehéz elgondolni is, hogyan lehet meggyógyítani ennyi testi/lelki sérülést és hogyan lehet megbocsátani végül ennek az iszonyú, férfielvű – erőszakos és kizsákmányoló – rendszernek, amelyben évezredek óta él az emberiség és amely ennyire megbetegített természetet, nőt, gyermeket, minden emberi lelket...

3.4.2. A ,fogyasztás’

Nem szabad elfelejteni, hogy **a ledarált lelket, ezt az egyenpépesített egyéni tudatot** valakik elfogyasztják! Ez tehát egyfajta **kannibalizmus: embernek ember által való elfogyasztása.**

Márpedig a **‘fogy’** tő (apad, csökken, kevesebbé válik) a **‘nő’** (≈ növekszik, bőség stb.) **ellentéte**, azaz egy **leépülési folyamatot** jelöl. A **‘fogyasztás’** szó (amely eluralta modern életünket) ugyanígy valami pusztulásra, **leépülésre** (le-építésre?) utal:

amikor az ember ‘fogyaszt’, akkor elvesz, felhasznál valamit a maga céljaira, csökkentve a körülötte lévő valóság értékét.

A *bulimia* [BULI!] ennek az öncélú valóság-habzsolásnak a betegessé torzult képe, amikor valaki azért, hogy minél több *értéket* tehessen magáévá (*magáévá tenni: erőszakkal kisajátítani, bekebelezni*), mesterségesen gyorsítja az anya[g]cseréjét, miközben az így bevitt többletérték nyilvánvalóan nem tudja táplálni sem őt, sem másokat (akik elől elvette), hanem salakká, szemétté válik (miközben az ő normális testi folyamatai is tönkremennek, a lelkéről már nem is beszélve).

Mindez nemcsak betegítő, hanem maga is egy össztársadalmi kór következménye, amikor **a teljes társadalom nem a természetes szépség-bőség-jóság irányába mozog**, hanem a harácsolás, a ,habzsi-dőzsi’ az irányelv...

Ha világviszonylatban nézzük, a ‘gazdasági növekedés’ és a környezetpusztítás egy kényes egyensúlyi helyzet két oldalát jelenti, azaz **ma** – láthatóan – **csak a környezet felélése árán tud növekedni a gazdaság**

(ami ily módon nem valódi **gazdagsághoz**, hanem elszegényedéshez/elszegényítéshez vezet).

Ez valószínűleg már maga letérés a Föld eredeti útjáról, ami talán éppen a nem-kizsákmányoló típusú, nem-hatalmi, harmonikus lét kidolgozása lett volna.

Eredetileg a természet ,haszontalan’ bősége (pl. a gyümölcsök és magvak óriási mennyisége) adta azt a felhasználható életanyagot, amiből a ,magasabb’ létformák gyarapodhattak (mindenféle értelemben és módon).

A természetes folyamatokat valamiféle ,GYORSÍTÁS’ zavarta meg

részben talán a fejlettebb tudat és az ,erkölcs’, a szolgáló mentalitás minél hatékonyabb kifejlesztése céljából, illetve azért, hogy a természeti világokban is

LÉTREJÖJJÖN EGY MÁSFAJTA TUDAT MESTERSÉGES VILÁGA, hogy az majd **AZ** ott talált **EGÉSZ SZERVES VALÓSÁGOT NYERSANYAGNAK TEKINTHESSE SAJÁT CÉLJAI MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ.**

Lehetséges, hogy az univerzum kalandos története és a szellem sokfélesége okán látszólag nagyon *eltérő* célokra és megvalósuló terveknek *közös* gyökérzete van? Elképzelhető, **hogy a** szellem 'önismereti fejlődését', és/vagy a teremtés igazgatásába bevonható filiszter-lélek hierarchia kinevelését célzó **projekt 'ára'** **az, hogy az anyagot** (esetleg éppen az ún. 'sötét anyag'-ot, az univerzum formálását/formálódását lehetővé tevő gravitáció hordozóját) biztosító **Ahrimán 'viheti'** az anyag csapdájába esett, ill. azt 'választó' **lelkeket** (ahogy ezt R. Steiner sejteti)?

Mindenesetre MA már a mesterséges, ÉLETTELEN DOLGOK TERMELÉSE ÉRDEKÉBEN FOLYAMATOSAN ÉS GYORS ÜTEMBEN 'FOGYASZTÓDIK', FELÉLŐDIK AZ ELEVEN (csökken, apad, megbetegszik, végső soron tönkremegy), és ebben a folyamatban **AZ EMBERI LÉLEK is** ugyanúgy apad és **betegszik, sőt elhal.**

MINTHA A LELKET, AZ ÉLŐT ÁT AKARNÁK ALAKÍTANI VALAMI ÉLETTELEN DOLOGGÁ, ILL. ÚGY BEÁGYAZNI AZ ÉLETTELENBE, HOGY TÖBBÉ NE ISMERJEN MAGÁRA ÉS KÉPTELEN LEGYEN VÉDEKEZNI AZ ELLEN, HOGY SZÁMÁRA IDEGEN, ÉLETELLENES CÉLOKRA FELHASZNÁLJÁK.

A **'falak közé szorítottság'-nak, a 'húsdaráló'-ba kerülésnek** az a mára már látható eredménye (,akinek van szeme a látásra', látja), hogy **VALAKI/VALAMI FELFALJA AZ ELEVENT ÉS ÉLETTELENNÉ TESZI.**

Az a folyamat, ahogy az igen eleven gyerekekből „szakembert termelnek”, pontosan ezt jelenti:

hogyan lehet **megfosztani a lelket ÉLŐ 'EGÉSZ-ségétől'** és **élettelen elemekre bontva felhasználni valami mesterséges világ építésére** annak alkatrészeként.

Ez a dolog valójában annyira durva, hogy *az emberiség többsége egyáltalán nem akarja – és így nem is tudja meglátni,* és ezért nem lehet eltúlozni **a Pink Floyd (≈ rózsaszín 'fluidum'?)** szemléleti jelentőségét, hogy ezzel a Fal c. örülettel – akaratán kívül, mert hogy eredetileg csak egyetlen személy magányának leírására gondoltak – így **lereagálta** ezt a rejtett folyamatot, **a lélektelenítés folyamatát az emberi történetben.**

A pénz fogságában, a patriarchális rend ketrecében

(Kosztolányi: „...minden lakás olyan, akár a ketrec,... vagy állat óla”...)

élő embereket szinte lehetetlen a valóságra ébreszteni.

Ha (a neten vagy egy 'trendi műsorban') fiatalok – tinik – beszélgetnek a **bulizásról**, kiderül, milyen magától értetődőnek élik meg, hogy szinte folyamatosan, de legalábbis minden hétvégén buliznak és isznak (sőt drogoznak), mintha ez az élet legtermészetesebb velejárója, sőt tulajdonképpeni értelme lenne, és csak azon 'akadnak ki' a tizennégy évesek (!), hogy már tízévesek is kezdenek feltűnni a szórakozóhelyeken

(ez már mégiscsak túlzás, vélik, „az ő idejükben ez nem így volt” [...], „a 'kicsik' jelenléte teljesen hitelteleníti a helyet” stb.)...

Szükségszerűnek és jónak élik meg ezt az életmódot és önmagukat abszolút jogosultnak arra, hogy ily módon ‚kilazulhassanak’, úgymond el tudják ‚engedni magukat’ (de vajon *hová* engedik el?...); sőt, ez szinte **kötelező**, nincs kivétel, van a kötelező iskola és van a kötelező buli, ami *az iskola inverze*, nem lóghatsz ki a sorból. A *buli* nyilván a *falak közé szorulás fordítottja akarna lenni*, úgy is élik meg, holott valójában *éppen úgy falak közé, egymás közé beszorítva, önmaguk feladásával zajlik, mesterséges felajzottságban*

(éles ellentétben a lélek saját, természetes, az életből magából fakadó kíváncsiságával, aminek a természetbe való ‚kirajzás’ felelne meg. Érdekes, hogy bizonyos korokban – politikailag ellentétes irányokból, ld. cserkész-, majd úttörő-mozgalom – a fiatalokat kivitték a természetbe, és ez a világ és önmaguk és saját szabadságuk nyilvánvalóan sokkal igazabb és gazdagabb megélését tette lehetővé, mint manapság a kocsmá, a koncert vagy a diszkó).

Ez utóbbiak – bár céljuk a lélek valamiféle felszabadulás-élménye – maguk is a ‚ledarálás’ kategóriájába tartoznak: mesterségesen

(vizuális, audiális és orális drogok, szűk keretekben és kiürült tartalmak mellett alig működő emberi kommunikáció segítségével)

előállított **ketrec-szituációban** próbálnak szegény gyerekek ‚kilazulni’.

(El is mondják: ha a szülők ilyenkor rájuk telefonálnak – bár ‚jogosan’! –, ők emiatt nem érik el a ‚felszabadulás’, a ‚kiengedettség’ áhított állapotát. Több fiatal megfogalmazza **az iskola lélekölő** voltát a tételes **tananyag** kötelező elsajátításának kényszerével, a ‚tanulás’ szűk [és ugyanakkor fölöslegesen és teljesíthetetlenül nagytömegű adatot összezsúfoló] dimenziójával, ami elől szükségképpen **menekülniük kell a bulizás** [bilizés?! dilizés?!] által biztosított *pihenésbe*, ami **a felszabadult, igazi élet** illúzióját kelti bennük.)

3.4.3. Alvó birkák, ébredő bárányok

Maga **az iskola** olyannyira **a falak közé szorítottság** alapképlete, hogy **a gyerekeket, akik**

(ideális esetben, mert persze ma a reális, ‚civilizált világban’ nem a természetben, hanem **kór-házban** [!] születnek és hiperkomfortos **házakban**, *tudatukat hamis képekkel leúrnyékoló kép-ernyők előtt ülve nőnek fel!* és ezt mintha senki nem venné észre!)

óvatos és gyengéd anyai terelgetés mellett addig **a szabadban** (boldog szabadságban) szinte ‚**legelésztek**’, valóságosan ‚**beterelik**’ **az óvodai-iskolai (tan)termekbe**, mint birkákat az akolba.

Erdélyben az újszülöttet – még ha a (fából készült) házban született is – máig **kiviszik a szabadba**, az erdőszélre, **bemutatni őt testvéreinek**, a fáknak, a réteknek, a felhőknek, a hegyeknek, és születésekor elültetik az ő fáját, amely vele együtt fog **fel nőni**: tehát még tudnak a természet és az emberi lélek testvéri mivoltáról.

A *falak közé beterelt gyermek-birkának* viszont **le kell ülnie**, előbb egy kisszékre, aztán a padba (kaloda!), s ott hangtalanul és mereven meg kell dermednie **egy** (tulajdonképp **rabszolgai**, később majd már **hatalmi**) **pózban**, elveszítve a (szabad) **mozgás, játék, dalolás örömteli lehetőségét**.

(A sport ezt az igényt ‚pótolja’ – mivel is? A lehető legnagyobb mértékben **szabályok** – szintén *falak!* – közé szorított, előírások és korlátok révén egyoldalúvá és koncentrálttá tett, ráadásul a másik ember **teljesítményét** leértékelni, **versenyben** legyőzni akaró, lényegében csaknem **mesterséges mozgásformákkal.**)

A gyerek szinte meg van kötözve a rákényszerített fegyelem és figyelem béklyóival: a hátrahagyott kézzel padban ülés – jól leképezve a lényegét – végképp megakadályozta a szabad cselekvés legkisebb mozdulatát is.

Éppen a szabadon mozgó, cselekvő, gesztikuláló stb. ‚lélek-nyúlvány’, **a szabadság kifejezésének eszköze, a kéz lett így látványosan megbénítva.**

(≈ **A kézzel így csak a kötelező** [!], ‚tudást’ **rög!** [!]-zíteni [!] és **jelezni**: ‚figyelek! megtanultam!’ – szabad.)

A tanórákon **nem szabad mozogni**, sőt általában **beszélni** sem: **a lélek a cselekvés minden lehetőségétől meg van fosztva és valami engedelmes gépezetté, jobb esetben birkává van téve**, aki nem tehet mást, mint hogy tűri, hogy mint valami üres üvegbe, **beletöltsék az ún. ‚tudást’**. **Ez pedig nem tudás** (avidya ≈ ‚nem-tudás’!!!), hanem **egy olyan világvélemény nyíltan manipulatív átadása, amelynek éppen ez a célja: légy mozdulatlan, aludj, nehogy már felébredj, NEHOGY RÁÉBREDJ, HOGY ELEVEN LÉLEK VAGY!**

Sajnos, éppen a módszeres ‚altatás’ eredményeképpen nagyon kevéssé lehet bevinni az emberek tudatába a lényegre vonatkozó legnyilvánvalóbb tényeket is. Még azoknál az embereknél is, akik esetleg rendkívüli módon figyelnek, amikor ilyesmiről hallanak, s előrehajolva és mozdulatlaná válva, döbbenet és kíváncsian koncentrálnak, náluk is látni, hogy öt percen belül táblában esik ki az egész, és kevéssé valószínű, hogy a pillanatnyi érdeklődés megérlelne valami igényt arra, hogy hosszabban elmélyedjenek az igazságban és többet is megtudjanak vagy akár maguk észrevegyenek valamit mindabból, ami valójában körülveszi őket.

Pedig az volna a **kívánatos**, hogy **felébredjenek és elkezdjenek beszélgetni a világgal és önmagukkal**, hogy ebben az eleven, kölcsönös, folyamatos kommunikációban érlelődjön az önismeretük és a világlátásuk.

Az iskolai tanításnak is olyannak kellene lennie, ahogy a peripatetikusok tanítottak/tanultak, **sétálgatva a szabadban:**

folyamatos dialógusban önlelkünkkel, egymás lelkével és a világ lelkével. EGYRE SÜRGETŐBBNEK LÁTSZIK AZ EMBEREK FELÉBRESZTÉSE, MERT A LÉNYEGET NEM ÉRTIK, HOGY MÁR A LELKÜNK ELEVENSÉGÉT TÁMADJA AZ EGÉSZ JELENLEGI VILÁGREND.

Természetesen **vannak** – bár eltérő tudatszinteken – olyanok is, **akik lassan ébrednek**, és mindenek ellenére mégiscsak ezekben az irányokban mozognak.

Ahol megmaradt vagy kialakul a **családközpontúság**, és van egy telek vagy kertés ház vagy szeretnek kirándulni, tehát **természetközeli értékek** mentén élnek, ott **több** lehet az **elevenség**, az **élet**, a **lélek**. Akiknek nincs vagy gyengébb a családjuk, és nincs igazi kapcsolatuk a természettel, azoknak hiába látszólag ‚nyitottabb és városibb’ a létmódja, ezzel párhuzamosan betegségekkel és krízisekkel terheltebb a létük, és az állandó ‚pörgés’ és ajzottság, minden felvett póz és kötelező mosoly dacára szinte tapintható a boldogtalanság, a kétségbeesés – és az útkeresés is persze. Mindez adhat okot reménykedésre, miközben

AZ EMBEREK TÖBBSÉGE ÉRZÉKELHETŐEN BELEALSZIK A FOGYASZTÓI TÁRSADALOM ÁLTAL KÍNÁLT MINDENFÉLE DROGOK ÉLVEZETÉBE.

A legelgondolkodtatóbb **a fiatalok** helyzete, akik **egy ideig** talán **keresik a szabadulás útjait** – még *a netes kapcsolatok is* a valódi beszélgetések, *a személyes kontaktus ösvényeit próbálják kitaposni* –, de előbb-utóbb **észrevétlenül belesimulnak a társadalmi elvárások kereteibe** és csak annyi marad nekik, hogy a ‚sollen’-ek által előírt kereteket megtanulhatják valami hozzájuk közelebb álló tartalommal feltölteni. De **a lelkük fokozatosan elhal** és legfőképpen **a többségnek fogalma sincs a lélekről mint olyanról**. Miközben tájékozottnak hiszik magukat, feltöltődve a világháló ilyen-olyan **információival**, nem veszik észre, hogy **mindez az életteleenné válásuk irányában hat**. Mert bár a közösségi oldalakon való beszélgetéseik is részben a lelki történésekről szólnak vagy azok tükröi (hiszen az áll az érdeklődésük középpontjában, ami kívül van a ‚hivatalos iskolai történéseken’ vagy a tananyagban), olyan alacsony szintű a ‚lelki kultúra’, hogy bonyolultabb érzéseket nemhogy kifejezni, de még átélni sem képesek. Általában a barátság/szerelem/szex és hasonlóak a téma (a legtriviálisabb szinteken), vagy egyszerűen csak az, mit fognak inni a következő találkozásokor...

VAN EGY SOKKOLÓ RAJZFILM EGY BIRKANYÁJRÓL, AMELYBEN A SOK LEHAJTOTT FEJŰ KÖZÖTT AZ EGYIK MEGLÁTJA A TÜKÖRKÉPÉT EGY TÓCSÁBAN ÉS HIRTELEN MINTEGY FELÉBREDVE FELEMELI A FEJÉT.

Erre rímel egy blogger önelnevezése, „**Egy gondolkodni próbáló BIRCA**”, azaz néhányan a birkák közül mégiscsak ébrednek... És bár **a vallás** többnyire éppen az adott helyzetbe való ‚bealvás’-t elősegítő altatószer, amely – kész megoldásokat kínálva – éppen **a felébredéshez vezető dialógust helyettesíti egyoldalú monológokkal**,

Jézus, „isten báránya”, mégis ébresztőt fúj – ha megértjük, mit mond nekünk, és párbeszédbe lépünk vele.

Napjainkban folyó agykutatások azt mutatták, hogy a ‚normál’ **zsidó-keresztény ima nem aktiválja jobban vagy másképp az agy beszédközpontját, mint egy átlagos emberi ‚beszélgetés’** (*ami többnyire – mint legalább Csehovtól biztosan tudjuk – egymás mellett elfutó monológokból áll*). Ez azt (is) jelenti, hogy egy átlagos európai lényegében nem vár választ az imáira, ill. **valójában nem lép kapcsolatba** az általa megszólítani vélt ‚felsőbb’ lényvel, azaz a hitgyakorlás egyik legfontosabb aktusa során **nem történik lényegében semmi!** Ugyanakkor pl. egy **buddhista meditációban jelentős** (és a köznapi beszédhelyzettől alapjaiban eltérő) **változások regisztrálhatók az agyban**. Vagyis *ahelyett, hogy – betérve az egyházi ‚akolba’ – ott bóbiskolnánk a* (többnyire szépen díszített, tehát lényegében *elfedett*) **falak között** a templomi **padokban** (*iskoláskorunk folytatásaként*),

akár fel is ébredhetnénk és akkor talán megértenénk, mit is jelent JÉZUS bárány-sága.

Hiszen **Ő** – áldozati vállalással – **A MI** sorsunkat vette magára, a mi beáldozott, **ÁLDOZATTÁ VÁLÓ LELKÜNK ‚HALÁLÁT’ VETÍTETTE ELÉNK, HOGY FELÉBREDJÜNK.**

És mert minket birkává tettek, ő vállalta a Jó pásztor szerepkörét is, elmondva és **megmutatva a lélek életben maradásának, azaz örök életének útját:** az ébredett létet, **a LÉLEK VISSZATÉRÉSÉT ÖNMAGA ÉLETÉHEZ, öröm-lényegéhez, jóságához, szépségéhez, valódi vágyaihoz, szabadságához. A BÁRÁNY** még nem a későbbi bégető birka, hanem **a szabadságában játszadozó, ugrándozó, örömteli és ártatlan, szerető és szeretnivaló LÉLEK.**

3.4.4. Vágy és munka

Egy tinilány azt meséli a másíknak, „képzeld el, folyton olyanokat álmodom, hogy azt tehetem, amit csak akarok, és anyagiakról egyáltalán nincs szó, az valahogy magától mindig megvan.” Valószínűleg a mesélő is azok közé a feltűnően tehetséges, ugyanakkor némileg ‚deviáns’ gyerekek közé tartozik, akik az utóbbi két-három évtizedben születtek ‚le’ (nyilván ‚más világokból’, ahogy az ezoterikus források állítják), és sokkal nagyobb szabadsághoz vannak szokva, mint amit itt találtak; és mint az emberiség vágyait tükrözö, gazdagokról szóló populáris filmekben,

a fiatalok azt várják az élettől, hogy az ne egzisztenciális gondokból, fizikai igények kielégítésére szolgáló munkából és küszködésből álljon, pénzügyekkel és anyagi rabszolgasággal, hanem saját álmaik, vágyaik, képességeik kibontakoztatásával és megvalósításával foglalkozhassanak.

Hiszen a tündérek által ‚belakott’ természet is arról szól, hogy *egy madár hogyan tudja önmaga legszebb énekét elénekelni*, egy növény – az ottani adottságokhoz képest – legszebb virágát kibontani, és

AZ EMBERI LÉLEK is ezt akarja, erre motiválják őt a VÁGYAI.

Az egészséges, természetes vágyak ARRA IRÁNYULNAK, HOGY a lény KIBONTSA ÖNMAGA LEGJOBB KÉPESSÉGEIT, AMELYEK CSAK BENNE VANNAK MEG.

Az elhangzott (akarnoknak és anarchistának tűnő) ‚azt tehetek, amit akarok’ is azt jelenti a maga eredeti mivoltában, hogy adva van **egy környezet**, ez kivált, megteremt bennem **bizonyos vágyakat** és **azokat igyekszem megvalósítani** (nem pedig valami mással kell foglalkoznom). **Azaz** – lényegében, vagy ha tetszik, kozmikus nagyságrendben szemlélve – új dolgokat ‚teremtek’, **új információkat viszek a mátrixba**, ami a jelenlegi elképzeléseink szerint mondjuk buborék-univerzumunk külső peremét, a buborék héját alkotja; a ‚megvalósulások’ onnan, a lehetőség-perifériáról ‚nőnek befelé’. A kozmológusok által mostanában felfedezett ‚sötét energia’ lényegében a megvalósult világok egységeit, lokális csoportjait mozgatja kifelé, e felé az információs mátrix felé, hogy ezek a manifesztációk átadják neki a megvalósulások során létrejött új információkat (eszerint **az új mindig belül keletkezik** a régi elemek kombinációiból), illetve hogy ők maguk újabb impulzusokra teygenek szert az egyre növekvő tudás-bázisból.

A vágyakat nyilvánvalóan a belső és külső adottság-rendszer determinálja. Ezen meghatározottságok alapján bomlik ki az a vágyvilág, ami azután a képességek kibontakozásához vezet a megvalósítás során.

Ez volna az a ‚normális’ működés, amihez képest az olyan **rabszolga-élet**, amely a ‚mindennapi betevő’ megszerzésére, előállítására irányuló robotot tesz szükségessé, **az eredeti létben nincs benne, és a lélek nem akar így élni.**

A még ‚újjonc’ fiatal azt érzi, hogy ez egy olyan kényszer, amibe ő nem akar igazából belemenni.

Úgy tűnhet, hogy az ilyen ember egyszerűen *lusta*, azért nem akar dolgozni; és bár ennek a ‚lustaságnak’ a lélek – fentebb leírt – ‚jogos’ igénye is lehet oka,

ebben a világban per pillanat (mivel ez már/még nem a ‚paradicsom’) dolgozni kell, máskülönbén az ember éhen hal vagy élősködővé válik;

de úgy kell dolgozni, hogy **a munka ne rabszolgaság legyen** (pl. pusztá ‚pénzkeresés’), **hanem az emberben lévő legjobb képességek kibontásának az eszköze**. Mi (a tudatunkkal legalábbis) itt és most be vagyunk szorulva a ‚kemény anyagba’, de (eredetileg) **azért** csináljuk ezt, azon **dolgozunk, hogy a kifejtett kemény anyag általunk megszépítve és új formában a meglévő természetes (ill. általunk épített) világ harmonikus részévé váljon.**

MINDEN KERT – eredeti, „paradicsomkerti” értelmében – **EZT A(z) általunk kiművelendő) HARMÓNIAÁT JELENÍTI MEG** : kő, növény, állat és ember egyedi, változó és mégis állandó, eleven **összhangját**. **Most még** (az „Édentől keletre”) mindnyájunktól **kemény munkát követel** ez, de – kellő tudatosság és lelki odaadás mellett – fokozatosan és folyamatosan létrehozza a majdani paradicsomi állapotot, ahol majd nem kell így, sőt egyáltalán nem *kell* dolgozni: azaz

A MUNKA átmeneti SZÜKSÉGESSÉG ahhoz, hogy az anyag, a lélek és a tudat is kijusson „áldatlan állapotából”; ÉS egyszermind A VÁGYTELJESÍTÉS, valamint A JELLEM- ÉS KÉPESSÉG-FEJLESZTÉS NAGY LEHETŐSÉGE is.

3.4.5. A szabadságért folyó harc

Mindez a kényszer és fogság azonban végső értelme szerint azért van, hogy a lélek egyre nagyobb szabadságra tegyen szert a legmélyebb rabszolgaság átélésének segítségével.
A FIÚ-VILÁGOK A MINDJOBBAN KITELJESEDŐ SZABADSÁG FELÉ VEZETŐ UTAT JÁRJÁK, elfelé attól A KÖTÖTTSÉG-RENDSZERTől, amely A SZELLEM HAGYATÉKA.

Mert hiába gondoljuk azt, hogy a szabadság a szellem sajátja („szabad szellem”); ez a legnagyobb tévedés. *A szellem abban a pillanatban, amikor teremteni kezd, egy általa létrehozott kötöttség-rendszerben találja magát, amit a teremtéssel ő maga hoz létre, hiszen A VILÁG REND- ÉS FORMATEREMTÉS KÖVETKEZMÉNYE; a forma a káosz erőinek rendbe lépését jelenti a fény, a világ-osság által, a rend pedig törvényt, szabályt, azaz kötöttséget jelent.*

Amikor a fény megszületik, a hullámtermészet viszonylagos szabadsága (a foton korpuszkuláris létével) az anyag törvényeinek kötött világába kényszerül: nem mozoghat akárhogy, sebesség-határ, irányok, számtalan paraméter határolja be a lehetőségeit.

AZ ANYAG VILÁGA A KÖTÖTTSÉGEK VILÁGA.

AZ ANYA-G (talán) A DE-G-RADÁLT (le-darált?) ANYA, AMINEK-AKINEK SEGÍTSÉGÉVEL A SZELLEM (végső soron ÖNMAGÁN) DOLGOZIK:

az anyag így a szellem által munkaterepként és nyersanyagként felhasznált, megkötött, megkeményített’ anyai őstermészet, a benne lévő szabadsághiány pedig a szellemből fakad és a szellem céljait szolgálja.

Anya→anya-g:

A ‚g’ egy nagyon kemény hang (de pl. a ‚mutter/matt-er’ is nagyon kemény a ‚maty’ lágyágához képest), azaz maga a lágy anyaság megkeményszik a férfias szellem alakító pörölye alatt;

esetleg kialakulhatott benne egy belső ellenállás is, ami a formálhatóságot csökkenti, a formálást nehezíti (több erő, több idő szükségeltetik hozzá, végeredményben növekvő türelem);

talán ezért is találták ki a műanyagot – a mű-anyát –, mert azt könnyebb formálni.

A szellem – ahogy a formálásba belemegy – egyre több kötöttségbe megy bele, hiszen a formálás maga kötöttség-rendszerek teremtését jelenti, így ő maga egyre kevésbé szabad az anyagban.

Az anyag a növekvő kötöttségek révén maga is – a szellem tükröként – egyre keményebbé és nehezebben formálhatóvá válik, így **a szabadságfok a teremtésben folyamatosan csökken, A SZELLEM** voltaképpen „AZ ANYAG FOGSÁGÁBA KERÜL”; egyre nehezebben, mind több szellemi és fizikai energia befektetésével tudja csak alakítani az anyagi valóságot, ami lágy természetből a beavatkozások sorozatában válik kemény nyersanyaggá

(ez látható abból is, milyen könnyű egy vályogház lebontása szemben egy toronyházéval, amit igen komoly munka- és energiabefektetés árán, robbantással lehet csak felszámolni).

Így a formáló/alakító, építési/bontási cselekmények mindinkább energetikai/virtuális síkra helyeződnek: egy felépített város tényleges megsemmisítése már csak atombombákkal [vagy úgy sem] lehetséges. A tudat (és a fizikai eszközrendszer) egyre nagyobb erőfeszítésekre kényszerül az általa átalakított anyagi valóság kezelésében (ld. 'óriásköltöztetők' kontra sátorlakó nomádok). Mondhatnánk,

A MEGSÉRTETT, ESZKÖZNEK TEKINTETT ANYAG KEZD URALKODNI A SZELLEMEN

(olyan értelemben is, hogy *teljesen betöltik a tudat terét az anyaggal kapcsolatos problémák és a szellem önreflexiója kiszorul a gondolkodásból*).

Végső soron a fogyasztói társadalom is erről szól:

**AZ EMBER A PÉNZEN (AZ ANYAG SZIMBÓLUMÁN) KERESZTÜL
A GAZDASÁG/GAZDAGSÁG illúziójának RABSÁGÁBA KERÜL,
ami mögött pedig A TERMELÉS van,
a megsokszorozó, szükségtelen FÖLÖSLEGET, élettelen (és lényegében
szükségtelen) tárgyak kópiáinak millióit LÉTREHOZÓ ÁL-TEREMTÉS,**

amikor a szellem olyan „ANYAGI „JAVAK”-at hoz létre nagy mennyiségben, amelyek TELJESEN FOGSÁGBA EJTIK, ÍGY MAGA A TERMELÉS-SZÜKSÉGLET KEZD URALKODNI A TUDATON és nem fordítva.

Az ily módon az anyag fogságába esett emberi szellem azért fordul a virtuális világ felé, hogy szabadabban teremthessen, a megbéklyózott lélek pedig azért, hogy kiélhesse mindazon vágyait, amelyeket a valóságban egyre kevésbé képes realizálni:

ez a Vízöntő-kor látszat-kreativitása, amely bár valóságként adja el magát, akaratlanul rávilágít az egész teremtett világ maya-voltára.

(Napjaink csillagásza egy olyan univerzumképet kezdenek felrajzolni, amelyben az egész általunk „ismert” valóság valójában egy – a kétdimenziós információs horizont által generált – **háromdimenziós hologram:**
a költők által megénekelte „szép látszat”...)

3.4.6. A „lélek forradalma”

A FAL tehát **ANNAK A FOLYAMATNAK A KÉPI MEGJELENÍTŐDÉSE (SZIMBÓLUMA),**
AHOGY A SZELLEM BESZORUL SAJÁT TEREMTÉSÉBE,
A TEREMTÉS ÁTÉLÉSÉRE ,SZERZŐDÖTT’ (s így ,kényszerülő’)
LÉLEK pedig LÁZADni kezd A SZELLEMI/ANYAGI FOGSÁG ELLEN.

Az elmondottak alapján tisztán láthatóvá válik, hogy a **XX. századi blues-, beat-, hippy-, rock- és popkorszak** mind különböző szintű és karakterű, de lényegükben hasonló megjelenési formái a **LÉLEK FORRADALMÁNAK**, ami egyértelműen **A MODERN TÁRSADALMI FORMÁCIÓK, AZ ÁLLAMHATALOM RABSZOLGÁSÍTÓ HATÁSAI ALÓLI KISZABADULÁS**ról szól.

Nota bene: A társadalmi forradalmak és szabadságharcok valójában mindig csak elnyomócséréről szóltak (ahogy a pesti közbeszéd a rendszerváltást gengszterváltásnak nevezi).

De amíg a **hippi-mozgalom** (amit remélhetőleg jóhiszemű beavatkozás serkentett India felől) még a **jó irányba, a lélek valódi** (szabadság-szeretet-tündér-) **minőségei felé mozdította** volna a fiatal lelkeket,

hogy kiléphessenek a kötelező hazugságok és rabságok falai közül egy szabad, boldog, semmitől nem függő tündér-léthe, aminek a szabad mozgás, zene és tánc, a szabad természetben levés, a szabad szerelem és a lét szabad átélése, a minden létező iránti szabadon áradó szeretet a lényege, elfordulva a szülők nemzedéke által létrehozott társadalmi hazugságok és ál-szükségletek diktátumától a torz elvárások, a háború és a pénz uralmának és mindenféle hatalomnak a lerázásával),

addig a nyomába lépő **pop-rock ,kultúra’** – bár ezt a forradalmat vitte tovább és tette tömegméretűvé – egyre inkább **eltorzította az eredeti tartalmat.**

Ahogy a csupasz gitárok és a közvetlen, eleven emberi hang helyére elektromos hangszerek és egyre brutálisabb hangerőt sugárzó hangfalak léptek, úgy vált a szeretet és szabadság üzenete agresszivitássá és egy újfajta fogsággá, amelybe már szinte teljes nemzedékek merülnek alá észrevétlenül.

A gyerekekben még pislákol a lélek lángja és ezt a lángocskát a pop-kultúra tartja még úgy-ahogy életben, de nem tudnak rálátni, hogy a ,bulizás’ felszabadulás-szükségletén keresztül ugyanúgy a lélektelenedés, az érzelmi kiürülés és függés csapdájába esnek, mint szüleik a ,társadalomba való beilleszkedés’ következtében.

Ebben az összefüggésben további elemzést igényel az **alkoholizálás** és a Dionüszosz-probléma. *Az alkohol nyilvánvalóan ,felszabadít’, leoldja az emberről a társadalmi elvárások ,sollen’-jeinek kötelekeit és mintegy felszínre engedi a csupasz, gyermeki lelket a maga egyszerű örömeivel és oldott kommunikációjával.*

Az emberek azért isznak, hogy legalább egy kis időre kiszabaduljanak annak a rabszolgává süllyesztő életnek a nyomása alól, amelybe úgy születnek bele, mint kizárólagos életlehetőségbe.

Nem véletlen, hogy a legnehezebb munkát végzők, akik tehát az anyaggal küzdenek a szellem (ill. az azt ,képviselő’ felsőbb társadalmi osztályok) utasításai alapján, szinte folyamatosan isznak; de a ,szellem emberei’ is alkoholizálnak (még ha kevésbé feltűnő, konszolidáltabb formában is).

És minél közelebb van egy ember a természethez és önmaga lelki lényegéhez, annál kevésbé menekülés-jellegű, beteges az alkoholhoz való viszonya; ezért is isznak többet a férfiak, mint a nők, akikben minden rabosítás ellenére is elevebb a lélek a gyerekekkel, a természeti és érzelmi világgal való oldottabb és teljesebb kapcsolatuk révén.

Az alkohol és a zene mámorától feltüzelt, 'felszabadult' gyerekek mozgását figyelve elsőknek a 'csápolás' tűnik fel:

kezüket, a lélek nyúlványát emelik fel és mozgatják ütemesen, amit a társadalom megkötöz (a pólyától kezdve az iskolapadon át a foci pályán kötelező 'lényegtakaró' tartásig...).

Tiltakozás ez (az ég felé?...), a jelenlét és a részvétel jelzése:

„itt vagyunk”, „győzünk” (V-betű), „nem tudtok elpusztítani”, „felszabadultunk”?

Ugyanakkor a *testek be vannak szorítva* egymás által egy heringes dobozhoz hasonló **szűk térbe**, mindez pedig **gépi zene** mellett **zajlik**, amiben nincs élő hang; és ha áramszünet következik be, az egész egy pillanat alatt összeomlik, hogy pániknak és káosznak adja át a helyét.

A léleknek olyan szükségletévé válhatott ez a fajta pótcselekvés, a vágyak efféle mesterséges kiélése, hogy teljesen **megzavarodna, ha hirtelen elvonnék tőle és komoly elvonási tünetek jelennének meg**, mint bármely más drog esetében – ami jelzi ennek az egésznek a **kábítószer jellegét**.

Nagyon nehezen és csak hosszú távon lehetne 'pótolni' ezt a hatást.

Nem véletlen, hogy szinte kizárólag a vallás tűnik alkalmasnak az elvonási tünetek tartós megszüntetésére, miközben a 'természetimádó' ember mindaddig talál (akár tenyérnyi) helyet örömeihez, amíg az egész Föld el nem pusztul...

A folyamat sajnos zajlik, és merő figyelmeztetés a lélek számára:

ÉBREDJ FEL! ROSSZ AZ IRÁNY!

Persze **sok csupaszív zenész énekel ezeken a nem igazán tündéri helyeken is a tündér-vágyakról**

(Neoton: „Istenem, hadd legyen egész évben ilyen a világ”),

vagy a hűség és a szabadság földi összeegyeztethetetlenségének fájalmáról

(Révész Sanyi: „Istenem, miért nincs két életem”),

vagy a lelkiesség legegyszerűbb érzéseiről

(Zöld csillag: „Ha elmegyek, csillag leszek én is” vagy „Béke és szeretet legyen a szívben”).

És **van persze olyan 'természetimádó' is**, aki a harmadik házhelyet betonozza le a telkén

és kétsávos autópályát épít a parkolóháznai garázsához, úgyhogy **zöld terület alig marad**

és láthatólag **fogalma sincs arról, hogy mit kellene azzal kezdeni;**

van olyan is, aki ugyan 'termel' a kertjében, de a kert minden zuga 'kihasznál'

és négyzetes betonszegélyekkel körülvett, azaz a természet átélésére teljesen alkalmatlanná van téve;

vannak, akik – amikor nagyritkán kilátogatnak a kertjükbe – gyorsan kivágnak néhány fát,

az összes bokrot lecsonkolják [évszaktól és időjárástól teljesen függetlenül], fűvet nyírnak és porszívóznak,

mindezt hangos zene és kiabálás közepette, ami az esti 'buliban' tetőzik:

íme néhány példa arra, hogy az ember még a 'természetben' is ott folytatja, ahol a városban abbahagyta.

Ezért igaz lehet, hogy **az emberi lélek (tegyük hozzá: részben maga a Föld is) a szomjazás, szinte a teljes kiszáradás állapotában van**

(bár ezt – jó freudianushoz illően – a természeti népekétől eltérő szoptatási szokásokkal magyarázzák. Ez ugyan szintén figyelmet érdemelne: a *tej színe* például, ami nem a szellem steril fehére, hanem annak természetes, 'krémszínű' változata; vagy a *beszéd mint orális pótcselekvés*, ld. például. a nők – a bezárt és kiapasztott lelkek – gyilkos-öngyilkos fecsegését García Lorcánál.)

A „modern” társadalom részben meddővé tesz, részben túl gyorsan választja le az anyáról – a szeretetről – a gyermek-lelket

(ill. deformálja az anyát valami gyermekellátó gépezetté).

A FOLYADÉK (amihez egyre kevésbé jutunk hozzá)

AZ ÁRAMLÓ LÉT, A SZERETET ANYAGI MEGFELELŐJE.

A LÉLEK FOLYADÉK-TERMÉSZETE (akár levegőként, akár vízként)

HIÁNYZIK AZ EMBERISÉGBŐL,

HIÁNYZIK AZ EMBERISÉGNEK.

A szeretet-táplálék hiányzik a léleknek, ami nélkül elsorvad és elhal.

A lélek a legnyitottabb létező

(kíváncsiságnak is nevezhető ez a mindenfelé nyitott figyelem, ami a lélek sajátja),

bezártságban, impulzusok, információ és érzelmi áramlás nélkül nem élhet.

A lélek állandóan kommunikál a környezetével, amit táplál önmaga elevenségével és ami táplálja őt impulzusaival.

Ez a lélek működés módja, ezért a **bezárt lélek megbetegszik**, senyved, és a fecsegés ennek a kórnak a tünete, a (Kőműves Kelemenek által) elevenen befalazott lélek próbálkozása, hogy életben maradjon (még ha – külső táplálék híján – önmagát éli is fel). **A folyton beszélő nő** patakcsobogáshoz hasonló, 'üres' fecsegésével a lélek **víz-szerűségét próbálja fenntartani a kövek közé zártság állapotában.** („Kövek közé estem, megsebeztek engem ... tiszta forrás voltam, síró patak lettem”).

A levegőnk is kevés már, lassan elfogy a belélegezhető (belélegezhető) tiszta lég, a vizünk is szennyezett és kevés, tehát

a lélek alapelemei és ,szimbólumai’, a levegő és a víz vannak végveszélyben.

Nem véletlen, hogy a dél-amerikai magaskultúrák az egyes korszakvégeket **egy-egy elem** pusztulásához, ill. kataklizmájához kötik: **ahogy az ember vétkezik ezek ellen a minőségek ellen, úgy veszik azok ,vissza’ elorzott ,méltóságukat”, megmutatják hatalmukat az ember felett.** A mi hidrogénbombánk ilyen ,levegő és víz általi’ pusztulást hozhat ránk, ami gyakorlatilag a lélek felrobbantását jelentené (bálványainknak, Einsteinnek és Teller Edének köszönhetően).

A vizek már konkrétan láznak ellenünk (árvizek, cunamik, sárlavinák és aszályok...).

A kút, a tó azt írják le, ahogy az ,élettelen’ falak, kövek közé szorított víz

(a földhöz alkalmazkodó lélek) **eleven életté tesz mindent**, ami a környezetében van

(hiszen a fű közül kandikáló lépőkövek is valósággal élnek)... Ezért

LÉTKÉRDÉS a föld és az emberiség számára, HOGY

A VÍZ középpontba legyen helyezve, és az ÁLTALA

(és a Nap és a föld és az emberi gondoskodó szeretet által) TÁPLÁLT

SOK NÖVÉNY BELÉLEGEZHEŐ, ÉLŐ LEVEGŐT ADJON cserébe.

A lélek méltó helyének biztosításával a valóság egésze újra elevenné

és egész-ségessé tehető. *Ha az emberiségnek nem sikerül ezt megértenie*

és megvalósítania, a másik („lélekgyilkos”) vonulat kerülhet végleg túlsúlyba

és ez az emberiségre és a Földre nézve katasztrofális végkimenetelt eredményezhet.

A SZELLEMEK EL KELL ISMERNIE A LÉLEK

EGYENRANGÚSÁGÁT, MÁSKÜLÖNBEN A LÉLEK ,FELROBBAN’

ÉS ÍGY VESZI VISSZA AZ ŐT MEGILLETŐ HELYET,

ami félő, hogy a szellem egész eddigi munkájának a megsemmisülésével járna: a természeti lét (a lélek) visszavenné – ahogy eddig is történt számtalan civilizáció esetében – elbitorolt helyét a türelmével visszaélő embertől.

A dzsungel által benőtt, **LEOMLOTT FALAK** jelzik nekünk ezt a végkifejletet, mert **A SZIMBÓLUM VOLTAKÉPP NEM ELVONT ÁBRA, HANEM MAGA A VALÓSÁG, AMI SZELLEMI/LELKI FOLYAMATOKAT JELENÍT MEG...**

Mint a dzsungel egy összeomlott történelmi korszak romjait, úgy női be **az** önmagát a falak közül kiszabadító, **erejét visszavevő élet/lélek** a szellem életellenes építkezésének maradványait (és kezdődhet minden előlről...).

Ha másképp nem megy, a pusztulás **által kap új esélyt a szellem**, hogy ezáltal olyan kultúrát hozzon létre, amelyben finom egyensúlyba kerülhet a lélek és a szellem az anyaggal és a természettel.

Most megint egy olyan krízisponton vagyunk, ahol vagy megteremtjük ezt a harmóniát és egységet

(mert a krisztusi megváltás lényege is az, hogy nem az Atya, a teremtő Szellem *ellen* fordulva, hanem megtartva őt sajátosságaiban és elismerve teljesítményeit, de korlátait is felismerve **a lélek nyerje vissza önmaga méltóságát és helyét a teremtésben; a tudat ismerje fel és be, hogy a lélek neki egyenrangú társa;**

ahogy Krisztus újra maga mellé emeli Pistis Sophiát, úgy váljon a lélek és a természeti lét, az eleven élet, a női lét újra egyenértékűvé, elismertté),

vagy tényleg ,vége a világnak’ (a mi jelenlegi világunknak legalábbis).

Nem egy új matriarchátust kell létrehozni, hanem FÉRFI ÉS NŐ, SZELLEM ÉS LÉLEK, ANYA ÉS ATYA EGYENRANGÚSÁGÁT ÉS HARMÓNIAJÁT KELL HELYREÁLLÍTANI, ha nem akarjuk, hogy az egész lét – az egyensúlyhiány következtében – felrobbanjon.

Akkor A LÉTEZÉS SZENTHÁROMSÁGA

újra az lesz, aminek mindig is lennie kellett volna:

AZ APA, AZ ANYA ÉS GYERMEKÜK VALÓBAN SZENT, ŐSI HÁRMAS-EGYSÉGE,

AZ ÉLET, A LÉLEK

ELEVEN

TELJESSÉGE.

Utószó helyett – vigasztalásul

Amiről a fentiekben szó esett, egyszerre lehet evidenciaként ható és ugyanakkor sokkoló is. A cukormázzal bevont hurrá-optimizmus és a horrorisztikus világvégváró fantáziák között – valahol középtájt – ez is csak egy a lehetséges olvasatok közül, amelyek életünk rejtett dimenzióit keresik.

Ha az emberiségnek sikerül lelke erejét megtalálnia, elindulhat végre ‚felfelé a lejtőn’, és talán a szakadék túloldalára jutva másfajta perspektívák, új olvasatok adódnak.

Ma már néhány fizikus azt is meri gondolni, hogy az idő egyirányúsága nem törvényszerű, hanem egyfajta anomália, és a múlt éppoly bizonytalan körvonalú és ugyanúgy alakítható, mint a jövő. Akkor talán egy másfajta múltat írunk majd magunknak, és más, még szebb jövőt, mint amit most remélünk.

Ezért már most meg kell bocsátanunk magunknak és a világnak minden szenvedést, amit hiányos tudásunkkal egymásnak és magunknak okozunk.

Közben pedig örülhetünk annak, hogy ilyen gazdag, jóval-rosszal csordultig teli volt a lét, amit

(mi, csodálatos lelkek,
a csodálatos teremtő szellemmel együtt)

álmodtunk.

A BIKA, A FAL ÉS A LABIRINTUS

~ szöveggyűjtemény ~

TARTALOM

- 1. Gilgames, a falépítő és az Égi Bika elpusztítója**
- 2. A fal mint a gondolkodás és emlékezés allegóriája**
- 3. A fal: elválasztás és kapcsolat**
- 4. A fal mint a kapu feltétele**
- 5. Falak és kapuk a Bibliában**
- 6. A megnyíló falakról, a falak átjárhatóságáról és a faljárásról**
- 7. Az átlátszó falakról**
- 8. Körkörös falak: a LABIRINTUS**
- 9. A BIKA**

A BIKA, A FAL ÉS A LABIRINTUS

~ szöveggyűjtemény ~

B I K A

Szent György hava, Pünkösöd hava

Az esztendő körének változásrendjében a nagyhatalmú Szent György után a beporzás időszaka következik. Ég és Föld násza tombol. A Márk napi határjáró körmenet a „nászagyat” szenteli meg. (...)

E korszakban, bár teszi a dolgát a férfi férfimódra, *mintha az egész teremtett világ nővé válna* (Vénusz hónap-korszaka ez; kereszténnyé lett népünk hitében Boldogasszonyé – érte, benne, vele vannak a gonoszúzó, mértéket varázsló májusi litániák, hogy a porzás mindeneket átható öröme termését hozza, s ne a puszta kéjelgés fészke legyen). A teremtett világ minden íze-porcikája reszket, remeg ilyenkor, a termékenységet óhajtó határtalan nászörömben. Napokig tart csupán e láz, s azután, mintha csömöre jönne a nagy örömnél, mindenki élő megáll, szinte lélegzetét fogja vissza a határ: ...várakozás feszül, írhatatlan félelem; mert május kellős közepén jön minden esztendőn a három kegyetlen „ác”... és az *idő előtt szárba-szökkenteket kíméletlen fagyával „aratja le”*. A Mindenek belül, legbelül kerekedik, szedi össze magát, eképpen használja a nászt és csömört hozó Nap megpróbáló, s mindig másképpen éltető szentséges erejét.

Molnár V. József: KALENDÁRIUM
Az esztendő körének
szokásrendszere

A FAL ÉS A BIKA – szöveggyűjtemény –

1. Gilgames, a falépítő és az Égi Bika elpusztítója*

(Részletek Rákos Sándor Gilgames-könyvéből)

Gilgames... Uruk királya volt... kétharmad része isteni volt. Isteni része sarkallta őt újabb és egyre nagyobb vállalkozásokra; ez ösztökélte, hogy az élet és a hír örökkévalóságát keresse. Urukban zsarnoki igába fogta a népet, mindenkit az épülő falakra terelt.

„Folyópartra hajtja ki népét, éjjel-nappal **falakat épít**;
könny mossa a követ simára, éjjel-nappal **falakat épít**;
verejték áztatja fehérre, éjjel-nappal **falakat épít**;
nem ismer szíve nyugodalmat, éjjel-nappal **falakat épít**;
nem ismer szíve megbocsátást, éjjel-nappal **falakat épít**.
Ilyen hát **Gilgames**? Ilyen hát a *bekerített* Uruk őrizője?
Pásztoruk, bölcsük, büszkeségük, erejük, szépségük, ilyen hát?”

Anu atyaisten egy új hős teremtését parancsolja meg, aki méltó ellenfele lesz Gilgamesnek, és

így teremtett Aruru embert; így született **Enkidu** bajnok.

Tetőtől-talpig szőr borítja, haja asszonyhajként zuhog le;
teste tömött gabona-osztag, haja asszonyhajként zuhog le.
Semmit nem tud a városokról, semmit nem tud az emberekről...
Füvet eszik, mint a gazellák, gyökéren él, bogyón, gyümölcsön,
a szomjúhozó szarvasokkal együtt tér meg az itatóhoz.
A víz eleven nyüzsgésével telik szíve az itatónál.

Egy vadász találkozik vele, és így számol be Gilgamesnek Enkiduról:

Hős Gilgames, hírt hozok néked a hegység hatalmas uráról,
ki, mint vadszamar, veszedelmes; erős, mint támadó oroszlán.
Enkidu szarvasokkal alszik tisztások jószagú gyepágyán,
együtt él a négylábúakkal, a föld nyüzsgő tenyészetével,
gazellákkal s félénk őzekkel hajlik a vízre az itatónál.
Tartok tőle, mert szembefordult vélem, midőn lesből vadásztam,
dárdámat térdén összetörte, hurkaimat mind elszaggatta,
csapdáimat dombról leszórta, vermeimet mind betemette.
Elterelte négylábú népét... nem engedi,
hogy egyet is bár közülök fegyverrel megöljek!

* Szemelvények babiloni-sumer-akkád, valamint ó- és újasszír táblákról

Gilgames egy örömlányt küld oda, hogy az elcsábítsa és a városba hozza Enkidut.

Félredobja a lány a ruhát: mezítelenül, reszkető térddel símulnak össze.
Tanítja a fekete kéjre, a nő ölének gyönyörére –
s odahagyják tulajdon barmai, a mezei jószágok elkerülnek...
Hat napon és hét éjen átal összetapadnak szerelemben,
egyesülnek kínban, gyönyörben; Enkidu a kéjjel betelik.
Hetednapon, megiszonyodván attól, amit testével művelt,
kiszakad a leány öléből és a csorda nyomába indul.
Lám, messziről szimatot fognak, elmenekülnek a gazellák,
tekintetétől fél az állat, a föld jószága elkerüli.
Vánszorog agyagsúlyú testtel, térdei, mint a sár-koloncok,
ereje nem könnyű szökellés, de, mint nehéz kő, föld felé von.
Úgy érzi, hogy lelke fagyott meg, tagjait rendre kicserélték;
körbejár s **kőfalként keríti a gonosz tudásának átka.**

A prostituált hízgelgessel veszi rá az elgyengült, talaját vesztett Enkidut, hogy menjen vele a városba:

„Szép vagy, Enkidu, istenekkel vetélkedik tested erőben;
kár volna e hegyi bozótban elkallódnod, vadak csapásán!
Gyere velem a bekerített Urukba! ...
Ott uralkodik a hatalmas, éjjel-nappal falakat épít;
ott uralkodik Gilgames, ki páratlan észben és erőben;
kemény kézzel tartva a gyeplőt, uralkodik a görnyedő népen.”

...Hallá Enkidu e beszédet,
s annak magva szívébe hullott –
a leányzó tanácsát elfogadta.

A lány díszes köntösbe öltözteti és magával viszi először a pásztorokhoz.

...Kenyérrel kínálták – de ő
tanácstalanul nézte, nézte csak,
zavarodottan pillogott.
Nem tudta akkor Enkidu még,
mire való a kenyér, mint eszik?
És hogy a bor milyen tőkén terem,
azt se tanulta eladdig soha...

Eszik a kenyérből, iszik a borból, csinosan felöltözik,

szeretkezik a leányzóval...

...fölujjongott szíve tőle,
fölragyogott az orcája...
Máris-máris emberré lett!

Ekkor egy ember közeledik Uruk felől és így panaszkodik nekik:

„A nép sorsa a magas uraságok tisztelete...
Békességgel megülni otthonunkban,
távol az utca piszkától-zajától,
házasságban, családban élni –
mindönk tiszte s kötelessége!
...Van most szörnyű sor, van most sírás-rívás
a városban, akárha temetnének.
Gilgames bennünket bemocskol:
a messze-híres Uruk királyának
varázsdob és erőszak többet ér
a mennyegzői lakománál!
Nincsen előtte tisztesség, szemérem:
nászlepedőt, hej, be sokat bemocskol!
Ő a legelső: künn kushad a férj,
míg az asszonyt Gis megnyomja az ágyon.
S jaj annak, aki lázadni merészél,
a gyalázatot nem bírván lenyelni –
két karja levágásával lakol!”

*Ezeket hallván, Enkidu bemegy Urukba, hogy igazságot tegyen. Urukban ujjonganak,
meglátván őt:*

„Támadott hős, aki lebírja
Gilgamest, az erőszaktevőt;
támadott hős, ki méltó léssen
megküzdeni hatalmas Gissel!”

...Találkoztak Uruk tág mezején,
Enkidu elállja Gis útját,
kapu kőküszöbén elédobban.
Se előre, se hátralépni
nem engedi, küzdeni hívja.
Nekitüzesedve ölremennek,
öklelőznek veszett kosokként.
Kiszakad az ajtóábla,
megremeg a fal...

Áll Gis keményen, nem ingadozik,
mint a földbevert cövek, úgy áll,
visszalöki Enkidut a küszöbről.
Nem bírván szörnyű erejével,
szóval mondja Enkidu Gisnek:
„Nagyhírű, verhetetlen hősi sorra
szült téged, Gis, Ninszanna asszony...
Vezérül emelt férfiak fölé,
királyul emelt az ország fölé...!”
Megölelték-csókolták egymást
s örök barátságot fogadtak.

Enkidu panaszkodik megrontottságáról, a nő általi erővesztéséről, Gilgames azonban nem nyugszik; nagyravágyó tervei vannak, az isteni cédruserdő és annak uralkodója, Humbaba-Huvava (Hun-apa?) ellen akar indulni, az isteni fákat ki akarja vágni, Urukba akarja vonszolni. Természetesen ősejű barátjával, Enkiduval együtt szeretné a tervet megvalósítani. Enkidu megpróbálja lebeszélni:

„Jól ismerem azt a hegyet, barátom!
Jószág után eleget jártam arra.
Kétszer tízezer óra járóföldre terjed az erdő!
Ilyen rengeteg erdő közepébe ki merne lépni?
Huvava bögése özönvíz,
szája tűz-katlan,
lihegése szélvész!
Ilyen vakmerő vágyat
miért forralsz?
Párja-még-nem-volt harcra miért készülsz?”
...Szóra nyitva száját, eképpen
beszél Gis Enkiduhoz:
„Megszámlálva az ember napjai:
víz futása, szél fúvása, amit tesz!...
Ládd, én nem félek, mert ha meg kell halnom
e harcon, **hír-nevem örök leszen!**
...És te,
ki erdő gyöpágyán születted,
fenevadak között növekedted,
miért is félnél?”

És Enkidu elcsábul:

„Csalogatod szívemet, betegíted.

Reájuk vetem bátran kezemet
és a cédrusok elzuhannak.
Örök hírt keresek magamnak...”

Gilgamest Uruk vénei megáldják és tanácsokkal látják el:

„Ne bízd el magad, Gis, erődben!
...Enkidu lépjen te-előtted
– tud minden tud minden útat, ismer minden ösvényt –
ő vezessen Huvava erdejében.
Győzelem szegődjön nyomába Enkidunak, aki elől jár!
Adná Samas**, hogy szándékod betelnék
s szemmel láthatnád, amit szád kimondott!
Lábad előtt az elzárt utakat, talpad
alatt a láthatatlan ösvényt, fejed
fölött az égigérő
hegyeket Samas nyissa meg előtted!”

** Samas – babiloni Napisten

A cédruserdőhöz eljutván, annak „kapujában” egymást bátorítják, de Gilgames a feladat elvégzését, Humbaba elpusztítását végülis Enkidura hárítja:

„Hágj föl mellé, sebtén ragadd meg! Hamar, hogy el ne meneküljön!
Surranj a fák törzséhez bújva, közelíts hozzá – és ne féljél!
Ha sikerült már megragadnod, tépd fel **hétszeres védőburkát**,
de vigyázz – ha egyet leszaggatsz, hat marad még mindig alatta!”

Erre Enkidu

mint veszett bölény, úgy szökött fel, bömbölve a kapunak ugrott

és megsérült; erre hivatkozva ismét megpróbálja Gilgamest lebeszélni tervéről:

„Ne menjünk tovább, ó, barátom, ne menjünk az erdő szívébe!
Karom súlyos sebet kapott, midőn a kaput döntögettem!”

És bár Gilgames egyik álma igen vészjósló:

„Barátom, harmadszor is álmodtam, rémest és ijesztőt:
az ég, mint megsebzett oroszlán, ordított, hogy vére fagyott meg
az élőknek; a föld kiáltott, mintha iszonyú zuhanással
a poklok fenekére hullnék; a vihar keselyűin ülve
szállott fekete szárnycsapással a sötétség és bekerített.

Az éjjellé sötétült nappal sátorát villám hasogatta,
a fellegek megsűrűsödtek s halál hullott alá belőlük.
Aztán a villám kilobbant s a magasból alázuhant tűz
hamuvá hűlt a lábaimnál. Ezt álmodtam, szívem barátja,
hős Enkidu...”

– *Gilgames nem fogadja meg az intést, tovább mennek, megtalálják
Humbaba-Huvavát, és úgy tesznek, amint eltervezték:*

„Ha megérkezünk, ha lesújtunk,
kardunk vasától föllángol s kialszik
a **varázslatos fénysugárzás**
és **vele-hal a ragyogás is!**”

...Kétszer két órányira hallik,
mint jajgat-kesereg a cédrus:
Enkidu Huvava fejét
mellőle ütötte a porba
s körülötte **vágja ki majd**
a sátor-lombú erdőséget.
...Huvavát számos őriző,
a **varázslatos fénysugárzás**
vigyázója követte még,
Enkidu mind levágta őket!
Ezek hétszeres halált halván –
Szóval mondá Enkidu Gisnek:
„Isten-ember, **öld meg hát a cédrust, az isten-fát!**”

*Így is tesznek, a kivágott cédrust leúsztatják az Eufráteszen. A dicsőségesen megtérő Gilgamesbe
azonban beleszeret Istár, és ebből nagy viszály kerekedik; Gilgames
szemére hányja az istennőnek, milyen csúful bánt eddigi szeretőivel, az pedig bosszút esküszik.*

„**Mindenható! Teremts lángokból s a fekete vihar szeléből,**
földrengésből és jégesőből s mindenből, ami veszedelmes,
egy nagy BIKÁT: szügye bozontos s hatalmas legyen, mint a hegység,
négy lába, mint négy márványoszlop, homloka, mint a bazaltszikla,
szeme villámokat lövelljen, szarva az ég vásznába szúrjon – ”

...Hallván Anu ezt a beszédet, megteremté az ég bikáját –
a bikát a földre leküldte, **küldé Uruk városa ellen.**

Szóra nyitván száját, eképpen szólott **Enkidu Gilgameshez:**

„Mily ékes nevet, milyen szép hírt szerzünk fenséges barátom, magunknak, ha most e bőszi bikát lebírjuk!”

Miután a bikát megölték...(és a dühöngő Istárt szívük szerint alaposan helyretették),

Gilgames a küszöbön állva, így kiált a rabszolganőkhöz:

„Férfiak között ki a legszebb? Hősök között ki a legbátrabb?”

„Gilgames! Ő a legbátrabb hős! Enkidu! Ő a legszebb férfi!”

Enkidu, a „legszebb férfi” azonban megint álmodik; álmában

„az ég magas termében Anu, Enlil,

Éa és Samas tanácskozni gyűltek.

Szóval szóla Anu Enlilhez:

„Az ég bikáját is leszúrták,

agyonütötték Huvavát is,

mindezek miatt egyikőjük

halálnak halálával haljon!”

Enlil szavát imígyen szabta:

„Kettőjük közül Enkidu haljon meg,

Gilgames éljen!”

És Enkidu haldokolni kezd. Megátkozza a kaput, amely megsebezte:

„Kapu, napjaid most betelnek...A király, ki majd jó utánam,

ajtóságodat összetörje, kapuságodat összezúzza;

az isten, ki majd jó utánam, sarkaidból vessen ki téged!

Változtassa nevem nevére...”

és megátkozza az örömlányt, aki megrontotta őt:

... „Légy átkozott, mert megigéztél,

mézes szóval **elcsalogattál** barmaim mellől, a mezőről,

idegen földre, **városodba: sáncok, falak szúk gyűrűjébe...**”

és megint álmodik, megálmodja a halandók halálát:

„Gilgames, szeretett barátom, szörnyű álmot láttam az éjjel:

Egyedül állottam a földön, vihartól vemhes éjszakában

s hirtelenül mellettem termett valami élő: félig ember,

félig **saskeselyű**... Ijesztő karmait felém feszítette.

Majd reám fűtt s keselyűszárnyak sarjadtak nyomban karjaimból.

„Kövess engem, úgymond, kövess hát!...

A sötétség házába szállunk! „Soha-vissza’ úton röpdülünk!”

...A por házában, sötét rajjal, tollruhásan, vak madarakként
imbolyognak elő a holtak, fölborzolt tollú madarakként...

A por házában jogarokkal, palástokkal és koronákkal
vastagon borítva a padló... Agyagot esznek a királyok,
port isznak ama fejedelmek, kik a világot leigázták...

A por házában, sötét rajjal, tollruhásan, vak madarakként
imbolyognak elő a holtak... Könyvre hajolva áll előttük
Bélit-széri, az írnok-asszony s számadásukat törli-rója...

A por házában, mikor engem megpillantott, magához intett,
magához intett és a könyvbe nevem jeleit beleróttá.

...Barátom, ím, kancsóm betellett: túlcsonduló cseppje lehullik
s lehullok én is, földre hullok... Egyedül maradsz nemsokára..."

*Halála előtt visszavonja az örömlányra mondott átkát és meghal. Gilgames hatalmas sírással
siratja meghalt barátját:*

„Enkidu! Apád vadszamár volt, anyád meg, úgy lehet, gazella –
ez ékes-farkúak, e büszkék teremtettek és ők neveltek,
ők és **a sivatag bikája** kísérték minden legelőkön.

...Siratlak a réten jártamban, anyád-apád helyett siratlak...
Mintha oldalam ékességét, jobb-karom legfőbb bizodalját,
övem törét, arcom rostélyát, ünnepi ruhám drága csatját
orozták volna tőlem el, most úgy élek én Enkidu nélkül!

Barátom, jófútású öszvér, vadszamara magas hegyeknek,
szívem barátja, párducléptű... az **égi bikát** megkötöttük
s szarvát fogva, fejét levágtuk. Humbabát is, a cédruserdő
fejedelmét, harcban levettük... Hős Enkidu, szívem barátja...
milyen sötétség hullt szemedre, milyen süketség dőlt füledre,
hogyan csak fekszel s nem mozdulsz többé?...

Mint fátyolába a menyasszony – talpig halálba burkolózol!
Sasként örködöm, ládd, fölötted, oroszlánként járok alá s föl,
nőstény-oroszlánként kerengek, kitől kölykeit elrabolták.

Gyászomban tövestül kitépem hajamat és messze hajítom,
elvetem jó ruháimat, mint megfertőztetett, durva posztót!

...Díszes ágyba, bíbor-aranyba fektettelek, hogy megnyugodjál,
díszes székre, bal oldalamba ültettelek, hogy megpihenjél –
a föld királyai csókolták lábaidat, szolgálatodra
rendeltettek ki mind a népek... Miattad sír Uruk lakója.

...Gilgames is teljes szívéből, gyászban jajgat-sír temiattad,
mint párját vesztett hím-oroszlán, ordítózza rohan alá s föl..."

Gilgames parancsot adott: „Ó, mindenfajta mivesek ti, faragjátok, kovácsoljátok, ötvözzétek képét szoborrá!”
Ahány mives volt, nekilátott – ércbe vésték Enkidu mását.

*A továbbiakban Gilgames újra útnak indul, ezúttal már a világ végére, keresztül Masu hegyének **skorpió-emberek** őrizte kapuján, át az ős-sötétségen, végig a halottak útján, mintha egyfajta sajátos alagúton haladna keresztül:*

„Tizenkét mérföld átmérőjű
a hegy gyomra: szuroksötéten, szurokvastagon színig tölti
az öröktől-örökké élő, fény-nem bolygatta ős-sötétség.”

Ezt hallván Gilgames... ment a Nap útját
követve, nyugatnak, miként a **skorpió-ember** tanította.

Egy mérföldet haladt – sötétség folyta körül, a fény kihamvadt..
Két mérföldet haladt – előtte s mögötte siket éj, hideg csönd.
Három mérföldet haladt – mintha megfagyott volna minden élő.
Négy, öt mérföldet haladt – s ímé, se vége, se hossza az útnak.
Hat, hét mérföldet haladt – *már nem mérhette árvasága súlyát...*
Nyolc mérföldet haladt – a csöndbe, sötétségbe nagyot kiáltott.
Kilenc mérföldet haladt – ekkor napnyugatról északra fordult.
Tíz mérföldet haladt – a hegység túlsó széle már nem volt messze.
Tizenegy mérföldet haladt – a fény újra szemébe tűzött.
Tizenkét mérföldet haladt – lángjaival várta az égbolt.

Amint az ég alá kilépett, kerek erdő állta el útját.
Ez az erdő – az isteneknek hús ligete – kincseket termett.
Arany- s ezüstlomb nőtt a fákon, drágakőből való gyümölcsök
szikrázó húsa csalogatta a karneol-csőrű rigórajt..
Lazúrkő-ágbogú a cserje...

*ám Gilgames továbbisiet az istenek csábító gránátalma-kertjén, hogy megkeresse Utnapistim-Um-napisti-t, és megkérdezze a halálról és az örök életről az özönvíz túlélőjét (a sumér-akkád Noét, akinek neve jelentéssel bírhat számunkra, így: **Ut-Nap-Isten**, és érdekesen utal vissza Csontváryra, akire már a **cédrus** kapcsán is asszociálhattunk).
Ám csak azt tudja meg, hogy ő, a **kétharmadrész isten, de egyharmadrész ember,**
aki*

- ***falakat épített, bekerítette a várost, és rabszolgává tette alattvalóit** (valószínűleg a szexualitáson és a családhoz való jogon keresztül),*
- ***megrontotta, magához csábította és barátjává tette a „legszebb férfit”, a tiszta ösztönlényű isteni **Enkidut,*****

- *megölte a cédruserdő fejedelmét és az „isteni cédrust”,*
- *megölte az égi bikát,*
- *túlélte, megsiratta és ércbe faragtatta az ő becsvágyának áldozatul esett barátját, „jobbik felét”,*
- *halálfélelmében megjárta a túlvilágot s nagy akarásában ott is mindent összetört és elvesztett:*
„Saját kezekkel törted össze az átkelés biztos reményét;
ímé, a táblák összetörték; Gilgames, te törted el őket!
És a füvet is letapostad...” (Ez az első varázsserejű fű),
- *végül Utnapistim színe előtt így fogalmazza meg önmagát:*
„Elnézlek téged, Um-napisti! Külsőre egészen hasonló
vagy te hozzám, bátyám lehetnél – anyánk is elvéthetne olykor!
Csak hogy engem eleven mozgás tölt színültig és ki-kicsordul
pezsgő leve: küzdelmet áhít, harcot keres szívem szünetlen...
- *és így Um-napisti lényegét:*
Te meg csak fekszel hátadon, mint heverésző pásztor, egész nap,
tétlenül magad elé bámulsz – megveded a küzdők világát.
Mondd el, hogy leltél rá útadra, betöltve az ember reményét –
Um-napisti, királyi őszám, isten-sorsra miként jutottál?”,
- *mire válaszul az özönvíz történetét adják tudtára,*
- *útravalóul pedig egy „Megújulsz újra, mint e fűszál” nevű varázsfű megszerzését kapja, de felelőtlen ségében hagyja, hogy egy kígyó elrabolja tőle,*

aztán útja végén ráébred, hogy ő, Gilgames, éppúgy halandó, mint mindenki más, és a következő gondolatokkal tér meg a világ végétől :

*„...miért volt mindez? Karjaim miért fáradoztak?
 Szívem vére miért folyt el? **Semmi jót nem tettem magammal,
 sem az uruki emberekkel!** ...Beleuntam a küzdelembe,
 fáradtan meghátrálok innét...”*

Ám, mintegy igazolván (nyugati) ember voltát, elég látnia Uruk falait, máris megváltozik benne minden, és újra az, aki volt:

Megállott Gilgames s a **falra** (melyet oly sok vér s verejték öntözött már) pillantva szólott: „...hágy föl e falra, vizsgálj meg gondosan legalsó tégláitól a legfelsőkig:
 ...vajjon a Hét bölcs vetette-é meg alapjait?
 S az is, milyen módon rakattam lőréseit s tornyai boltját?
 Mert újabb gond a hazatérés s nekem,
ki már mindent föladtam,
új terveim vannak e fallal...”

2. A fal mint a gondolkodás és emlékezés allegóriája

1. Részletek Jorge Luis Borges: A FAL ÉS A KÖNYVEK c. esszéjéből
2. Példázat a filozófusról (ismeretlen szerző műve)

A FAL ÉS A KÖNYVEK – részletek –

Nemrégiben olvastam, hogy **ugyanaz az ember rendelte el a szinte végtelen hosszúságú kínai fal építését** – nevezetesen Si Huang-ti, az Első Császár –, aki annak idején megparancsolta, hogy **égessék el az uralkodása előtt íródott könyveket**. Megmagyarázhatatlan módon örömmel töltött el, egyszersmind nyugtalanított is, hogy egyetlen személytől indult ki ama két hatalmas művelet – öthatszáz mérföldnyi **kőfal** építése a barbárok feltartóztatására, s a történelem, tehát a múlt kíméletlen megsemmisítése –, amely valamiképpen attribútuma lett az említett uralkodónak...

Történelmi szempontból nincs rejtély a két intézkedésben. Si huang-ti, azaz Csin uralkodója, aki a Hannibál vezette pun háborúk idején élt, térdre kényszerítette a Hat Fejedelemséget, s eltörölte a hűbériséget; azért építtette a falat, mert az védte a birodalmát; azért égettette el a könyveket, mert az ellenzék azokra hivatkozva dicsőítette az előző császárokat. A könyvégetés és az erődítményépítés megszokott uralkodói feladat, Si huang-ti esetében csupán a méretek páratlanok. Legalábbis ezt állítja néhány sinológus, én ellenben úgy érzem, hogy... egy-egy kert vagy gyümölcsös körülkerítése valóban mindennapi dolog; egy birodalomé azonban nem. És az a kíváncsiság, hogy a leghagyományörzőbb faj mondjon le – mitikus vagy valóságos – múltjának emlékeiről. Háromezer éves történelemre tekinthettek vissza a kínaiak (s ez alatt az idő alatt élt a Sárga Császár, Csuang-ce, Konfuciusz, Lao-ce), amikor Si huang-ti úgy döntött, hogy vele kezdődik a történelem.

(...) A történészek szerint Si huang-ti megtiltotta, hogy bárki is beszéljen a halálról, kereste-kutatta a halhatatlanság elixírjét, visszavonult egy jelképes formájú palotába, amelyben annyi szoba volt, ahány nap van egy évben; ezek az adatok azt sejtetik, hogy a **falépítést és a könyvégetést** amolyan mágikus sorompónak szánta a Császár, hogy térben, illetve időben feltartóztassa a halált. (...) Lehet, hogy az idő kezdetét akarta újrateremteni a Császár, azért adta magának az Első nevet, hogy valóban a legelső legyen, egyszersmind azért vette fel a huang-ti nevet, hogy valamiképpen azonosuljon a hajdani, legendás Huang Ti császárral, az írás és az iránytű feltalálójával. (...)Vágyálma volt, hogy halhatatlan dinasztiát alapít, elrendelte, hogy utódait Második Császárnak, Harmadik Császárnak, Negyedik Császárnak nevezzék, és így tovább a végtelenségig. (...)

Lehet, hogy Si huang-ti azért vont **falat** a birodalma köré, mert sebezhetőnek tartotta, s azért vetette tűzre a könyveket, mert tudta, hogy szent művek, azaz olyan könyvek, amelyek tanítása nem más, mint amit az egész világegyetem vagy épp az emberi tudat tanít.

Az is lehetséges, hogy **a könyvtárégetés és a falépítés két olyan művelet, amely titokzatos módon kioltja egymást.**

(...) Általánosítva arra a következtetésre juthatunk, hogy *minden* formának önmagában keresendő az értéke, nem pedig feltételezett „tartalmában”(…).

Benedetto Croce már 1877-ben kifejtette, hogy

minden művészet zene szeretne lenni, lévén, hogy az tiszta forma.

PÉLDÁZAT A FILOZÓFUSRÓL

(Ismeretlen szerző)

Annak, a kinek építőkövei szavak és téglái hiábavalóságok, **a fal**, a melyet emel, olyan lesz, mint egy **fal**, a mely átláthatatlan, s az építmény, a melyet épít, olyan lesz, mint egy tömlöcz, melynek foglya az ő építője;

és értelmetlenség lesz abban és hiábavalóság, és üresség lesz abban és setétség.

És azt gondolja akkor azért az ő lelkében: ki van rajtam kívül? avagy van-é Isten, e falakon belül, avagy van-é Elme, rajtam kívül?

És azt gondolja: nézek, de nem látok. Figyelek, de nem hallok.

Az én szavaim, mint az építőkövek, és az én gondolatjaim, mint a téglák, ki van hozzám hasonló? Ki olyan tökéletes, mint én?

Nem-é egyedül vagyok az én szépségemmel és tökéletességemmel? mert mind ezek, a mik körös-körül vannak:

e **falnak** építőkövei, és az építménynek téglái, a kövek, melyek fölöttem vannak, és a kövek, melyek alattam vannak;

mind ezek élettelenek és halottak, nem beszélnek és nem gondolkodnak.

Mind ezek pedig én tőlem vannak, én vagyok tehát egyedül a Mindenható. És ezt gondolja és ül a sötétben, és nem gondol mást.

A falakon kívül pedig van az Élet, az Életnek lehelete, az erdők és mezők, és az erdőknek és mezőknek vadjai, és a madarak, és a miket mindezek énekelnek;

és a vizek és a mik a vizekben élnek, a levegőég s a mi abban lakozik, és a miket mindezek énekelnek;

és a felhők, a nap, hold és csillagok, és minden a mi van.

És a falakon kívül van megnyugvás és béke;

és minden a mi szép, a falakon kívül van az.

3. A fal: elválasztás és kapcsolat

(részlet Simone Weil: JEGYZETFÜZET-éből)

Két rab szomszédos cellákban kapcsolatot teremt egymással úgy, hogy átkopognak a falon. A **fal** választja el őket egymástól, de ugyanakkor az a **fal** teszi lehetővé, hogy **kapcsolat**ba lépjenek. Így van ez Isten és miközöttünk.

Minden **válaszfal** kapocs.

A teremtett dolgok lényegük szerint közvetítők. Közvetítők egymáshoz, s ennek nincs vége. Közvetítők Istenhez. Ilyenként kell elfogadni őket.

4. A fal mint a kapu feltétele

(részletek Hermann Hesse: Pusztai farkas és H.G. Wells: A kőfal ajtaja c. elbeszéléséből)

Hesse:

(...) Nem sajnálkozom azon, ami elmúlt. De a jelenért, a máért, a számolatlan, eltékozolt órákért és napokért bizony kár, mert éppen csak elviselem őket, nem ajándékoznak meg se jóval, se rosszal. De, hál' istennek, elvétele azért akad kivétel is, jönnek megrendítő, meglepetéssel kecsegtető órák, **falakat** döntenek le, és visszavezetnek engem, az eltévelyedetett a világ eleven szívéhez. Szomorúan, ám felajzott lélekkel kutattam legutóbbi ilyen emlékem után. Igen, egy koncerten volt; fejedelmi régi muzsikát hallgattam, és egyszer csak a fafűvósok pianója közepette, két ütem között, hirtelen újra **föltárult előttem a túlvilág kapuja**, mennyeken át repültem, láttam a munkálkodó istent, szent szenvedéseket szenvedtem, és semmi ellen sem védekeztem, semmitől sem féltem, elfogadtam mindent, mindenek előtt kitártam a szívem. Nem tartott sokáig, talán negyedórát, de azon az éjszakán álmomban is visszatért, és sivár napjaimon azóta is fel-felcsillan titkon, néha percekig tisztán látom, ahogy isteni aranyfonálként átszövi életemet, aztán mocsok és szenny nyeli el, majd újra előbukkan, és aranyos szikrákat szórva beragyogja az életemet; ilyenkor úgy érzem, hogy soha nem hagy el, de hirtelen mégis belevész a feneketlen mélységbe...

E megszokott gondolatokkal siettem ... az eső áztatta utcán, a város egyik legcsöndesebb és legrégebbi negyedén át. A túloldalon egyszer csak kirajzolódott egy szürke, ódon **kőfal**.

Mindig megörültem, valahányszor megpillantottam, vénségesen és gondtalanul állt egy kápolna meg egy régi ispotály között; napközben sokszor megpihentettem szememet a nyers kövön, nem sok ilyen békés, kedves, hallgatag zug akadt a belvárosban, ahol lépten-nyomon boltok, ügyvédek, feltalálók, orvosok, borbélyok vagy tyúkszemvágók neve hivalkodott. A vén **fal** most is némán pihent, de mintha valahogyan megváltozott volna – a közepén kecses, csúcsíves kis kapun akadt meg a szemem. Elbizonytalanodtam, mert nem emlékeztem pontosan, hogy korábban is megvolt-e, avagy új keletű. Mindenesetre réginek látszott, ősréginek; a sötét, faajtós, zárt **kapu** már évszázadokkal ezelőtt is megvolt, és álmos kolostorudvarra nyílt, és fennmaradt, még ha a kolostor meg is szűnt, nyilván én is rengetegszer láttam, csak elkerülte a figyelmemet. (...)

A járdán maradtam, és onnan figyeltem: minden sötétségbe burkolózott (...) És ekkor a **kapu** fölött, a régi, penészzöldes **falon** egy bágyadt fényvel világító foltot láttam; tarka betűk cikáztak összevissza... Sikerült kibetűznöm néhány illó szót, nehezen lehetett kivenni, inkább csak kitaláltam, mert a betűk nem egyenletes időközökben, ráadásul halványan villantak föl.(...)

Mágikus színház... Belépés nem akárkinek – nem akárkinek...

Cipőm átázott, fáztam... rosszkedvem mégis alábbhagyott, mert megérintett a másik világ üdvözlete, tarka betűk táncoltak és játszadoztak lelkemben, mélységes mélyen lappangó akkordokat szólaltattak meg.

Az aranynyom újra felvillant ... emlékeztetvén az örökkévalóságra, Mozarra, a csillagokra. Egy órán át megint tudtam lélegzeni, élni és létezni, nem kellett kínokat szenvednem, remegnem és szégyenkezni.

Kiléptem a kihalt utcára, az utcai lámpások körül hideg szél tépázta permeteg csörömpölt és üvegesen csillogott. Na és most hová?... Tétován nekivágtam az útnak hazafelé.(...) Bármilyen lassan ballagok is, idejekorán manzárszobámban, álotthonomban gubbaszthatok.(...) Tűnődve bandukoltam tovább.(...) Az óváros magába fogadott, a kis templom kihuny, valótlannal derengett a sötétségben. (...) Átkémléltem a vén **falra**, titkon reménykedtem, hogy megismétlődik a varázslat ... és beléphetek a kis **kapun**. Odaát talán megtalálnám, amire vágyakozom, talán ott játsszák az én zenémet.

A sötét **kőfal** mély homályba burkolózott, zárkózottan mély álomba merülve, szenvtelenül viszonzta pillantásomat. Nyoma se volt a kapunak és a csúcsívnek, tömör, sötét, néma fal meredt rám.

Wells:

(Wallace) az első évben osztálytársam volt, de rövidesen több osztállyal megelőzött, s mint az iskola legjobb tanulója, ragyogó eredménnyel végzett. (...) A „**kőfal ajtajáról**” ... ott az iskolában hallottam először (...) Számára **ez az ajtó** valóság volt, mely egy valódi **falon** keresztül egy halhatatlan világba nyílt.(...)

Mindez nagyon korai élménye volt, öt-hat éves kisfiú lehetett akkor. (...) Amikor vallomásába belekezdett, higgadtan igyekezett megállapítani a pontos napot.

- Igen – kezdte –, karmazsinszínű vadszőlő kúszott rajta, ... s a fehér **falra** borostyánsárga napfény zuhogott. Már nem emlékszem pontosan, miért, de valahogy megragadott ez a látvány. A zöld **ajtó** elé, a tiszta úttestre vadgesztenyelevelek hullottak. Még egyetlen levél sem volt barna vagy sáros, sárgán és zölden tarkállottak, tehát nemrég kellett lehullaniuk. Ezek szerint, azt hiszem, október lehetett. Ha ez a következtetés helyes, akkor körülbelül ötéves és négyhónapos lehettem. (...)

Amennyire erre a gyermekkori kalandjára emlékezett, amint az **ajtót** megpillantotta, különös vonzást érzett, ami hatalmába kerítette; ellenállhatatlan vágyat, hogy kinyissa ... s belépjen rajta. (...) Makacsul hangoztatta, mint érdekességet, hogy kezdettől fogva tudta: az **ajtó** nincs bezárva, s bármikor kénye-kedvére besétálhat...

Szinte magam előtt látom a kisfiút, amint hol vonzza, hol pedig visszataszítja a vágyakozás. (...) Már el is hagyta az **ajtót**, majd kezét zsebre vágta, végigsétált a **fal** mentén, s gyerekesen fütyörészni próbált. (...) Ekkor, mesélte, érzelmei elemi erővel kitörték. Rohanni kezdett, nehogy ismét hatalmába kerítse a habozás. Kezét kinyújtva egyetlen ugrással bent termett, és becsapta maga mögött az ajtót. Így került egyetlen pillanat alatt abba a kertbe, mely aztán kísértette egy életen át.

Wallace ezt a kertet, amelybe bejutott, csak igen nehezen tudta érzékeltetni velem. Már a levegőben is volt valami, ami felüdülést jelentett, az ember megkönnyebbült, jól érezte magát, és tudta, hogy semmi kellemetlen nem történhetik vele. Ebben a levegőben a színek tökéletesen tisztán, finoman ragyogtak. Amint belépett az ember, határtalan boldogságot érzett, ahogy ezen a földön csak azokban a ritka pillanatokban lehetünk boldogok, mikor még vidámak és fiatalok vagyunk. Ott minden, minden gyönyörű volt...

- Tudod, két hatalmas párduc is volt ott ...s én nem féltem tőlük. A széles, hosszú út mindkét oldalán márvánnyal szegélyezett virágágyak húzódtak végig, s a két óriási, bársonyos fenevad egy labdával játszott közöttük. Az egyik rám nézett, s szinte kíváncsian elindult felém. Egészen közel jött hozzám, puha, kerek fülét apró, előrenyújtott kezemhez dörzsölte és dorombolt. Én tudom, elvarázsolt kert volt ez. És milyen hatalmas! Széltében-hosszában nem láttam a végét. De mintha csak hazaérkeztem volna.

Tökéletesen úgy éreztem magam, mint aki hazatért, s ekkor magas, szőke lány jelent meg az úton, élém jött és mosolyogva így szólt:

- Nos? – és felemelt, megcsókolt, ismét letett a földre, és kézen fogva vezetett tovább. Csöppet sem csodálkoztam, csak gyönyörűséggel éreztem, hogy minden a legnagyobb rendben van, s egy régi boldogságra emlékeztem, melyet eddig érthetetlen módon nem vettem észre. (...)

Ennyit őriztem meg az elvarázsolt kert látomásából. (...) Odahaza... megpróbáltam elmondani az igazságot, s apám ekkor vert meg először – hazudozásért. Az egész történetet tehát magamba kellett fojtanom. (...) Nem emlékszem, hogy kiskoromban akár csak egyszer is próbáltam volna megkeresni a kertbe vezető utat ... elég furcsának tűnik, de azt hiszem, ... sokkal jobban szemmel tartottak, nehogy ismét elkóboroljak.

(...) Az iskolába vezető út... Tíz perccel előbb indultam. Egyszer úgy eltévedtem a külvárosi utcákban... ,hogy már azt gondoltam, ez egyszer alulmaradok a játékban, és elkésem az iskolából. Már-már kétségbeesetten befordultam egy zsákutcába, és az utca végén ösvényre bukkantam. Újraéledt reménykedéssel végigrohantam az ösvényen.

„Mégiscsak sikerül” – gondoltam, s egy sor mocsos kis üzlet előtt haladtam el. Érthetetlenül ismerősnek tűnt mind, és képzeld, egyszerre ott álltam a hosszú fehér **falnál**, a zöld **ajtó** előtt, mely az elvarázsolt kertbe vezetett... Mindenesetre, e második alkalommal egy percig sem gondoltam arra, hogy fogjam magam, és belépjek az **ajtón**. Ugye érted... Egyre csak azon járt az eszem, hogy időben beérjek az iskolába. (...) Fura dolog, mi, hogy egyenesen rátaláltam az **ajtóra**, és mégis otthagytam. (...) Persze akkor még nem tudhattam, hogy *nem lesz mindig ott*. Úgy gondoltam az egészet, hogy **ott van az ajtó**, az pedig remek és mulatságos dolog, mert ismerem az oda vezető utat. (...) Végül, ahelyett, hogy magam indultam volna az elvarázsolt kert felé, lángoló arccal, ...szégyentől mardosott, boldogtalan lélekkel még én mutattam az utat hat gúnyolódó, kíváncsi és fenyegetőző iskolatársamnak... **Soha nem találtuk meg a fehér falat a zöld ajtóval.** (...)

Egészen tizenhét éves koromig nem láttam újra. (...) Harmadik alkalommal egyszerre csak ott termett előttem. (...) Az ösztöndíjamat kellett megszereznem Oxfordban ... egész világfinak képzeltem magamat – mikor egyszerre megláttam az **ajtót, a falat**, s máris minden porcikámban éreztem a felejthetetlen, váratlanul kézzelfogható közelbe került, régi élményeket. (...) Egy pillanatig nem tudtam, mit csináljak, két ellentétes erő birkózott bennem... – Nos...igen...semmi, semmi! – kiáltottam. – Tévedtem! (...) És folytattuk az utat. (...)Az ösztöndíjat megkaptam. „Ha megállok – gondoltam –, elvesztem az ösztöndíjamat, lemaradok Oxfordról, s egész kecsegtető pályafutásomat elrontom. Végre-valahára tisztábban látom a dolgokat!”

(...) Megszolgáltam ezt a karriert. Keményen megdolgoztam érte. De ezerszer álmodtam az elvarázsolt kertről – és a zöld **ajtót** négyszer is láttam, négyszer tűnt fel előttem egy-egy pillanatra ... és elmentem mellette ... és nem léptem be. (...)

Megesküdtem: csak még egyszer lássam meg az **ajtót** – **belépek, itt hagyom ezt a port és forróságot, hátat fordítok minden üresen csillogó hiúságnak és fárasztó dőreségnek. Belépek, és nem térek vissza soha többé. Kivárom azt a pillanatot...**

(Megjegyzés: „A Világház is efféle. Lehet, hogy már láttad is valamelyik alcájában. Azt hiszem, mikor keresed, beindít... egyfajta védelmet a gondolataidtól. Csak azok találhatnak rá, akiknek valami dolguk van ott.”

Részlet M. Z. Bradley: A VILÁGOK HÁZA c. könyvéből)

5. Falak és kapuk a Bibliában

És felállta Dávid király az ő lábaira, és monda: Halljátok meg *szómat* atyámfiai és én népem! Elvégzém szívem szerint, hogy az Úr szövetsége ládájának nyugodalmas házat csináltatnék (...) De az Isten monda nékem: Ne *te* csinálj házat az én nevemnek; mert hadakozó ember vagy, *sok* vért is ontottál *immár*. (...) És monda nékem: Salamon, a te fiad építi meg az én házamat és az én pitvaraimat. (...) Akkor átadta Dávid az ő fiának, Salamonnak a tornácznak, annak házacskáinak, kincstartó helyeinek ... formáját,

És mindennek formáját, a melyeket szívében elgondolt vala. (...)

Elkezdé építtetni Salamon az Úr házat Jeruzsálemben a Mórija hegyén (...) És a tornác a *templom* hosszában, a ház szélessége szerint, húsz sing volt, a magassága pedig százhusz sing; és beborítá azt belül tiszta arannyal. (...) És beboríttatá a háznak gerendáit, ajtómellékét, **falait és annak ajtait is** arannyal; és metszete a háznak **falaira** Kerubokat.

(Krónika 1.28; 2.3)

(...) És elvive engem lélekben egy nagy és magas hegyre és megmutatá nékem azt a nagy várost, a szent Jeruzsálemet, a mely Istentől szállott alá a mennyből, Benne vala az Isten dicsősége; és annak világossága hasonló vala a legdrágább kőhöz. (...)

És nagy és magas kőfala vala, tizenkét kapuja, és a kapukon tizenkét angyal. (...) És a város négyszögben fekszik, és a hossza annyi, mint a szélessége. (...) **És kőfalának** rakása jáspisből vala; a város pedig tiszta arany, tiszta **üveghez hasonló.** (...) **A tizenkét kapu** pedig tizenkét gyöngy; minden egyes **Kapu** egy-egy gyöngyből vala; és a város útzája tiszta arany, olyan mint **az átlátszó üveg.** (...) **ÉS ANNAK KAPUI BE NEM ZÁRATNAK.**

(János Jelenésekről, 21.10-25.)

6. A megnyíló falakról, a falak átjárhatóságáról és a faljárásról

A megnyíló falakról

Egy mélyen vallásos, pravoszláv hitű színész szavai:

Ha úgy érzed, hogy végképp bezárult körülötted minden – amikor már semmi más nincs körülötted, csak **fal**, nincs ajtó, amin kimehetnél, sem ablak, amin kiláthatnál – akkor már közel vagy, **mert ha nincs semmi, ami megnyílhatna, akkor a fal nyílik meg –**

A Siratófal *(saját élményét elmondja Markó Iván)*

A „Jézus, az ember fia” bemutatója után két hónappal az édesanyám meghalt. Én akkor 39 éves voltam ... az életem fő ereje az édesanyám iránti és a tőle kapott szeretet volt. Elvesztettem a legfontosabbat – azt az embert, akinek semmit nem kellett bizonyítani, semmit nem kellett megmagyarázni, aki mindent tudott ... olyan erőt adott, olyan biztonságot, amire nekem hihetetlen szükségem volt. (...) Iszonyatosan kínlódtam, beteg lettem, kórházba kerültem. A sors úgy hozta, hogy meghívták a Győri Balettet Izraelbe. Úgy éreztem, ott fogok találkozni az édesanyámmal. (...) Szerettem volna megkérdezni tőle pár dolgot. Elutaztam Jeruzsálembe és odaálltam a **siratófalhoz** ... odatettem a kezem, a fejem, teljesen átadtam magam ... és akkor **a falból** elindult egy hihetetlen erő, és elkezdett magába szívni. Ez akkor rettenetes érzés volt ... úgy éreztem, hogy a zsigereimet, mindent beszív **a fal** magába, és bele fogok olvadni... Utolsó energiámmal fogtam és elszakítottam magam és elrohantam a **faltól** - és nagyon szégyelltem magam. (...) És másodjára is odaálltam a **falhoz** – már naplemente volt – és minden erőmmel arra koncentráltam, hogy most innen el nem menni. De nagyon félttem. És ahogy – kezeimet és fejemet odatéve **a falhoz** – ott álltam, elindult megint az a bizsergető erő, húzó erő – és aztán átváltott. Feltettem egy kérdést az édesanyámnak: mi lesz most énvelem, mit csináljak? nem tudok így élni, Nélküled – és **a fal válaszolt**. Azt mondta, hogy legyél olyan, szeresd úgy a többieket, ahogy édesanyád szeretett téged. Ez a segítség, a lehetőség. Ezért vagyok itt, így vagyok itt – ez volt a válasz...

A faljárásról

(A falakon való áthatolás a tibeti kolostorok lakóinak tudása, amit a Kínai Nagy Falban talált csontvázak szemléletesen igazolnak: a csontok ugyanis nincsenek befalazva, hanem a téglákban és azokon keresztül húzódnak, olyan helyzetekben, amelyek semmiféle általunk ismert módon nem jöhettek létre, azt az elképzelést kivéve, hogy a falakon való áthatolás praktizálása közben történt „baleset”-ről lehet szó [amikor valamilyen ellenerő vagy a saját koncentráció megfogyatkozása képesség-csökkenéssel vagy az adott praxis megszűnésével járt – azaz az „átkelő” nem volt képes folytatni az „átkelést”]. Ezt a képességet figurázta ki századunk nagy „bűvésze”, a magát „illuzionistának” és „szabadulóművésznek” hirdető David Copperfield, amikor ismeretlen [és féltékenyen őrzött] trükkök segítségével, kamerák keresttüzeiben „átkelt” a Nagy Falon... Megjegyzendő, hogy az ún. „bűvészek” mindig is valódi okkult vagy parajelenségek trükkökkel való utánzását művelik, alkalmazkodva a materialista kor igényeihez, amelynek nagyon tetszik az, hogy a számára kínos és megmagyarázhatatlan jelenségek a „leleplezhető” cselek és ügyeskedések kategóriájába sorolódnak át. Ugyanigy hálás e kor polgári közönsége, ha a lelki, vallási, spirituális vagy okkult jelenségeket könnyed lektűrökben láthatja viszont mint frivol vagy kárörvendő élcelődés tárgyát [erre példa az alábbi kis irodalmi részlet]. Ugyanakkor ezek a „lehúzó” feldolgozások mintegy átmentik ezeket a témákat egy nyitottabb kor számára, megóvva őket a teljes feledésbe süllyedéstől...)

A faljáró (részlet Marcel Aymé novellájából)

Élt a Montmarte-on, az Orchampt utca 75/b alatti ház harmadik emeletén egy Dutilleul nevű kitűnő férfiú, kinek megadatott az a különös tehetség, hogy minden baj nélkül **át tudott járni a falakon.** (...) Egy este szerény agglegénylakásának előszobájában rövid villanyszolgáltatási zavar lepte meg, néhány pillanatig a sötétben tapogatódzott, majd miután újra kigyulladtak a lámpák, a harmadik emeleti lépcsőfordulón találta magát. Lévén, hogy a lakás ajtaja belülről volt bezárva, az eset elgondolkasztotta, és nem hallgatva a józan ész intelmeire, elhatározta: úgy tér vissza, mint ahogy kijött, vagyis a **falon át.** Úgy érezte, hogy ez a furcsa tehetség nem felel meg egyéniségének, ... és másnap, szombaton, kihasználva a vikendet, felkereste a városnegyed orvosát és előadta esetét. A doktornak módjában volt meggyőződnie, hogy igazat mond, és a vizsgálat kiderítette, hogy a bajt a pajzsmirigy fojtófalának csavar alakú keményedése okozza. Túlfeszített munkát rendelt, továbbá, hogy vegyen be, éspedig évente két késhegynyivel, négy-vegyértékű pörgeport, ami nem más, mint rozsliszt és kentaurhormon keveréke. (...)

A falak átjárhatóságáról

(részletek Marion Zimmer Bradley: A világok háza c. könyvéből)

(Egy gyógyszeres parapszichológiai kísérletről van szó, ahol geometriai ábrákat tartalmazó, összekevert kártyalapok „véletlenszerű” sorrendjét kell az alanyoknak „kitalálnia”, és eredményeit összevetik befolyásolatlan egyének eredményeivel)

(...) Cameron Fenton felkelt a kórházi ágyról, és a védő**fal**hoz ment, amely mögött az operátor a kártyákat rakosgatja. Kissé szédült, és ahogy egyszer megbotlott, érezte, amint keze *átcsúszik* a farostlemezen. Különös módon nem rémült meg. Visszanézett az ágyra, és nem minden megdöbbenés nélkül látta, hogy még mindig ott fekszik. (...)

Marjie egyenként rakta ki a kártyákat,

Cameron pedig egyenként továbbította az információt az ágyon heverő, félig öntudatlan másának, aki közönyösen ismételte a szavakat.

- Négyzet... Négyzet. Csillag... Kereszt...

Folytatta, huszonöt lapot azonosított.

Garnock (a kísérletvezető) felkelt, hogy megkerülje a védő**falat.**

- Kár fáradni – mondta Fenton,

vagyis inkább az öntudatlan test az ágyon; hisz ő maga Marjie mögött állt.

- Tökéletes sorozat. Nem lehet másként...

Megismétlem, ahányszor csak akarod.

(...) Most nehezebben ment. Nem a kártyákkal volt baj – azokat sokkal jobban látta, mint előzőleg –: az ágyon fekvő, öntudatlan testtel boldogult nehezebben. (...) A helyiség képe elhalványult, teste mégis megnyugtatóan szilárdnak rémlett. (...) Elfordult Marjie-től, és **a falon keresztül kísétált a folyosóra**. Maga mögött látta, ahogy az ágyon heverő test elernyed. Nem várta ki, mi történik. Továbbhaladt. (...) Odakint jobban érezte magát. Volt valami furcsa abban, ahogy elhalványodott, elszürkült, elvékonyodott a lába alatt minden. A *campus* tömör kőépületei (**falai**) elhomályosodtak, valóságosválnak váltak. *Furcsa lenne, gondolta, egyszerűen átsétálni a falon, toronyiránt...* De nem akarta megpróbálni. A hallgatók teste is anyagtalan volt: mikor téblábolása közben egyikükön *keresztülgyalogolt*, meg sem érezte. Felkavarta a dolog. Ám mikor kísérletező kedvében nekisétált egy fának, fájdalmas megrázkódtatás érte. Új világa ízelítőt adott neki a törvényeiből..., melyek közül az egyik így szólt: **míg az ember alkotta tárgyaknak, épületeknek nincs anyagi valóságuk, a föld, amelyen jár, a fák meg a kövek ugyancsak szilárdak.** (...) De miért anyagtalanok az emberek? Hisz ők is természetes képződmények – vagy nem?...

7. Az átlátszó falakról

(részletek Leena Krohn: Donna Quijote c. regényéből)

Szerte a városban a piacokon, tereken és utcasarkokon apró tornyocskák állnak. (...) **Falaik nagy része ... üvegből van.** Már messziről látni őket, mert odabent állandó világosság fénylik, ajtaikon pedig nincsen zár, csak fogantyú, így bárki bármikor beléphet. (...) Szerintem oly gyönyörűek ezek a tornyok, akár a kínai pagodák. A legnagyobb nyilvánosságot egyesítik magukban a legnagyobb magánossággal.

Bárki megfigyelheti az est homályában a toronyba belépőt. Pontosan látni az üvegen keresztül, mintha csak víz alatti fényben állna. Látom az ujjait, amint kikeresgeti a számokat, egyiket a másik után, ekképpen választva ki a maga útját. Profilja nem mozdul; elidőz saját békéjében, akár egy szobor. A torony belsejében a folyam csendje. (...) Ezek ... az éjszakai város világítótornyai. Üvegtiszta elszigeteltségükkel, áttetsző magányukkal a kapcsolat valóságát bizonyítják.

Az akvárium a szoba legsötétebb sarkában állt. Csak akkor vettem észre, amikor a barátom ... meggyújtotta az akvárium belső falához erősített lámpát. Gyönyörködve néztem ezt a vízzel teli, ragyogó szobácskát.

(...) Amint felgyúlt a fény, a halak a felszínre úsztak. Az egyik hal különösen nagy volt, szép és mohó.

– Gondolod, hogy lát minket?

A hal csapott egyet az uszonyával, s én legszívesebben odaszóltam volna neki: „Te nem ismeresz engem... Ha ismernél, ha tudnád, valójában ki vagyok, örökké szeretnél engem.”

Csorba Éva: **Az áttetsző szavakból épült város**

(részletek a Donna Quijote c. könyv utószavából)

A „cselekedetek emléke” az a kulcs, amely az embert a tudat **cellájába** zárja.
(...) Ha ki tudnánk kerülni önmagunk emlékező tudatából, akkor ... a tiszta jelenben találnánk magunkat („a tágas világban”), s olyanok lehetnénk, mint az akvárium **végtelen üvegei** között úszkáló hal, amely a külső viszonyokkal való tökéletes összhang, a belső jóérzés és nyugalom, a görcstelenség és oldottság, a nem-cselekvés és a pontos cselekvés képe: keresztülúszni a dolgokon, amelyek simák és *átlátszóak*, mint a víz.

„Amikor körülnézek és látom a tárgyakat ... elcsodálkozom. Honnan jön ez a makacs érzés, hogy valamilyen titkot rejtegetnek?...”

És miután kemény pillantással belenéz a létezés törvényeibe, ... és világot világ után felgöngyölít, ... „ne üss, már meghaltam”, mondja gyilkosának, és dühtől és félelemtől reszketve szembenéz azzal, amivel nem tud azonos lenni, Halála Urával,

akkor megérkezik a városba, Szaturnusz otthonába, **a falak** és láncok, a szobrok, utak és kövek, a halálra sebzett madarak és a hajótöröttek világába, a teremtés halott szívébe, és mindent megérint ott és mindent életre kelt, és akkor így folytatja: „Nem, semmit nem rejtegetnek... Ha a valóságnak van egyáltalán titka, akkor az nem más, mint ez az átlátszó mezítelenség.”

Ha az ember visszavonná kivetítéseit, ha *lát*ni kezdene, a dolgok áttekinthetővé, *átlátszóvá* válnának, és az ember megismerné őket a maguk mivoltában. (...) Az önmagukká lett, önnön lényegüket feltárt, megismert és megszeretett dolgok áttűnnének az emberbe magába és az ember maga is átlátszóvá válna és eltűnne ... mint valaki, akit elfelejtenek ... eltűnik a szemünk előtt ... áttűnik valahová, ahová nem tudjuk követni,

mert ő már megérkezett a Városba, amelyet nem lehet lerombolni, mert helyét az istenek jelölték ki, a városba, amely nem a felejtés és az emlékezés helye, hanem a megszentelt létezésé;

a falak nélkül városba, ahol a kövek átlátszóak, mint az üveg, ahol mindenki örülni fog, még azok is, „akik gúnyolódtak a kicsiny kezdet napján”, amikor építeni kezdték a várost a megszentelt mérték szerint, tiszta szavak és gondolatok átlátszó tégláiból.

8. Körkörös falak: a LABIRINTUS

a „belvilág” (belek, méh)
és a „felvilág” (agy: gondolkodás, feldolgozó- és teremtőerő)
szimbóluma

1. Körkörös romok (részletek Jorge Luis Borges elbeszéléséből)
2. A labirintusmotívum kultúrtörténete (részletek Paneth Gábor: A labirintus járataiban c. könyvéből)
3. Az elágazó ösvények kertje (részletek J. L. Borges elbeszéléséből)
4. Aszterión háza (részletek J. L. Borges elbeszéléséből)
5. Aszterión (Markója Noémi)
6. Ariadné és a Minotauros (Csorba Éva novellája)
- 7.

1. Borges: Körkörös romok

Senki sem látta, hogy partra száll a sötét éjszakában ... émelyegve, véresen vonszolta magát a kör alakú térségig, amelynek közepén egy tigris vagy ló hajdan tűzpiros, most hamuszürke kőszobra állt. A **kör alakú építményt**, az egykori templomot régi tűzvések emésztették el. (...) Tudta, hogy e templom az a hely, amelyet legyőzhetetlen akarata keresett; tudta, hogy lejjebb a folyó mentén felgyújtott és holt istenek egy másik templomának romjai is túléltek a fák szüntelen fojtogatását; tudta, hogy halaszthatatlan kötelessége az álom... Várt, amíg teljes nem lesz a holdkorong. Aztán egy délután megfürdött a folyóban, imádkozott a bolygók isteneihez, kimondta egy hatalmas név kiejthető szótagjait, és elaludt. Csakhamar egy lüktető szívről álmodott.

Elevennek, forrónak, titokzatosnak, ököl nagyságúnak álmodta. Gránátszínűnek egy még arctalan és nem nélküli embertest félhomályában, tizennégy fénylő éjen át aprólékos szerelemmel álmodott róla ... utána tüstént megragadta a szívet, kimondta egy bolygó nevét, és belefogott egy másik nemes szerv elképzelésébe. Egy év sem telt el, és kész volt a csontváz, a szemhéj. (...) Megálmodott egy egész embert, egy fiút, de az nem mozdult, nem beszélt, nem nyitotta ki a szemét. Éjszaka éjszakát követett, és a férfi csak alvónak álmodta. (...) Egy délután ... majdnem lerombolta a művét, de meggondolta magát ... leborult a szobor elé – amely talán tigris vagy csikó lehetett egykor –, és az ismeretlen segítségéért könyörgött. Aznap alkonyatkor a szoborról álmodott. A szobor élt, lüktetett, nem tigris és csikó ... hanem egyszerre mindkét tüzes teremtmény, és még **BIKA**, rózsa és vihar is volt. A sokféle isten elárulta, hogy a földön Tűz a neve, hogy **a körkörös templomban** áldozatokat mutattak be neki és imádták; és hogy mágikusan életre tudja kelteni a megálmodott kísértetet, akit majd a Tűz és a megálmodó kivételével mindenki hús-vér embernek tekint. (...) És az álmodó ember álmában felébredt a megálmodott.

(...) Fokozatosan hozzászoktatta a valósághoz. (...)

Némi keserőséggel vette tudomásul: fia kész a születésre... Aznap éjjel először megcsókolta, és elküldte a másik templomhoz.

(...) Élete célja beteljesült; a férfi az elragadtatás állapotában maradt. (...) Éjfélkor két evezős ébresztette fel: ... egy mágusról beszéltek, aki egy északi templomnál a tűzben lépked, és nem égeti meg magát. Hirtelen eszébe jutottak az isten szavai: a földkerekség minden teremtménye közül csak a tűz tudja, hogy a fia kísértet. Ez a gondolat eleinte megnyugtatta, később gyötörte. Mi lesz, ha fia eltöpreng természetellenes kiváltságán, és valamilyen módon rájön, hogy... nem ember, csak egy másik ember álmának kivetülése?...

Tépelődésének váratlanul szakadt vége ... mert megisméltődött, ami sok évszázada már megtörtént. A tűzisten szentélyének romjait elpusztította a tűz.

Egy madártalan hajnalon gyűrűző tűzvész zúdult a **falakra**.

Egy pillanatig arra gondolt: a vízbe menekül, de hamarosan megértette, hogy a halál jött el megkoszorúzni öregségét és megszabadítani gyötrelmeitől. Elindult a tűz lángjai felé. Nem haraptak húsába, inkább simogatták, perzselő forróság nélkül. És megkönnyebbülve, megalázva, elborzadva megértette: ő maga is csak jelenés, őt is álmodja valaki.

2. Paneth: A labirintus járataiban

Kultúrtörténeti asszociációként a **labirintus** Kréta szigetét idézi fel legkönnyebben. A régi Kréta fővárosa, Knóssos királyi palotája rejt magában a híres **labirintust**. A monda szerint a nagy építőmester, Daidalos építette a királyi család szégyenének, a **bikafejú** és embertestű szörnynek, a **Minótauros**nak elrejtésére. E szégyen úgy esett meg a családon, hogy Minós király felesége, Pasiphaé beleszeretett egy, a tenger habjából kiszállt **bikába**, akitől e szörnyet szülte. A falánk lénynek minden kilenc évben hét ifjút és hét leányt kellett emberáldozatul adni. (...) A görögök fellázadtak e szörnyű adó ellen: Théseus, a hős az ifjakkal együtt behatol a **labirintus**ba és megöli **Minótaurost**. Előzőleg Ariadnéval szövetkeznek. Ariadné Minós király leánya, aki egy gombolyagot ad Théseusnak; a fonal segítségével majd visszatalál a kijáráthoz. A sikeres művelet után együtt távoznak Krétáról, de valamelyik közeli szigeten, talán Naxoson Théseus magára hagyja az alvó Ariadnét. Megjelenik azonban Ariadné jegyese, Dionysos, aki magához veszi a királylányt. (...)

A knóssosi palota ... egy völgyben, a völgy közepén emelkedő dombon épült ... igen sajtós architektúrájú épületkomplexum. Valójában nem is a dombon épült, hanem valahogy a domb körül, udvara fent van a harmadik emeletnél, a domb tetején. Több kijárata van, de alig fellelhető helyeken.

A palotának nincs határozott karakterű homlokzata, külső jellegzetessége, csak a ki-be ugró **falak**.

A régészek úgy jellemzik, hogy az épület mintegy középről szervesen növekszik kifelé, anélkül, hogy a növekedés a külső **falak** elérésével le is zárult volna. Ezt a benyomást a **falak** szögletes fordulatai még inkább növelik. A helyiségek, lépcsők, csarnokok az elrendezés tervszerűségének látszólagos hiányát éreztetik, a **középpudvarhoz való viszonyuk teljesen zavaros** a benne járó számára. **Ez az, ami a labirintust jellemzi.** Mert épp magát a Palotát, a palotavárost nevezték **labirintusnak.** (...)

Fénykora az i.e. második évezred első fele,
i.e. 1390 körül, a Santorini vulkán kitörése után rombadőlt.

„Minós dönt: hálótermének e szégyene tüstént tűnjék el: sokezer menetű vak házba rekeszti. Daedalus építőművész, mind közt a legelső, készíti, összezavar jeleket, s vet a szemnek ezernyi csalfa cseles csapdát a tekergő tévutak által. Nem másként, ahogyan phryg földön futkos a fürge Maeandrus, csobogó vízzel, kétes szökelléssel; játszva rohan, s mire lát? maga habja szalad vele szemben...”

(Ovidius: Metamorphoses, VIII. könyv)

Pasiphaé királynő esete a **bikával** tulajdonképpen távolról sem olyan szégyenletes. Hiszen vagy Poseidón, vagy maga Zeus volt az, aki **bika** képében emberi nővel közösült, és ez az antik mitológiában nem ritka esemény. Néhány generációval korábban ... Zeus **BIKA** alakjában rabolta el EURÓPÁ-t, a föníciai királylányt, aki a krétai kultúrát megalapító bölcs királyokat, Minóst és Rhadamanthyst szülte. Tehát voltaképpen ezek is minótaurosok. **Európa hercegnőnek két férje volt: egy isteni, Zeus és egy emberi: Asterión.** Ez a név csillagot jelent. (...) **Asterión Minótauros alteregója is:** vannak olyan labirintusábrázolások, melyeknek közepén Minótauros helyett egy csillagkép látható.

(...)A **labirintus**, mint tekervényes úthálózat, **alvilág és anyatest**, lehet természetesen **anyaméh**szimbólum. Beléhatol a **bikaisten**, és mint gyermek Dionysos, benne újjászületik. (...) Ezen a szinten a **labirintus belsejében** most már nem barbár áldozati cselekmény zajlik, hanem **egy csillagbika istenség és Európa hercegnő dinasztiaalapító nemzési aktusa, szent esküvő, amit görögül hieros gamosnak lehet nevezni.**

(...) Úgy tűnik, mintha az emberiség a neolitikum korszaka idején került volna szembe egy metafizikai probléma, a halálélmény valamilyen feldolgozásának feladatával, illetve lehetőségével. A szellem a korábnál magasabb szintre lép: rendez, irányít, épít, kultikus szertartásokat alakít, **felfedezi a labirintusélményt.** A szertartás résztvevője nyaktörően veszélyes barlangutakon hatol át, mászva, kapaszkodva, föld alatti tavakon úszva a mélybe, majd vissza: átélve a halálélményt. Hatalmas kövekből, megalitokból épít **labirintust**, sokszor spirális formában. (...) A megépített, bejárt, áttáncolt, lerajzolt **labirintus értelme** világossá válik: **út a halálba és onnan vissza az újjászületés felé.**

(...) Az európai kultúra kezdetén tehát ott a **krétai labirintus**, Ariadnéval, Dionysossal és társaival. Négyezer év múlva ... Nietzsche ellobbanó szellemében még egyszer megjelenik a labirintus motívuma. (...) Wagnert Minótaurosral, Cosimát Ariadnéval azonosítja, ő maga pedig Dionysos. Torinóból írt egyik utolsó levele Cosimának szól: „Ich liebe Dich, Ariadné.” Aláírás: Dionysos. Az utolsó Dionysos-ditirambus végén ... Dionysos ezt mondja Ariadnénak: „Ich bin dein Labyrinth.”

A **labirintus** középpontjába úgy lehet eljutni, hogy egy útvonalat nem folytatunk, hanem letérünk róla egy másik, elvezető útra, és azon megyünk tovább. Újra meg újra fel kell adnunk az egyenes vonalat, és így egy „görbe” úton eljuthatunk a mélybe. (...) Gondolkodásunknak is van iránya. Mint *Hermann* fejtegeti: lehet egyenes irányban gondolkozni, ez a logikus gondolkodás, amely megmarad a tudat szintjén. Van azonban a figyelem irányításának egy olyan módja, mely „görbe” utat választ. Elindítunk egy gondolatsort, de nem megyünk rajta végig, hanem azt figyeljük, mikor jelenik meg valamilyen más gondolat asszociációként. Ha ez megtörténik, figyelmünk „lecsúszik” az előző gondolatról, és az új mentén halad. Továbbra is figyeljük, mikor társulna egy következő gondolat, és ezt folytatjuk. Ha **gondolatvilágunk labirintusában** átadjuk magunkat egy ilyen irányításnak, eljutunk a „**középpontig**”: a **tudattalanhoz**.* A módszert Freud vezette be a klinikai gyakorlatba, és szabad asszociációnak nevezte el. A szabad asszociáció tehát – mint Hermann rámutat – nem teljesen „szabad”, hanem a leírt módon irányított. Kultúrtörténeti példánkból megtudtuk, hogy a **labirintus** jelentése lehet **alvilág, hasüreg, anyaméh**. Ehhez most egy újabb arculat társul: a **labirintus a tudattalan autoszimbolikus, önmagát leképező projekciója**. *Ariadné fonala* pedig ebben a szimbólumrendszerben **nem más, mint a szabad asszociáció**.

* Mivel a **labirintus** közepén a **bika** van, a vele analóg gondolatvilág középpontjában pedig a tudattalan, ebből a **tudattalan és a bika** azonosíthatósága következik

3. Borges: Az elágazó ösvények kertje

(...) Érték valamit a **labirintusokhoz**; nemhiába vagyok annak a Cuj Pennek a dédunokája, aki Jünnan kormányzója volt és azért mondott le a hatalomról, hogy megírjon egy regényt ... és felépítsen egy labirintust. (...) Tizenhárom évet fordított erre a két munkára, de egy idegen meggyilkolta, és a regény értelmetlen maradt, s a **labirintust** senki sem találta meg. Ezen az elveszett **labirintuson** elmélkedtem az angol fák alatt: elképzeltem, hogy épen és érintetlenül áll egy titokzatos hegy csúcsán, elképzeltem, hogy rizsföld borítja vagy víztükör; végtelenül nagynak képzeltem el ... folyamokkal, tartományokkal és királyságokkal.

(...) Elképzelttem, hogy ez a **labirintusok labirintusa** tekervényes, egyre növekvő labirintus, amely magába foglalja a múltat és a jövőt, és valamiképpen felöleli a csillagokat is. **Szimbolikus labirintus, az idő láthatatlan útvesztője.** (...) Minden **regényben,**** mikor valaki válaszút elé kerül, az egyik utat választja, a többit mellőzi; Cuj Pen úgyszólván kibogozhatatlan regényében egyidejűleg az összeset választja. Ezen a módon különböző jövőket, különböző időket *teremt*, ezek ismét szaporodnak és szétágaznak... *Az elágazó ösvények kertje* hatalmas rejtvény vagy allegória, amelynek témája az idő; e rejtett oknál fogva tilos kimondani a nevét. *Mindig* el kell kerülni egy szó kimondását, oda nem illő hasonlatokhoz és nyilvánvaló körülíráshoz kell folyamodni: ez talán a legnyomatékosabb módja a rámutatásnak. Ezt a csavaros módszert használta szívesen a körmönfont Cuj Pen a kimeríthetetlen regény minden egyes kacsaringójában. (...) Lefordítottam az egész művet: megállapítottam, hogy egyetlenegyszer sem használja az *idő* szót. A magyarázat nyilvánvaló: *Az elágazó ösvények kertje* tökéletlen, de nem hamisított képe a világnak. (...) Az egymáshoz közeledő, elágazó, megszakadó vagy évszázadokon át egymást elkerülő időknél ez a szövevénye *minden* lehetőséget kimerít. Az idő folyton elágazik megszámlálhatatlan jövő felé. Már létezik a jövő.

** Itt a regény szó beazonosítható akár a *könyv*, akár a *kultúra*, de akár a *gondolat* vagy az *élet* szavakkal is

4. Borges: **Aszterión háza***

És a királynő fiúgyermeket szült,
kit Aszteriónnak neveztek.

Apollodórosz: KÖNYVTÁR, III.

Tudom, hogy göggel, talán embergyűlölettel és talán örültséggel vádolnak. Az ilyesfajta vádaskodás ... nevetséges. Igaz, hogy nem lépek ki a házamból, de az is igaz, hogy kapui, melyeknek száma végtelen (az eredetiben *tizennégy*, de számos okból arra következtethetünk, hogy Aszterión ajkán ez a számnév a *végtelennel* egyenlő), éjjel-nappal nyitva állnak az emberek előtt és az állatok előtt is. Lépjen be, aki akar. (...) Nem talál itt asszonyi pompát, sem palotába illő káprázatos berendezést, de nyugalmat és magányosságot igen. Olyan házra lel, melyhez hasonló nincs a föld kerekén. (...)

Az is nevetséges, hogy én, Aszterión, fogoly volnék. Ismétljem, hogy nincs egyetlen bezárt ajtó, hozzátegyem, hogy nincs egyetlen zár sem? Meg aztán egyszer, alkonyattájt, az utcára is kiléptem; igaz, még az éj beállta előtt visszatértem, mert félelemmel töltött el a népség tenyर्सíma, vértelen arca.

Már lenyugodott a nap, de egy gyermek gyámoltalan sírása és a sokaság durva rimánkodása elárulta, hogy felismertek. Az emberek imádkoztak, menekültek, leborultak ... azt hiszem, valaki a tenger alá rejtőzött. Nemhiába volt királynő az anyám; nem tudok elvegyülni a közönséges emberek között, holott szerénységem ezt kívánná.

Az a helyzet, hogy egyedülálló vagyok. Nem érdekel, hogy mit nyújthat egy ember másoknak; mint a filozófus, úgy gondolom, semmi sem közölhető az írásművészet révén. Valami nemes türelmetlenség nem engedte, hogy megtanuljak olvasni. Néha sajnálom, mert hosszúak az éjszakák és a nappalok.

Persze nincs hiányom a szórakozásban. Mint az öklelni készülő kos, rohángálok a kőgalériákon, míg szédülten a földre nem bukom. Egy ciszterna árnyékába rejtőzöm vagy egy folyosókanyarba, és azt játszom, hogy keresnek... Bármikor játszhatom azt, hogy alszom, szemem lehunyom és mélyeket lélegzem. De annyi játék közül azt játszom a legszívesebben, hogy egy másik Aszterión vagyok. Úgy teszek, mintha látogatóba jönne és én megmutatnám neki a házat. Mélyen hajlongva azt mondom neki: *Most visszatérünk az előbbi kereszteződéshez*, vagy *Most egy másik udvarba lépünk*, vagy *Mondtam én, hogy tetszeni fog a csatorna*, vagy *Most olyan ciszternát fogsz látni, mely homokkal van tele*, vagy *Meglátod, hogy ágazik el a pince*. Néha eltévesztem, s akkor jókat nevetünk.

Nemcsak ezeket a játékokat találtam ki, a házon is sokat töprengtem. A ház valamelyik része sokszorosán megvan, bármely hely egy másik hely. (...) Akkora a ház, mint a világ, jobban mondva: maga a világ. (...) Minden sokszoros, tizennégyszeres, de van két dolog a világon, mely csak egyszerinek látszik: odafent a kusza nap; idelent Aszterión. Talán én alkottam a csillagokat és a napot és a mérhetetlen házat, de erre már nem emlékszem.

Minden kilenc esztendőben kilenc ember lép a házba, hogy megszabadítsam őket minden bajtól. (...) Nem ismerem őket, de egyikük megjövendölte halála óráján, hogy egyszer eljő az én megváltóm. Azóta nem fáj a magányosságom, mert tudom, hogy él a megváltóm, és végül kiemelkedik a porból. Ha elérne fülemhez a világ valamennyi zaja, felismerném a lépteit. (...) Milyen lesz az én megváltóm? – töprengök. **Bika lesz vagy ember?**

Talán **emberarcú bika?** Vagy olyan lesz, mint én?

A reggeli napfény megcsillant a bronzkardon. Már egyetlen csepp vér sem volt rajta.

– Mit szólnál hozzá, Ariadné? – kérdezte Thészeusz. – A Minótauroszt alig védekezett.

* Ez az írás a **labirintusról** és a benne élő **bika**-szörnyről szól, de Borges elveinek megfelelően ezek a szavak nem, vagy csak kivételesen fordulnak elő benne.

A **fal** szóval is ez a helyzet, holott szinte csak róluk van szó

Hastalan akartál fennmaradni. A fehér törpe meghalt, s neutroncsillag született. Seb hasadott hasadon, ketté vált az egy, ami kettő: „ott fõnn a kusza Nap, ideleñn Aszterión”. Csak e két dolog maradt, ami egyszeres a világon, de a Nap, s így Aszterión is, elpusztul. Kétes összetartás, avagy csak egyszerűen:
„bánat a Minotaurosért”.

Az utolsó kő. A fel nem görgetett, s **a végtelen falakból** megmaradt. Ez Aszterión kedvese. A halvaszületett bolygó, Aszterión utolsó lakóhelye, utolsó halóhelye. S Aszterión lecsúszik róla, szétrobban vele, összetartja, felfalja, megöleli, meghágja, megszüli. Az eltéveszthetetlen **labirintus**. A ház, amelybe bemenni nem lehet, melybõl kijõnni nem lehet. A meztelen bolygóroncs, részecskék alkotta felhõ, fél-gáz, ház-váz, Aszterión házának váza, vázának háza, Aszterión sírkamrája, gázkamrája, nászkamrája. Aszterión násza. A kettõ egygé válása. A seb beforr, valaki megkönyörül, s Aszterión vázát felszegzik az égre: új félszeg vázlat, új csillagkép, új világ körvonalai lángolnak fel a sötét végtelenben.
[S ott, a távolban, egy tengerszegte vidéken, két kar **az elsõ követ elhelyezi.**]

ARIADNÉ ÉS A MINOTAUROSZ

*„Mert tudom, hogy eljön az én Megváltóm,
és majd porom felett megáll.”*

Ariadné a labirintus bejárata előtt állt és befelé fülelt, teste mint az ajzott íj feszült meg a nagy figyelésben, fehér fátyolruhája redõi nem tudtak függõlegesen hullani a föld felé, ahogy szerettek volna, hanem kénytelenek voltak követni a fiúsan izmos fiatal test hajlását. Bentrõl, mint egy barlang mélyébõl, csak kivehetetlen morajlások és puffanásszerű vagy csobbanó hangok hallatszottak, mint amikor kövek zuhannak a mélybe. „Már oda kellett érnie” – gondolta. „Persze ha megtalálta egyáltalán. De hát õelőtte is megtalálta mindenki, akit odaküldtem, hiszen egyikük se jött vissza. Egyetlen egy sem a sok szép szál ifjúból, akik boldogan vállalták, hogy megmentik a várost, akár az életük árán is. Persze inkább engem akartak megmenteni. És lehet, hogy a visszaúton eltévedtek a nagy igyekezetben, annyira szerették volna elújságolni a hőstettet, legfõképp pedig elnyerni a jutalmat (engem), ha már ekkora áldozatot vállaltak. De egy se tért vissza, hogy elmesélje, hogyan küzdött meg a nagy szõrnyel.

Hová lettek ők mind, a hősök és félistenek? és hová Thészeusz, akinek kezébe adtam az élet vörös fonálát, hogy az visszasegítse hozzám, akiből minden eleven származik? Még nem értette, mit kapott, amikor elindult a többiek nyomán; és én azt reméltem, mire visszatalál, már érteni fogja. De eltelt egy nap, és nem jelent meg az újjászületés kapujában (mert azzá vált volna a halál bejárata, ha valaki belülről tárja fel), és azóta még két nap leáldozott, és semmi jele, hogy valaki közeledne, vagy bármi megváltozott volna. Így hát nem tehetek mást (nem lévén senki immár, aki megtenné helyettem): én magam megyek be hozzá, a szörnyeteghez, hogy elhárítsam a végzetet, amely már túlon túl régen és oly viselhetetlen súllyal függ mindnyájunk feje felett, hogy legfőbb ideje szembenézni vele.” – Így szólt magában az amazon, a törékeny, de harcosokat megszegyenítően erős, karcsú szűz leány, és elszántan belépett a labirintusba.

Orrfacsaró bűzre számított, de egy ideig nem érzett és nem is hallott semmit, csak saját lépteit visszhangozták furcsa kongással-bongással a szeszélyesen kanyargó falak, és vízcseppek hullottak időnként halk neszezéssel a magas sziklaboltozatról, amely helyenként a sötétbe vesző mennyezetet alkotta. A talaj is laza, könnyen el-elcsusszanó kötörmeléből állt (az építő, lám, jól használta a természet-adta környezetet), és imitt-amott (valahonnan fentről, résnyi nyílásokon át) kis fénypázmák világították meg, aprócska, szabálytalan szélű fényköröket rajzolva az útra, melyen ott feküdt még a Thészeusz kezéből kigombolyodó pirosas fonál halvány vércsíkjá. Aztán különös szag kezdett terjengeni mégis, de oszladozó hullák helyett egyszercsak fehér csontok bukkantak elő a homályból, mint szikár emlékek, különös pózokba dermedt emberi csontvázak, néhol halmokba rakva takarosán. Ariadné eliszonyodott, de még nem értette tisztán, mit lát. Egy-egy ruhafosztlány aztán felismertette vele a valaha-voltat. Ahogy haladt, a csontok egyre élőbbnek, frissebbnek látszottak, míg meg nem találta a gombolyag végét, és akkor felsikoltott, és szemét elöntötték a könnyek. Vakon tapogatta kezével a falat, és lábával a köveket érintgette, nehogy valami elevenbe botoljék, valami ismerősbe, valamibe, amit szeretni szeretett volna. Szeme lassan kiszáradt a borzalomtól, és torzítottan bár, mint a kancsal tekintet, de újra látni kezdett – és ekkor meglátta a szörnyet.

Ott állt a fal egyik szegletében és rá várt. Lába előtt Thészeusz fehér inge, kék köpenye feküdt egy kupacban. Ariadné felnézett, egyenesen az arcába. Percekig tartott? órákig?... Egyszer mégiscsak magához tért.

A szörnyeteg

(bármit pletykáltak is, valójában a Földanya és a zabolátlan, sokmagvú Zeusz gyermeke volt, csillagdobáló/üstökös-zabáló, apagyilkos/trónbitorló **bika- apjának elvetett utóda**)

ott állt, egész isteni nagyságában
és remegtető, vad szépségében.

Szálfatermet a sziklabetéren magasra, és Ariadné olyannak tűnt elötte, mint véletlenül kinőtt virágszál a hatalmas tölgy árnyékában. Egyikük sem szólt, csak a víz csilingelt hulltában és felriasztott denevérek szárnyának hangtalan suhanását sejtítették a lány dermedt érzékei.

Hát eljöttél – szólalt meg végre az óriás. – El kellett jönnöd. – Hosszú, surrogással és neszekkel teli csönd válaszolt rá. – Láthatod. – És a falra mutatott, amelyen még meg sem alvadtak a nagy, bíbor vércseppek.

Ariadné sokáig kereste hangját szájának nagy, forró lágával teli üregében. – Hát így – suttogta aztán. – Most már mind te vagy.

Én vagyok mind – felelte neki a hang, amely mintha a saját hangja lett volna. – Nekem adták magukat mind a férfiak, az asszonyok megtermékenyítői, a lányok álmái, a félistenek, a hősök. A te hőseid. Vérük az én vérem, húsuk az én húsom, erejük az én erőm, bátorságuk az én bátorságom. És szerelmük, mellyel szeretőjüket ölelték, az én szerelmem, és vágyuk, mellyel terád vágyakoztak mindig, az én vágyam immár.

Ó, te átkozott! – kiáltott ekkor Ariadné, és akkorára nőtt haragjában, hogy magasra emelt tekintetével egyenesen a szörny tekintetébe szúrt. – Akkor hát te vagy most már mind az ő hitványságuk és félszük, amit erőszakosságuk véres palástjába burkoltak! az ő eszement hatalomakarásuk, ahogy letiportak mindent, ami útjukba került! Te taroltad le az erdőket és virágos ligeteket, ahol tündérek táncoltak minden alkonyatkor, te vagy, aki a durva törmelékből felhúzott **falak** mögé csábítottad őket, hogy szolgálják a pocsolyaszagú férfivágyakat és utódokat szüljenek vérrel és fájdalommal, akik folytatják majd a legaljasabb hazudozás, a cselek, a nyers bosszú és a bűzössé silányult szolgálalkúság játékaikat a civilizációnak nevezett cirkusz véres arénaiban és fülledt budoárjaiban, a félelemtől megkövült ember-oszlopok tartotta tróntermekben és katedrálisokban! Te vagy hát, aki csömörétől és gögös önelégültségétől ittasan odarókázik otthona és istenei szentélyének küszöbére, és az elaltatott lelkeket rettegése és hatalomvágya harsonáival riasztja halálra! Te vagy, aki elfelejtette, honnan és mivégre jött ebbe a világba, milyen felmérhetetlen dicsőségű akarat ruházta fel élet-lélekkel a testbe bújt szellemet, hogy teremtsen és szeressen ahelyett, hogy pusztít és akadályoz és visszajára fordít és átkozottá tesz mindent és gyűlölet-maggal veti be saját meggyalázott anyja, a Földanya és szűz leányai áldott testét! Te vagy hát mindez most már, és én itt állok előtted, zsákmányod és ki nem érdemelt jutalmad, bosszúd vértlen várományosa, a fájdalom és a megvetett szeretet Lelke, és szánlak téged.

Ne szánj – mondta most amaz, és nem mozdult. – Ne szánj meg és ne könyörülj rajtam. Mert te vagy a Lélek, és tudtam, hogy eljössz egyszer, én vádlóm, bírám és hóhérom.

És a Minotauros nem is védekezett.

9. A BIKA

1. Baktay Ervin: A Nagy Napciklus (részletek A csillagfejtés könyve c. munkájából)
2. F. García Lorca: Torreádorsírató (részletek)
3. Devecseri Gábor: **Bikasírató** (részlet)
4. Csorba Éva: Az öreg **Bika** és a papnő (elbeszélés)
5. J. L. Borges: **A Bika** (részlet a Mervi Hákim, az álarcos kelmefestő c. elbeszélésből)

1. Baktay: A Nagy Napciklus – **Bika**

(...) Az őskultúrák, amikor a precessziós csillagképnek éppen érvényesülő hatásait felismerték, egyúttal azzal is tisztában voltak, hogy minden jegy, illetve csillagkép titokzatos, belső kapcsolatban áll az öt polárisan kiegészítő, vele szemközt álló csillagképpel vagy jeggyel.

(...) A **Bika korszakban**, amelynek kultúráját igen sok műemlék és alkotás őrzi, már egészen nyilvánvalóan élnek lépnek úgy a **Bika**, mint az ezt polárisan kiegészítő **Skorpió** jelképei és vonatkozásai. Gondoljunk csak az egyiptomiak **szent bikájára**, az Ápiszra, amely a Napkorongot viselte szarvai közt: a **precessziós Nap a Bikában!** Immár Íziszt is szarvakkal ábrázolták! De ábrázolták a precesszióban tovahaladó **Napot sasszárnyakkal** is, körülötte a titokzatos **Ureus kígyóval**: ez már a Skorpió szimbolikája, mert a **Skorpiót** kettős jelkép fejezte ki: **a kígyó és a sas**. *Az előbbi a sötét erőire utal, amíg az emberlélek még nem született új életre a Skorpió nagy válságában, a sas pedig a magasra szárnyalást, a fény felé emelkedést jelöli, amidőn a lélek már átélte a halál és újraszületés misztériumát.* Mindennek nagy szerepe volt az egyiptomi kultuszban, de ugyanabban a korszakban más ősi műveltségű népek kultuszaiban is: Siva, a hindu isteni Háromság kiemelkedő személye **bikán** nyargal, fején **kígyót** visel, phallikus kultusza is a Skorpió szexuális jellegét hangsúlyozza ki. Ennek a kultikus korszaknak az emléke mai napig is él Indiában, pl. a hinduk szarvasmarha-tiszteletének képében.

A kisázsiai Mithrasz-kultuszban is megjelenik a **Bika**: Mithrasz maga a Nap, aki ifjú képében legyűri, **megöli a Bikát**; az „ifjú” már az eljövendő **Vízöntő-korszak** jelképe, **amikor a Nap elindul felemelkedő útjára, s kiszabadul a sötétségből, amelybe a Biká-ban hanyatlott.**

(...) Emlékeztetünk a „világhoroszkóp” rajzára. (...) Láttuk, hogy a precesszió az Oroszlánban a Nap-erők töretlen, tiszta érvényesülését, az „aranykort” fejezte ki; amikor aztán a precesszió eléri a **Bikát**, újabb fordulóponthoz érkezik.

A Biká-t a Skorpió-val összekötő tengely választja el a Nagy Napciklus világos félívét, az ég világos felét a sötét, éjszakai félívtől, amely a Bikától a Skorpióig terjed. A Nap égi háza, az Oroszlán, a tetőponton van, az ég világos felének csúcán, vele szemben, az éjszakai félív mélypontján a Vízöntőt látjuk.

Amikor a **precessziós Nap** elhagyja égi házát, az Oroszlánt és **lefelé ívelve a Bika felé halad**, misztikus értelemben hanyatlóra fordul, **alászáll. A Bikában aztán eléri a világejszaka félvéneke határát, jelképesen sötétségbe merül, elbukik. A Bika anyagi erői látszólag elnyelik, leigázzák a Napot**, amely itt az éjszakába hanyatlak. De a Nap tovább folytatja útját, eléri idővel a Vízöntőt, s ezzel újabb fordulóponthoz jut a Nagy Ciklus útján. A Vízöntő egyben a hanyatlás mélypontját, de a felemelkedés, az újjászületés felé ívelő út kezdetét is jelenti. S amint a Nap a Nagy Ciklusban a felemelkedő íven továbbhalad, végül eléri a Skorpíót, amelyben kiemelkedik a halál, a sötétség éjszakájából és a világosságba, az ég világos felébe szárnyal, mint a sas, hogy aztán ismét felmagasztosulva elérje égi házát, trónját, a dicsőség teljességét az Oroszlánban.

2. F. García Lorca: Siratóének Ignacio Sánchez Mejías torreador fölött (részletek)

*Délután öt órakor.
Pontosan délután öt óra volt.
A fehér gyolcslepedőt gyermek hozta
délután öt órakor.
Gyékénykosárban már ott állt a mész is
délután öt órakor.
Aztán halál – a halál létezett csak
délután öt órakor.*

*És szél támadt, a vattát elsodorta
délután öt órakor.
A nikkelt, kristályt kiverte a rozsdá
délután öt órakor.
Galamb és leopárd, im összecsapnak
délután öt órakor.
Egy comb tusakszik báva bikaszarvval
délután öt órakor.*

*És áll a **bika** győztes szívvel, árván
délután öt órakor...
Halál rakott tojásokat a sebbe
délután öt órakor...
Sebei izzó, vérző égitetek
délután öt órakor.*

(...) Mikor támadták a szarvak,
tárva várták pupillái.
Szörnyű anyák ágaskodtak,
szörnyen vágytak oda látni! S
támadt rejtelmes fuvallat,
szívták barmok fulladásig
s bőgték mennyei mezőkre, föl a
kapitány-**bikáig**.

Ó, remekszép torreador!
Ó, hegyek közt óriási!
Ó, kalászt becéző lelke!
Ó, sarkantyús ércbokái!

Immár elpihent örökre.
Rajta moha s fű cicázik.
Bontogatják biztos ujjak.
Koponyájából virág nyilt.

(...) Lássam a keménytorkúférfiakat itt körben,
akik csikót betörnek, vizeket zaboláznak, akik ha énekelnek, egész
csontvázuk zeng-bong, mert szájukban temérdek szikla és dörgő csillag!

(...) Tanítsanak meg engem folyóvíz-áradású,
báránködökben zúgó mélységes siratóra,
hogy elsodorja innen Ignaciót, ne hallja
a **bikák** bömbölését, ideges fűjtatását.

3. Devecseri Gábor: Bikasirató (részlet)

Kiválasztottak engem és
megkergettek engem fűvön
futtattak engem
lovak közt űztek engem és
felneveltek engem itattak és
etettek
most véremig gyötörnek és hull és
hull a vérem nem értem és nem
értem

4. Csorba Éva: Az öreg **Bika** és a papnő

A szent **bika** már nagyon öreg volt.

A papok rejtegették betegségét, és az ünnep kitűzött napja egyre halasztódott, egyre távolodott előrefelé az időben. A lányok közül egy, akinek a **bika** hátán kellett volna táncolnia, átrepülnie a nagy, busa fejen, két könnyű kézzel elkapva a hatalmas, öklelni kész szarvakat, aztán meg belebújva a nagy, fából ácsolt tehénbe, annak belsejében kuporogva átélni az istenség szent hevületét, teremtő dühét, tajtékos vágyát, a megtermékenyítés kimondhatatlan rítusát – ez a szűz leány, föltüzelt várakozásának remegő érzékenységében, megsejtette az igazságot. Kijátszotta az örököt, és reggel a szolgálatot teljesítő pap, legnagyobb megdöbbenésére és rémületére, az istállóban találta őt, a hatalmas, beteg állat mellett feküdt a mocskos szalmán, hogy testével melengesse. Hiába fenyegették, hiába könyörögtek neki, nem mozdult onnan. Lassan mindenki belefáradt, hogy a lány megtörhetetlen akaratával hadakozzék, legyintettek hát, ráhagyták. Ő pedig attól fogva ott élt az istállóban, és mert az állat már nem tudott enni, saját péppé rágott ételét nyomkodta nyelvével az összeszorított sárga fogak közé, gyakorta nedvesítette reggelente gyűjtött harmattal a vastag, lefittyedt ajkakát, melyek közül szaggatott, bűzös, hörgő lélegzet csapott ki, és simogatta, kefélte, nedves ruhával törölgette az agg bika súlyosan verejtékező, óriási és legyengült testét, mígnem az állat egy reggelen váratlanul feltápászkodott és lábra állt. Felállt és megszólalt emberi hangon: „Éhes vagyok”. A papnő arcra bukott, bele a fojtogató bűzű alomba, és sírvafakadt az örömtől. Zokogott esztét vesztve, amíg be nem jött a pap, aki talpra segítette és lemosta arcáról a szennyet és a könnyet. És akkor újra megszólalt a szent állat, és azt mondta hatalmas hangon: „Éhes vagyok. Téged akarlak megenni” - - -

5. Borges: **A BIKÁ**

A 158. év sabán havának végén nagyon tiszta volt a sivatag levegője, és az emberek a napnyugtát nézték, ramadán holdját keresve, amivel a vezeklés és a böjt kezdődik. Rabszolgák, kéregetők, lókupecek, tevetolvajok és mészárosok voltak.

Méltóságteljesen ültek a földön, és a jelet lesték

a Merv felé vezető út egyik karavánzállásának kapujából.

A naplementét nézték, s a naplemente színe olyan volt, mint a homoké.

A szédítő sivatag mélyéből (amelynek napja okozza a lázat, amint holdja okozza a görcsöt) három rendkívül magasnak tetsző alakot láttak arrafelé jönni.

Emberi alakok voltak, de a középső **bikafejű**.

Amikor közelebb kerültek, látták, hogy álarcot visel, s a másik kettő vak.

Valaki (mint az *Ezeregyéjszaka* meséiben) e csoda okát tudakolta.

Vakok, közölte az álarcos ember, *mert látták az arcomat*.

A SKORPIÓ

Könyv a Kígyóról és a Sasról

*„Ha sokáig nézel a feneketlen mélységbe,
a mélység is visszanéz beléd.”*

Nietzsche

JÁNOS apostol és evangélista, a Jelenések könyvének prófétája, leírója; **jelképe a SAS**

Jánosé a nagy szó: Isten a szeretet.

Legendája szerint Ázsiában térít, imádságára ledől Diana temploma, köntösével halottakat támaszt föl; sírjából testestül mennybe vitetik.

János evangéliumának bevezetése ünnepélyes kimértséggel, mágikus hangzásával, titokzatos tartalmával vált varázsigévé:

*„Kezdetben vala az Ige, az Ige Istennél vala, és Isten vala az Ige...
Az Ige testté lőn, és miköztünk lakozék.”*

(Molnár V. József: Kalendárium)

SKORPIÓ: Mindszent hava, Szent András hava

Október végén, s november java napjaiban halálba fordul a földi mindenek. A fák, bokrok ezer-színe az ilyenkor érkező fagytól, hóharmattól, s a szőlő levele-kedve is a sáré lesz. A gyilkolódás időszakát október 21-én Orsolya névünnepe jelzi; Orsolyáé, aki tizenegyezer szűz társával együtt Attila-nyila martaléka lett. S Attila az, aki zárja is e törvény szerint való harcos időszakot. Ányos, azaz Arianus, Orléans püspöke (akinek ünnepét november 17-e hozza) imádságára szabadul meg Orléans a hun király hadainak ostromától. A harc végét Erzsébet királynőnk egyik legendája is közvetíti, amikor is gyilkolásra fölindult férje, Lajos kezéből kihull a kard. Már nincs mit ölnie a télelőnek, már mindenki, aki növény, áldozatul adta magát. Október 31-én Wolfgang, magyar nevén Farkas elaltatja a fákat. (...) Ki-ki „elébe ment” ilyenkor a halottaknak; a közelgő halottak napján „félúton” találkozott az élő az eltávozottal. (...) És a gyilkolódás, a halál ködös, lucskos napjaiban sem gondolta senki, hogy a halál elpusztulás. Farkas napon a vén fa kidöntése után is ezért ültetett csemete fát a hajdan volt ember. A régiek hitében az utolsó átváltozást, a halált csak tisztult lelkű ember kapta: teste itt maradt, lelke el-, ki-, föltávozott. Mindez a **minden testet csupaszító Skorpió**-t idézi, az esztendőköros változásrendben a fullánkos halál idejét.

Molnár V. József: Kalendárium

Az esztendő körének szokásrendszere

A SKORPIÓ (*Szimbólumlexikon, H. Biedermann, ~ címszó*)

A ~ mérges csípése miatt már a korai időkben a *halálos fenyegetés*, de egyszersmind az *őszinteség* szimbóluma lett. (...) A szó nőnemű formájában az orvos-varázslók úrnőjét jelölte (Egyiptomban). Ósi varázsigék utalnak arra a reményre, hogy az isteni mágia erősebb minden méregnél. Ízisz istennőt hét ~ kísérette, amikor Ozirisz gyilkosa, Széth elől menekült. – Ha keleten felbukkan a ~, az egyébként félelmet nem ismerő Orion lebukik a nyugati horizont alá. – A Bibliában a ~, akárcsak a **kígyó**, démoni erők jelképe. (...) Az asztrológiában a ~ az állatöv nyolcadik tagja ... fő csillaga a vörös fényű Antares („ellen-Mars”), a csillagkép a Mars jegyében áll (színe a piros, féme a vas). Az asztrológia hagyományos szimbolikája a férfi szexualitással, a rombolással, az okkultizmussal, a misztikával, a megvilágosodással hozza kapcsolatba, ellensúlyként – akárcsak az ókori Egyiptomban – a gyógyítást és a *halálból való feltámadást* nevezi meg. Ezáltal a veszélyesnek tetsző jegy kettős értelmű: **megváltoztató, a halál legyőzésének szimbóluma.**

A Skorpió (kígyó) hava – okt. 22.- nov. 20.

Pap Gábor: Népmeséink és az Évkör

Kígyós Jancsi (Benedek Elek: Világszép nádszál kisasszony)

A cím csalóka: a **kígyó** a **Skorpió** keleti állat-megfelelője, így azt hihetnénk, hogy hősünk innen, a **Skorpió-jegy**ből indul útjára. A névadó **kígyó** azonban egy nagy fa (ez, mint rendesen, itt is a Tejút képjele) ... ágai közül szól le Jancsihoz..., (aki) a fa tövében áll, tehát

a **Bika** Napút-szakaszában tartózkodik a mese elején.

Ezt a besorolást erősíti meg a **kígyó**, amikor levétele után a fiú *nyaka* köré tekeredik (a *nyak* a **Bika** testtája az emberi test mikro-zodiákusában!).

(...) Az *üvegpalota* (Szűz-képviselő), benne a **kígyókirály lányával**, ill. a *terítővel* ... egymásra átváltható: a legény a terítőt kapta jutalmul, de a lány is vele jön.

Az *asztal*, amelyre ráterül a **Szűz-lepel**, a *Mérleg* képjele ... de ugyanez a Napút- szakasz érezteti jelenlétét a *házasságkötés* aktusában is, amely *rávezeti a hőst a maga „felső létszintjére”*,

a nevét adó **kígyólány** által garantált **Skorpió-fokozatra.**

A SKORPIÓ a Bibliában (Szász Ilma: Az örökéletnek beszéde)

Feltételezem, hogy a kb. 25 000 éves nagy ciklus *első felének* ... az angyali ember testbe szállásával jellemzett „leszálló” korszakát az Ádám- Szét leszármazottak minőségei dominálták. (...) (Aztán) történik egy nagy fordulat, a *leszállás ciklusa befejeződött*, és Járed fia Énok visszafordul ... (egy teljes ciklusnyi idővel, kb. 25 ezer évvel Jézus előtt). De ez mágikus ... korszak, itt *az embereknek maguknak kellene visszafordulniuk*, nem a kegyelem emeli őket. *És nem képesek Énokot követni*. Ehelyett a másik Énok, Káin fia népcsoportjai és ezek utódai kezdenek dominálni, akik *bukott angyalok*. (...) Elkezdnek építeni egy *mágikus civilizációt*, és korszakait először ők uralják. (...) Eltelik ... kb. 8000 esztendő és kiderül, hogy a *káini civilizáció szenvedést hoz*. És akkor az emberiség egy része visszafordul a Széti- Énoki vonalhoz, és *megoszlik az uralom a káini és széti vonal között*. Ilymódon:

KÁIN UTÓDAI

NAGY ASZTR. KORSZAK

SZÉT UTÓDAI

Metusael – *halál után vágyó*

Nyilas – Skorpió

Metusaleh – *a Magzat fia, a Halál Istenének embere*

Lámek – *harcos*

Skorpió – Mérleg

Lámek – *győztes*

Elérkeztünk a ciklus végére. *Káin utódai alatt megnyílik a föld, Noé pedig kegyelmet talál Istennél*. Egyrészt ítélet, másrészt megbékélés, szövetség. Íme a cro-magnoni ember belső, titkos története (kb. i.e. 30-40 000 évtől a Vízözönig). ***Ez egyben a csoporttudatból az egyéni tudathoz vezető fejlődés időszaka.***

Jézus tanítványai

A négy evangélium szimbólumai alapján négy apostol elhelyezése adott: (Péter-Márk ≈ Oroszlán, Máté ≈ Vízöntő, **Júdás-Pál-Lukács ≈ Bika, János ≈ Skorpió/Sas**). (...)

János a szenvedélyes látnok, ...

Jánossal itattak kígyómérget, de nem ártott neki. (...)

Bevezetés a Skorpió szimbólumának megismeréséhez

A szimbólum sokdimenziós képlet:

minden kultúra, közösség és egyén számára eltérő olvasatok sokasága létezhet, s ezeket a lokalizáció (a téridő folytonosan változó mezeje) is befolyásolja.

Ez a tény különösen nehézé teszi jelen témánkat, amely felmérhetetlenül gazdag és sokszínű konnotációkkal rendelkezik. Itt szükségszerűen csak a leglényegesebb aspektusokra tudunk kitérni és kénytelenek vagyunk figyelmen kívül hagyni a jelentések legnagyobb részét, amely önmagában is egy szinte teljes világegyetem. Tesszük ezt annak reményében, hogy az – ugyancsak korlátozott – irodalmi anyag magában az Olvasóban is előhív és életre kelt számtalan képzetet és asszociációt, amelyek segítik az ő egyéni szimbólum-tartalmának kifejlődését és talán egy egész individuális szimbólum-rendszer alapjait képezik majd.

Mint a Bika szimbólumánál említettük, tengely-párjával együtt mindkettő – lényegi jelentésében – az élet és halál tematikájához köthető.

A Bika maga az (éteri – női – energiaóceánból) összesűrűsödött **Életerő** földi alakzata, ami akár **a bolygó élet-magjaként** is elképzelhető

(innen a Bika-Föld képzet,
ami egybevethető a Behemóttal, aki az 'első teremtmények' egyike s akit
– Jóbbal beszélve – a Teremtő maga is 'ökör'-höz hasonlít:

*„Nézd csak a behemótot, amelyet én teremtettem, amiként téged is,
fűvel él, mint az ökör! Nézd csak az erejét az ő ágyékában, és az ő erősségét hasának izmaiban!”
Szent Biblia Jób 40, 15-16),*

miközben az őt övező képzetek **a bikaölés**, tehát **a halál** köré rendeződnek.

Mindez az energia és az anyag, főleg pedig a fizikai **anyagban** való megtestesülés dimenziójában mozog.

A Skorpió-t eleve **a halállal** asszociálják (mérges fullánkja miatt is:

*55. Halál! Hol a te fullánkod? Pokol!
Hol a te diadalmad? Hós. 13,14. Jel. 20,14.*

Szent Biblia Pál Kor. I. 55, 15),

miközben már a Pokol (később ugyanitt a bűn és a Törvény) említése is **a halálon túli ÉLETRE**, lényegében a morális-spirituális dimenzióban való **újjászületésre** utal.

Ez összefüggésbe hozható a **precessziós nagy évkör** (a „Tavaszpont”-nak a Zodiákus jegyein át történő vándorlása) **Baktay-féle értelmezésével**, aki úgy írja le ezt az óramutató járásával egyező irányú lassú mozgást, mint ami az éggömböt egy világos és egy sötét félgömbre osztja; eszerint (fizikai-földi tapasztalatainkkal szemben)

a Nap a Bikában bukik alá a sötétség térfelére

(amikor a ‚kis évkör’-ben mi éppen a természet diadalát és fénybeborulását éljük meg),

és onnan haladva lefelé, majd emelkedve
(a Kos-Halak-Vízöntő-Bak-Nyilas útvonalon)

éppen a Skorpióban bukkan fel a fényes térfélre

(az Oroszlánban élve meg teljes diadalát):

ez egyébként a Nap-héroszok mítikus útja is

(ld. a Bika szöveggyűjteményben szereplő Baktay-idézetet, 89. old.).

A fény bukása, illetve diadala éppúgy **a spirituális dimenziót** hozza elénk, mint **a Skorpióhoz** rendelt ‚állatok’, a ‚kígyó’ és a ‚sas’ teljes jelentéstartománya is.

Még amikor nem a tiltott tudás hordozójáról, pl. az Édenkert csábító kígyójáról beszélünk, hanem a fizikai állatról (aki a hagyomány szerint Lucifer büntetésének a megtestesítője), akkor is olyan absztrakt képleteket veszünk észre a mozgásában (sinus-görbe, kör, egyenes, spirál stb.), amelyek őt mindenképpen a spirituális dimenzióhoz kötik.

A Zodiákus-tengelyek különbözőképpen érintik az élet-halál tematikát:

például míg a **Halak jegy a legmagasabb rendű (spirituális) szeretetről és a személyiség ezen keresztül történő tökéletesedéséről** szól (egészen a krisztusi ember realizálásáig az árnyék-személyiség felszámolása útján), addig **a Skorpió jegy tematikája mintha a spirituális újjászületés lenne a test legyőzése és az Ego halála révén.**

Ez a két téma látszólag nagyon hasonló, de ez abból adódik, hogy az egész emberi lét általában is ezek köré a kérdések köré rendeződik. Úgy tűnik, hogy **a Halak** esetében a személyiség morális fejlődése tematizálódik (képes-e egy emberi lélek felismerni a Gonoszhoz való tényleges viszonyát, felszámolni tudattalan elfojtásait, hazugságait, megelőlegzett felsőbbrendűségi komplexusát és valódi morális döntést hozni a Teremtés önzetlen szolgálatáról), és/vagy (**a Szűzzel, tengelytársával való konjunkciója révén**) talán a Jung által kidolgozott **„individuációs”** folyamata végére érhet.

[Az is lehet, hogy a **Skorpió-Szűz** már *eredetileg* **egyek**, ab ovo lélektársak (ezt jelezheti képi ikonjaik hasonlósága), **konjunkciójuk pedig újraegyesülés**, egy valaha-volt egység helyreállítása (és nem két pólus új minőséget létrehozó összeolvadása – ez a Skorpió esetében a Bikával való egyesülés lenne). Ebből az is következne, hogy egy Szűz-Skorpió lény önmagában egyesítheti elszakadt lélekfeleit.]

Viszont **a Skorpiónál a Sötét Erőhöz való viszony** nem annyira a spirituális etika szintjén, mint inkább **a testhez, a szexualitáshoz, a szaporodás konkrét** (marsikus agresszióval {behatolás, feltörés} és plutonikus robbanással {ejakuláció, orgazmus} kísért) **teremtő folyamatához és az erre vonatkozó tudáshoz való viszony szintjén jelenik meg.**

Az asztrológusok egy része tudni véli, hogy a Zodiákus több változáson esett át

(ezek egy része összefügghet a földtengely ,elferdülésével', ld. ezzel kapcsolatban a Szt. Korona ferde csúcskeresztjének problémáját, a mítikus Yggdrasil kidőlését stb.).

Némelyek a Mérleg jegy utólagos ,betoldásáról' beszélnek (ez állt volna a Szűz-Skorpió közé); korábban talán egy ,**Kígyótartó**' (igen beszédes) nevű csillagkép lehetett a helyén; és ez jelenti számunkra a kulcsot az egész témakör felfejtéséhez.

Ugyanis **a spirituális újjászületés képi megjelenítése az a KUNDALINI-kígyó** (ld. a hátsó borító belső lapján), amely azt ábrázolja, **ahogy** az élet kígyó-ereje (a kínai CHI) felfelé haladva a középső pránavezetéken (a szusumnán) sorra fényel-élettel telíti, **,megnyitja' a csakrákat** (energiaközpontokat a gerincoszlop mentén), így energizálva (mintegy halhatatlanná alakítva) a testeket, **míg végül a koronacsakrán keresztül – immár sasként – kirepül a világéterbe, a fény- és hangéter spirituális szabadságába.**

Ennek az átalakulásnak a tudás-tartalma (a hozzá kapcsolódó teremtés-titkokkal együtt)az, ami a tiltott ,kígyó-tudás' mítikus képletébe van kódolva, s amit csak titkos beavatások hordozói, a (női és férfi) kígyó-misztériumok papjai és papnői, ill. az általuk beavatott kiválasztottak ismerhettek

(legalább részlegesen; a teljes tudást – ha van ilyen egyáltalán – az Égi (kozmikus) Kígyó- nemzetség birtokolhatja).

Tudomásunk szerint (az okkult forrásokon kívül) a tolték *naguál*-ok rendelkeznek ennek a tudásnak egy máig elmentett változatával

(ld. a „Sas és emanációi” képzetet a mexikói sámán, Don Juan tanításában, amely szerint az ember lényegében a Nap (a SAS) fény-tojása, aki élete során energiát akkumulál magában, amit majd visszatáplál ,atyjába', amikor élete végén az mintegy felfalja szülőit – kivéve, ha a kidolgozott technikákkal a tojásból kikel **a sas-fióka, egy új Nap, egy új Teremtő**).

A Kígyótartó csillagkép talán éppen ezekre a technikákra utal: képein

(mint a titokzatos Virakocha isten prekolumbián ábrázolásain, vagy a híres „Kígyós Istennő” szobrán)

egy emberi alak két botot ≈ két kígyót tart.

Maga **a ,tartás'** mint póz is az **uralás**-ra (a **hatalomra**) utal, aminthogy **a bot** (jogar, a fáraók két keresztbetett botja, a munkafelügyelők eszköze stb.) mindig is **hatalmi jelkép** volt.

Itt azonban egyértelműen olyasvalami uralásáról van szó, ami nem kívül van az emberen, hanem a legszorosabban hozzá tartozik: és ez

a két kígyó

egyfelől

mint életerő (a két – IDA és PINGALA – pránacsatorna)

és a nem-anyagi (szellemi-spirituális) dimenziókban való jártasság,

másfelől

mint a fizikai test működési kódjainak ismerete és használata,

a genetikai konstrukció ismerete és módosításának képessége

(a két kígyó lehet a két spirális DNS-szál ábrázolása!)

értelmezendő és kézben tartandó (≈ uralandó).

(Egyes források szerint a **Kígyótartó**, amely vsz. a Skorpíó és a Nyilas között állt, **azt szimbolizálta, hogy a – skorpíósan agresszív és nemzőképes – ,kígyó'-tudás ,kézben tartása', azaz uralása zeuszi-jupiteri {azaz isteni} hatalomhoz juttatja az embert.**)

Amikor a Skorpíó jegy élet/halál jelentéseinek megértésére törekszünk, az egyik leglényegesebb elem az, hogy (egyik) bolygója, az *állat(!)övi* minőségek rendszerén belül **a Mars** – amely elsősorban a nyers, nemző/pusztító **életenergia hordozója** – maga is **kettős természetű**: ahogy ez az égitest is valaha életadó volt és mára az élettelenség minden jelét mutatja,

a testi szaporodás is egyszerre élet és halál (az anyagi test múlandósága révén).

Nagyon fontos megérteni, hogy

AZ EREDETI, MINDENTŐL FÜGGETLEN,

ÖNMAGÁBAN MEGÚJULNI/SZAPORODNI KÉPES ÉLETMŰKÖDÉST

ITT VÁLTJA FEL A KÜLSŐ MEGTERMÉKENYÍTÉSTŐL FÜGGŐ

IVAROS SZAPORODÁS ÉS

ÍGY JELENIK MEG A HALÁL

(AZ ILYEN MÓDON LÉTREJÖVŐ TESTEK HALÁLA).

A halál szorosan összefügg az agresszióval (amint az élet a szeretettel).

Az ivaros szaporodás során a hím szaporítósejt, a spermium **erőszakosan** áthatol a pete sejt falán és behatol magába a sejtbe, azaz sérülést okozó, **„integritást sértő” agresszió** történik

(ma ugyancsak agresszív, ráadásul mesterséges sejtbe-hatolás, a sejt mag kiemelése és más, testi sejt magjának a beültetése, majd a befogadás és osztódás elektromos stimulációja révén

– az őslévesbe hatoló villámot, vagy {metafizikai szinten} az egyedi lélek létrehozásakor anyává tett lélek- (hő-, szín-, szeretet-) óceánba csapódó isten-szikrákat utánozva – próbálnak pl. klónokat létrehozni).

A behatoló átstrukturálja az eredeti sejtállományt, és ezzel indít be egy sejtosztódási folyamatot (amit a növény külső „segítség” nélkül {szűz módon} megold **a sarjadzásos szaporodás részeként**, amikor is az eredeti génállománnyal, önmagát mintegy klónozva hoz létre új és új egyedeket.

Könnyű belátni, hogy **az „anyanövény pusztulása”** ebben az esetben **valójában nem halál** {legalábbis biológiai értelemben nem az}, hiszen genetikailag azonos sarjak folytatják az ő életét).

Az ivaros szaporodás során viszont **már maguk a szaporítósejtek is „meghalnak”**, amikor teljesen mássá alakulnak azzal, hogy kicserélik örökítő-anyagaikat és sejtállományuk egyesül.

A Skorpió jegy nyila, ahogy bolygójának, a Marsnak a nyila is (♏)

**az (elmúlásra ítélt földi/anyagi) életet nemző villám,
az (életóceánból kiszakadó) egyedi lelkeket nemző isteni szikra,
az ivaros szaporodásban agresszív szerepet játszó spermium és ivarszerv
és a skorpió-állat halálos *fullánkja* is egyben:**

**A RÉSZ-LÉTRE/HALÁLRA ÍTÉLT, testbe zárt ÉLET
(ERŐSZAKOS ÚTON VALÓ) LÉTREHOZÁSÁNAK SZIMBÓLUMA.**

EBBEN AZ ÉRTELEMBEN „A *HALÁL FULLÁNKJA*” A SKORPIÓVAL
SZIMBOLIZÁLT IVAROS SZAPORODÁSSAL, AZ ÁLLATI/HÍM TESTISÉGGEL,
AZ AGRESSZÍV SZEXUSSAL **„MÉRGEZTE’ MEG
AZ EREDENDŐEN NŐI/NÖVÉNYI, ÖRÖKLÉTŰ LELKET.**

Nem is teljesen zárójelben: **Gilgames történetében** szinte tételesen **felsorolódik a lélekgyilkosság minden fázisa:**

a tiszta, eredeti ember (Enkidu, érthető úgy is: ‘én, aki te vagyok’) megrontása a megrontott nővel; becsábítása a városba (a természet szabadságából a civilizáció rabságába, a falak közé); az Égi Bika megölése (a szent Bika, az eredeti Föld elpusztítása); a szent cédruserdő (Anasztázia: Szibéria zengő cédrusai!) kivágása... és így tovább. Amikor Enkidu már nem bírja tovább mindezt a rontást és kilép ebből a létből,

Gilgames bánatában elindul barátja után a túlvilágra és – **a Halál kapujában skorpió-emberek állják útját.**

*„Azokután Masu (Machu?...) hegyéhez érkezett el, hogy ég a földdel
egybeszakad, világvégre, az alvilág bejáratához... (...) Két skorpió-ember vigyázza
a zárt kaput, melyen halandó mindaddig nem jutott keresztül.
Arcuk kínzó rettenetesség, szörnyethalás szemük nézése.” (...)*

És bár eredetileg barátjáért indult, most már a saját halálától kezd félni (nem halhatatlan, mert „*Kétharmadrész belőle isten, egyharmadrész belőle ember*”, (Rákos Sándor: Gilgames, Kilencedik tábla, 141. o.). **A halál ellen két módszert ajánlanak neki:** „*Nosza, hat egész napon és hét egész éjen át ne aludj el!*” (uo., 157.o.) – azaz ébernek maradni a teremtés egész ideje alatt; ha pedig ez nem sikerül (és persze nem sikerül, az ember mindenkiben alszik: „és ímé, ülő helyzetében orkánként reáfütt az álom!”), akkor még fordulhat az élet fűvéhez: „*Szállj alá a tenger vizébe s addig kutass, míg rátalálsz egy nyilvesszőhegy-formájú fűre. (...)* Az élet fűvét ha lenyelted, fiatal maradsz, nem fog rajtad a vénülés őrlő hatalma!” (uo., 159.o.)

Ez a **nyílhegy** forma is a **skorpió** farkát/fullánkját, a ,halált nemző’ férfierőt idézi elénk gyógyító erejű élet/halál szimbólumként, ugyanakkor

a **nyíl** egyszerre jelenti a célzást (az **akarát** fókuszálását) és a hatóerő/képesség (illegitim) meghosszabbítását, valamint a hatás **felgyorsítását**, **az idő drasztikus lerövidítését.**

A változásokhoz szükséges idő lerövidítése lehet az aktuális beavatkozás fő eleme, amely a Földet és az embert saját szerves növekedésének/terjeszkedésének útjáról lenyomta és a gyorsított „fejlődés” tudati/akarati kényszerpályájára állította – ahol most is egyre gyorsulva robog egy számára idegen ,végzet’ felé.

Bár mindennek megvan a maga értelme és haszna

[**az ivaros szaporodás mindig egy új, egyedi, kevertsége miatt megismételhetetlenül egyszeri** (éppen ettől olyan értékes) **létezőt teremt**, amely aztán szükségképpen átadja a helyét megszámlálhatatlanul sok, egymástól szintűgy különböző lénynek: ez az emberre érvényes modus vivendi, amely a születés csodájától az elmúlás csodájáig tart (... „*Juharlomb csorgatja mézét a csendbe. Ó, áldassék, áldassék mindörökkön a születés és elmúlás kegyelme*” – Sz. Jeszenyin: Nem panaszolom...)). Így azoknak, akik az „**egyszer élünk**” állítással igazolják életük parttalan önzését és szabadosságait, annyiban igazuk van, hogy **ebben a formában**, ezzel a fizikai státusszal, ugyanebben az anyagi testben, ugyanezzel a személyiséggel és ugyanezen körülmények között **soha többé nem fognak élni**. Csak azt nem tudják szegények, hogy továbbélő lelkük a tudatban megőrződő sok-sok felelőtlen tett, negatív érzelem és rossz emlék hatásait mennyire megszenvedni majd más életkeretek között. A lélek az egyes életei tapasztalatait továbbviszi mint emlékeket (amelyekre csak a köztes létben fog emlékezni, az új inkarnációkban tudatosan nem tudja felidézni őket, de a jelenlegi rendszerben ezek alapján alakul a ‚következő élete’ karmája, egyéni sorsa). Ezek a belátások („Nem léphetsz kétszer ugyanabba a folyóba”) és kultúránk célokági gondolatszerkezete határozza meg **lineáris időérzékelésünket** és a **kezdetről és végről** alkotott fogalmaink természetét is.),

a testi halál gondolata (főleg azoknál, akik nem akarnak tudni a lélekről és annak továbbéléséről) a legnagyobb **félelem** és így a legmarkánsabb **agresszió** táptalaja.

A Skorpió jegy tehát **összefügg mindezzel** a szexushoz, az ivaros szaporodási mód fentebb kifejtett következményeihez való kapcsolódása alapján is.

A szemben álló Bika jegy

Paneth Gábor remek megfogalmazásában („*A bika a női termékenység szolgálatába állított him nemzőerő*”)

ugyanazt a problematikát **tükrözi**

(**ahogy Mars és Vénusz, férfi és nő, YANG és YIN** egymás komplementerjei),
de

a Bika inkább a női élet-oldalt,

a Skorpió inkább a férfi halál-oldalt tematizálja –

miközben egymás inverzei és tükörképei.

Jó, ha tudjuk, hogy furcsa módon találtunk szakállas Vénusz-ábrázolásokat (hiszen a bika sem nőnemű lény), és álszakállt viselő nőies Mars-férfiakat is (ez elsősorban Egyiptommal kapcsolatban juthat eszünkbe, ahol a – valószínűleg egészen csupasz és sima bőrű, szőrtelen – uralkodó kötelező viselete volt ez. Érdekes lehet, miért alakultak ki ilyen szokások, mint a csupasz fejen hordott illatosított parókák, a koponya meghosszabbító deformálása stb.... Magát a Bikát is szerették hangsúlyosan szakállasnak ábrázolni. Mindez szorosan összefügg az urbánus létformával, az uralkodói (hatalmi) státusz megjelenésével is.

A két szembenálló jegy jó példája annak,

hogyan egészítik ki egymást (s maradnak így egyediek) az egyes ősképek,

A KÍGYÓ és a SAS a Skorpió jelzőállatai.

Ha a **Bika** (szimbolikusan) a fókuszált állás, a **nyugvás, a nehézkedés, a sűrűség és a mélység állata** (ezért tudjuk őt a Föld középpontjában, lényegként és nyugvó súlypontként elképzelni),

a **Kígyó** ezzel szemben a **felszínen való gyors mozgás és felemelkedés**

(ld. nyomait a sivatagban vagy a hindu ,kigyótáncoltatókat', akik pontosan a Kundalini felemelését játszatják el a kobrával),

a horizontális és a vertikális **irányok**,

a szellemi/hatalmi (morális/mágikus) **rejtett tudások, célok**

és **cselekvések leképezése** az emberi tudatban.

Ezzel kapcsolatban érdemes rápillantani **Luciferre**, akit **az Úr kígyóvá átkozott** lázadása büntetéseképpen. Tudjuk róla, hogy „a legnagyobb angyal volt”, s hogy feltehetően a Teremtés kódjai (legalább részben) a birtokában voltak – ennek alapján követelt magának a Teremtőéhez hasonló hatalmat.

*„Együtt teremténk: osztályrészemet
Követelem.”*

*„Legyen, amint kívánod.
Tekints a földre, Éden fáí közt
E két sudar fát a kellő közepén
Megátkozom, aztán tiéd legyen.”*

Madách: Az ember tragédiája, I. szín)

Így az Éden két (vagy kettős törzsű) fája, az Élet (az öröklét?) és a Tudás (tiltott) fája Luciferé lett, és sokan gondolják úgy, hogy ő maga kínálta meg az embert a titkos tudás fájának gyümölcsével, azaz adott olyan tudást neki, amire [még?] nem volt elég érett, ahogy ezt Prométheusz is tette, amikor lehozva az embernek az isteni tüzet (a szellem tudását), becsábította a (mára már ,tudományosan' is detektált) felgyorsult tudatfejlődés és technicizálás zsákutcájába.

És amint utóbbit megbüntették (éppen Skorpiónk SAS-állata marta a máját), úgy kapta meg Lucifer is a magáét:

*„És monda az Úr Isten a kígyónak: Mivelhogy ezt cselekedted, átkozott légy
minden mezei barom és minden vad között; hasadon jársz és port egyél
életed minden napjaiban.
És ellenségeskedést szerzek közötted és az asszony között, a te magod és az ő
magva között: ő neked fejedre tapos, te pedig annak sarkát mardosod.”*

Szent Biblia, Mózes I. 3,14

Innen eredhetnek azok az ábrázolások, ahol a **kígyót a Madonna** (a ,Napba öltözött Asszony', a Boldogasszony) **lábai alatt találjuk**, mert csábító tudása

ellentétes értelmű és célú az emberi lélek női-anyai természetével; és valószínűleg a **megátkozott Lucifer az a sárkány, „ama ősi kígyó”**, akivel Mihály arkangyal harcol templomaink freskóin és ikonjain.

„A Sárkány, ama ősi kígyó”

A sárkányról sok mindent gondolnak az emberek – a legtöbben mégis azt, hogy valami félelmetes, rettenetes lény, és hogy ősellensége az embernek (esetleg ő maga az Ősellenség). Ezt elsősorban abból gondolják, hogy János Jelenései-ben meg is van ily módon nevezve: „a Sárkány, ama ősi kígyó”:

Mihály harca a sárkánnyal

7. És az égben viaskodás támadt:
Mihály és az ő angyalai viaskodtak a sárkánnyal; és a sárkány is viaskodott és az ő angyalai; Dán. 10,13. 12,1.
8. De nem vehetének diadalmat, és az ő helyük sem találtaték többé a mennyben.
9. És **vetteték a nagy sárkány, ama régi kígyó, aki neveztetik ördögnek és a sátánnak**, ki mind az egész föld kerekességét elhiteti, vetteték a földre, és az ő angyalai is övele levettetének.

A nyugati civilizáció sárkányai általában gonoszak, és az őket megölő lovagokat hősöknek szokás tekinteni.

Az analitikus pszichológia szempontjából a sárkány a tudattalan tartalmának felel meg (beleértve annak emberfeletti és emberalatti aspektusait is):

Jung szavával a *numinozitásnak*, azaz minden olyan erő-képviselőnek, amit nem értünk, amely nem fér be a hétköznapi tudat keretei közé, így megtapasztalásának emléke automatikusan elfojtásba kerül, legyen túl jó vagy túl rossz vagy csak túl nagy az ember számára; ami valójában bennünk van, de úgy teszünk (önvédelemből), mintha nem tudnánk róla.

Így például „nem tudunk” arról, hogy **a sárkány az Ősenergia első manifesztációja: magának a létezés energiájának első alakja**, aki fantasztikus ereje miatt az őrzés-védés nagyszerű feladatát kapta a Teremtőtől.

A magyarok egének középpontját, a „Tündéresszony” palotáját például DRACON, a csillagsárkány őrzi: „a Harcos Szíve”. És mindig sárkány őrzi a legfontosabb „kincseket” (korántsem csak aranyat meg drágaköveket): az élet elemeit (ezért van vízőrző-, tűzőrző-, levegő- meg földsárkány), de fontos szellemi kincseket is (régí írásokat, ereklyéket, elrejtett tudást és a kor emberére veszélyes eszközöket stb.).

Eredetileg magát az Isteni Rendet kellett volna védeniük (csillagbölcsojűk az Ω Orionis, tehát a Törvényt is), aztán a kezdetet és véget, átjárókat, barlangokat és rejtett ősi tudásokat,

de például az örök ifjúság aranyalma-fáját is, mely Héra boldogság-kertjében állt (ld. Éden és egyéb tündérgyert-variációk: valójában talán nem is az almákat, hanem az embert óvják az almával jelképezett hatalmi és tudás-kísértésektől). A kapuk őrei is: „Ki itt belépsz...” Ezért közük van a halál-újjászületés ciklusokhoz éppúgy, mint a tudatszint-váltásokhoz.

És bár eszünkbe sem jut, bizony Sárkány őrizte Tündérországot is a ,betolakodóktól' (akiknek bizonyítaniuk kellett, hogy nem ,betolakodók', tehát méltók a belépésre); és könnyen lehet, hogy „nőrablásaik” mögött is inkább a női méltóság vagy egyenesen a szüzesség védelme húzódik meg. Elgondolkodtató (lehetne), hogy még meséinkben is előfordul, ahogy *a női minőség mintegy „összejátszik” a sárkánnyal*: mert

a sárkány többnyire női energia, mivel **az Élet energiája** befogadó és világra-szülő (pl. a sumérok a ,sárkány' **TIAMAT**-ot mint az Óskáosz nőnemű megtestesítójét, minden dolgok ősanáját, az emberi faj **aranykígyó-anyját** tisztelték, az Élet forrásaként, a legősibb kódkészlet hordozójaként).

Asklépiost, **a gyógyítás istenét** az ókorban nem csak kígyós bottal, hanem egyenesen **sárkánykígyón lovagolva** is ábrázolták: azaz

ennek az őserőnek az uralása (akár a megmaratás/mérgezés vállalása és az önerőből való kígyógyulás) **a feltétele a gyógyító erő** (az ellenmérég) **birtoklásának**; ez pedig a (lehúzó-„tellurikus”) földtől való elszakadás feltétele.

A férfi (tudat/szellem) ,ellensége’ (azaz legmélyebb félelmeinek tárgya) maga az élet az ő hatalmas erejével, folytonos kihívásaival, ,irrationalitásával’; ezt érzékeli a nőben (a lélek működésében) is és **ezt projiciálja a sárkány alakjába is, aki ezért lesz a Gonosz megtestesítője.**

A fő ellenség ama „régi kígyó” (≈ sárkánykígyó), aki ellen Mihály (és az őt meg**TEST**esítő Szent György is) háborút visel.

Ez **A KÍGYÓ** az, aki Évát (szimbolikusan a Lelket) ,bűnre” csábította; és a történet nem hagy kétséget afelől, hogy **a lelkét a kíváncsiság, a mindenre-nyitottság (ami a romlatlan Élet-jelenség fő attribútuma) tette-teszi ,kiszolgáltatottá’** az effajta ,kísértéseknek’.

(Éva Luciferhez: „Én lelkesülök, szép s új dolgokat mondsz”...) Akár az aranyalmák esetében a Hesperisek vagy Tündér Ilona kertjében, itt is **egy Sárkány-minőséget találunk a ,kétörzű’ Életfa titkos gyümölcse mellett (ez a gyümölcs pedig a Tudás).**

Ez a sárkány-arkangyal-kígyó minőség azonban „elbukott”: a Tudást akarja, pontosabban: a Tudás Hatalmát (legmagasabb aspektusában egyenesen a Teremtés összes kódját akarja megszerezni, hiszen számára a Teremtés lehetősége a legkívánatosabb kincs); **őrzés helyett inkább birtokolni szeretné a Teremtő (vagy legalább a Teremtés) ,javait’...**

És lázadásában kítaszítottá válva **az embert is erre készíti:**

kíváncsiságtól hajtva kutassa az isteni titkokat, váljon tudóvá, akarjon isten lenni...

Ő lett a bibliai Édenkert kígyója, akit Isten megátkozott .

A Sárkánykígyó-nak nevezett Sátán a hatalom és tudás iránti vágy és a tőle való félelem szimbolikus képe is.

Ő a „külső sötétség”-nek nevezett hasadék, ami valójában persze *belső*: arról az *iszonyatról* van szó, amit a tudat szeparációjának következtében **előálló sötétség** (mélység, szakadék, űr) **vált ki a tudat ,világos’, ,fényes’ természetéből**; a szellem számára félelmetes és gyűlöletes minden, ami nem olyan, mint ő – azaz ,sötét’, átláthatatlan, kiismerhetetlen.

A Nyugat félelmi tudatával szemben **Kína a TAO-val és az univerzalizmussal olyan szellemi alapokat hozott létre, amelyek a földi természethez és az egész kozmoszhoz való nagyon mély, valódi kötődést artikuláltak. E világszemlélet elsősorban energetikai;**

nem az anyagra, hanem az azt létrehozó, mindenhol és mindenben jelenlévő energiára koncentrált. Ősbölcsességük lehetővé tette, hogy hasonló elfogulatlansággal szemléljék az ősenergiákat is:

így lett **a sárkány**, mely a megformálatlan (vagy éppen elsőként megformált) életenergia hordozója, a **kínai identitás** szimbólumává.

Ennek **a sárkány-energiának az emberi testben található megfelelője a CHI,** amely a meridiánokon áthaladva energizálja az egész organizmust.

Lucifer (mint „fényhozó”) az ember elől elrejtett mágikus őstudás, **a kozmikus kígyó-tudás, az élet-halál alapkérdéseinek hordozója** és mindmáig kísérti az emberi nemet, hogy ezen tudás megszerzése révén isteni (szellemi/mágikus) hatalomra tegyen szert.

De érdemes egy pillantást vetnünk **Mózes kígyóira** is.

A legismertebb „kígyó” a mózesi történetben **Áron botja**, amely **kígyóvá tudott változni** (ld. a nemiség és a tudat összefüggéseit). Ez a tény önmagában **jelzi a titkos tudás hatalmi értékét és átválthatóságát**

(és ez nyilván a mai napig érvényes, lásd a „titkos társaságok” okkult tudáson alapuló működését politikai és gazdasági háttérhatalomként napjaink valóságában).

Még érdekesebb ez, ha eszünkbe idézzük, hogy ezeket a mágikus „trükköket” éppen az egyiptomiaktól leste el Mózes (minthogy náluk nőtt fel), s azok be is mutatták az ő botjaik képességeit, csak hogy a legenda szerint Mózes kígyója – azaz Jahve **nagyobb hatalma** – bekebelezte azokat (azaz **magáévá tette az ő titkos tudásaikat is**).

A másik nevezetes kígyó pedig a **„rézkígyó”,** amelyet botra tűzve használt az élő kígyók ellen.

6. Bocsáta azért az Úr a népre tüzes kígyókat, és megmardosák a népet, és sokan meghalának Izrael népéből.

7. Akkor méne a nép Mózeshez, és mondának:

Vétkeztünk, mert szólottunk az Úr ellen és ellened; imádkozzál az Úrhoz, hogy vigye el rólunk a kígyókat.

És imádkozék Mózes a népért.

8. És monda az Úr Mózesnek: Csinálj magadnak tüzes kígyót, és tűzd fel azt póznára: és ha valaki megmarattatik, és fellekint arra, életben marad.

9. Csinála azért Mózes rézkígyót, és feltűzé azt póznára. És lőn, hogy ha a kígyó valakit megmar vala, és az fellekinte a rézkígyóra, életben marada.

Szent Biblia, Mózes IV. 21, 6

Itt gyógyító technológiáról van szó, egyfajta mágikus hatalomról (megint), ami ráadásul nyíltan utal a **Lucifer-kígyóra** (Lucifer≈Vénusz≈**réz**) és a **technomágus Prométheuszra** is (**tűz-kígyó→réz-kígyó**).

Mózes a botjával (kígyó-tudásával) nemcsak a Vörös-tengert, de saját népét is kettéválasztotta:

– a Jahve hűségére esküdött **„vallásos’ fele a vállalt alárendelődés morális (nyílt) és a teremtő mágia (rejtett) hatalmát**

(Zohár, Kabbala stb., ld. részletesebben a szerző A MAGYAR HIVATÁS c. könyvében),

– Arany-borjú (Nap-Bika? Baál?)-imádó **„(szekuláris’) része** pedig – a pénz uralásán keresztül – a gazdaság és a politikum **háttérből való irányításának (rejtett) hatalmát** gyakorolja.

Mindez **egy olyan bolygósintű program** részének tűnik, amely **az emberteremtés és ember-istenülés lépéseit**

(fajnesítés {Ádám-projekt}, vallások, monoteizmus, morális nevelés {gondolatigazítás’}, törvények, jog, földművelés, urbanizáció/civilizáció, technológiai/informatikai forradalom, transzhumanizmus...)

felgyorsítva, a szerves fejlődés eredeti programját felülírva, titkos (illegitim) tudások és kódok felhasználásával akarja megvalósítani.

A kígyó ebben az összefüggésben a teremtés eredeti terve ellen lázadó, rejtett és hataloméhes tudás szimbóluma (amelynek az ember és talán a Föld is áldozatul esett).

A bibliai kígyó az alma hat-almi

*(„azt mondják a hatalmasok, hogy akinek hat alma sok,
az már elég hatalmas ok, hogy ne legyen hatalma sok”)*

kísértésével a teremtő tudást, azaz a skorpió szexuális öntudatát ébresztette fel (amit csak a buddhai bölcsesség fügefafa {bódhi-fa} levelével lehet úgy-ahogy elleplezni]. –
Ez az ellenerő tudása, egyszersmind a (tiltott, illegitim) szabadsághoz vezető út is.

Mindez rejtett módon összefügg a genetikával (mint a fejlődőképes lélek számára kitenyészendő test titkos ,technológiai’ kódjainak ismeretével) is. A ,bűnbeesés’ ennek a tervnek a kisiklása lehet. Az általunk ismert élet egy elcsúszott, többször – és többek által – modifikált {és ezért is kaotizálódott} változata az ,eredeti terv’-nek, olyan változat, amely az ,eredeti helyszín’ helyett a ,paradicsomon kívül’ zajlik – elég zajosan, sajnos.

A kígyó-tudás az ember felemelkedéséhez felajánlott titkos kódok és technikák gyűjteménye, a szellem mágikus hatalmának illegitim átadása az ember számára a felgyorsított ,fejlődés’, a ,megvilágosodás’, a ,megistenülés’ mielőbbi elérése érdekében.

Ennek a tudásnak egyik nagyon lényegi eleme

A KUNDALINI

Ez az ENERGIA bizonyos értelemben maga az életerő, a CHI **kígyója** – a szexuális (szakrális!) csakrában összetekeredve – s ugyanakkor az ember belső felemelkedésének létrája.

Amikor az indiai kígyóbüvölő muzsikájával előcsalogatja a kosárban összetekeredett kobrát és az függőlegesen egyre magasabbra emeli a fejét – tulajdonképpen az életerő felemelésének képét helyezi elénk. És itt a lényeg, hogy

életerőnk a szexuális csakrában fekszik összetekeredve, azaz a szexuális energiától, a Skorpiótól indulunk el, hogy meghódítsuk magasabb képességeinket.

Ez az erő, ha felébresztjük és felemeljük, sorra megnyitja magasabb csakráinkat (szexuális, hatalmi, érzelmi, kommunikációs, mágikus és spirituális képességeink energiaközpontjait), míg végül a koronacsakrán keresztül kijut az univerzumba és **felrepül** a magasságokba mint **SASmadár**.

A Kundalini-kígyó, a szexuális életenergia tehát – végigjárva a fő meridián ,létráját’ – végül a **szabadság és a megszerzett hatalom madarává válik.**

Az összetekeredett életerő-kígyó a szakrális (\approx szent \approx érinthetetlen \approx tiltott (TABU) csakrában alszik és onnan megy fölfelé, a Kundalini tehát egyfajta ellenpólusa a gyökér-csakrának, azaz a Földnek. Mintha ez a legalsó energiaközpont nem is az emberhez tartozna, hanem anyaföldünkhöz, amelynek az ember a gyermeke, magához a bolygóhoz, amely a másik pólussal, a Bikával van összefüggésben.

Ez azt jelenti, hogy **a két alsó csakra** bizonyos értelemben **a Bika** (a földhöz kapcsolódás) **és a Skorpió** (a nemi működés) energiaközpontja. A szexuális energiaközpont ‚szakrális csakra’ elnevezése a teremtés titkainak a szexussal való összefüggésére utalhat (azaz hogy a nemi úton való szaporodás az egyedi lélekteremtést képezi le az anyagi síkra, amennyiben az isteni szikra által megtermékenyített Életóceánban kifejlődő egyéni lelkek kerülnek bele a fizikai anyagban hasonló módon létrejött egyedi testekbe).

Mivel a kígyó a koronacsakrát elérve sassá válik, a Kundalini nem a Skorpióban megjelenő halál-aspektust, hanem a felemelkedést és (spirituális lényként való) újjászületést írja le mint a jegy legfőbb tartalmát.

Ez azonban merőben másfajta újjászületés, mint a **Halak** esetleges **individuációs beteljesülése**. A Halak-ember, ha teljesíti a (csöppet sem könnyű) programját (miután végigjárta az inkarnációs köröket és egyre tudatosodva önismeretre, tiszta, mélyen morális gondolkodásra és megbízható bölcsességre tett szert), egy magasabb szintre jutva, fejlett spirituális lényként más frekvenciákon folytatja létköreit. Ő talán – egyfelől bizonyos értelemben megdicsőülve, másfelől végérvényesen feláldozva minden egyéni vágyat és célt – tényleg az emberiség, vagy az univerzum más lakóinak szolgálatába áll, esetleg a kozmosz ‚közigazgatásának’ egyik hasznos fogaskereke lesz. Ezzel szemben

a kundalini felemelésének útján járó ember nem az önfeláldozó szolgálat érdemeire pályázik. Legnagyobb valószínűséggel olyasmi a **célja** és szintén nem egyszerű belső munkájának lehetséges eredménye, amit **C. Castañeda** írt le a ‚Don Juan tanításai’-ban vagy a ‚Belülről izzó tűz’-ben arról, amit a ‚Sas és emanációi’ témakörében megtudott.

Itt egy leginkább mágikus embernek nevezhető lény jöhet létre, **olyan valaki, aki megtanulta a saját erőit maximálisan kihasználva működtetni a testét és elméjét**. Ez az ember is gyűjt tapasztalatokat, de ezek kevésbé a normális emberi lét különböző módozatainak, körülményeinek és az ezekben való helytállásnak a tapasztalatai. Nem a karmikus sorsról van szó, annak nevelő hatásáról vagy kínzó átéléséről. Itt kizárólag egy – a normalitást messze meghaladó – sámánisztikus mentális praxis élményei képezik azt az adatbázist, melynek a szándékosan létrehozott és átélt – néha testi, de főleg lelki-szellemi – próbatételek, bukások és sikerek adják az alapját, ezek létráján mászik felfelé a jelölt, míg megtanul kapcsolatba lépni a saját erőivel, vezetőivel és segítőivel (a ‚szövetségesekkel’, ahogy a sámán Don Juan nevezi őket.)

Olyan ez, mintha egy eredetileg talán nem földi, de már régóta itt ‚praktizáló’ mentális kultúra maradványaiból állna össze a rendszer (többen írnak ilyesmiről, Szepes Mária, Szongott Rudolf stb.). Korábban a sámánizmust a legősibb (‚archaikus’) törzsi kultúrák egyfajta természetes vallásaként értelmezték és a sámánt (a ‚kettős királyság’ előképeként) mint tudás-hordozót helyezték a törzsfőnök harcos archetípusa mellé. Bár ez az elgondolás ma is helytálló, sok jel mutat arra, hogy az ősiség animisztikus világképéből, a ‚füben-fában istenség’ (és ‚orvosság’)-érület mindent a világegység mellérendelő megnyilvánulásaként, lelkileg átélt panteizmusából inkább következik a homéroszi tündér-bukolika, mint a sámán-világ *kiemelt, rejtett tudása*, a mögötte álló titkos hierarchia (ősök, tanítók és szellemi lények viselkedési normákat és tabukat parancsoló) jelenléte.

Több (köztük a szöveggyűjteményünkben is szereplő) forrás utal arra, hogy a sokszor leírt sámán-beavatások (legalább egy része) mögött konkrét emberiség-vezetők (pl. a Nagy Fehér Testvériség) csoportjai állhatnak, akik egy magasabb (≈ **kozmikus**) tudás birtokosaiként irányítják az egyes emberi csoportok fejlődését, és ezek vezetőit (a feladat-típusoknak megfelelően) ők avatják be a számukra megfelelő és szükséges tudás-szintekbe.

A Castañeda által leírt (sámánisztikus/mágikus) úton az anyagi testben rejlő erőket igába hajtják egy könnyörtelen önismereti út során (egy tanítómester keze alatt), míg – több fokozaton keresztül – végül sikerül **sassá válni.**

(Ha a tibeti praxissal vetjük egybe, úgy tűnhet, ez utóbbi szelídebb és lassúbb, de valószínűleg nem igazán nagy a különbség: az ember nehezen változik, és itt komoly változásokról van szó).

A mexikói-tolték sámánisztikus rendszer középpontja a **SAS**, egy olyan – a Nappal lényegében beazonosítható – entitás, amely ún. „emanációkat”: ember-méretű **fénytojásokat bocsát ki magából; ezek vagyunk mi, emberek**, akik számunkra láthatatlan, de a látóknak érzékelhető fényszövedékből állunk.

(Már vannak tudományosan igazolt adatok arról, hogy az ember a legnagyobb százalékban fényből áll: tele van a testünk fotonokkal).

Ezek a fényszövedékek (amelyek talán a majdan kialakuló fényttest csírái, tojásai) **a SAS emanációi** és ők lesznek a **táplálékai** is, amelyeket magához vesz majd, ha életünk során kellőképpen feltuningoltuk az energiaszintünket.

Castañeda szerint **nekünk, a sas emanációinak két lehetőségünk van:**

ha nem ébredünk önmagunkra, azaz nem ismerjük fel a saját magasabb lehetőségeinket, akkor megnövekedve bár, de még mindig magzatként: fénytojásként **a SAS táplálékai leszünk**, tehát **a sas bekebelez** bennünket (ld. „Ábrahám *kebele*”?!).

Ha felébredünk és kifejlesztjük saját erőinket

(az ősök szellemét vezetőként, a föld elementáljait, állatszellemeket és még nagyobb erőket is segítőként „használva” és „uralva”, ahogy lényegében az egész **Föld sámánjai** teszik, akik saját **félelmeik uralása révén maguk alá rendelik** ezeket a **mások számára kezelhetetlen erőket**),

akkor a folyamat végén – sas-eledel helyett – **mi magunk is sassá válhatunk.**

Ennek az átváltozásnak a végső próbája, a szakadékba ugrás azt írja le, hogy ebben a tanulási folyamatban olyan belső erőkre lehet – és kell – szert tenni, amelyek lehetővé teszik egy ember számára, hogy *ne zuhanjon le*, hanem ténylegesen – önmagába vetett hitével és erejével – le tudja győzni a félelmeit és a gravitációt és valóban repüljön, mint egy sas. Lehet, hogy eközben maga mögött hagyja a fizikai testét, de a teljes tudatát és az Énjét is magával kell tudnia vinni. (Így tudják egyes tibeti lámák teljes tudatossággal átmeditálni magukat a „túlso partra”. A hanti sámánok kutatója, a buddhista Schmidt Éva is hasonló úton járt.)

Ez A KÍGYÓ-ÉLETERŐ MEGSZABADÍTÁSA a fizikai test és anyagi sors fogságából – lényegében A KÍGYÓ-TUDÁS ALKALMAZÁSÁVAL:
a régi (táplálék-státuszú) ember halála és újjászületése
egy új, isteni lény, egy Napisten, egy kozmikus Ember alakjában.
Ebben a kontextusban a **sassá válás** egyfajta megistenülést, **ember-istenné, isteni emberré válást jelenthet.**

**MIND A TOLTÉK SÁMÁN-PRAXIS,
MIND A KELETI KUNDALINI-ELMÉLET
A SKORPIÓ AZON LEHETŐSÉGÉRŐL SZÓL,
HOGY A FIZIKAI TEST HATÁRAIN TÚLLÉPVE
egyéni SPIRITUÁLIS ÖRÖKLÉTET REALIZÁLJON.**

Ezzel párhuzamosan **a sas az uralkodók és a szabadság emblematikus madara** is. MIT JELENT AZ URALKODÓI CÍMEREKBE A SAS ÉS MIT AZ OROSZLÁN?

A címersas gyakran **kétféjű**, azaz **kettős** szellemi-tudati természetet jelöl, és többnyire **fekete** színnel ábrázolják, míg **az oroszlán** többnyire **egyfejű**, bár **sokszor** látható **párosával** és leginkább **aranyszínű**. *Mindkettő a Naphoz köthető*, de amíg a sas *madár*, így a levegő-éghez, a hármás (alsó-középső-felső) világban a felső világhoz, eleme szerint a lélek magasabb, tudatos régióhoz tartozik, addig az oroszlán mint *emlős állat* a középső (földi) világhoz, amellet a tűzhez – azaz magához a szellemhez – köthető inkább.

Ez a különbség fontos lehet a legitimitás szempontjából, és ez a kérdéskör összefügghet az **„arany” Nap** (az általunk ismert fényes, melengető égitest) és az ún. **„fekete” Nap** problémájával. Ez utóbbi hosszú ideig ezoterikus téma volt, ám miután a kozmológusok egyre több kettős csillagot fedeztek fel, és mára már úgy látják, hogy inkább ez a szabály (hogy két csillag egymás körül keringve alkot rendszert), és az egyedül állók a kivételek, tudományos körökben is felmerült annak a lehetősége, hogy **Napunknak** is **van** egy (ezideig „láthatatlan”, **„fekete”**) **ikerpárja**, ami talán beazonosítható az ezoteriában **„Nemezis”**-nek, **„halálcillagnak”** emlegetett égitesttel. A csillagászok most keresik a Naprendszernek ezt a sötét, második középpontját (ami valami módon ellentéte az általunk ismert Napnak).

Ezt figyelembe véve **az Oroszlán az uralkodás pozitív, Nap-szerű, fénytermészetű oldalát** jelképezi

(az Egyiptomból ismert Orion{*Ozirisz*}-beavatás tkp. az ilyen típusú, kvázi „törvényes” fény- hatalomba való beiktatással járt; megint más kérdés, hogy *magá az „uralkodás” ténye, a hatalom és a társadalom hierarchikus felépítése is vsz. idegen és ezért illegitim a Föld eredeti programja, a lelkek egyenlőségén alapuló közösségi létforma szempontjából*).

Nem zárható ki, hogy **a Sas** viszont **a lázadó** (az egyéni megistenülésre pályázó?) **erők által kiépített** (így a teremtőerők szempontjából „illegitim”) **hatalom** emblémája.

Az is valószínű, hogy a kundalini erő *akaratlagos, céltudatos felemelésének (indiai-tibeti) tudása* is egy olyan (esetleg idegen eredetű) mágikus kultúra hagyatéka, amely illegitim „megistenülésre” törekedett éppúgy (csak más szellemi háttérrel és finomabb módszerekkel), mint a sassá válás *tolték (atlantiszi) hagyománya*. Mindkettő érinti a Skorpió-tematika központi elemét, az egyéni lét tudatos áttemelését a fizikai testen túlra, meghaladva a személyiség halálát.

A SKORPIÓ ÉLET-TEMATIKÁJA TEHÁT A SZEXUS, AZ ÉLET-TEREMTÉS IVAROS MEGTERMÉKENYÍTÉS (és a vele járó agresszív aktus) ÚTJÁN,

HALÁL-TEMATIKÁJA A NEMZÉSBE KÓDOLT PUSZTULÁS (AZ EGYÉN HALÁLA) ÉS/VAGY

A HALANDÓ SZEMÉLYISÉG SPIRITUÁLIS ÚJJÁSZÜLETÉSE (SAS) a kígyó-tudás birtoklása és uralása révén (KÍGYÓTARTÓ).

Ez az újjászületés az akarat cselekvő működtetésével (Mars), másfelől robbanásszerű változások bekövetkezésével (Plútó) mehet végbe, miközben maga a jegy az átrendeződések krízis-állapotait, sötét mélységeit, kaotizáló hatásait is jelöli.

Mindez egybevág azzal a képpel, miszerint a Skorprió (a Yang/Yin ábra Yin feléhez hasonlóan) mintegy a „sötétség tengere”, amelynek közepén egy tündöklő fénymag, az Antares ragyog.

Ez egy olyan csillagzat, amelyet az ezoterikus tapasztalat egyszerre „a Tejút és az Univerzum oszlopá”-nak nevez (miközben mindkettőnek van még 3 másik, nem közös „oszlopa”), ami azt jelenti, hogy ő e két hatalmas rendszer közös tengelye és mint ilyen, egyetlen a maga nemében: az abszolút centrum, a fény középpontja.

Lehet a Yang/Yin ábrát olyan dinamikus egységnek látni, amelyben **a fénymag** (témánkban **a Skorprió szívének is nevezett Antares**) **a sötétségbe** (a körülötte lévő Skorprióba) **nő bele és azt alakítja át fényvé, a Yang-ban növekvő sötét mag pedig ugyanígy kiszorítja azt a fénytengert, melyben úszik.**

Mintha ez lenne az egész teremtés egyik lényege: hogy a fény és a sötétség, a jó és a rossz folyton változó, dinamikus egyensúlyában fejlődjön az univerzum és benne az ember tudata.

(A köznyelv erről beszél, amikor azt mondja, hogy minden rosszban van valami jó – csak azt nem vesszük egykönnyen tudomásul, hogy fordítva is igaz: a látszólagos „jó” akár gonosz dolgok forrása is lehet.)

A Skorprió jegy a jelenlegi „Kali Yuga”-t, a Sötét Korszakot is leképezi azt a reményt villantva fel az előbbieik szerint, hogy ennek a káosznak a közepén is ott él és növekszik a fény (még ha időnként szem elől tévesztjük is).

Nem lehetetlen, ezért reménykedjünk benne, hogy az a megváltó tündérvilág-Teremtés, amely az Antares, **a Skorprió szíve** páratlan fényében és altruista szeretet-manifesztációjaként jött létre,

minden megpróbáltatás, kínzatás, démoni kísértés, üldöztetés és majdnem-pusztulás ellenére a mi bolygónkon is újra erőre kap és megmenti azt, ami rábízott,

az emberi lélek és a csodálatos anyatermészet kis híján halálra gyötört világát.

SKORPIÓ: A KÍGYÓ ÉS A SAS KÖNYVE

1) A kígyó

1. A ~ (Hans Biedermann: Szimbólum-lexikon)
2. **Az Uroborosz** (Szimbólumlexikon, Hans Biedermann, ~ címszó)
3. **A kundaliní** (Haris Dzsohari: Csakrák)
4. **A teremtés kígyói** (Ékes Ákos: Kulcsolt kígyók)
5. **A kígyó mint a túlélés szimbóluma** (Elias Canetti: A túlélő)
6. **A kígyókirály gyűrűje** (Pap Gábor: NEFELEJTS)
7. **„A nagy sárkány, ama régi kígyó”**
 - a) **Sárkánygyíkok**
 - b) A mítikus **sárkányok** (Csorba Éva: Fehér hajó – doktori értekezés)
 - c) **Az ős-sárkány** (Ékes Ákos: Kulcsolt **kígyók**)
 - d) **A Sárkányölők**: Szent György és Mihály arkangyal legendáriuma
 - e) **A Kígyó és a Kígyóölő** (avagy a **Sárkány és a Sárkányölő**)
(A.K. Coomaraswami: Hinduizmus és buddhizmus)
8. **A bűnbeesés kígyója** (Mózes 3. 1-15.)
9. **A kígyó és a fal** (Wass Albert: Rézkígyó)
10. **A kígyó, a mélységek szimbóluma**
 - a) Az ember és szimbólumai (Carl Gustav Jung)
 - b) Laokoón (Kerényi Károly: Görög mitológia)
11. **A szerelem és varázslat kígyója**
 - a) Menyecske, menyecske (Székely népdal)
 - b) A szerelem (Anna Ahmatova)
 - c) A varázslatos **kígyó** (Mircea Eliade: Különös kalandok. **A kígyó**)
12. **A sors kígyója: végzet, romlás, szabadulás és átváltozás**
 - a) **Kígyósorsom** (Csorba Éva)
 - b) Bambara mese: **A Kígyó-férj** (Mesék Maliból és Szenegálból)
 - c) A szabadító **kígyó** (Antoine de Saint-Exupéry: A kis herceg)
 - d) **Kígyó**: a belső változások jelzője (Carl Gustav Jung: Mandala)
13. **A kígyó és a sámánok**
 - a): A **samanizmus** (Mircea Eliade)
 - b) A **Napkígyó** (Jankovics Marcell: A Nap Könyve)
14. **A város mint sárkány és kígyó** (Valerij Brjusov: A városához)
15. **A bika és a kígyó**
16. **Philoktétés és a nem gyógyuló kígyómarás**
(Paneth Gábor: A labirintus járataiban)
 - a) Philoktétés sebe: Oidipus és Philoktétés, a kasztráció két típusa
 - a) Asklépios és a modern pszichoterápia
17. **Az éjszaka kígyói** (Ady Endre: Élet, élet, élet)

2) Ég és föld között

1. **Kígyó és kereszt** (Müller Péter: Kígyó és kereszt)
2. **A Tollaskígyó**
 - a) Várkonyi Nándor: Az ötödik ember I. (Fényistenek és aranykirályok)
 - b) Passuth László: Esőisten siratja Mexikót
 - c) **A Tollaskígyók** (Grace Cooke: A megvilágosodottak)
Fehér Sas tanításai
 - d) **Tollaskígyó, a teremtó** (Popol Vuh, a maja-kicse indiánok szent könyve)
3. **A főnix**
 - a) Szimbólumlexikon, „**főnix**” címszó
 - b) **A tűzkígyó és a főnix** (Ékes Ákos: Kulcsolt kígyók)
4. **Az égi madár és földi társai**
 - a) **A Sas és a Bika** (Váradi Tibor: Lukács evangéliuma)
 - b) **A Sas és a Kígyó** (Friedrich Nietzsche: Így szólott Zarathustra)
5. **Kígyó és sólyom** (Plutharkhosz: Iszisz és Oszirisz)
6. **Fény és sötétség szárnyai**
 - a) A Napba öltözött asszony (János Jelenésekről, 12.)
 - b) A Próféta (Kahlil Gibran)
 - c) **Kígyók és szárnyak; szárnyaskígyók** (Ékes Ákos: Kulcsolt kígyók)

3) A sas

1. **Sas** (Szimbólumlexikon, Hans Biedermann)
2. **Sas és sólyom**
 - a) N. J. Saunders: Állatszellemekek
 - b) **Solymocska és a szabadság** (Ilja Muromec harca a fiával)
3. **A Sas és a tenger nagy madarai**
 - a) Maxim Gorkij: A **vihardar** dala
 - b) Friedrich Nietzsche: **Albatrosz** madár
 - c) Oszip Mandelstam: A **halászsas**
4. **A sas a szabadság madara** (Petőfi Sándor: Az Alföld)
5. **A démon, akár a sas** (Alekszander Blok: A Démon)
6. **Ragadozó madár**
 - a) **Sas és tigris** (Friedrich Nietzsche: Csak bolond! Csak költő!)
 - b) **A sas és a kígyó** (Friedrich Nietzsche: Ragadozómadarak közt)
 - c) **A karvaly** (Hermann Hesse: Demián)

7. **A sas és a sámánok**
 - a) Mircea Eliade: A samanizmus
 - b) J. Fire/Lame Deer és Richard Erdoes: Sánta Őz, a sziú indián sámán
 - c) **Sas** címszó (Hoppál M., Jankovics M., Nagy A., Szemadám Gy.: Jelképtár)
 - d) **Ujon turuj mudorunkról** rögzölös (Sámán regölés)
8. **Micsoda óriási sas**
 - a) József Attila: **Sas**
 - b) Drahos Sándor : Mozaikok
9. **Napmadár**
 - a) Jankovics Marcell: A Nap könyve
 - b) Ady Endre: A néma madarak
10. **A fehér sas** (Grace Cooke: A megvilágosodottak)
11. **A sas mint titáni büntetés:** Prométheusz (Kerényi Károly: Görög mitológia)
12. **A Sas és emanációi** (Carlos Castañeda: Belülről izzó tűz
Részletek a tolték naguál tanításból)
13. **Világszülő fény-sasok** (Ékes Ákos: Kulcsolt kígyók)

1) A kígyó

A **kígyó** mint állat alakformái a lét alapstruktúráit írják le:

- kör: ciklikusság, ismétlődés, örök visszatérés, megújulás
- spirál: „emelkedő” ciklus, magasabb szinten történő visszatérés
- hullámvonal („sinus-görbe”): az élet le-föl ciklusai, „bioritmus”
- egyenes: evolúció, kauzalitás, analitikus gondolkodás, logika; lineáris idő, száme egyenes

*Vagyok, aki vagy, a **KÍGYÓ** vagyok!
Vagyok, aki voltál, *Hold a Napod!*
Vagyok, aki leszel, a **SZEM** vagyok!*

(Ékes Ákos: VAGYOK)

1. A kígyó (H. Biedermann: Szimbólum-lexikon)

(A **kígyó**) nagyon ellentétes jelentéstartalmakkal felruházott állat. Számos ősi kultúrában az alvilág és a halottak birodalmának szimbóluma..., mert ... elrejtőzve, föld alatti lyukakban él, de talán azért is, mert vedlése által látszólag megfiatalodik. (...) Tojásból születik, mint a *madár*, marása pedig gyakran *halálos*. (...) Élet és halál ... szimbóluma. (...) A Paradicsomban a *gonosz megtestesítője*, a Mózes által a pusztaságban felállított **érckígyó** pedig a *keresztrefeszített Megváltó előképe*. Az egyiptomi mágusok ellenében Áron botja is ~ vá változott. (...) A Physiologus ... először a (vedlés általi) megfiatalodásra utal (az embernek is le kell ráznia „evilági bőrét”, és megifjodva kell az örök életre törekednie), majd elmondja, ...hogy a ~ *csak felöltözött embert mar meg*, a mezítelentől visszahőköl, ezért az embernek le kell vetnie a kék fügefalevelét. (...) Különösen fontos a saját farkába harapó **uroborosz**, a ciklikus visszatérés vagy az örökkévalóság jelképe. (...) (Ha) a ~ negatív szerepe kerül előtérbe, a ~ölő állatok (**sas**, sólyom) pozitív jelképek. Régebbi mitológiák azonban megőrizték a ~ titokzatos-pozitív szerepének emlékét is: ... házi ~-ként közvetítheti az ősök áldását. (...) Emellett gyógyítási és újjászületési hiedelmekben is felbukkan (pl. a gyógyítás istenének, Aszklépiosznak szentelt ~).

Az **ureusz**~, a harcos kobra az ókori Egyiptomban a fáraó koronáját személyesítette meg, mérget lövellt az uralkodó ellenségeire, és ő vette körül a bolygóistenek napkorongját.

Közép-Amerika ősi kultúráiban a ~ a naptár *ötödik* napjának jele volt. Az e jegyben születetteket általában negatív tulajdonságokkal ruházták fel, mert a ~ -ról azt tartották, hogy nincsen háza, szegény. A jegy szülőttei utazó kereskedők és harcosok, akik ... bolyonganak a világban. **Quetzalcoatl** isten viszont nagyon fontos vallási szerepet játszik, amennyiben a **madár és a kígyó** szimbolikus feladatkörét egyesíti egy duális rendszerben, s *így összekapcsolja az eget és a földet*.

A madár-~ kettősség többek között Mexikóváros címerében is megjelenik, amely egy kaktuszon ülő **sast** ábrázol, karmaiban **kígyóval**. (...)

Az emberek hagyományosan félnek a ~-tól, amit a pszichoanalízis a „fallosz-szimbólum”-tól való rettegésként értelmez.

(...) Az ázsiai ezoterikus eszmevilág szerint a gerincoszlop alsó részén húzódik meg összegömbölyödve a „**kundalini-kígyó**”, az *életerő* szimbóluma, amelyet meditációval lehet felébreszteni és felszínre hozni.

Fontos szerepet játszanak a ~k, a félisten **nágák** mint „*a föld kincseinek őrzői*” az óind szimbolikában. (...) Az indiai mitológia szerint a **mérgekígyókat** a **griff**-re emlékeztető aranytollú Garuda **madár** ragadja meg és semmisíti meg a csőrével. (...) Visnu isten a **világkígyón** trónol. (...) Míg Visnu aludt, Manasza, a **kobraistennő** uralkodott.

(...) Kínában a ~ az állatöv *ötödik* tagja; nagyon ravasznak s egyszersmind *veszélyesnek* tartják. (...)

Kínában is főként szexuális értelmet kap, ha valaki ~-ről álmodik; a ~ testét főként a pénisszel, háromszögletű fejét a vaginával azonosítják.

(...) A Paradicsom ~-jét, amely kísértésbe vitte Évát, a középkori zsidó legenda Szamaélnak hívja (**Lucifer**, a pokol fejedelmének mintájára). (...) A mélylélektan szerint ... „a természet megfoghatatlan területén lakik”... sajátos, *ősi erők* jelképe. Pszichológiai tapasztalatok szerint a *pszichikai energia* szimbóluma.

Aki álmában ~ -val találkozik, az olyan énidegen ... rétegekre bukkan, amilyen ősi maga ez az állat. A nyelv általában negatív összefüggésben említi („ravasz, mint a ~”; „~-t melenget a keblén” stb.).

2. **Az Uroborosz** (Szimbólumlexikon, H. Biedermann, ~ címszó)

(Az ~) saját farkába harapó kígyó. Ez a nagyon elterjedt szimbólum ... a körnek mint az *örök visszatérésnek* a megtestesítője ... s arra utal, hogy minden végnél ott áll egy új kezdet, hogy egy útnak vagy folyamatnak a lezárása egyszersmind *ismétlődést, újrakezdést* jelent. A **kígyó** amúgyis az állandó megújulás jelképe, kör formában történő ábrázolása a ciklikus ismétlődés – pl. az idők körforgásának, a világok pusztulásának és újrateremtésének, a születésnek és a halálnak, tágabb értelemben az *örökkévalóságnak* ... – erőteljes metaforája.

3. **A kundalini** (H. Dzsohari: Csakrák)

(...) A csakrák nem konkrét jelenségek, és nem határozhatók meg pusztán materiális vagy pszichológiai szempontból. Ezért ezeknek az idegekkel, sejtettel és szövetekkel együttműködő, transzcendens központoknak az érzékfeletti aspektusairól kell beszélnünk. (...A kundalini) minden működés szilárd támasza a testben ... (ő) tartja életben a világ összes lényét a belégzés és a kilégzés eszközével. **A kundalini az életerő.**

A kundalini szó a szanszkrit *kundala* szóból ered, amely „összetekeredést” jelent. Egy *összetekeredett helyzetben szunnyadó kígyóhoz* hasonlítják. **A kígyó és a kundalini** közötti hasonlóság ez utóbbi természetéből adódik, mivel *spirál alakú és kígyószerű. A kundalini az örökké létező, felsőbbrendű tudat aspektusa.* (...) Mihelyt valaki öntudatosává válik és felismeri, hogy van az életnek magasabb célja is, hogy van egy másik tudatállapot is a megszokott ébrenlét-, alvás- vagy álom-állapoton túl, amikor az ember érzéki jellegű vágyai kielégültek, amikor nem vonzódik többé a jelenségek világához, akkor tapasztalja meg a nem-kötődés állapotát, a befelé tekintést. A visszahúzódás a földi élvezetektől kaput nyit a belső világ felé, és az ember megtapasztalja a fényt, amely az eggyé váláshoz vezet, az anyag és az elme kettősségének eggyé válásához.

Ez a teljes változás akkor történik, amikor *a szunnyadó statikus energia mozgásba jön és fittyet hányva a gravitáció törvényének, felfelé tör a gerincoszlopban,* a transzcendens központokon (*csakrákon*) keresztül. (...)

Az érzékszerveken keresztül érzékelő elme csak résztapasztalatokat képes magához venni. Képtelen felfogni a természetet egészként, csak a polarításokat érzékeli és kettősséget teremt. A tudat végtelen; az elme korlátolt érzékelése okozza, hogy végesnek tetszik. Az elmén keresztül a tudat az „én” és az „enyém” fogságába kerül. (...)

A kundalini a múládhára (gyökér-) csakrában **szunnyad**.

Amikor az útkeresőben felébred az önmegvalósítás vágya és elindul a nyolclépcsős úton felfelé, ... a **kundalini felébred**, és felszáll a második, a harmadik, a negyedik, az ötödik és a hatodik csakrán keresztül, elérve a szahasrára csakrát, hogy egyesüljön urával, ... a „szeretet istenével”. Ez az eggyé válás ... boldogságot hoz ... és kinyitja ... a kapukat az isteni tudás felé.

4. **A teremtés kígyói** (Ékes Ákos: Kulcsolt kígyók)

*„Feltámad a sötétségben világosságod, és homályosságod olyan lesz,
mint a dél.” (Ézsaiás könyve)*

A FÉNY KÍGYÓJA

Földhöz tapadva, gyűrűkbe tekerten,
a test nehéz páráiba keverten
belső sötétjében alszik a **Kígyó**.
Fejét emeli, *fény* érte, vakító,
ébred, tágul, duzzad, emelkedik,
megnőtt, felmered már a *Köldökig*,
a jelig, hogy már a *fény*hez kötődve,
mintha az a *fénygubó* benne nőne!
Már ketten vannak, *testiben a fény*,
felismeri, kívül is az a fény
járja át testét, kívül és belül
átlüktet rajta és belemerül;
s már a *Szívig* ér lebegő feje.
E szívre ver erei üteme,
a *fényére*, s már képben a jelet
látja, csak azt, nem mást, amivel egy!
s nem ami látszik! Töltődik vele,
csordultig *fénnyel* telt meg a szeme,
mely a *Szemig* ér már. Abból övébe
lövell, gyűl, mintha Egynek két szemében
áramolna a *fény*. Bottá meredt,
átütötte a Kígyó az eget,
s már egy az a szem: **Ő!** s a sugarak
belőle küllőznek! **Már ő a nap!**

„Minden létező egyazon dologból keletkezett
változás által és ugyanaz.”

(Diogenész)

MINDEN FÉNY

A **kettős kígyó**, a sötét s fehér,
a **Fénykígyóban** lebegve a Vér,
őmaga: a *Fény*, amely emeli,
ahogy Lélegzete lebegteti ...
fényben ... fény fényét sokszorozva,
szállva, ütközve, szikrázva, forogva, –
e fényszálháló: az Idő a Térben,
tartalma is a sugártükör-térben
csak fény és semmi más! *Tér és Idő*
és *Anyag*, mit a fény sugara sző.

„A testet pedig minden léleknek meg kell
ismernie.”

(Ahura Mazda)

HULLÁMKÍGYÓ

A **Kígyó**, testét hullámokba lökve,
kinyúl, s gyűrűin mind előbbre szökve
hulláma másik hullámra tolul,
egyszerre hosszabbodik s vastagul.
A Semmiből a fejét emeli,
csak a szeme látszik, *fénnyel* teli. (...)
Hol hegyből völgybe fordul a Közép,
új hullámot lök ki: a *Lélekét*,
melynek két szárnya a *fénylő sötétség*
s a *káprázó világosság*, a *kékség*. (...)

Így lesz a holt *por* eszmélő és élő
hullámkígyó, lélegzetet cserélő.
S így *kúszik* a lét tovább-**tekeregve**
új s új hullámok szántotta vizekbe.
S az Egynek a tarka alakzatok
nyüzsgésében így tart tükröt a Sok.

KÍGYÓK A KÍGYÓBAN

Kulcsolt Kígyók az Egyben felmeredve, ...
a bot tövében összetekeredve,
mintha tölcsérgyűrű nyílna a testbe ...
s belezúduló lágóját foganja,
hogy ne lövelhessen az föl a Napba.
Így zárja magát körforgás-pokolba,
ölbe fojtva, véget nem érő sorba
szülve testi másait vak halálra,
ítélve magát s nemét pusztulásra.
A teremtő erő fénnel tele
nem földi ölbe tör, húz felfele,
hogy az *öl kígyója* is felmeredjen
s két tűzkígyó kulcsolódva az Egyben
az égbe lökje lángját kiürülve,
mint szárnyas fönix, magát újra szülve.

„És veté őt a mélységbe, és bezára azt és
bepecsételé ő felette.”
(Jelenések Könyve)

SÁTÁN

Az éjszaka egén csillag szalad le,
éles fényt fúrva vak földi szemekbe.
Az a fejjel lefele zuhanó
bukott angyal az éggel dacoló
Sátán, amely köreiből kitörve
nem tudva áthágni, maradt a körbe
záródva, mely bilincsként rászorult
s most megalázva föld mélyére hullt. (...)
Csúszó-mászó kígyóvá lett a porban,
ott turkál minden emberi mocsokban. (...)

Angyal volt, lázadó, ez lett a sorsa,
könyörül rajta ha ki eltiporja.

TORONY ÉS KÍGYÓK

Elyelt a Tölcsér odvasnyirkú szája,
sudár erőd belezúdult a zsákba,
mely úgy kúszott köréje tekeredve,
mint a **sötétség kígyója**. Meredve
a te kígyód. Csúrte, csavarta, nyúzta,
vak éjszakája mélyébe lehúzta,
nem vette észre, hogy rajta a Bélyeg, (...)
a jel, hogy *Te vagy a Torony s a Gyűrű:*
Hogy két kígyót kell ébressz a Toronyban,
mely kulcsolódva benned égre lobban!

5. A kígyó mint a túlélés szimbóluma (E. Canetti: A túlélő)

Vannak ... mítoszok, amelyekben tisztán fölismerszik a ... *tündöklők és a hullahegyek ... kapcsolata*. A legtöményebb ilyen mítosz a dél-amerikai uitoto néptől ered. (...) Tárgyunkat érintő része, rövidítve, a következő:

„Két lány, aki apjával egy folyó partján lakott, egy nap megpillantott a vízben egy nagyon kecses, parányi **kígyót**, s meg is fogta volna. Hanem a **kígyó** minduntalan csak kicsúszott a lányok kezéből, mígnem az apjuk egy igen sűrű szitát nem kötött kérésükre: evvel kifogták az állatkát, s hazavitték. Beletették egy lábas vízbe, körülrakták mindenféle eleséggel is, de a **kígyócskának** semmi sem ízlett. Csak akkor kapott rá az evésre, amikor a lányok apjának álmában az a gondolata támadt, hogy egy különleges keményítőfélével kellene táplálni. Meg is hízott a **kígyó** akkorára, mint egy fonál, aztán mint egy kisujj, s ekkor nagyobb lábasba rakták a lányok. Az állat csak ette, ette a keményítőt, és akkorára nőtt, mint egy emberi kar. Most egy tavadskába tették át, a **kígyó** egyre mohóbban falta a keményítőt. (...) Hamarosan akkorának látszott, mint egy vízbe dőlt fa. S elkezdett a partra kijárni, szarvast meg más állatot bekapdosni. (...) Majd barlangot vájt magának ... és nyeldesni kezdte az emberek ükeit, az első embereket ezen a világon.

– Gyere enni, kedveském – kiáltozták a lányok, mire a **kígyó** előbújt, edényestül bekapta a keményítőt, fejestül a lányt is ... elnyelte.

*A másik lány sírva ment az apjához, ... (aki) bosszút esküdött. Dohányt szopogatott, mint arrafelé mindig szokás, ha valaki ölni készül. (...) Keményítőt főzött, hogy élelemmel kínálhassa meg a **kígyót** ... oda is hívta, s azt mondta neki: – Nyelj el engem! (...) Beleugrott a torkába, és leült. – Ezt megöltem, gondolta a **kígyó**, és ... eltekerdőzött apástul. Aztán fölfalt egy egész törzset. Az emberek az apa testén rohadoztak. (...) Ő csak ült, az emberek ott rohadoztak rajta, és neki állnia kellett a bűdösséget. (...) Az apa még hazulról magával hozott volt egy kagylót, fölhasítani vele a **kígyó** hasát, de csak egy kis vágást ejtett rajta, amitől sajogni kezdett a **kígyó** hasa. Erre más törzseket falt föl. (...) Az apa testén bűzlöttek és rohadoztak az emberek. Az apa dohánylevet kortyolgatott a kobakból, és meg-megvagdosta a **kígyó** hasát. (...) El se gondolható, mióta nem evett a szerencsétlen és mióta ivott csakis dohánylevet ..., de bármekkora volt a rohadozás bűze, ő nyugton maradt.*

*Nép már nem létezett, a **kígyó** mindenki testét megzabálta már. Ekkor a segítő szellemek így szóltak az apához: – Dajhoma, ez a te kikötőd, ... most vagdoss erősen: kettőt kanyarodik a folyó, és hazaérsz. (...) Mire Dajhoma nekiesett a **kígyónak**, fölhasította, a kikötőben föltépte a bendőjét, és kiugrott a nyíláson. (...) Jól megmosdott a kikötőjében, hazaért a kunyhójába, és viszontlátta a lányait, akik örvendeztek az apjuk láttán.”*

Ennek a ... mítosznak a teljes szövegében nem kevesebb mint tizenöt helyen ismétlődik meg annak a leírása, hogy az emberek a **kígyó** gyomrában a hősön rothadoznak. (...) Dajhoma dohánylevet kortyolgatva tartja magát életben. A rothadás mélyén nyugodt és rendíthetetlen: ettől hős. (...) A pusztulás nem sújtja le, hanem, mondhatni, éppen az tartja meg. Ennek a mítosznak, amelyben mindaz, ami fontos, a **kígyó** gyomrában játszódik le, tömörsége ellenállhatatlan: ez a mítosz maga a valóság.

(Szerk. megj.: a **kígyó belülről való elpusztításának témája** sok mesében, így nálunk pl. Petőfi Sándor népmesei ihletésű János vitézében is előfordul:

A sárkány**kígyó** nagy száját feltátotta,
Hogy Jánost egyszerre szerteszt harapja;
S mit tesz ez, a dolog ilyen állásába?
Hirtelen beugrik a sárkány torkába.

Sárkány derekában kereste a szívet,
Ráakadt és bele kardvasat merített.
A sárkány azonnal széjjelterpeszkedett,
S kinyögte magából a megtört életet.

Hej, János vitéznek került sok bajába,
Míg lyukat fúrhatott sárkány oldalába.
Végtére kifúrta, belőle kimászott,
Kaput nyit, és látja szép Tündérországot.”)

6. A kígyókirály gyűrűje (Pap Gábor: NEFELEJTS)

Volt egyszer egy szegény asszony meg egy szegény ember. Éltek a maguk szegény módján egy füstös kis házban ..., amíg egyszer csak a szegény ember meg nem halt. Ettől fogva a szegény asszony kettő helyett is dolgozott, hogy fölnevelje egyetlen kisfiát.

Egyszer megtakarított három forintot. Azt mondja a fiának: – Kedves kisfiam! Neked még semmi jóban nem volt részed: Nesze ez a három forint. (...) Végy magadnak, ami tetszik; csak hiábavalóságokra ne költsd.

Elment a fiú. Ahogy megy az úton..., azt látja, hogy ... a gyerekek agyon akarnak ütni (egy) kiskutyát. – Ne üssétek szegényt agyon ..., inkább megveszem. (...) A következő falu előtt ... egy kismacskát akartak agyonütni. (...) Nekik adta a (második) forintot. (...) Ahogy a harmadik faluhoz ér, ... ott is mit lát... egy **kígyót** akartak elemészteni. (...) Nekik adta utolsó forintját. (...)

Mikor hazaér, kérdezi az édesanyja: –No, mire költötted a pénzt? (...) – Először is egy kiskutyát meg egy kismacskát vettem. (...) A harmadik forintot meg valami nagyon szép kis állatért adtam! – Mutasd meg, fiam! (...) – Fölvette a fiú a földről a **kiskígyót**. – Ez az, édesanyám.

(...) Az anyja ... bosszankodott a **kiskígyó** miatt. A fiú fogta..., beletette egy jókora edénybe. (...) Mindennap adott a **kiskígyónak** egy kis tejet abból, amit a kecskéből fejt. Inkább ő nem evett, de a **kiskígyónak** mindennap adott. Így ... szépen mindig nagyobbra nőtt. (...) Mikor már egészen nagy volt a kiskígyó, egyszerre csak *korona* nőtt a fején. (...)

Egyszer csak megszólamlott: – Kedves kis gazdám! Most már aztán elég nagy vagyok, sokat tapasztaltam, hazamegyek segíteni apámnak az uralkodásban, mert én a **kígyókirály** fia vagyok! Te is el fogsz jönni velem, fölülsz a hátamra, úgy viszlek az én édesapámhoz.

De akkor a kígyónak már szárnya is volt, meg lába is. Föl is ült a legényke a hátára. Onnan búcsúzott el az édesanyjától.(...) Amikor már a király palotája felé jártak, azt mondja a gyerekeknek a **kígyó**: – Tudod, kis gazdám, az édesapám majd azt sem tudja örömeiben, hogy mit fizessen neked, amiért engem kimentettél a veszedelemből. Ne fogadjál el semmi fizetést az apámtól. Hanem a belső szobában *van egy rozsdás gyűrű*, csak azt kérjed tőle! (...)

Azzal oda is értek a kastélyhoz. (...) A **kígyókirályfi** édesapja nagyon megörült. (...) Azt mondja...: – Jaj, de örülök, édes fiam! Mivel fizessem ki ezt az embert? (...) Azt felelte erre a fiú: – Nem kell énnekem a kincs. Nekem csak a rozsdás gyűrű kell, ami a legbelső szobájában van!

Mit volt mit tennie a királynak, a fiú markába tette azt a rozsdás gyűrűt. Rozsdás, de szép, pirosszemű gyűrű volt! Ezután a fiatal **kígyókirály** kikísérte szépen..., s azt mondja neki: – Kedves kis gazdám, most már megmondom: ... ez olyan gyűrű, hogy ha valamit kívánsz, csak fordítsd... az ujjad alá, és minden ott terem előtted. Csak vigyázz, hogy más meg ne tudja a titkod. Most Isten veled, kis gazdám! Szerencsés utat!

(A fiú ezek után hazament és szegény édesanyja elé terített asztalt varázsolt a gyűrűvel. Gyönyörű edényeit láthatatlan kezek elmosogatták. A fiúnak ekkor fejébe szállt a dicsőség, kiráylányt akart feleségül. Addig-addig, míg elment a királyhoz. Három leánya közül a legrátartibbat, a legkisebbet akarta feleségül. Három feladatot teljesített ezért a gyűrű segítségével, így a király hozzáadta a kiráylányt. Rögtön meg is esküdtek, pedig „mindenki tudta, hogy az a lány a parádés kocsisát szereti.” El is lopta a fiú gyűrűjét, varázsolt vele egy palotát magának meg a szeretőjének.)

Reggel fölbredt a szegény legény – nincs meg a gyűrűje! Nagy szomorúságában azt sem tudta, mit csináljon. Végül is előhívta a kiskutyát meg a kismacskát, azt mondta a két kis állatnak:

– Kiskutya, kismacska, most elutaztok a királykisasszonyhoz. (...) S a gyűrűt szerezzétek vissza, hozzátok nekem haza!

Nagy nehézségek árán megszerezték a gyűrűt, vízbe ejtették, egy csuka bekapta, sikerült megvenni a csukát s megtalálni benne a gyűrűt. A legény

... mindjárt az ujjára húzta, s mindjárt azt kívánta, hogy a kiráylány és a parádés kocsis a kastéllyal együtt ott teremjenek az ő házábanál.

Ott is termettek kastélyukkal együtt. Akkor azt mondta a legény a kiráylánynak, hogy takarodjanak ki a palotából, mert abban ő akar élni az édesanyjával

meg azzal a szorgos-dolgos szegény lánnyal,
aki őt még a szerencséje előtt megszerette.

Úgy is lett. És ma is élnek, ha meg nem haltak.

7. „A nagy sárkány, ama régi kígyó”

a) Sárkánygyíkok

(A köztudatban a **sárkány** mítikus állat; pedig valószínűleg együtt éltünk velük és „kicsinyített” változataik ma is a földi fauna részei. Néhány mondat róluk ☺:)

Brehm: Az állatok világa II.

A legismertebb repülő gyíkfaj a repülő **sárkánygyík (Draco volans)**. (...) Szépsége leírhatatlan. (...) A hím feje elől tengerzöld ... , hátának és ejtőernyője belső oldalának színe fémesen csillogó sötétbarna és rózsaszín keveréke. (...) A hímek ... toroklebenye élénk narancssárga színű, a nőstényeké ... világoskék. Az oldalsó lebenyek sárgába vagy rózsásézüst színbe játszanak. (...) A repülő **sárkánygyíkok** ejtőernyőjükkel 10-20 m távolságon tudnak keresztülsiklani. (...) Olykor gyors egymásutánban néhányszor kiterjesztik repülő hártájukat, hogy így elriasszák ... ellenségüket. Ilyen védekező mozgások figyelhetők meg a nagyobb és még színesebb **Draco fimbriatuson** is, a Celebeszen élő **Draco spilopterus** hímjeiről pedig azt állítják, hogy a nőstény előtt versengve teregetik széjjel rikító színű ejtőernyőjüket. (...)

b) Mítikus **sárkányok** (Csorba Éva: Fehér hajó – bölcsészdoktori értekezés)

Az ősi **kígyó-szimbólum** kapcsolatban van az *ősvíz* képével, melyben különös szörnyetegek élnek: *Behemót, Leviathan, Techom vagy Rachab*, a Teremtés *előtti Káosz* megtestesítői, akik összefüggésbe hozhatók a *romlottsággal* („... megmutatom neked a Nagy Paráznát, aki a nagy vízen ül”), és a *gonosszal* (**Kígyó, Sátán**, a Jelenések **Sárkánya**, az Édenkert **kígyója**, **Samaél**, az emberiség megrontója, „aki keresztezi az Úr útjait”, aki ellen Krisztus felkelt:

„Én azért jöttem, hogy lerontsam a Nöstény műveit”.)

Ez a „Nöstény” – valószínűleg – részben a *Hold hármias istennője*, akinek komoly kapcsolata van az áradással, a dagálllyal és az özönvízzel, a nemi aktivitással, az idővel, az örülettel és a halállal. (...)

Ugyanő jelenik meg a folklórban és a demonológiában különböző vízi lények alakjában, melyek között

a **sárkány (sárkánykígyó, kígyó)** a leguniverzálisabb képlet

a „jó” (bölcs, segítő, megmentő) sárkányoktól

a vízőrző (kutakban élő, kincsőrző, vizet adó – ld. „vízköpő”) fajtákon át a „gonosz”, asszonyrabló, szűzfaló formákig.

Érdeemes megjegyezni, hogy az európai folklór „**Sárkányország**”-a általában úgy értelmezhető, mint a hiány helye, ill.

mint negatív előjelű földi körülményrendszer, amelyben nincs gazdagság, nyugalom, udvariasság, szépség stb., ehelyett uralkodnak pl.

az undorító *szaporaság*

(pl. *ikerszülések*, amit Magyarország egyes vidékein rossz előjelnek tekintenek, de maga a **sárkány** is képes „sokasodni” a testrészei segítségével);

az *idő manipulálása*

(ld. pl. a **sárkányfejek** idősimbolikáját, egyes ázsiai mesékben az áldozatok „időérzékelési zavarait” stb.);

az *örület*

(a **sárkány** *leharapja az ember fejét*, amitől az hallucinálni kezd és megőrül)

és a *halál*

(„...megjelent a **Sárkány** és elkezdett *gyilkos* tüzet fújni mind a hét szájából”; „a **Sárkány** láttán értette meg Urasima Taro, hogy ő már rég *meghalt*, és a túlvilágról engedték haza vendégségbe.”).

Ilymódon a **Sárkány** a hármias Holdistennő minden aspektusát leképezi.

- c) Az **ős-sárkány** (Ékes Ákos: Kulcsolt **kígyók**)

„Kezdetben, mielőtt az Anya Atya-Anya lett volna, a Tüzes
Sárkány mozgott a végtelenségben egyedül.”
(Szarparádszni Könyve)

LEVIÁTÁN

Tátott torkot látsz, óriási száját,
nyelő *gyűrűk tekergőzését*, állat
rángatózó gubancát, zsákhasat,
mely töltődik-ürül, kiköp-bekap. (...)
Kígyó-test s fej! sistereg csavarodva,
mintha ő nem is volna, csak a sodra,
mely örvényt kavar s ahogy alakul,
magát nemzi, szüli, s *nem szabadul*
e körforgásból, mely elkapta s rántja
tölcsér mélyére, hogy onnan kihányja
s megint behúzza: *Ő az Öl, s az Ős*
Legyen, amely megvalósítja őt.

„Ímé vala egy nagy veres **sárkány**, akinek hét feje
vala és tíz szarva és az ő fejeiben hét korona.”
(Jelenések Könyve)

SÁRKÁNY

A Kút kettős tölcésére fenekén,
amelybe fel-le gyűrűzik a *fény*,
a középpontban áll, helyben forogva ...
képe körül; s mindig egymással szembe,
olthatatlanul egymásra lihegve
s rontva, már magának bősziült **sárkánya**,
ahány feje van, a tüzet okádja,
mert hét feje és tíz szarva vagyon
és hét lángoló korona azon, –
gyúl-hamvad, új erőre kap forogta,
ahogy *magát aprítja s sokszorozza*.

d) A Sárkányölők: Szent György és Mihály arkangyal legendáriuma

Kappadokiai György (Szentek lexikona)

vértanú, szent

Ünnepe: április 23. (?)

Élete: 303. táján, a Diocletianus-féle üldözések idején ... halt vértanúhalált.

Legenda: Az 5.sz.-i szenvedéstörténet szerint Kappadokiából származott, a római hadsereg magas rangú katonatisztje volt. Anyja hatására lett keresztény. **Legyőzött egy sárkányt**, amely a líbiai Silena város közelében lévő tóban lakott, és naponta egy embert követelt. *György megszabadította a végzet által áldozatként kiszemelt királylányt. A lándzsadöféstől félholt sárkányt a királylány övével végigvezette a városon, ezt látván az ott lakók megkeresztelkedtek. Végül megölte a sárkányt,*

és ... elsüllyesztette a tóban.

Keresztény hite miatt börtönbe vetették, megjelent előtte Krisztus, s megjósolta

7 évig tartó szenvedését. (...) A ... mérge ... nem ártott neki. Bőrét lenyúzták ... kerékbe törték ... levágták kezeit és lábait, de Krisztus meggyógyította. (...) Testét szétfűrészelték, ... megkínózták, forró ólommal teli üstbe ültették, lefejezték.

Néphit: György napja a tavasz kezdete, a legeltetés, a termés megjósolása ehhez a naphoz fűződik. (...) György napja jó a szerelmi varázslatokhoz, a kincskereséshez. Napja körül hullott eső aranyat ér.

Művészi ábrázolás: lovagként páncélban és köpenyvel; ... lovon sárkánnyal harcolóként.

„Böjtmás hava, Szent György hava” (Molnár V. József: Kalendárium)

A tavaszi napéjegyenlőség idején (...) a Nap új erőre kap, diadalútját kezdi el. (...) A földek méhében születésre feszül már minden csíramagzat ... de még várniuk kell, amíg a Nap égi társa, a Hold megtelik ... s húsvét hajnalon, amikor halottaiból támad föl az Úr, varázsütésre megújul a határ ... s vele ragyog a rítusát, dolgát tevő ember lelke is.

Kemény, bolond szelek nyargalnak napestig, űzik a **sárkány** „döglegkét”. (...) Minden esztendőn Szent György, a napvitéz győzi le, szabadítja ki a királylányt, a megújult nő-növényi életet a **sárkány**,

a „poshadt tó ura” fogságából, s *ő tisztítja meg a vizet (!) is.*

(Április) 24. Szent György

Viaskodott sárkánnyal, pokolbeli ördöggel, evilági fejedelmekkel a szent hit érdekében. (...) Legendájának számos népi változata él hazánkban is, de ide sorolhatók királylányt szabadító napvitézeinkről szóló meséink is (...) Szent István a pogányok ellenállását az ő segítségével törte meg. Zománcképe párban *Demeterrel, a másik harcos szenttel, ott van a Szent koronán*. Károly Róbert 1318-ban Szent György lovagrendet alapított hazánkban, Zsigmond pedig **Sárkányrendet**. (...)

György a **gonoszt** elűző táltos. Ő szabadítja ki végérvényesen a földeket a tél rabságából. „Süss föl nap, Szent György nap, kertünk alatt egy kis bárány majd megfagy. Terítsd le a köpönyeged, adjon isten jó meleget, happ!” (...)

E napon misét mondtak az anyaföld áldásáért, termékenységeért, alkalmas időjárásáért. Napjától Mihály arkangyalig (szept. 29.) újholdvasárnapi körmenetek voltak ... néhol a határjáró körmeneteken e napon szentelték meg a szőlőket és a vetést. Megtisztították a legények a pap kútját és a mezei kutakat, forrásokat. Este *dudaszó, tánc, lakoma járta*. Kőszegen 1740-től a szőlőhajtásokat Szent György napon a Hegymesterek Tanácsába viszik, termésre jósolnak belőlük, s le is rajzolják a „szőlő jövésének könyvé”-be azokat.

(Szeptember) 29. **Mihály**

(*Főangyal, arkangyal, a mennyei seregek fejedelme*)

Tisztelt és rettegett; a lélek kísérőtársa, amikor az a túlvilágra költözik, a halott vőfélye és bírója.

Mihály és angyalai támadták meg a mennyben a sárkányt és letaszították őt, vele együtt zuhantak a romlott angyalok is. (...)

A halál órájában a lelket ő veszi ki a testből. A jókat mennybe viszi, azok beiktattatnak Szűz Mária színe előtt s onnan kerülnek a Szentháromsághoz. A halottakat *ő serkenti föl az Utolsó Ítéletkor*.

Mihály Jézus Krisztus zászlótartója, kezében mérleget és a gonoszra sújtó kardot tart.

e) **A Kígyó és a Kígyóölő** (avagy a **Sárkány és a Sárkányölő**) –
a kölcsönös megváltás hindu eszméje
(A.K. Coomaraswami: Hinduizmus és buddhizmus)

(...) Az örök kezdetben nincs egyéb, mint „Annak az Egynek” (*tad ekam*) mindenekfeletti azonossága önmagával, a lét és nemlét, fény és sötétség megkülönböztetése, vagy az ég és a föld elválasztása nélkül. Egyelőre a mindenség be van zárva az ősprincipiumba, amelyet a *Személy, Ősatya, Hegy, Fa, Sárkány* vagy **Végtelen Kígyó** néven nevezhetünk. Ehhez a princípiumhoz kapcsolódik, mint *fia* vagy *fiatalabb testvére* – inkább *alter ego*-ként, mint különálló princípiumként – a **Sárkányölő**, aki arra született, hogy *az Atya helyébe lépjen*, birtokba vegye a királyságot, és szétossza annak kincseit követői között. *Mert ha kell, hogy legyen világ, a börtönnek le kell omlania* (Szerk. megj.: ld. a „falak” tematikát a BIKÁ c. részben), *és a benne foglalt lehetőségeknek fel kell szabadulniuk*. Ez történhet akár az Atya akaratával, akár az Atya akarata ellenére. „Választhatja a halált gyermekei kedvéért”, de az is lehetséges, hogy az istenek rákényszerítik a szenvedést és áldozatukká teszik. Ezek nem egymásnak ellentmondó tanok, hanem egyazon történet elmondásának különböző módjai. (...) **A Sárkányölő és a Sárkány**, az áldozatbemutató és az áldozat egy akaraton vannak a színpad mögött, ahol az ellentétek még nem polarizálódtak, de *halálos ellenségek a színpadon*, ahol az istenek és a titánok örökké tartó háborúja folyik. (...) A **Sárkányölő** *elevé* a barátunk, a **Sárkányt meg kell szelídíteniünk és barátunkká kell tenniünk.**

A kínszenvedés egyszerre *kiürülés és feldaraboltatás*. A **Végtelen Kígyót**, aki mindaddig, amíg *egyetlen Bőség* maradt, legyőzhetetlen volt, most *széthasították és feldarabolták*, ahogyan egy fát kidöntenek és felhasogatnak. Mert a **Sárkány** ... egyben a *Világfa*, mely arra a „fára” utal, amelyből az Ács a világot kifaragta. Az Élet Tüze és az Élet vize (*Agni és Szóma*), minden isten, minden lény, a tudományok és az összes javak mind a **Python** szorításában vannak, aki ... nem engedi el őket mindaddig, amíg le nem sújtanak rá, hogy tátogni és zihálni kezd. *Ebből a Nagy Lényből*, mint egy nedves tűz füstjéből* gőzölögtek elő a *Szent Írások, az Áldozat, ezek a világok és az összes létező*. *Kiürült* belőle minden tartalma, és most olyan, mint egy üres bőr. Hasonlóképpen *az Ősatya*, amikor kiárasztotta magából gyermekeit, *megüresedik, és minden véges megnyilvánulási lehetősége nélkül maradván ernyedten terül el*. (...) *Ekkor a pozíciók felcserélődnek*, mert a Tüzes **Sárkány** nem ... pusztulhat el, hanem *belép a Hősbe*, akinek kérdésére: „Micsoda, hát elemésztesz engem?”, így válaszol: *Sőt inkább felélesztelek (felébresztelek, felserkentelek), hogy te ehessél.*” Az Ősatyából előáradt gyermekek olyanok, mintha *alvó, élettelen kövek* lennének, ő pedig azt mondja: „Hadd hatoljak beléjük, hogy felébresszem őket”, de mindaddig, amíg ő csak egy, nem képes erre, ezért felosztja magát érzékelő- és táplálkozóképességekre, majd kiterjeszti ezeket, a szív „barlangjában” lévő rejtekhelyéről egészen az érzékelt tárgyakig. (...) Így nyer a mi testünk öntudatot, és ő ezeknek a testeknek a mozgatója.

Mivel a különböző istenek, vagyis a Tűz különböző mértékei, amelyekre felosztotta magát, a „mi” energiáink és képességeink, ugyanúgy azt is lehet mondani, hogy „az istenek beléptek az emberbe, szállásukká tették a halandót.”

*Most már mi magunk vagyunk a kő, amelyből a szikrát ki lehet csiholni, a hegy, amely alatt ott fekszik az Isten eltemetve... (...) Az, hogy most barlang vagy ház a rejtekhelye, feltételezi a körülvevő hegyet vagy **falakat** (Ld. a BIKÁ c. részben!), melyek közé be van zárva. (...) A „te” és az „én” a pszichofizikai börtön, a **Kígyó**, amely elnyelte az „Elsőt”, hogy „mi” egyáltalán létezhessünk. Mert, amint azt az írások ismételtén állítják, a Sárkányölő felfalja áldozatát, elnyeli és szárazra szívja. Ennek az eucharisztikus vacsorának köszönhetően birtokba veszi az elsőszülött Sárkány kincseit és hatalmát, és azzá lesz, ami amaz volt. (...)*

*Így ő, akiben bezárva voltunk, most a mi foglyunk, a mi Belső emberünk, akit elborít és elrejt a Külső Ember. Most őrajta a sor, hogy **Sárkányölővé** legyen. Az Isten és a Titán e háborújában, amely most bennünk folyik, és amelyben „önmagunkkal állunk harcban”, az ő győzelme és feltámadása egyben a miénk is lesz, ha megtudtuk, kik is vagyunk. Most őrajta a sor, hogy szárazra szívjon bennünket, és mirajtunk, hogy az ő bora legyünk. (...)*

Minden születést halálnak kell megelőznie: az első esetben az istenség sokszorosan megszületik az élőlényekben, a másodikban pedig az élőlények újra megszületnek öbenne. De még így is tény, hogy az áldozat feláldozása és feldarabolása kegyetlenség, sőt árulás, és ez az istenek eredendő bűne, amelyben minden embernek része van pusztán azáltal, hogy léte elkülönült lét, és hogy tudása az alany és a tárgy, a jó és rossz fogalma szerinti tudás. A mi „tudásunk” vagy inkább tudatlanságunk jellege nap mint nap feldarabolja őt. Ezért ... nyújt engesztelést az áldozat, amelyben az áldozatbemutató feladja önmagát, a feldarabolt istenség pedig újraépül eredeti egységében és teljességében, és így az „én”-ek sokasága egyedüli princípiumukká egyszerűsödik.

Így tehát a kimeríthetetlen Egy szakadatlanul megsokszorozódik, és a megszámlálhatatlan sokaság szakadatlanul eggyé válik. Így veszik kezdetüket és érnek véget a világok és az egyedi lények: egy kiterjedés és hely nélküli pontból és egy időpont és –tartam nélküli most-ból lépnek elő, betöltik rendeltetésüket, és ... „hazatérnek” a Tengerbe, ahonnan életük kezdetét vette. (...)

*„A Napok **kígyók**”, amelyek levedlették magukról a halott **kígyóbört**. (...) Ugyanígy, amikor halhatatlan Önmagunk megszabadul pszichofizikai burkaitól, úgy rázza le magáról egymás után a testeket, ahogy a sást kihúzzák a tövéből, vagy a nyilat a tegezből, hogy azután eltalálja a célt ...
„ahogyan a **kígyó** levedli a bőrért, úgy veti le az ember is minden baját.”*

* Szerk. megj.: vö. Jakob Böhme: 40 kérdés a lélekről

8. A bűnbeesés kígyója (Mózes 3. 1-15.)

(...)A **kígyó** pedig *ravaszabb* vala minden mezei vadnál, melyet az Úr Isten teremtett vala, és monda az asszonynak: Csakugyan azt mondta az Isten, hogy a kertnek egy fájáról se egyetek?

És monda az asszony a **kígyónak**: A kert fáinak gyümölcséből ehetünk; De annak a fának gyümölcséből, mely a kertnek közepette van, azt mondá Isten: *abból ne egyetek, azt meg se illessétek, hogy meg ne haljatok.*

És mondá a **kígyó** az asszonynak: Bizony nem haltok meg; Hanem tudja az Isten, hogy a mely napon ejéndetek abból, megnyilatkoznak a ti szemeitek, és olyanok lesztek, mint az Isten: *jónak és gonosznak tudói.*

És látá az asszony, hogy jó az a fa eledelre s hogy *kedves a szemnek és kívánatos az a fa a bölcsességért*: szakasztá azért annak gyümölcséből, és evék, és ada vele lévő férjének is, és az is evék.

És megnyilatkoznak mindkettőjüknek szemei s észreévék, hogy mezítelenek; fügefafa levelet akgatának azért össze, és körülkötöket csinálának magoknak.

És meghallák az Úr Isten szavát, a ki hűvös alkonyatkor a kertben jár vala; és elrejtőzék az ember és az ő felesége az Úr Isten elől a kert fái között.

Szólítá ugyanis az Úr Isten az embert és monda néki: Hol vagy?

És monda: Szavadat hallám a kertben, és *megfélemlém*, mivelhogy *mezítelen vagyok, és elrejtezem.*

És monda Ő: Ki mondá néked, hogy mezítelen vagy? Avagy talán ettél a fáról, melytől tiltottalak, hogy arról ne egyél?

És monda az ember: *Az asszony*, a kit mellém adtál vala, ő ada nékem arról a fáról, úgy evém.

És monda az Úr Isten az asszonynak: Mit cselekedtél? Az asszony pedig monda: A **kígyó** *ámított el* engem, úgy evém.

És monda az Úr Isten a **kígyónak**: *Mivelhogy ezt cselekedted, átkozott légy minden barom és minden mezei vad között; hasadon jársz, és port egyél életed minden napjaiban.*

És ellenségeskedést szerzek közötted és az asszony között, a te magod között és az ő magva között: *az neked fejedre tapos, te pedig annak sarkát mardosod.* (...)

9. A kígyó és a fal

(Wass Albert: Rézkígyó)

(...) Mire a cseresznyéket megettük, a **fal**nál voltunk. (...) A szakállas Halász ránézett a **fal**ra és megcsóválta a fejét. – Nagyon *csúnya fal* – mondotta, – *mögötte van a tenger, tudom.* – *Csúnya fal* – nézte meg a Hídépítő is a **falat** –, *hidat verni nem lehet fölötte.*

A kutya szimatolva szaladgált egy ideig, aztán egy helyen megállt. .

– *Itt van a rézkígyó.*

Odamentünk. Nem látszott semmi, csak a szürke kőfal. – Látsz valamit ebben a kőben? – kérdeztem a Kőfaragót.(...) – Látok – mondotta és nagyon szomorú volt a hangja –, a *Gonoszat* látom ebben a kőben. – Ki tudnád fejteni belőle? – A Kőfaragó elővette szerszámait ... és vésni kezdte a falat. (...) Egyszer csak azt mondta: – *Itt van.*

Odanéztünk és megláttunk egy kígyót, *akinek emberfeje volt. Szép emberfeje volt, szakálltalan, fiatal.* (...) – Mit akartok tőlem? – *A tengert* – mondta a szakállas Halász. – *Az anyagot* – mondta a Kőfaragó –, *melyben nem szenvedő az arc.* (...) – *A hidat* – mondta a Hídépítő. – *A létrát* – mondtam én. (...) – *Most jóváteheted a bűnöd.* (...)

Ettől ... megvadult a **Rézkígyó**. – Az én bűnöm? *Én itt ülök a falban és semmit sem csinálok! De nézzétek meg, mi van a falon túl! Azt mind az ember csinálja!*

Az embert szidjátok, ne engem! (...) *A létra és a fal* – a **Rézkígyó** kissé lecsöndesedett – a létra és a fal, azt nem mondom. Bár *azokat sem én csináltam.* Hozzám jött az ember és megkérdezte, *mit csináljon, mert unatkozik.* Erre azt mondtam, *csináljon egy létrát.* Aztán újra jött, hogy mit csináljon, mert unatkozik. *Mondtam, csináljon egy falat. Én nem tehetek róla, hogy meg is csinálta!*

10. A kígyó, a mélységek szimbóluma

a) C.G. Jung: Az ember és szimbólumai

(...) A rágcsálók, a gyíkok, **a kígyók** és néha a hal jelennek meg a *mélység transzcendens szimbólumaiként.* Ezek olyan köztes lények, melyek összekötik a víz alatti mozgást és a madár röptét a közbülső földi étellel. (...) A transzcendencia talán legismertebb álomszimbóluma **a kígyó**, mint a görög orvos-isten, *Aszklépiosz gyógyító szimbóluma*, ami még ma is az orvosi hivatás jelképe. (...) Amint az ábrázolásokon látható, a gyógyító isten kezében lévő botra tekeredik rá, a föld és a menny közötti egyfajta összeköttetés megtestesítőjeként.

A *któnikus transzcendencia* talán még fontosabb és általános szimbóluma a két egymásba fonódó **kígyó** motívuma. Az ősi India híres *Naga-kígyói* ezek; de a motívumot megtalálhatjuk a görögöknél is, mint *Hermész botja végén egymásba fonódó kígyókat.* A korai görög *herma* olyan kőoszlop, aminek a tetején az isten mellszobra van. *Az egyik oldalán található a két egymásba fonódó kígyó, a másikon egy erektált fallosz.* Mivel a **kígyókat** éppen *nemi aktus* közben ábrázolják, és az erektált fallosz egyértelműen **szexuális utalás**, a *herma* ... *termékenység-szimbólum.*

(...) *Hermész* tréfacsináló, egy másik szerepben hírvivő, a keresztutak istene, és végül ő az, aki a lelkeket az alvilágba vezeti, ill. onnan elvezeti. *Fallosza* épp ezért az ismert világból az ismeretlenbe hatol, a szabadulás és gyógyítás szellemi üzenetét kutatja.

Hermész eredetileg Egyiptomban *mint az íbiszfejű Thot isten* volt ismert, és mint transzcendens elvet **madár** alakban képzeltek el. A görög mitológia Olümposz-i időszakában újfent visszanyerte **madár-attribútumait**, amelyekkel kiegészült *któnikus természetének kígyóként való ábrázolása*. **Botja a kígyók fölött szárnyakat kapott**, ezzel *Merkúriusz kígyós vagy szárnyas botjává vált, maga az isten pedig szárnyas sapkájával és szandáljával „repülő emberré”*. Transzcendens ereje teljes birtokában találkozunk itt vele; *az alsó világ kígyó állapotából a földi realitás középső világán át jut el végül szárnyai révén az emberfeletti vagy transzperszonális realitás szintjére*.

Gyakorlatilag minden nép vallásában és vallásos művészetében megfigyelhető, hogy a legfőbb isteneknek állati attribútumokat tulajdonítanak, vagy pedig állat alakban ábrázolják őket. (...) Még a kereszténységben is meglepően nagy szerepet játszik az állatszimbolika. Az evangélisták közül háromnak van állat jelképe: Lukácsnak az ökör (Bika), Márknak az oroszlán, Jánosnak pedig a Sas. Egyedül csak Mátét ábrázolják emberként vagy angyalként. *Maga Krisztus is mint Isten Báránya, vagy mint Hal jelenik meg szimbolikusan, de ő a keresztre emelt kígyó, az oroszlán, sőt olykor az egyszarvú is*. Krisztus ezen állati attribútumai mutatják, hogy Isten Fia – *az ember magasrendű megismerésítője – éppúgy nem nélkülözheti állati természetét, mint magasabb spiritualizmusát*.

**A primitív embernek meg kell szelídíteni a benne lévő állatot,
és segítőtársává kell tennie azt;
a civilizált embernek meg kell gyógyítani a benne élő állatot,
és barátjává kell tennie.**

b) **Laokoón** (Kerényi Károly: Görög mitológia)

(...) Kassandrán kívül, akire senki sem hallgatott, csak egyetlenegy ember próbálta megakadályozni, hogy a pusztulásra ítélt trójaiak ... elvakultságukban megtegyék, amire a görögök számítottak. Laokoón volt az, akit akkor választottak sorshúzással Poseidón papjává, a trójai régiségek későbbi ismerői azonban úgy tudták, hogy a thymbrai Apollón papja volt, de az gyűlölte őt, mert a *halálhozó isten* szentélyében hódolt feleségével a szerelemnek, s fiaikat nemzett. (...) Amikor azután két fiával **bikaáldozatot akart bemutatni a tenger istenének...**, **két óriáskígyó jelent meg; elnyelték a két fiút, azután megölték az apát**. (...) Nyilvánvaló lett, hogy a két istenség ... *egyetértésben pusztulásra ítélte a várost*. (...) Laokoón sorsát ..., annak példájaként, hogy nincs értelme szembeszegülni az isteni rendeléssel, nagy szobrászok örökítették meg, s az egyik Athéné-templom fogadalmi ajándékai között helyezték el.

11. A szerelem és varázslat kígyója

a) Menyecske, menyecske (Székely népdal)

„Menyecske,
menyecske
megmondtam az este
ne menj ki cserésbe
ne menj ki cserésbe
mert megmar a **kígyó**
szerelem képébe
mert megmar a **kígyó**
szerelem képébe

Szerelem, szerelem
átkozott szerelem...
mért nem termettél volt
minden fatetejen...”

b) A szerelem (A. Ahmatova)

Hol mint **kígyó** *lopakodik,*
bűvöl-bájol, szívünkbe *surrán,*
hol szelíd galamb, napokig
burukkol fehér ablakunkban.

Violaillatként repül,
vagy csillanó szép jégciráda...
De vezet, rendületlenül,
egy nyugtalan,
nehéz világba.

c) **A varázslatos kígyó** (M. Eliade: Különös kalandok. **A kígyó**)

Leng ezüsttel, hullámosan!” – gondolta Liza álmosan. Váratlanul jutottak eszébe a szavak, amint ő is a sugárnyalábot nézte, mely lustán összeállt a padlón.

„Vajon mit csináltam ennyi ideig? Mikor lettem felnőtt, tudtom nélkül s anélkül, hogy megmondta volna valaki?”

Andronic abbahagyta a mormolást. Ő is várt. A holdfény lassan a talpához kúszott. Dorina nem vette le róla a szemét, mintha nem lenne tisztában vele, hogy ébren van. (...) Mint álmában: minden találkozást, bármilyen képtelenséget természetesnek tartott. Hozzá senki sem nyúlhat, őt senki sem bánthatja... **A kígyó** is olyan magától értetődően *surrant* be a lábuk mellett a szobába, hogy senki sem ijedt meg. Valami mély űr a mellkasban, ennyi volt az egész. A nagy szürke **kígyó** óvatosan tekergőzött, pikkelyei mintha feléledtek volna. Nehézkesen vonszolta magát, fejét alig észrevehetően fölemelte, majd gyorsan a padlóra ejtette, mintha valami nyomot keresne. Amikor közelebb ért a sugárszőnyeghez, kábultan megtorpant. Majd imbolyogva Andronic felé indult. Mintha őt is *megigézte* volna a holdfény, mert most álmos kecsességgel *kúszott*, és sötét pikkelyei minden mozdulatától megremegtek. Dorinának úgy tetszett, hogy a **kígyó** egyenesen feléje kúszik, és a korábbi *varázst* hirtelen *iszonyat* váltotta fel. Mintha váratlanul olyasmi előtt találná magát, amire *nem lehet ránézni, iszonyatos és veszélyes* dolog, mely nem leányszemeknek való. **A kígyó** közelségétől szinte elakadt a lélegzete, vére kiszaladt szívéből és egész testében a beteges *szexuális vágy* ismeretlen *borzadály*a futott végig. A hulló *undorító tekergőzésében* és *hideg tekintetében* furcsán keveredett a *pusztulás* és a *bujaság*. – Gyere gyorsabban! – hallotta Dorina nagyon messziről Andronic szavait. Kit hív ilyen parancsolóan? A vér megint a lány arcába tódult, mintha valami *titokzatos és meg nem engedett* szót hallana. Az *iszonyat* és az *undor* ugyanolyan erővel kábította el, mint amilyenel a *szeméreméret* kelt birokra a *tiltott vággyal* szívében.

– Hol késlekedtél ennyi ideig? – hallatszott ismét Andronic *fojtott* hangja.

A kígyó nagyon közel kúszott Andronichez, s most mintha saját féltékenységével birkózott volna, mert nem merte fejét az ifjú nyitott tenyerébe hajtani. Remegve várakozott, csupán a fejét himbálta szakadatlanul, mintha megpróbálná kitépni magát a *bűvöletből*. – Gyere ide! – parancsolt rá Andronic.

Liza lehúnyta szemét, és könyökét a falhoz támasztotta: közel járt hozzá, hogy bármelyik pillanatban ájultan essen össze. Láta, amint a **kígyó** Andronic tenyerébe mászik, s mintha ő maga is érezné *hideg és undorító érintését*, mintha *őbelé hatolt volna túl mélyen az a természetellenes, húsból való lándzsahegy*.

– Így, még közelebb! – kiáltott fel Andronic.

Dorina kábultan és sápadtan megint odanézett, semmiféle erő nem téphette ki abból a *láthatatlan körből*, ami most Andronichez kötötte. **A kígyó** lágyan az ifjú kezére, majd a karjára kúszott, amíg remegő feje el nem érte a nyakát. Andronic ekkor jobb kezével átfogta a hullót, és tenyerébe szorítva a szemébe nézett.

– Miért vagy ilyen levert? - kérdezte tőle mosolyogva.(...) – Valaki megölte a párod és egyes-egyedül maradtál? (...)

Liza kinyitotta a szemét (...). A **kígyó** közvetlenül Andronic arca előtt ringatózott, és valahányszor *remegve megvonaglott*, Liza *érzékeiben* mindannyiszor más, *borzasztó értelmet* nyert. *Andronic szavaiból és a kígyó vonaglásából észvesztő varázs áradt.* – Meg akartál itt valakit *marni*? – kérdezte Andronic a hüllőtől. – *Bosszút akartál állni*? Hát nem látod, hogy valamennyien rendes emberek, s annyi szép kisasszony van itt – tette hozzá mosolyogva, anélkül, hogy abbahagyta volna a **kígyó bűvölését.** (...) – Lakodalomba jöttél? (...) Megérezted, hogy itt menyegzőt tartanak? (...) És kérdem én, ki lesz a *menyasszony és a vőlegény?* – kérdezte tréfálkozva Andronic. – Mondd meg nekem, te előzvegyült, beste férge, melyik kisasszonyt választanád?

Bizonyára – jött rá Liza – Andronic csak tréfából kérdezetgi a **kígyót.** Őrá gondol, amikor azt mondja, hogy ennyi szép hölgy van itt, s egyet *választania kell* közülük. Választania kell egyet, s Andronic most ezt fogja tenni. (...)

„És engem, csakis engem választott” – értette meg Liza, akit elbűvölt a **kígyó szemérmetlen, férfias ringatózása.** – Na ki vele, ki tetszik neked legjobban az itt lévők közül? – suttogta Andronic tréfás hangon.

Z. kisasszony remegni kezdett. Mi lenne, ha őt választaná? Ha közelebb *csúszna a kígyó*, ha érezné, amint a mellére kúszik, és ismeretlen, *iszonyatos siklásával* merészen *lefelé* tartana?! (...) Nem, nem, ez lehetetlen, miért éppen őt, csak így?! – Nos, jó! – kiáltott föl elnevetve magát Andronic. – Nagy kópé vagy!

De most pusztulj innen, *vár a halottad...*

Pontosan úgy van, ahogy Z-né elszörnyedve gondolta: ez a *tisztátalan kígyó* maga is *kísértet* csupán, ki tudja, melyik *sírból mászott elő.* És van egy *halott párja.* Éppúgy, mint minden embernek, akinek halottai vannak, régóta föld alatt nyugvó szerettei. *Onnan bújnak ezek elő néha kígyó képében* – *besurrannak az élők házaiba*, és megisszák a nekik odakészített tejet, mézes bort... – Messzire mész majd – suttogta Andronic. – Elúszol a tó közepén lévő szigetig, elrejtőzöl, és ott maradsz. Nehogy a fülembe jusson, hogy megszegted parancsom. És nehogy megmarj valakit! Semmi bántódásod nem lesz, ne aggódj! (...) Most pedig eredj utadra!

A **kígyó** néhány pillanatig a holdfényben maradt, mintha láthatatlan szemek előtt kényeskedne. Andronic lassan fölemelte a karját, s azt ajtó felé mutatott. A **kígyó** mintha megijedt volna fenyegető mozdulatától, megfordult, s habozva az utat keresgélte, miközben szakadatlanul le-föl ingatta fejét. (...)

– Gyorsabban, gyorsabban! – parancsolta Andronic, s ő is az ajtó felé lépett. (...) Rövid ideig kint maradt ..., aztán újra elfoglalta korábbi helyét a szoba közepén, kezét homlokához érintette és *mormogni* kezdett. (...) Minden biztonnal ugyanaz a *varázsige*, hiszen újra és újra a **kígyó** szót ismételte, amit számtalan formában ejtett ki, hol *sziszegve*, hol pedig vontatottan. (...) A többiek ... viaszsárga arccal szorosán a falhoz tapadtak, mint kezdetben.(...) – Hölgyeim és uraim – hallatszott Andronic hangja –, folytatódhat a multság! A **kígyó**, ez a *tisztátalan csúszómászó féreg, a sátán földi eszköze* kiűzetett köreinkből! (...)

Elűztem! Már nincs itt! (...) Csak három percig tartott az egész, talán még addig sem... (...) Szinte moccanni sem mert senki anélkül, hogy előzőleg óvatosan körül ne nézzen, mintha attól tartanának, hogy beleütköznek valamibe, ami most *láthatatlan*, de minden pillanatban *fölbukkanhat* előttük. A környezet megváltozott, elvesztette egyöntetűségét, néhol *túl telített* volt, máshol pedig *üres*, ahol *veszedelem fenyegette* az embert. – Mi volt ez? – hallotta Andronic... – *Varázslat*, semmi egyéb – felelte mosolygós arccal (...). – Maga tudja, milyen *sokféle jelképes értelem* kötődik a **kígyó**hoz valamennyi néphitben – folytatta a fiatalember egyre hangosabban. – Emlékezzen a **kígyóra**... – Isten őrizz! Isten őrizz! – Most Z-né sikított, és ijedősen hányta magára a *keresztet*. Mintha minden korábbi *félelme* ismét szétáradt volna egész lényén, amikor a **kígyó** szót meghallotta. Andronic hirtelen elhallgatott. (...) A *holdvilág* elhalványult, és homályosan szüremlett át az üvegen, majd összemósódott a lámpafénnyel. A szoba visszakapta a korábban falai közé szorult komor hangulatát. Mikor időnként csönd lett, kintről behallatszott a tücsökcirpelés, úgy tetszett, nagyon messziről jön. – Hölgyeim és uraim! – Andronic még egyszer megpróbált lelket verni társaiba. – *Most minden pontosan olyan, mint az elején volt...*(...) De ... a többiek ugyanolyan nehézkesen mozogtak, és ugyanolyan bódultak voltak ...; egymás tekintetét keresték, és igyekeztek egymás közelében maradni..., mint akik attól *félnek, hogy a semmibe lépnek* (...). – *En még most sem nagyon értem, mi történt* (...). Volt-e benn egy **kígyó** vagy nem? – Andronic elég unottnak látszott. A vállát vonogatta. – Azért hívtam be, hogy messzire űzzem, nehogy valami *szerencsétlenséget hozzon ránk*. És hallgatott rám, most valószínűleg a tó közepén úszik, hogy gyorsabban odaérjen a *szigetre*. Arra a szigetre, ami a tó közepén van ... ott már senkit sem mar meg. (...) Ennek mindenképpen *így kellett történnie*. (...) Mindenképpen idejött volna. Kezdetől fogva *éreztem*, hogy be akar jönni a szobába... (...) Elnevette magát, és végignézett rajtuk. – *Közeledett az éjjél* – tette hozzá félénken, mintha rájött volna, hogy vallomásának *titokzatossága* milyen *hamis*. – Éjjél után pedig már *nem lett volna semmiféle hatalmam fölötte*. (...) Hirtelen elkomorult és elhallgatott. A többiek is zavartan hallgattak és összenéztek. (...) Beérték Andronic szavaival. (...) – ...Majd holnap reggel fogom elmondani önöknek – mosolygott Andronic. – Nem lehet elmondani...(...) *Éjjél után már nem is tudom, mi történik velem*. Néha úgy rémlik, madár vagyok, máskor borznak vagy majomnak érzem magam... (...) És majdnem mindig *elfelejtem*, hogy mit csináltam, nem emlékszem, hol töltöttem az éjszakát. (...) Ez jóval *hatalmasabb erő a szerelemnél*. És sokkal ünnepélyesebb... Hirtelen elhallgatott, mintha valami *titkot árulna el*. Kis időre elkomorult, tekintete a semmibe révedt. – Ünnepélyesebb, mert az ember *sohasem tudhatja, honnan ered, hol van a kezdete és a vége*... Egy nőt maga előtt lát az ember, ... és érzi, *hogyan bontakozik ki és hogyan múlik el a szerelem. De ezek a dolgok?*... legalább beérnék azzal, hogy *lenyűgözzenek bennünket*. (...)

De.... *megváltoztatják és megkeserítik* az embert, néha pedig *elveszik az esztét*. (...) Andronic, miután egyedül maradt. elgondolkozva sétálni kezdett. (...) Semmi nesz sem hallatszott. Mintha *természetellenes csönd* nehezedne az erdőre. (...)

Minden *mély álomba merült a szivárványszínű holdfényben*.

Andronic éles csiripelést hallott az egyik bokorban, és hirtelen megtorpant. – Mi az, hékás, még nem pihentél le?! No, gyere csak ide! – Fölemelte a kezét, és kis ideig várt. Egy röppenés, melyet az ágak akadályoztak, s pöttömnyi madárka szállt félénken a tenyerébe. Andronic óvatosan arcához közelítette kezét. A madárka *reszketett*, de nem röppent fel. – Mi van veled? – kérdezte tettetett haraggal Andronic. – Mindjárt pirkad!

Másik kezével lassú és szelíd mozdulattal átfogta a madarat, és megsimogatta fejcskáját. A madárka összekucorodott, majd boldogan megrázta a tollát. – Most pedig légy olyan kedves, azonnal feküdj le ... csak nem vagy te is *szerelmes*?! Kinyújtotta karját, és a madár engedelmesen felröppent, nem félt, még csak nem is csiripelt. A fiatalember kis ideig a levélzizegést figyelte, mint aki meg akar győződni, valóban szót fogadtak-e neki.

(...) Tétovázni kezdett..., merre tartson. (...) A tó felé vette útját. (...) Csend volt, mint valami *elvarázsolt várban*. Csak miután elhagyta a *kolostor falait*..., vette észre, hogy... javában áll a lárma. Tücskök, szöcskék, békák harsogtak dalukat, a hold fényére nagy vízimadarak riadtak föl és kurtán rikoltoztak, ... *úgy látszott, hogy az élet az álomba is átnyúlik anélkül, hogy veszítene teljességéből*.

12. Sorskígyó: végzet, romlás, szabadulás és átváltozás

- a) **Kígyósorsom** (Csorba Éva)

Kígyósorsom merev szemébe nézek.
Holnapom vízbe szántják fürge vének.
Holdja telvén, csendjét szüli a lélek.
Méhében vérem véreddel beszélget.

- Bambara mese: A **Kígyó**-férj (Mesék Maliból és Szenegálból)

(...) Sok idő telt el. A férfi elvégezte magában, hogy megeszi a két nővért. (...) A hűg azt mondta a nővérenek: – Én elmegyek innen. Gonosz álmom volt, nem akarom itt tölteni az éjszakát, mert ez az ember felfal. (...) Megmondom, mit tehetünk: ... fogjunk két mozsártörőt ... és takarjuk be. Ha ... hazajön, azt hiszi majd, hogy lefeküdtünk.

Úgy is tettek. (...) A férfi hazajött a halászatból.

Biliki balaka,
nálam van az asszony meg a hűga,
hazamegyek, egyik lesz vacsorám,
hazamegyek, másik lesz ebédem.

Megjött ... és nagyot nyújtózkodott.

– Hé – kiáltotta, mi dolog ez? (...) Máris lefeküdtetek...?

Senki sem felelt. A két nővérnek már hült helye volt. A férfi feltúrta a nadrágját, **kígyóvá változott**, és fogát belevágta a hosszabbik mozsártörőbe. Azt hitte, az asszonyába mar. – Úgy, hát megszöktek! – kiáltott, és büllölül! utánuk eredt. Útján a két nővér egy folyóhoz ért:

Vígy át engem, hosszúnyakú fekete kis folyó-madár,
vígy át engem, ...jön a kígyó, ... gonosz kígyó...

(...) A **kígyó** ott állt a parton, s a kis folyó-madár (öt) nem vitte át.

- c) **A szabadító kígyó** (Saint-Exupéry: A kis herceg)

A kis herceg ... nagyon meglepődött, hogy – amint földet ért – egy lelket sem látott. Már attól tartott, hogy talán eltévesztette a bolygót, amikor *egy holdszínű gyűrű* megmozdult a homokban. – Jó estét! – kockáztatta meg vaktában a kis herceg. – Jó estét! – felelte a **kígyó**. – Milyen bolygóra pottyantam? – kérdezte a kis herceg. – A Földre, Afrikába – felelte a **kígyó**. – Igazán?... De hát a Földön nincs senki? – Ez itt a sivatag. A sivatagban nincs senki. A Föld nagy – mondotta a **kígyó**.

A kis herceg leült egy kőre, és az égre emelte szemét. – Azon tűnődöm – mondotta – , vajon azért fényesek-e a csillagok, hogy egy napon mindenki újra megtalálhassa a magáét? Nézd az én bolygómat! Pontosan fölöttünk van... De milyen messze! – Szép a bolygód – mondotta a **kígyó**. – Miért jöttél ide? – Összevesztem egy virággal – mondta a kis herceg. – Igazán? – mondta a **kígyó**.

És elhallgattak. – Hol vannak az emberek? – kezdte újra a beszélgetést a kis herceg. – Egy kicsit egyedül érzi magát az ember a sivatagban. – *Az emberek között is egyedül van az ember* – mondta a **kígyó**.

A kis herceg hosszan elnézte. – Furcsa egy állat vagy – mondotta neki végül. – Mint egy ujj, olyan vékony... – De én *hatalmasabb vagyok a király ujjánál* – mondta a **kígyó**.

A kis herceg elmosolyodott. – Nem vagy te olyan hatalmas... még lábad sincs... még utazni sem tudsz... – *Messzebbre elvihetlek, mint egy hajó* – mondotta a **kígyó**.

A kis herceg bokája köré tekerőzött, mint egy *aranyabroncs*. – *Akit én megmarok, azt visszaadom a földnek, amelyből vétetett* – tette hozzá. – De te tiszta vagy, és egy csillagról jöttél...

A kis herceg semmit sem válaszolt. – Szánlak téged, hisz oly gyenge vagy ezen a gránitkemény Földön. Ha egy napon nagyon hiányozni fog neked a bolygód, *segíthetek rajtad*. Tudod, én... – Ó! Tökéletesen megértettelek – szólt a kis herceg – , de *miért beszélsz mindig talányokban?* – Valamennyit megfejtem – mondta a **kígyó**. (...)

(...) A kút mellett vén kőfal romja volt. Amikor másnap este visszatértem ..., már messziről észrevettem az én kis hercegemet. Ott ült fenn a fal tetején, lábát lelógatta. Hallottam a hangját: – Hát nem emlékszel? – mondta. – Nem egészen pontosan itt volt!

Egy másik hang valamit válaszolhatott neki, mert most meg ezt mondta: – De igen, de igen! Biztosan ez a napja, csak nem pontosan ezen a helyen történt.

Folytattam utamat a fal felé. Még mindig nem láttam és nem hallottam senki mást. Pedig a kis herceg ismét felelt: – Egészen biztosan. Meglátod majd, hol kezdődik a lábam nyoma a homokban. Csak várj rám ott. Ma éjszaka ott leszek.

Húsz méterre voltam a faltól, és még mindig nem láttam semmit.

Kis szünet után a kis herceg még azt mondta: – Jó a te mérge? Biztos vagy benne, hogy nem fogsz sokáig kínozni?

Megálltam, összeszorult szívvel, de még mindig nem értettem. – Most menj! – mondotta. – Le akarok mászni.

Ekkor magam is odanéztem a fal tövéhez, és félreugrottam. Ott volt, ott ágaskodott a kis herceg felé egy sárga kígyó. Ez a fajta harminc másodperc alatt kivégzi az embert. (...) Már futottam is a fal felé, de lépteim zajára a kígyó csendesen, mint egy halódó szökőkút, elfolyt a homokban, és könnyű fémes zajt hallatva, minden sietség nélkül eltűnt a kövek között.

Épp idejében értem a falhoz, hogy hősínre sápadt kis hercegemet a karomba fogjam. – Hát ez micsoda? Most már kígyókkal beszélgetsz?

Leoldottam nyakáról örökös aranysálját. Megnedvesítettem halántékát, és megittattam. (...) Sokáig vártam. Éreztem, amint lassanként átmelegszik. – Kicsi fiam, féltél valamitől?...

Félt, de mennyire félt. Ám most kedvesen felnevetett: – Ma este sokkal jobban fogok félni...

Jéggé dermedtem, mert úgy éreztem, hogy valami helyrehozhatatlan vár ránk. – Kicsi fiam, neved, szeretném hallani...

De ő azt mondta nekem: – Ma éjjel betelik az esztendő. Csillagom pontosan a fölött a hely fölött lesz, ahol a múlt évben földet értem. – Kicsi fiam, ugye csak rossz álom ez a história a kígyóval, a találkával meg a csillaggal?...

Felnevetett. (...) – A csillagok az embereknek mást és mást jelentenek. Azok számára, akik utaznak, a csillagok útmutatók. Mások szemében csak apró fények, ismét másoknak, a tudósoknak, a csillagok problémák. Az én üzletemberemnek aranyat érnek. De ezek a csillagok mind némák. Neked olyan csillagaid lesznek, mint senki másnak! (...) Amikor felnézel az égre éjszakánként, hát akkor, mivel én ott lakom az egyik csillagon, és mivel én ott nevetni fogok, te majd úgy hallod, mintha valamennyi csillag nevetne. Nevető csillagaid lesznek! (...)

És ismét nevetett. Aztán elkomolyodott. – Ma éjjel... tudod... ne gyere el... (...) Úgy fog tűnni, mintha valami bajom lenne... egy kicsit úgy, mintha meghalnék. (...) Azért mondom ezt neked... a kígyó miatt is. Nem szabad, hogy megmarjon téged. A kígyók gonoszak. Pusztá kedvtelésből is megmarhat. (...)

Igaz, hogy a második maráshoz már nincs mérgük...

Ezen az éjszakán nem láttam útnak eredni. Nesztelenül szökött meg. Amikor sikerült utolérnem, eltökélten, határozott léptekkel ment. Csak annyit mondott nekem: – Hát itt vagy?

És kézen fogott. De még mindig kínozza a gondolat. – Nem jól tetted. Szenvedni fogsz. Olyan leszek, mintha meghaltam volna, pedig ez nem lesz igaz. (...) Megértheted. Nagyon messze van. *Nem tudom magammal vinni ezt a testet. Túlságosan nehéz.* (...) Olyan lesz, mint valami öreg, elhullatott fakéreg. Az öreg fakéreg nem szomorú dolog... (...) Olyan kedves lesz, majd meglátod. Én is nézni fogom a csillagokat. Valamennyi csillag rozsdás csigájú kút lesz. Valamennyi csillag inni ad majd nekem... (...) Olyan mulatságos lesz! Neked ötszázmillió csengettyűd lesz, nekem ötszázmillió forrásom...

Ő is elhallgatott, mert sírt. – Itt vagyunk. Engedd, hogy egyedül menjek egy lépést.

És leült, mert félt. (...)

Azt mondta: – Igen... Ennyi az egész...

Egy kicsit még habozott, aztán felállt. Egyet lépett. Én nem tudtam mozdulni.

Csak *egy sárga villanást láttam a bokája táján.* Egy pillanatig mozdulatlan maradt. Nem kiáltott. Csendesen eldőlt, ahogyan egy fa dől el. Még zajt sem ütött, a homok elnyelte nesztét.

d) **Kígyó: a belső változások jelzője** (C.G. Jung: Mandala)

4. kép

*A most következő kép jelentős változásról tanúskodik: a gömb ... héjra és magra vált szét. (...) A hármas tagolású képződmény ... a megtermékenyülés pillanatában: az ondósejt áttöri a magburkot. Szerepét a serpens mercurialis játssza: a **fekete, sötét, któnikus** (föld alatti és erekciós-**fallikus**) **kígyó**. (...) Mivel a **kígyó** a villámból jött létre, (...) ugyanazt a megvilágosító, serkentő, megtermékenyítő, átalakító, illetőleg gyógyító funkciót tölti be. (...) Ahol a **kígyó** áttöri a magburkot, ott tűz (emóció) lángol fel. (...) A nőre jellemző tudattalan fenyegetés forrása felül van, a szellemi szférában – amelyet ... az animus személyesít meg – , míg a férfira leselkedő veszély a „világasszony”, azaz a világra kivetített anima któnikus birodalma felől támad. Ezen a ponton ... fel kell idéznünk a JUSTINUS-GNÓZISban fellelhető hasonló elképzeléseket : a harmadik atyai angyal Báruk. Ő egyben a paradicsomi életfa is. Báruknak az anyai oldalon Náhás (**a kígyó**) felel meg, aki **maga a tudás** (scientis boni et mali) **fája**. (...) Náhás megbecstelenítette Évát, és kéjelgett Ádámmal. (...) A lélek a szellem ellen, a szellem a lélek ellen fordul. (...) Baruch azért küldte el Jézust, hogy az elvezesse az embereket a „Jósághoz”.*

(...) A **kígyóalak** ősidők óta a **kinyilatkoztató istent** ... illeti meg. (...)

5. kép

Problematikus ... az a körülmény, hogy képünkön a **fekete kígyó** a körszimbólum totalitásán *kívül* helyezkedik el. A TELJESSÉG ÚGY LEHETNE VALÓBAN TELJES, HA A KÍGYÓT IS MAGÁBA FOGLALNÁ. Ha azonban tekintetbe vesszük a **kígyó** ... *negatív jelentését*, érthetővé válik, hogy a lelki teljesség szimbólumába való beillesztése bizonyos nehézségekbe ütközik. (...) **Ez** ... ugyanis, *csakúgy mint* a keresztény teológiából ismert **ördög, az árnyékot jeleníti meg, mégpedig egy olyan árnyékot, amely messze túlmutat a személyes szinten, így leginkább egy princípiumhoz – például a **Gonoszéhoz** – hasonlítható. Azzal a hatalmas árnyékkal van dolgunk, amit az Ember vet, s amelynek létezését korunknak oly megrázó módon kellett megtapasztalnia. Ezt az árnyékot nem könnyű beilleszteni kozmoszunkba. *Az elévült, naiv nézetek hosszú sorába tartozik az a felfogás, mely szerint a Gonosz elkerülhető, ha hátat fordítunk neki.* Nem több pusztá struccpolitikánál, s mint ilyen, leperreg a valóságosan létező Gonoszról. A Jónak ellenpárra van szüksége, s ezt a Gonosz testesíti meg; *nélküle a Jó sem létezhetne.* A Gonoszt így még csak gondolatban sem iktathatjuk ki. **A fekete kígyó** kirekesztése a **Gonosz** ... *problémás elhelyezésére utal.***

7. kép

Ezen a képen immár valóban éjszaka van ... az összes fény a gömbben koncentrálnak. (...) Különösen szembeötlő, hogy a *fekete szín behatolt egészen a központig: a kígyó feketesége és a környező sötétség beolvad a mandala legbenső részébe,* s egyúttal, a kép tanúsága szerint, *a centrumból sugárzó arany fény által kompenzálódik is.* (...) Úgy tűnik..., hogy ... *a villám letről, a vérből, Vénusz asszonyból vagy a Tartaroszból is kiindulhat.* (...) A mi mandalánkban a héjak arra utalnak, hogy *a belső egység elhatárolódik a külső feketeségtől, mely a kígyóban megismerésített bomlasztó erőket hordozza.* (...) Ő képviseli ... *a szellem ellenpárját, a fizikai létet, azaz a természethez kötődő nőiséget..., ami fekete kígyóként ... befurakodott a mandalába,* s annak központjába hatolt. Ezzel párhuzamosan azonban az aranyló fény is feltűnhet („ex tenebris lux”)! Az *anya* motívumát kapcsolatba kell hoznunk a *böhme-i mátrixszal.* BÖHMÉ-nél a *mátrix* mindenfajta *differenciálódás, azaz a megvalósulás* sine qua non-ja. Nélküle a szellem függőlebegő állapotban marad, nem léphet be a valóságba. *Az apai és az anyai princípium (a szellem és a természet) összeütközése sokszerű hatással jár.*

Ez után a kép után (...) végezetül egy nagy madarat látott – **Földmadárnak** nevezte -, amely éppen leszállt a földre. **A madár** mint a levegőben otthonosan mozgó állat a szellem közismert szimbóluma. *Jelen esetben a... „szellemi kép” átformálódik egy, a női lényeghez közelebb álló, „földibb” felfogássá. Ez a „zárókép” alátámasztja..., miszerint megszűnt a jobbra forgás biztosította intenzív, felfelé irányuló mozgás. A madár leszáll a földre.* (...) *Nem a kellemetlen érzelmi állapotok átlépése vagy elfojtása, hanem csakis azok maradéktalan megszenvedése vezet el az igazi felszabaduláshoz.*

13. A kígyó és a sámánok

a) A samanizmus (M. Eliade)

A jakut hagyomány szerint az „első sámán” különlegesen nagy varázserővel rendelkezett, s gőgjében nem volt hajlandó elismerni a jakutok legfőbb istenét. Ennek a sámánnak a teste kígyók tömkelegéből állt. Isten elküldte a tüzet, hogy elégesse, de a lángokból egy varangy ugrott ki; ettől ... eredtek a „démonok”, akik ... kiváló sámánokat és sámánnőket adtak a jakutoknak. A turuhanszki tunguzoknak más mondájuk van: az „első sámán” magától lett, saját erejéből és az ördög segítségével. (...) Feltételezhetjük, hogy a mondáknak ez az osztálya inkább a „fekete sámánok” eredetére vonatkozik, akik arról nevezetesek, hogy csak az Alvilággal és az „Ördöggel” állnak kapcsolatban.

b) A Napkígyó (Jankovics Marcell: A Nap Könyve)

A bantu nyelvet beszélő tabwák Délkelet-Zairében és a fipák Délnyugat-Tanzániában ma is megjelenítik a **Nap romboló hatalmát a napkígyó** képében (melyet a lubák Nkongolonak neveznek). E kígyó „szivárványlélegzetét” tartják a járványok, a mérges gázok és a sújtólég okozta bányaszerencsétlenségek okának. Nosztalgikusan emlegetik a régi szép időket, amikor a *varázslók még csapdába tudták csalni*, hogy a húsából vagy a véreből egyenek, miáltal a leghatalmasabb varázslatokra is képessé váltak,

ami nélkül természetátalakító tettekhez: vasolvasztáshoz, gyógyításhoz vagy az ellenség tönkretételéhez hozzá sem fogtak.

14. A város mint sárkány és kígyó (V. Brjusov: A városhoz)

Lángokat dobsz a horizontra,
a völgy felett hatalmas úr,
a gyárkémény-sor körbefogva
vigyáz rád irgalmatlanul.

Dróthálós, óriási katlan,
üveg, vas, villany, téglá, hő –
te – bűvölő fáradhatatlan,
te – mágnes, sose-gyengülő.

Ragadozó, **szárnyatlan sárkány**,
őrzöd, amit az év vet el,
vas-ereid fekete árkán
gáz gomolyog, víz lefetyel. (...)

Agyafűrt, konok s egyre-bölcsebb!
Hány aranypalotád lobog
A Nőnek, a Képnek, a Könyvnek
állítottál száz templomot. (...)

Delejes szemű, sanda **kobra!**
Egy vak roham végez veled:
a halálos gyilkot magadra,
tennenmagadra emeled.

(A rabok)

Midőn vasláncuk az útra
feszítik az alkonyi árnyak,
új élete támad ocsúdva
a házak néma sorának. (...)

Kinyílnak a köznapi kripták,
és jó csapatra csapat,
felgyúlnak a sápatag orcák,
vértől pirosul az ajak. (...)

És mennek kába csapatban,
egy órát veszteni még,
élni kicsit szabadabban,
míg csalfa szemek tüze ég, ...

de reggeli ködben az útnak
bús-halovány színe lesz,
a szépség fényei húnynak,
minden halálos üres.

Tüzében a nap-ragyogásnak
csúf épületek sora olvad,
s lefeküsznek az asszonyi árnyak,
mint kriptáikba a holtak....(...)

Előre éreztem fojtott dühét a rabnak,
... és azokét, kiket a tervei becsaptak,
a végzetet, a teljesült időt. (...)

És kél évezredes homályából a létnek
mindaz, mi vidító, és hátborzongató:
és gyermekként kacagnak majd a népek,
tigrisként acsarognak, és marnak, mint **kígyó.**

15. A bika és a kígyó

Szarapisz – bikából kígyóisten (Dobrovits A.: Egyiptom és az antik világ)

Úgy szokás mondani, hogy ahogy Egyiptomban a földi uralom megváltozása mindenkor az égi hierarchia átrendeződését hozta magával, *Ptolemaios Sótér* is új istent adott alattvalóinak (...), s ... bevezette **Sarapis** kultuszát. De isteneket kitalálni, bevezetni nemigen lehet (...). Közelebb jutunk tehát az igazsághoz, ha azt mondjuk, hogy ... a *jelentőségében egyre növekvő Sarapis-kultusz mellé állott.*

A görögök és rómaiak egyaránt megmondták, hogy **Sarapis** az *Osirisszá vált, azaz meghalt Apis-bika: Osarapis.* (...) *A memphisi Ptahtól..., kinek szent állata az Apis-bika, örökölte világteremtő erejét.* (...) Éppen ez a bikajelleg hozta a görögökhöz közel. (...) Az i.e. V. századtól kezdve újból nagyobb számban jelennek meg az istenek ábrázolásai mellett azok szent állatai..., a *halotti domborműveken ... a kígyó.* (...) A héroszok sírköveiken lóháton, az Alvilág urának állatán jelennek meg, vagy klinén nyugodva, lakomázva, ... fejükön az alvilági istenek jelvényével, ... *mellettük kígyó tekereg, olyanok, mint Hadés, Asklépios, Dionysos vagy később Sarapis.* (...)

16. Philoktésés és a nem gyógyuló kígyómarás

(Paneth Gábor: A labirintus járataiban)

a) Philoktésés sebe: Oidipus és Philoktésés, A kasztráció két típusa

Philoktésés azon hősök sorába tartozik, akik *egy soha be nem gyógyuló sebtől szenvednek.* (...) Az ő bajuk keletkezése, eredete sokszor homályos, s e sebek bűzlenek, gyógyíthatatlanok, fekélyesek. Az élet szenvedéssé válik miattuk a hős számára: sem élni, sem meghalni nem tud. (...)

Philoktésés sebet egy *női figura* okozza. (Az egyik változatban Khryszé istennő, illetve az ő parancsára a **kígyó.**) Az „anyához való alászállás” motívumával találkozunk itt. A földön – hősünknel a síron – való dobantás ennek az alászállásnak egyik szimbóluma. A föld mélyére való leereszkedés a *labirintikus úton* – számtalan műalkotásban felbukkan. Egyet említünk ...: Mefisztó útmutatásait követve *Goethe Faustja is dobbantva száll alá az „Anyához”, s a mélyben rátalál az örök, tiszta szellemi formákra,* minden dolgok teremő elemére, *ősképe.* (...)

Sophoklés *Philoktésés* című darabjának ... megfelelője ... az *Oidipus Kolonosban.* Mindkét dráma a „kasztráció” utáni állapotot írja le. De a különbség köztük mégis szembetűnő. Kolonos ... a szenvedés apoteózisa: az agg Oidipus számára itt válik lehetővé ha nem is a gyógyulás, de *szenvedésének feloldása a megdicsőülésben.* (...) Az „ödipális kasztráció” története ... a széles nyilvánosság előtt játszódik le: színpadra termett tragédia. (...)

Ezzel szemben a Philoktés-típusok sem a drámákban, sem pedig a (még megkeresendő) pszichopatológiai megfelelőikben nem rendelkeznek ... eltakaró, elleplező képességekkel. Gyógyíthatatlan sebüket látványosan viselik.

(...) Az *elfojtás hiánya miatt* ezek a hősök alapvetően különböznek az ödipális alakoktól. Inkább tudatában vannak valóságos helyzetüknek: szenvedésük maga is éppen ebből ered. Philoktésről ... kiderül, hogy sebesülése következtében sajátos metamorfózison megy keresztül. (...) „**A kígyó lábatlanná mérgezett**” – mondja.

„Mint szeretett dajkája nélkül a csecsemő, úgy kúszik erre-amarra ... a kígyótól megsebzett *maga is kígyóvá változott.*” (...)

Egy antik gemma ... a *Philoktés* megsebesítő **kígyót** ábrázolja: az állat nyelve itt egy szabályosan kihegyezett nyílvevő. (...) A **kígyót** az antikvitásban *animal vigilantis*-nak, a legélesebb szemű állatnak tartották. Nem is kell nagyon elszakadnunk a konkrétumoktól, ha az *éles szeműt* mint *tisztán látót* tekintjük, olyannak, aki kivetettségét, sebzettségét, egész élethelyzetét tisztán látja.

A hagyomány szerint a **kígyó** eredetileg néglábú állat volt. Büntetésből fosztatott meg lábaitól, amiért Évát arra csábította, hogy egyék a paradicsombeli tudásfa gyümölcséből. A **kígyó** tehát *elvesztette lábait.* (...)

Mit jelent most már Philoktés? ... A **kígyó** levést, azaz a lábatlanná válást (az infantilisnak maradásként). Ezt kompenzáló pedig a gyors mozogni tudást (a **kígyó** tudvalevőleg sebesen halad). Továbbá: az *éles-*, a tisztánlátást s ennek révén a megsebzés képességét. Ezt ... kompenzálja: a gyógyítási tudás. (...) Vagyis: a Philoktés típusú hőst *méreg mérgezi* (az *anyáról való leválás* traumája, ill. annak újra meg újra átélése), ugyanakkor *ő is megmérgezhet másokat* ..., azaz **kígyóvá tehet**. Másfelől megvan benne a *gyógyítás képessége* is. (...) A gyógyítás titka a részvét képességében rejlik. (...)

b) Asklépios és a modern pszichoterápia

(...) A Veji Apollón ... az i.e. hatodik századból származik. A templom, ahol 1916-ban megtalálták, négy forrás környékén épült, és *Apollo Medicus*nak szentelték.

Asklépiost szakállas istenként ábrázolják, mindig botra támaszkodva, melyen egy **kígyó** tekerőzik. (...) „Férfias erő és értelem, a *szánakozó szeretet vonásával.*” (...) Asklépios gyakran nem egyedül, hanem *női kísérőinek* egyikével, Hygieiával lép fel. Ez utóbbi virágzó ifjú nő szoros *kapcsolatban látszik lenni* *Asklépios kígyójával*: gyakran úgy ábrázolják, amint éppen a **kígyót** eteti. (...)

...

A **kígyó** a modern szimbólumtan egyik jelentős, sokértelmű példája. Weinreich felsorolja a **kígyó** azon „tulajdonságait”, melyekről az antik szerzők írnak. Mind hangsúlyozzák, hogy a **kígyó képes elűzni a betegséget.** (...) Az éles látású állat vakot gyógyít. A **kígyó** vedlése ugyanakkor a megfiatalodást, az örök életet jelenti. (...) A szájon kibúvó kígyó, mint a hazug beszéd jelképe, a következő álomban jelent meg:

„A hátam közepéből, a *gerincemből* egy **kígyó** bújt ki. Ekkor jött egy orvos, aki ... injekciót adott, mire a **kígyó** visszabújt. Ez az álom nagyon bizarrnak tűnt. Nem tudom kapcsolatba hozni semmivel, hacsak arra nem gondolok, hogy ... láttam egy rajzot:

*egy gyerek száján **kígyó** jött ki, és azt jelképezte, hogy ilyen hazug a beszéd...”*

17. Az éjszaka kígyói (Ady Endre: Élet, élet, élet)

Élet, élet, élet,
Mindig növekvő menedékek,
Tudom én jól, hogy vétek,
mégis olyan jó
szárnyalni felétek.

Szárnyalni felétek,
Óh, sokféle, gyönyörű étek.
Kis, gyarló üdvösségek,
Taposhatatlan
kígyói az éjnek.

Kígyói az éjnek,
gyümölcsei
bűnbeesésnek.

Óh, vétek, vétek, vétek,
Óh, istenes Jó.

Élet, élet, élet.

2) Ég és föld között

1. Kígyó és kereszt (Müller Péter: Kígyó és kereszt)

Amikor a zsidó nép *Hór* hegyétől a Sás-tenger felé vezető úton tovább indult a pusztában, belefáradt a vándorlásba, és zúgolódni kezdett az Úr s Mózes ellen.

„És ekkor *az Úr mérges kígyókat küldött rájuk*, melyek megmárták őket, és sokan meghaltak Izrael fiai közül.

Ennek láttára a nép Mózeshez járult, s megvallották: „Vétkeztünk, amikor zúgolódtunk az Úr ellen! Járj közben értünk, hogy vigye el ezeket a **kígyókat** rólunk!”

Mózes tehát közbenjárt a népért, s az Úr válaszolt Mózesnek: „*Csinálj egy tüzes kígyót, s erősítsd egy póznára. Akit marás ért s rátekint, életben marad!*”

Mózes tehát csinált egy **rézkígyót**, s egy póznára tette. Akit megmártak a **kígyók**, de föltekintett a **rézkígyóra**, az életben maradt.”

Mózes tudta, hogy **a kígyó a Sátán szimbóluma.**

A Lélek sötét erejének jelképe, amely ez embert magához rántotta, bukásra kényszerítette, s a száműzetés örvényébe taszította.

Amikor megragadta a **kígyót**, a földön tekergő nagy mínuszjelet, tudta, hogy a Sátánt ragadja meg. De amikor fölemelte és a függőleges póznára tette, a negatívból (-) pozitív (+) jelet csinált: és népét meggyógyította.

Mózes keresztet csinált.

*A keresztben benne van a **kígyó** is, de fölemelve és megváltva.*

A kígyó az ellentét elve, az elkülönülése, a taszítása. Nincs centruma, csak körbe-körbe tekergő kerület, negatív vonal, amely kivált a pozitív teljességből és önálló életet akar élni. Ami lehetetlenség, mert egész lénye egyetlen nagy hiány; valaminek az örökös *tagadásából* próbálja fönntartani önmagát.

Nem tud fölemelkedni, mert számára nincs fönt, csak lent. A földön tekereg, kinyúlik és összezsugorodik, s ha önmagát keresi, legfeljebb a saját farkába harap.

A **kígyó** a teremtő Léleknek az az ereje, amely az *embert a Paradicsom álomszerű boldogságából a pusztaság szenvedésébe csalta.*

Önállóságot ígért neki, szabadságot, saját megistenülést.

De csak *látszatot* adott helyette: **kígyó-önállóságot, kígyó-szabadságot és kígyó istenséget.** A földön kell tekeregnie, a porban, önmagát nem találva, a negatív erők sötét birodalmában.

Valójában a **negatív kígyó a pozitív keresztnek nem ellentéte.**

Csupán az elkülönült, vízszintes része.

A **kígyó** mint lappangó elv **ott van a keresztben.**

A világdráma akkor indult, amikor a **kígyó levált a keresztől** és *önállósította magát.* Ez volt az a pillanat, amikor az *egység szétszakadt, ... a lények szétszóródtak ...* Idáig, ha valaki azt mondta: *ÉN – a kereszt középpontjára gondolt.* (...) De amikor ... a valódi fényközéppontot elvesztette..., kénytelen volt magának *látszat-ént, álközéppontot találni ... ezért csinált magának egyetlen ÉN helyett sok másik ént, sok magánistenséget.* (...)

Ezt a mozzanatot úgy hívják a hinduk: *ahamkara.* Azt jelenti: *éncsináló.*

Azóta az embernek két énje van: amelyet ott hagyott a kereszt közepén, s egy, amelyet a földi vándorlásai során megél. (...)

Onnan kezdve, hogy a **kígyó** föllázadt a **kereszt** ellen, az ember a valódi centrumától hűtlenül eltántorult, s azóta a **kígyó és a kereszt között** – az én és az **ÉN** között – *örökös háborúság zajlik.*

A **kereszt** vonz – a **kígyó** taszít.

A **kereszt** összegyűjt – a **kígyó** szétszór. (Szerk. megj: a SZÓR-AKOZÁS – Hamvas B.) (...) Ez a küzdelem nemcsak a lélekben, hanem az egész világban zajlik – hiszen a világ nem más, mint a lélek színtere. (...)

Amikor a **kígyó** ereje fölerősödik, az embert a teljességből kitepi, önálló vállalkozóvá teszi, s a sűrű anyag világába taszítja. S amikor a **kereszt** a lelket visszavonzza, az ember az anyagvilág sűrű lepleinek nyomása alól kiszabadul, s a közös fény világába visszatér.

A születés és a halál nem egyéb, mint nagy ki- és belégzés. Nem egyszeri aktus, hanem folyamatos *lüktetés.* S ez mindaddig tart, amíg az ember rá nem talál ... valódi középpontjára.

Csak ha megváltottad a **kígyódat**, nyersz jogot az örök életre.

Ahogy Jézus mondta Nikodémusnak:

„Amint Mózes *fölemelte a kígyót* a pusztában, úgy fogják fölemelni az Emberfiát is, hogy aki hűséges hozzá, az el ne vesszen, hanem örökké éljen.”

2. A Tollaskígyó

a) Várkonyi Nándor: Az ötödik ember I.
(Fényistenek és aranykirályok)

A középamerikai kultúrnépek legnépszerűbb istensége a **Tollas Kígyó** volt, minden törzs másképp hívta, de azték neve a legismertebb, **Kecalkoatl** (spanyolosan: Quetzalcouatl, értelme: a Kecal madár kígyója). (...) Többhelyütt a legfelsőbb istenpárt, a két nemi princípiumot helyettesíti, ... így hát **Kecalkoatl** a valódi teremtő. Ezenkívül az éjszakai Égóceánt és a földi óceánt testesíti meg, vagyis a Káosz és a termékenyítő elem ura, az éjszaka és a nappal elrendezője. Ennélfogva szoros kapcsolatban áll a Nap és a Hold erőivel.(...) Amikor az égi **Kecalkoatl** követeként, tehát a saját maga képében leszáll a Földre, itt alant is megtartja nevét. Fehérbőrű, szakállas igehirdetőként jelenik meg a sötétbőrű, csupaszarcú indiánok között, Keletről jön, olykor mind a négy világtáj felől egyszerre. Mint főpap, rendezi saját kultuszát, templomokat épít; mint istenkirály, megajándékozza népét a műveltség áldásaival. (...) Palotájában elrejtőzve él, hogy így utaljon a láthatatlan, szellemi istenségre, de ... azért is, mert voltaképpen éjjeli isten, az arca csúnya, foltos, mint a Holdkorong ...; ha azonban előjön, Nap-álarcot visel drágakövekből és kecaltollakból. (...) Kegyes isten, jó király és szelíd főpap; emberáldozatot nem tűr, sem igazságtalanságot, gonoszkodást, részegséget. Uralma alatt paradicsomi boldogság virul a Földön. (...) – De két másik isten ... feltámad ellene, rút fondorlatokkal törbe ejtik; megrészegítik, miáltal elveszíti büntelen isteni hatalmát. Másfelől a népet tántorítják el tőle varázslataikkal, s visszaállítják a szívkitépő emberáldozatokat. (...) **Kecalkoatl** pedig belátva gyöngeségét és a nép hűtlenségét, önként száműzetésbe megy. Sírva vándorol Kelet felé, ahonnan egykor jött. (...) A tengerhez érve **kígyó**tutajra száll, eltűnik, lemegy az Alvilágba, majd fel az Égre, ahol a Hajnalcsillag lesz belőle. (...) Az aztékok ... **Kecalkoatl** regéjét, egész műveltségükkel együtt, elődeiktől, a *toltékok*tól vették át, s úgy adják ... elő, mint amely a toltékok idejében játszódott le. Csak az aranykorról szóló részt emeljük ki az ún. Tollan-ciklusból: (...) „Amint mondják, az Egy Nád évében született **Kecalkoatl**, kinek neve Fejedelmünk, az Egy Nád Papja. Azt is mondják, hogy anyja Csimalman [Fekvő Paizs ≈ Földanya] nevű asszony volt, s úgy esett teherbe, hogy egy zöld drágakövet nyelt le. (...) A toltékok **Kecalkoatl**-t Tollanban megtették királyuknak is papjuknak (Tollan a legrégebb hagyományok szerint a tengeren túli őshaza, egyúttal a Mennyei Ország). (...) **Kecalkoatl**-t a mexikóiak istenként tisztelték (...). Temploma magas, meredek építmény volt, lépcsője sok, sűrű fokból állott, s ezek nem szélesek, hanem oly keskenyek voltak, hogy alig fért el rajtuk a láb.

Kecalkoatl-ról azt mondják, hogy mindig ott feküdt, arcát takaróba burkolva, mert nagyon csúnya volt; arca olyan, mint a tuskó, nem emberi formájú, szakálla pedig igen hosszú és sűrű.”

„Alattvalói, a toltékok, kiválóan értettek a művészetekhez. (...) **Kecalkoatl**-lal kezdődött az egész műipar és műértés. Tollan házai zöld drágakövekből, sárga aranyból, vörös kagylóhéjból, fehér kagylóhéjból, türkizzel berakott faoszlopokból és kecaltollakból álltak.”

„A tollaniak mindenben bővelkedtek. Az összes fajta élelmiszernek alig volt ára. Azt mondják, a tök oly nagyra és kövérré nőtt, hogy ölnyi lett a térfogata, a zöldségféle úgy felmagzott, mint a pálma, rájuk lehetett mászni. (...) A toltékok roppant gazdagok voltak. Sohasem láttak szűkséget, házukból semmi sem hiányzott, éhségtől sem szenvedtek sohasem.” (...)

„**Kecalkoatl** ... vallásos gyakorlatokra adta magát. (...) A papok utána csinálták, mert életmódja mintakép lett számukra”. (...)

„A toltékok igen bölcs és mélyértelmű emberek voltak. Igyekeztek kifürkészni, mint viszonylik egymáshoz a nappal és az éjszaka, és hogy melyek a jó vagy rossz napjelek. (...) Továbbá ismeretük volt az Ég lakóiról és erőikről; pontosan tudták, miképpen mozog és kering az Ég. (...) És azt is tudták, hogy sok Ég van, és úgy mondják, valójában tizenkettő van; a tizenkettedikben pedig az igaz isten él feleségével. (...) Onnan, a tizenkettedik égből jönnek a mi lelkeink, az embereké, ... amikor a gyermeklelkek lecsöpögnek; lejönnek és bemennek az anyák testébe.” (...)

„A toltékok minden tekintetben jóra való és hamisság nélküli emberek voltak. (...) Jámborok is voltak a toltékok, mert csak egy istennek, név szerint **Kecalkoatl**-nak hódoltak, őt szólították és tisztelték; főpapjuk és istenörzőjük is a **Kecalkoatl** nevet viselte. Amit a papoknak parancsolt, híven követték. Nem vétkeztek, mert kifejtette nekik, hogy csak **Kecalkoatl** isten van. (...) Élő áldozatul **kigyókat, madarakat** és pillangókat mutaatott be. (...) Az öregek tudomása szerint a Kettősség Helyéhez kiáltott fel, a kilencszeresen összekapcsolt Ég fölött lévő legfelsőbb Éghez; csak az ott lakó istenekhez fohászodott, csak hozzájuk imádkozott a legmélyebb alázattal.” (...)

„Míg élt, nem mutatkozott alattvalói előtt. Palotája belsejében, nehezen hozzáférhető helyen tartózkodott. (...) Testőrei védték, *sok falat építve köréje*. Maga zöld ékkövekből, kecaltollakból és aranyból való szőnyegen ült.” (...)

Kecalkoatl mitikus birodalmának neve ... Tollan, ez a Tonalan rövidítése, emennek értelme pedig: a **Nap** helye. (...)

A név másik változata Tullan vagy Tulla, ez megint különös rokonhangzást mutat a kelták világvégén, a tengerben lévő Thule szigetének nevével, amely középkori feljegyzés szerint „a Napról bírja nevét”. (...) S mind a tolték-azték, mind a kelta mítoszok csakugyan az Atlanti óceánba helyezik az őshazát.

b) Passuth László: Esőisten siratja Mexikót

MIRE BETELT A HOLD, eljöttek valamennyien. (...) Kacikák, országló fejedelmek, helytartók és vazallusok hajnal óta megtöltötték a palotát, amikor bejött Montezuma és bemutatta vértelen áldozatát. (...) Díszeibe öltözött Montezuma. Csillogó aranyteste megvillant a korai napsütésben s március fénye úgy esett rá, mint szikrázó aranyözön. Nem lehetett más jelen a spanyolok közül, mint Ortegilla. Montezuma ura birodalmának s egyedül akar maradni fejedelmei között. (...) A Nagyúr felhágott az alacsony, kerevetszerű istentrónusra, kiterjesztette hímeikkel, kősöntyűkkel elborított karját és imádkozott. Aztán ... csendesen megszólalt:

– Úgy-e tudjátok, hogy a **Tollaskígyó** úgy ment el tőlünk apáink évkörökön kívül elterülő idejében, hogy majd évek teljességében visszajön hozzánk, visszaveszi birodalmát. Atyáim s azok atyái az ő nevében és az ő akaratából voltak e földnek urai, miként én az voltam felettetek. Most *visszajöttek a Tollaskígyó ágyékából eredettek onnan, ahonnan felkel a nap és kívánják, hajoljunk meg előttük*, mutassuk be előttük áldozatunkat. Én nevetekben beszéltem és mondtam, meghajtom előttük fejem és ők az én uraim. Ti, akik az én hívséges szolgálaim voltatok mindig – most is engedelmeskedni fogtok, s ismeritek szavam, mellyel alázkodom e végtelen vizeken túlon lakozó nagyúrnak, a **Tollaskígyónak fia vagy unokája** előtt...

Megcsuklott a hangja, könnyel lett tele a szeme. Úgy látszott, mintha felbomlanék a rend, néhány kacika meglóbálta kőbuzogányát, mások csattogtatni kezdték obszidiánélű fapallosaikat, de a Haragos Úr arca megint kemény és merev lett, mint áldozatokkor. (...) „**Hajtsátok meg fejeteket**”... (...) A vérben nevelkedett fejedelmeken végigszaladt a sírás, jajszavak sodródtak a levegőben, mintha asszonyok módjára halottat siratnának... Ortegilla szeméhez kapta kezét, kiszaladt, úgy rohant Cortés elé: Nagyuram... ezt nem lehet hallgatni... az embernek megszakad a szíve... A Haragos Úr kéri kegyelmességedet, jöjjön be, de csak egyedül és a nótárius úrral...

Montezuma (...) megszólalt: Én ez országok ura és korlátlan hatalmú parancsolója saját akaratomból hűséget fogadok e fehéraarcú vezér urának, akiben **Quetzacoatl** vérért tisztelem. Átadom neki országomat s ha ő úgy akar ja, az ő nevében fogom népeimet tovább kormányozni.

Kérdezem tőletek, van-e valakinek szava ez ellen?

Csend volt. Legtöbben eltakarták fejüket köpenyük szegélyével, hogy ne hallják végtelen hatalmú urukat, amint önként magára veszi a szolgaságot. Hallgattak. „Ti, sápadtarcúak, akik rovásokkal kötitek le a múltó emberi szavakat, örökítsétek meg, hogy mi, ez egybegyűlt országok fejedelmei egy akarattal hűséget fogadunk nektek, s jaj annak, aki ezt a hűséget megszegi...” Minden szem Montezumát nézte. Ő bólintott. Így van, írhatjátok. Az olvadó viasz cseppjei végigsercentek a pergamenten. Cortés levonta nehéz, vésett gyűrűjét, benyomta a viaszba s alákanyarintotta nevét.

c) **A Tollaskígyók** (G. Cooke: A megvilágosodottak)
Fehér Sas tanításai

Megfigyelhetitek, hogy a régi indián templomok kövein ábrázolt emberi alakok *tollakat* viselnek. Néhány alaknál a *tollak* a fej hátsó részét díszítik. Ennek az az oka, hogy a ... fizikai, de főként morális, lelki, vagy ha úgy tetszik, pszichikai képességeknek a központja az agy hátsó részében található. (...)

Volt egy idő – meséli **White Eagle** –, amikor azokat az indiánokat, akik egy bizonyos magasabb rendű spirituális tudást, erőt és megbecsülést értek el,

Tollas Kígyóknak nevezték. *Ezek a **Tollaskígyók** ... azok, akiket ti Idősebb testvéreknek vagy Mestereknek neveznétek.*

A tollkorona az általuk elért megvilágosodottság állapotának szimbóluma volt.

Hah-Wah-Tah – egy Tollaskígyó-fejedelem

(...) Szabályos vonású arca volt és humort sejtető széles szája, mely szokatlan erőt sugallt. A szeme ... rendkívül barátságos és szelíd volt, határozott, mély csillogással. Szinte soha nem ... (voltak) haragos villámok a szemében, de amikor előfordult, senki nem mert megsejteni a parancsát.

Legfelejtethetlenebb talán mégis a hangja volt. Mélyen és dallamosan zengett. Ritkán emelte fel, mégis tiszta és érthető volt minden szava. Soha senki nem felejtette el hanglejtését, a szeretetet, a bizalmat, a lelkesítő erőt, ami belőle áradt. Hangjának minősége, varázsa és ereje őt magát tükrözte. Amikor Hah-Wah-Tah beszélt, nem akadt ember, aki az utolsó szaváig ne kísérelte volna figyelemmel.

Rendszerint bő, napfényárga ruhában járt, aminek nyakát és bő ujjainak szélét hímzett, misztikus szimbólumok díszítették. Nyakában egy zsinóron gyönyörű faragású ametiszt függött, mely egy kb. tíz cm átmérőjű körben elhelyezett egyenlő szárú keresztet ábrázolt. Homlokát arany diadém díszítette, középen a „Mindent látó szem” szimbólumával. Ezt azonban ünnepi szertartások alkalmával egy művészien kiképzett *koronászerű fejdíszre* cserélte, mely *körülbelül harminc centiméter hosszú, puha, fehér tollakból állt, fülei mellett pedig különböző színű, okkult jelentéssel bíró drágakövek hetes csoportjai himbálóztak.*

A Hah-Wah-Tah név bölcs embert, ... lelki vezetőt jelent, olyan valakit, akit nagyon szeretnek. Előkelően viselkedett, ... királyi módon, ... mégis alázatos tudott maradni; bölcs volt, de megőrizte gyermeki játékosságát. Bölcsesség jellemezte uralkodását, ezért alattvalói elégedettek voltak. De ami a legfontosabb, életüket békében élték le, és mindannyian hozzájárultak a közös jóléthez. (...)

A Fehér Testvérek és a **Tollas Kígyók** tanításai által Wilomee a béke és a harmónia otthonává vált. Ők Hah-Wah-Tah megvilágosodott elméjének tudomására hozták titkaik egy részét a nap, a hold, a bolygók és a csillagképek erejéről és befolyásáról, ő pedig tovább adta ezeket ... gyermekeinek, és arra ösztönözte őket, hogy mindezeket az emberi élet áldására használják.

A maják által benépesített területeken úgy ismerték őt, mint a béke királyát, aki mindennel és mindenkivel testvériségben él. Messze földről érkeztek hozzá vándorok, hogy meghallgassák az életről, a halálról és a halál utáni életről szóló tanításait, és soha senki nem hagyta el a palotáját bölcsességének néhány gyöngyszeme nélkül.

A Fehér Testvériség; To-Waan és Menes (Manész, Ménes)

To-Waan ... erős és jól megtermett fiatal férfi volt. A maja törzsbeliek közül nem sokan vetélkedhettek vele gyorsaságban és ügyességben. (...) Kemény kiképzésen ment át, ... mielőtt Hah-Wah-Tah hivatalát átvette volna. (...) Nemrég tért vissza egy nagyon hosszú útról, amit kísérő nélkül kellett megtennie. Ennek az volt a célja, hogy erejét, bátorságát és ügyességét a végsőkig próbára tegye. Olyan hegycsúcsokra kapaszkodott fel, ahol még soha senki nem járt, kitette magát ... az időjárás szeszélyeinek. Nyomon követte medve testvért, és szemtől szembe állva vele úgy megijesztette, hogy a szívében lakozó bátorság elvette a medve harci kedvét. Ilyen és *ehhez hasonló próbatételek* alkották annak a tréningnek egy részét, *melyen egy bátor indiánnak keresztül kellett mennie* ahhoz, hogy *főnökké válhasson*. Úgy tartották, hogy az az ember, aki hús-vér testben önzetlen bátorságot tanúsít, lélekben is tiszta és határozott.

To-Waan úti élményei:

Követtem a folyót – mondta – , amíg nyomát vesztettem a meredek sziklák között. (...) Az éjszakákat barlangokban vagy odúkban töltöttem ... végül egy szakadékba kerültem. Másznom ... kellett ... mindaddig, amíg ... a fáradtságtól elgyötörten roskadtam le és aludtam el a földön.

(...) Felébredtem ... és egy fenyőerdő szélén találtam magam. A fák olyan egyenesen szöktek a magasba, mint egy templom oszlopai. (...) Hamarosan egy ... szentélyhez érkeztem. (...) Egy ember közeledett felém. Soha nem láttam hozzá hasonlót. Magas termetű volt, *arannyal hímzett fehér ruhát* és *sastollakból készült fejdísz* viselt. Arca békés volt, leírhatatlan fény csillogott a szemében, és hangjának ritmusa minden szót zenévé varázsolt.

Az idegen ... megkért, kövessem őt egy oltárhoz, a belső udvarba. (...) – Évekkel ezelőtt – mondta – *apád*, Hah-Wah-Tah főnök, arra az ösvényre lépett, mely téged ma ide vezetett. Veled a hátán mászta meg azokat a meredek sziklákat. Elhozott téged hozzám és az itt lakó Fehér Fény Testvéreihez.

– Ki vagy te? – kérdeztem. – *Menes néven ismernek*, ami azt jelenti: *bölcs ember*.

A Tollas Kígyó papja vagyok. Téged... születésedtől fogva kiválasztottak a Testvériség egyik szolgájaként. (...) Követted a lélek szavát. Ellenállhatatlanul vonzódtál ide, habár neked úgy tűnt, szabad akaratodat követed.

Miközben Menes beszélt, éreztem a mágikus erőt, mely belőle és az egész helyből sugárzott. Fű, fa, virág életörömben úszott.

A színek ott a magasban olyanok voltak, amihez foghatót soha nem láttam lenni. Mágikus tisztaság volt ez, ahol szebb, csodásabb, csillogóbb a természet.

Ekkor Menes vállamra tette a kezét. – Gyere, mutatok neked valamit. (...)

Egy szakadék peremére vezetett; olyan széles és mély volt, hogy úgy tűnt, az egész világ a lábam előtt terül el. Megérintette a homlokomat és egy víziót keltett életre. (...)

Nagy területek fölött láttam el, melyek a hegyek lábaitól a nagy tengerig terjedtek. *Majd a tengeren túl* egy szigetországot láttam bőséges termőfölddel, amit több törzs művelt. A lakosság más része fényes városokban lakott, a magaslatokon gyönyörű templomok álltak. Kezdetben a népet és az országot világosnak láttam, de ahogy mélyebbre süllyesztettem a tekintetemet, észrevettem a züllést a templomokban, s ez belopakodott az emberek szívébe. Még a föld is tisztátalanná vált, és láttam, amint tűz és pusztulás lesben állt föld és víz alatt. *Majd fellángolt a tűz és elpusztította a földet.* (...) Csak egy város maradt meg. *Néhány tisztaszívű ember* – olyanok, mint Menes – elvitorlázott onnan. (...) Ezek az emberek *megmenekültek, mert soha nem használták mágikus erejüket önző célokra.* (...) A többi, akik a mágiát embertársaik fölötti hatalomszerzésre használták, elsodorta a víz. Ugyanaz az erő okozta pusztulásukat, amelyet varázserejükkel önző céljaiknak alárendeltek.

Évszázadok peregtek szemem előtt (...). *Fehér mágusok vitorláztak hajóikon észak, kelet és nyugat felé.* (...) Egyesek egy napsütötte sivatagos földre hajóztak, (...) aminek neve Egyiptom. Egy másik hajó észak felé vette az útját és egy kis zöld szigeten kötött ki (...). Láttam, hogy *a tudás és a misztikus igazságok*, melyeket a papok magukkal vittek, erő és bölcsesség magjaivá válnak. (...) Mindez a jövőben rejlik. De ... még egy hajót láttam, ami nyugat felé hajózott. (...) *Menes volt a hajón*, más férfiakkal együtt, fehérbe és aranyba öltözve. Egy nagy folyón haladtak felfelé, és mágikus erejükkel templomot építettek a csúcsokon. *Menest úgy láttam, mint akin nincs hatalma a betegségnek és halálnak. Ritka erővel rendelkező mesternek láttam őt*, aki ... szeretetet sugároz minden ember felé. (...) Aztán vége volt. Menes azt mondta, vissza kell mennünk a templomhoz. Sok napot töltöttem a *Fehér Testvérekkel* és soha nem fogom elfelejteni, amit közös életünk alatt tanultam, amit a lélek világával való egyesülés idején, szemlélődés közben fedeztem fel.

Beavatás

(...) A Willomee feletti fehér templomban ... különösen szép oltár állt. (...) A planéták szimbólumai és minden ősi zodiákus jegy felismerhető volt rajta. *Minden drágakövekből kirakott szimbólum a neki megfelelő színekben pompázott.* A Nap tiszta arany színben ragyogott, közepét rubinok díszítették. A Hold vert ezüstből készült, a Jupiter sötét zafírból, a Vénusz türkizből, a Szaturnusz smaragdból, a Mars ametisztből, a Merkúr pedig lángoló narancs színű tűzköből.

A tizenkét zodiákus jegy egy kerék küllőjéhez hasonlóan helyezkedett el: a Kos tiszta vörös, a Bika vörös narancs, az Ikrek tiszta narancs, a Rák színe narancssárga, az Oroszlán tiszta sárga, a Szűz sárgazöld, a Mérleg tiszta zöld, a Skorpió zöldeskék, a Nyilas tiszta kék, a Bak kékeslila, a Vízöntő tiszta lila, a Halak pedig lilásvörös volt.

A titkos misztériumok tanítása azonban nem csak itt, hanem a hegyekben levő barlangtemplomokban is folyt. A papok ott is készítettek fel novíciusokat az egyszerűbb misztériumokba való *beavatásra*. Először is a velük született belső erők, az isteni szikra felébresztésére törekedtek. A kiképzésnek három fokozata volt.

Az első fokozat ... egy kétéves gyakorlat-sorozat. (...) A beavatás második fokozatát három év tanulás és gyakorlat előzte meg, míg a harmadik fokozat eléréséhez újabb két évre volt szükség. (...) Tizenkét év ... kellett ahhoz, hogy a novíciust alkalmasnak találják a Testvériségben végzendő szolgálatra. A jelöltek nemre való tekintet nélkül ugyanazt a kemény iskolát járták. Az első éveik alatt megtanultak uralkodni személyes vágyaik és ambícióik felett, úgy, hogy a felsőbbrendű Én átvehette a fizikai test, az idegrendszer és az érzések irányítását. (...) Szembe kellett nézniük... az alsó asztrálvilág körülményeivel. (...) Egyesek a halál után keresztülmenni ezen, a tanulóknak azonban még a fizikai testben létezve kellett elszenvedniük az elméjükre ható asztrális kíntól. Ennek az volt a célja, hogy fizikai, érzelmi és mentális életük a szívükben rejlő ... felsőbbrendű Én irányítása alá kerüljön.

A test és elme engedelmességre szoktatása idején a tanulóknak a szenvedés és nehézségek változatos skáláján kellett keresztülmenniük. (...) A legnehezebb próbák egyike a tűzpróba volt. A tanuló összekötött kezét az oltáron égő tűz fölé tartották. Első alkalommal a fájdalom pokoli volt. Később azonban a koncentráció és akaraterő annyira ellenőrzése alatt tartotta a fizikai testet, hogy a tanuló semmi fájdalmat nem érzett, és kezén nem maradt égési seb.

Ezt ... követte a jégtemplom próbája. Az adeptusnak ott kellett töltenie az egész éjszakát. Ilyen gyakorlatok védték a testet ... és megtanították a novíciust..., hogyan használja a gondolat erejét sebeinek gyógyítására. Az állóképesség és a kellemetlenség zokszó nélküli elviselése az észak-amerikai indiánok körében ma is nagyra értékelt tulajdonság.

Beavatás után: A Tollaskígyó intelmei

(...) Most, amikor lelked megkezdi hosszú vándorútját a végtelen életben, mindig a Fény mágikus erején belül marad. Mert amit a szívedben hordozol, azt vonzod magadhoz. Őrizd meg szíved tisztaságát. (...) Isten birodalmának Te csak egy része vagy. A hatalom élet és halál felett egyedül Istené. Egyetlen ember sem nagy. Minden, amiről azt hiszi, birtokolja, csak Isten része. Senki nem foszthatja meg Istent az Ő hatalmától, de Isten elpusztíthatja az embert, aki Isten elpusztítására tör.

Élj békében. Minden munkádat add Istennek. Szeresd felebarátodat, mint önmagadat, és kövesd a spirálban vezető ösvényt, mely biztonságban visszavezet téged a te Atyádhoz és Anyádhoz.

Fogsz aratni örömet és fogsz aratni fájdalmat. De ezek a tapasztalatok földbe vetett magvak, melyek lelki táplálékot biztosítanak a föld gyermekei számára. Az örömmagvak és a fájdalommagvak, melyeket az embereknek el kell ültetniük, az élet kenyerévé fejlődnek, olyan élelemmé, mely az emberi lelket táplálja. Ebben rejlik az élet misztériuma. Vetni és aratni, megművelni a földi élet talaját... Homlokod verejtéke által fogsz élni mindaddig, amíg a gyümölcsöt hozó fa eléri a tökéletességet. És azután is, újra meg újra visszatérünk a földre, hogy elvégezzük munkánkat, és ismét a mennyekbe megyünk felfrissülni. És tesszük ezt mindaddig, amíg az Isten akarata uralkodik a földön is, úgy, mint a mennyekben.

d) Tollaskígyó, a teremtő (Popol Vuh, a maja-kicse indiánok szent könyve)

Négy Teremtés, Négy Megaláztatás, így mondták a Teremtőről és Alakítóról, az Élet és Emberiség Anyjáról és Apjáról. (...)

(...) Mert nem volt akkor senki és semmi. (...) Csak önmagában az Ég. A Föld arca nem volt látható. (...) Nem volt semmi a csendben vagy a nyugalomban. (...) Minden csak önmagában. Nem volt ott semmi valójában, ami létezett volna.

*Egyedül a Teremtő és az Alakító, **a Felséges és a Tollaskígyó**, az Anyák és Atyák voltak a vízben, ott csillogtak, **ketchup** és másféle **tollak** takarták őket. **Ezért a Tollaskígyó név.** Nagy bölcsék ... voltak lényegük szerint. Mert valójában ott volt az Ég és az Ég szíve. Ez az istenség neve, így mondják.*

És akkor jött a Szó.

Eljutott a **Felségeshez és Tollaskígyóhoz** a sötétségben és az éjszakában. Szólt a szó a **Felségeshez és Tollaskígyóhoz**. Beszélgettek.

Azután gondolkoztak, azután mérlegeltek.

Azután egyetértettek és egyesítették szavaikat, gondolataikat.

Azután megszülettek, azután megszilárdították magukat, és elhatározták a teremtést és az ember születését.

*JEGYZET: Kukumatz ≈ **Tollaskígyó**, a maja Kukulcán és az azték Ketcalkoatl (Quetzalcoatl) kicse formája. **Ősi elemi istenség, az Égbolt (szárnyak) és a Föld (kígyó)** harmóniáját jelképezi. Nemcsak mítikus ósalak, hanem legendás **történelmi figura** is. Valószínűleg a **papkirály** funkcióját jelölte eredetileg. **Ketcalkoatl, a toltékok uralkodója** vezette népét 1000 körül Tulából Yucatánba.*

3. A Főnix

„Ó testvérem, a léleké s a testé,
... a Szavak Őre légy, amíg a **Főnix**
lángszárnyai a hamvakból kicsapnak.”

(Ékes Ákos)

a) Szimbólumlexikon, „**főnix**” címszó

A ~ a szimbolikában fontos szerepet játszó *madár*; a feltámadás és a halhatatlanság jelképeként nagyon elterjedt. Neve a görög phoinix (*vörös*) szóból ered, és a tisztító lángból való feltámadás hitével van összefüggésben. (...) A Benu, az egyiptomiak szent madara, ... első élőlényként született..., és a *napistent* testesítette meg. (...) Egy legenda szerint 500 évenként jelenik meg, és harmattal táplálkozik ... utána messzi országokba repül, ahol illatos füveket gyűjt, ezekből tüzet rak a **héliopoliszi oltáron** és porrá ég rajta, három nap múltán azonban feltámad. (...) Az egyházatyák ... a halhatatlan lélek és a három nap múlva a *halálból feltámadt Krisztus* szimbólumának tekintették. (...) Az alkímiában az ... ősanynak a megsemmisüléstől az újjászületésig, a bölcsék kövévé válásáig vezető útját jelképezi. – Az ókori Kína képi világában a mesebeli fenghuang madár helyettesíti a ~ -et, amelyben ... egyesül a jin-jang, a két ősprincípium. (...)

A zsidó mondákban a ~-et „milsham”-nak hívják. Az állatok közül egyedül egyedül ő nem evett a „tiltott gyümölcsből”, ... ennek jutalmául ... erődített várost kapott, amelyben mindig ezer évig élt.

„Ez az ezer év az élete. Ha letelik, tűz gyullad a fészkében, és elégeti. Egyetlen tojás marad, amelyből kikel a fióka, és a madár tovább él.

Mások azt mondják, hogy ezer esztendő múltán összezsugorodik a teste, elveszíti a tollait, s ismét úgy néz ki, mint egy madárfióka. Aztán kinőnek a tollai, felrepül, mint a **sas**,

s a halál többé nem lesz úr rajta.”

b) **A tűzkígyó és a fönix** (Ékes Ákos: Kulcsolt kígyók)

TŰZOSZLOP

Azt mondta a *fény*: légy Kimondhatatlan,
A Titkos Név légy, amit neked adtam,
aminek *tüzes szárnyán* most a *Lélek*
a Szentek Szentje ajtaján beléphet,
hogy lángja élet vesse a Titokra,
s a Kimondhatatlant máris kimondja.

A *Szem* légy, az Egy, csak ablaka kettő,
aminek tükreiben mindakettő
tűzkígyó kulcsolódva, felmeredve
felhasított éjben szemmé meredve
felpattantja héját, **fönix** a **Napba**,
csavargó lángja tűzoszlopba csapva!

A FÉNY FŐNIXE

A *fény* nyálával hálózza körül,
ami körül lankadatlan **röpül**.
A szálak gombolyagba tekeredve
gyűlnek, a *fény*, nyálát egyre eresztve,
elapad; *múmiája*, a *gubó* (Szerk. megj.: ld. a Castaneda-könyv kivonatát!)
marad meg belőle, körbefutó
fényszálak sűrű gyolcsába kötözve.
A *kihűlt fény*, mely dermedtre kötözte,
szárnyat bont, hamvaiból fölrepül
s keringeni kezd a Köldök körül.

KÍGYÓK A KÍGYÓBAN

(...) A teremtő erő fénnel tele
nem földi ölbe tör, húz felfele,
hogy az *öl kígyója* is felmeredjen
s két tűzkígyó kulcsolódva az Egyben
az égbe lökje lángját kiürülve,
mint szárnyas fönix, magát újra szülve.

4. Égi madár és földi társai

a) A Sas és a Bika (Váradi Tibor: Lukács evangéliuma ...)

(...) *Lukács evangélista jelképe a Bika. A Bika csillagképhez egyiptomi beavatás folytán kötődött: a Bika csillagkép szellemiségeivel került szoros kapcsolatba. A keresztény ezoterika szerint a Bika csillagkép a Szentháromság három tagja közül a Szentszellem erőivel áll összefüggésben. A Szentszellem szimbóluma ugyanakkor a madár – felmerül tehát a kérdés: hogyan hozható kapcsolatba a bika és a madár?*

(...) *Ami a madárnál asztrális látással az asztráltestben látható, az jelenik meg a tehénnél vagy a bikánál fizikálisan. Amikor egy látó ránéz egy madár asztráltestére, mintegy besűrítve ugyanazokat a jelenségeket látja a bika fizikai testénél. Ami a madár asztrálisan, az a bika fizikálisan.*

(Szerk. megj.: Ezzel függhet össze a sok mítoszban és mesében megjelenő „Fehér bika”, ill. „Szárnyas bika”, „Égi Bika” [és pl. a Szent Tehén] képzet, amely a megváltott testiség, ill. az anyag, a fizikaiság fogságából kiszabadított Lélek szimbóluma.

Ez a fő összefüggés, amely az anyagot, fizikait, testiséget, a tudat „befalazottságát” jelző Bika és az individuációs úton önmagát megváltott lélek, a Sas tengelyazonos, szembenálló asztrológiai szimbólumai között fennáll.)

b) A Sas és a Kígyó (Fr. Nietzsche: Így szólott Zarathustra)

Nem leszek pásztor, nem leszek sírásó. (...) A teremtőket, aratókat, ünneplőket akarom társaimul fogadni: meg akarom mutatni nekik a szívárványt és az embert fölülmúló ember összes grádicsait. (...)

Midőn Zarathustra így szólott a szívéhez, épp delelőn állt a Nap: kérdőn felpillantott hát a magasba – mert egy madár éles vijjogását hallotta a feje felett. És lám! Egy sas húzott széles köröket a levegőégen, és vele együtt egy kígyó, nem zsákmány, hanem barátnő gyanánt: a sas nyakára gyűrűződe.

„Íme, az állataim”! – mondotta Zarathustra, és örvendezett szívében.

A legbüszkébb és a legokosabb állat a Nap alatt – kémlelő portyára indultak.

Ki akarták kémlelni, vajon él-e még Zarathustra. Igaz is, élek-e még valóban? Több veszélyre leltem az emberek, mint az állatok között; veszélyesek Zarathustra útjai. Állataim vezetésére bízom magam tehát!

(...) És így szólott a szívéhez: (...)

– „Bárcsak kígyóméra ütne és az alapokig hatolna bennem az okosság! Csakhogy lehetetlent kérek így: büszkeségemet kérem tehát, hogy okosságom örökös kísérlője legyen!

Ha pedig okosságom megválnék tőlem egyszer ...,

balgaságom röptét kísérlje majd büszkeségem tovább!”

Így kezdődött Zarathustra alászállása.

5. **Tüphón és Hórosz** (Plutharkhosz: Iszisz és Oszirisz), avagy a kígyó és a sólyom

A szerk. megj.: *Tüphón* – bár eredetileg többféle állattal, pl. vadzamárral azonosították – az európai tudat **kígyó**ként képzei el, annak *pusztító* aspektusaként (*sivata*g), miközben nevének egy változata, a *Séth*, nemcsak őt jelöli, hanem Ádám harmadik gyermekét is, aki talán joggal tekinthető az emberiség gyökerének (miután Ábel meghalt, Káin utódai pedig vélhetőleg kisebbségben maradtak [vö. „Ádám fiának, Séthnek nemzetsége Noéig” Mózes I.5.]), egyszersmind – apokrifek szerint – a *bölcsesség letéteményesének* (mivel Ádám rá hagyományozta azt a könyvet, mely az eredeti, „isteni” tudást tartalmazta).

Ide kívánczik mint érdekesség, hogy a New Age egyik első jelentős „kinyilatkoztatása”, *Séth könyve* egy ezen a néven megszólaló sokdimenziós entitás számunkra újszerű tanításait, alig dekódolható tudását közli.

Mindez lehetővé tesz egy olyan interpretációt, mely szerint ezek a lények összefüggenek, azonosak vagy egymás aspektusai. Ebben az esetben érthetőbbé válik, miért öli meg Séth Osziriszt: a tudás az élet elpusztítója (Osiris élet-princípiumból válik halál-princípiummá). A bibliai tudásfa és az életfa kettőssége mintha ugyanezt sugallná: ha az ember a tudást választja, „halálfia” lesz; élet és tudás pusztító ellenségei egymásnak, a „tudás”-elv győzelmével az élet elve súlyosan megsérült.

Mesélik, hogy Rhea titokban egyesült Zeusszal, de Héliosz észrevette és megátkozta, hogy egyetlen hónapban, egyetlen évben se szülhessen. Hermész viszont ... később ... Szelenétől elnyerte valamennyi nappal hetvenedrészét; ezekből összerakott öt napot és a háromszázhatvan után illesztette őket. (...)

Az egyiptomiak ... *ekkor ünneplik isteneik születését*. Azt mondják, az első napon született *Oszirisz*, és születésekor ez a szózat hallatszott: „*A mindenség ura jön a világra!*” (...) A második napon született Aruérisz, akit egyesek *Apollón*-nak neveznek, mások az *idősebb Hórosz*nak. A **harmadik napon Tüphón** jött a világra, de nem a kellő időben, nem is a kellő módon, mert anyja oldalát egy ütessel felhasította, úgy szabadult ki. A negyedik napon Iszisz született egy vizek borította vidéken, az ötödiken pedig Nephthüsz, akit ... *Aphrodité*nak, ... egyesek *Niké*nek hívnak. (...) A királyok a hozzáillesztett napok közül **a harmadikat szerencsétlennel tartották**, és az éjszaka beköszöntéig nem foglalkoztak közügyekkel, s önmagukat sem gondozták.

Tüphón Nephthüsszel kötött házasságot, **Iszisz** pedig **Oszirisszal**. Ők már akkor is szerették egymást, mikor még meg sem születtek, sőt már az anyaméh sötétjében egyesültek. Oszirisz bejárta és „megszelídítette” az egész földkerekséget, s ehhez egyáltalán nem volt szüksége fegyverre ..., jó szóval, különféle dalokkal és zenével elbűvölve nyerte meg magának az embereket. (...) **Tüphón ármányt szőtt ellene.** (...) Titokban lemérték Oszirisz testét, szép és gazdagon díszített ládát készítettek a méretére, majd bevitték a lakomára. (...) **Tüphón** tréfásan megígérte, hogy annak ajándékozza, aki ha belefekszik, éppen betölti. (...) Oszirisz odalépett és belefeküdt. Az összeesküvők ... lecsapták a láda fedelét, ... szögekkel megerősítették és leöntötték forró ólommal. Kivitték a folyóra ... és a tengerre eresztették. Mindez ... akkor ... történt, amikor a Nap a Skorpión haladt át. (...)

Iszisz ... megtudta, hogy a ládát Búblosz vidékén ... partravetette a tenger. (...Búbloszba jött, (...) ráborult a koporsóra és keservesen sírt. (...) Ezután elment a fiához, **Hóroszhoz**, s a koporsót egy félreeső helyen hagyta.

Tüphón éjszaka ... rátalált a koporsóra, felismerte a holttestet, *tizennégy darabra szaggatta és szanaszét szórta*. Mikor *Iszisz* megtudta, hogy mi történt, ... behajózta a mocsaras vidéket, hogy *összeszedje a csonkokat*. (...) Oszirisz testrészei közül csupán a szeméremtestet nem találta meg, mert ezt **Tüphón** rögtön a folyóba dobta. (...) Iszisz utánzatot készített a phalloszról és megszentelte. (...)

Később Oszirisz *feljött az Alvilágból* **Hóroszhoz**, felkészítette és *megegzette a harcra*. (...) Azt is mesélik, hogy ... sokan átpártoltak **Hóroszhoz**, így **TÜPHÓN** ágyasa is átállt hozzá, az őt üldöző **KÍGYÓ**t pedig **Hórosz** kísérete vágta le. (...)

A harc sok napon át tartott, s *végül* **Hórosz** (a **SÓLYOM**fejű isten) *győzött*. **Tüphón**t Iszisz vette át, de nem ölte meg, hanem feloldozta és szabadon engedte. (...)

Sokak szerint **Tüphón**ról ... ehhez hasonló történetek terjedtek el: hogy irigységből és gyűlöletből szörnyű tetteket hajtott végre, s mindent összekuszálva rosszal árasztotta el az egész földet és a tengert, de végül megbűnhődött.

Tüphón álnok csele és zsarnoki uralma lényegében azonos a *szárazság* erejével. (...) Ezért nevezik az Egyiptomiak **Tüphón**t Széthnek, ami elnyomót és kényszerítőt jelent. A lélekben az ész és az értelem ... vezetője és ura maga Oszirisz; ... **Tüphón** pedig mindaz, ami a lélekben szenvedéllyel teli, titáni, ésszerűtlen és ostoba, ... ezek **Tüphón** kirohanásai és lázadásai. A **Széth** név is, ahogy **Tüphón**t hívják, ezt fejezi ki. mert „*legyőzött*”, „*kényszerítőt*”, „*gyakori visszatérést*”, „*ismételt átugrást*” jelent. *Osziriszt a kezdetnek, Isziszt az átvevő elemnek, Hóroszt pedig a beteljesülésnek* kell tekinteni. (...) **Hórosz** ... nem örökkévaló, ... nem mentes a szenvedéstől, nem is halhatatlan, de *mindig újjászülve* arra törekszik, hogy az indulatok változásai és körforgása közepette mindig ifjú és soha el nem múló maradjon.

6. A fény és a sötétség szárnyai

a) A Napba öltözött asszony (János Jelenésekről, 12.)

És láttaték nagy jel az égben: *egy asszony, a ki a napba vala felöltözve, és lábai alatt vala a hold, és az ő fejében tizenkét csillagból korona;*

a ki terhes vala, és akarván szülni, kiált vala, és kínlódik vala a szülésben.

Láttaték más jel is az égben, és ímé vala egy nagy veres **sárkány**, akinek hét feje vala és tíz szarva, és az ő fejeiben hét korona;

és a farka utána vonszá az ég csillagainak harmadrészét, és a földre veté azokat; és álla az a **sárkány** a szülő asszony elé, hogy mikor szül, annak fiát megegye.

És szüle fiú-magzatot, a ki vasvesszővel legeltet minden nemzetet; és ragadtaték annak fia Istenhez és az ő királyiszékéhez. (...)

És lőn az égben viaskodás: *Mihály és az ő angyalai viaskodnak vala a sárkánnyal*; és a **sárkány** is viaskodik vala és az ő angyalai;

de nem vehetnének diadalmat, és az ő helyök sem találtaték többé a mennyben.

És vetteték a nagy sárkány, ama régi kígyó, aki neveztetik ördögnek és a Sátánnak, ki mind az egész föld kerekességét elhitei, vetteték a földre, és az ő angyalai is ő vele levettetének.

És hallék nagy szózatot az égben, a mely ezt mondja vala: *Most lett meg az idvesség és az erő, és a mi Istenünknek országa, és az ő Krisztusának hatalma. (...) Jaj a föld és a tenger lakosainak, mert leszállott az ördög tihozzátok, nagy haraggal teljes, úgy mint a ki tudja, hogy kevés ideje van.*

Mikor azért látta a **sárkány**, hogy ő levettetett a földre, kergetni kezdé az asszonyt, a ki a fiút szülte.

De adaték az asszonynak két nagy sasszárny, hogy a kígyó elől elrepüljön a pusztába az ő helyére, hogy tápláltassék ott ideig, időkig, és az időnek feléig...

b) A PRÓFÉTA (K. Gibran)

A tenger, mely mindent magához szólít, szólít most engem is, fel kell a hajóra szállnom.

Mert maradnom ... egy volna azzal, hogy megfagyok, kristállyá válok, és a sár magához köt.

Örömmel vinnék magammal mindent, ami itt van. De hogyan tehetném?

A hang nem viheti magával a nyelvet és az ajkat, melyről *szárnyra kelt*. (...)

És egyedül, fészke nélkül száll a **sas** is a nap felé. (...)

Bizony mondom, a kényelem iránti vágy megöli a lélek szenvedélyét. (...)

Hanem ti, a tér gyermekei, ti nyugalmatokban nyugtalanok, ti nem estek csapdába, nem juttok idomár kezére.

Házatok nem horgony lesz, hanem árboc.

Nem lesz csillogó bevonat, mely a sebet takarja, hanem szemháj, mely óvja a szemet.

Ti nem fogjátok *szárnyaitokat* összezárni, hogy az ajtókon áthaladjatok, nem hajtjátok le fejeteket, hogy a mennyezetbe ne ütődjék, nem fogtok félni a lélegzéstől, nehogy *falaitok* megrepedjenek és leomoljanak. (...)

Házatok ... nem fogja titkokat megtartani, sem gátját vetni vágyaitoknak.

Mert ami bennetek határtalan, az mind az ég palotájában lakik, melynek kapuja a hajnali pára, ablakai pedig a dalok és az éj csöndjei. (...)

Mint az óceán, olyan a ti istenlényetek.

Makulátlan marad mindörökre.

És mint az éter, csak azt emeli, akinek *szárnya* van.

És mint a **nap**, olyan a ti istenlényetek.

A vakondok útjait nem ismeri, sem a **kígyó** fészkeiben nem kutat.
Ám a ti istenlényetek nem egyedül lakik bennetek.
Sok van még bennetek, ami ember, és sok van bennetek, ami még nem ember.
Hanem torz törpe, aki álmában kóborol a ködben, önnön ébredését keresve. (...)
Mi légyen az ökörrel, mely szereti az igát, s az erdő szarvasait és őzeit
kóbor bitangnak tekinti?
Mi légyen a **vén kígyóval**, mely bőrét nem képes levedleni,
s a többi **kígyót** meztelennek, szégyentelennek találja?
És azzal, aki korán érkezik a menyegzői lakomára, és mikor jóllakván ... útjára
indul, kijelenti: minden lakoma törvénytelen, és mindenki, aki részt vesz rajta,
törvénszegő?
Mi mást mondhatnék ezekről, mint azt, hogy a napfényben állanak, de hátukat
fordítják a **nap** felé?
Csak saját árnyékukat látják, és árnyékuk számukra a törvény.
És mi számukra a **nap** – csupán az, ami az árnyékot vetíti.
De tinétek ..., akik a szél *szármán* jártok, mely szélkakas szabhat irányt? (...)
A városkapuknál és tűzhelyetek mellett láttalak benneteket a földre borulva
imádni saját szabadságotokat. (...)
Igen, és láttam, ... hogy akik közületek a legszabadabbak, szabadságukat
járomként és bilincsként viselik.
És keblemben szívem vérzett: mert szabadok csak úgy lehettek,
ha már a szabadság iránti vágyat is igának érzitek. (...)
Ha egy félelemtől szeretnél szabadulni, a félelem a szívedben lakik,
nem annak a kezében, akitől félsz.
Bizony mondom, minden dolgok összefonódva élnek bennetek.
(...), lelketek gyakran csatatér, melyen az értelem és a mérlegelés vív háborút
a szenvedéllyel és az étvággyal. (...)
Engedjétek ... lelketekben az értelmet
a szenvedély magasába emelkedni, hogy dalra keljen;
És lelketek értelemmel kormányozza a szenvedélyt, hogy ... minden nap
új erőre kapjon, és miként a **főnix**, saját hamvai fölé repüljön. (...)
A bajba jutott és a sebesült azt mondja:
A szépség szelíd és kedves, ... mint egy ifjú anya,
ki önnön dicsőségét kissé szégyellve jár közöttünk. (...)
Ám a nyughatatlanok azt mondják:
Hallottuk, hogy kiáltozik a hegyek között,
és kiáltásaiba paták csattogása, *szárnyak* csapkodása
és orozslánbögés vegyült.
Ám valójában nem róla beszéltetek, hanem megannyi hiányról, mely ki nem
elégítettet. De a szépség nem hiány, hanem extázis. (...)
Nem kép, melyet megnéznél, sem dal, melyet meghallgatnál.
Nem a meghasadt fakérgen szivárgó nedv, sem a karmokhoz tartozó *szárny*. (...)

A szépség az élet, ha ... föllebbenti szent arcáról a fátylat.
De az élet ti vagytok, és ti vagytok a fátyol is.
A szépség az örökkévalóság, mely önmagát tükörben szemléli.
De ti vagyok az örökkévalóság, és ti vagytok a tükör is. (...)
Mi egyéb volna meghalni, mint mezítelen állni a szélben
és felolvadni a **napfényben**?
És a lélegzés megszűnése mi volna egyéb, mint a lélegzés felszabadítása a
nyughatatlan árapály alól, hogy a lélegzet fölemelkedhessék, kiterjedjen és
fölkeresse a határtalan Istent?
Amikor ittatok a csend folyamából, igazán csak akkor fogtok énekelni.
És amikor a hegy tetejére értetek, igazán csak akkor kezdtek
fölfelé kapaszkodni. (...)
Én olyan voltam, mint a köd.
Az éj némaságában jártam utcáitokon, és lelkem betért házaitekba. (...)
Bizony mondom, ismertem örömtöket és fájdalmatokat, és míg aludtatok,
álmaitek az én álmaim voltak. (...) És csöndembe patakként érkezett
gyermekeitek kacagása, és folyóként áradt fiataljaitok vágyakozása. (...) De
még a kacagásnál is édesebb, a vágyakozásnál is hatalmasabb érkezett
hozzám.
És ez a bennetek élő határtalanság volt; a hatalmas ember, akiben ti csupán
sejtek és inak vagytok. (...) A hatalmas emberben vagytok ti hatalmasak;
és míg őt figyeltem, titeket figyeltelek és szerettelek.
Mert érhet-e a szeretet akkora távolságra, hogy ne férne el a hatalmas térben?
Miféle látomások, miféle vágyakozások és miféle remények tudnák
túlszárnyalni ezt a *repülést*? (...)
Erre emlékezzetek, ha rám emlékeztek:
hogy ami bennetek a leggyöngébbnek és legzavarodottabbnak látszik,
az a legerősebb és a legeltökéltebb. (...)
Látnátok csak a lélegzet árapályát, semmi mást nem látnátok azután.
És ha hallanátok az álom suttogását, nem hallanátok meg más hangot többé.
De ti nem láttok, nem hallotok, és ez jól van így.
A fátylat, mely szemeteket elhomályosította, föllebbenti majd a kéz,
mely megszötte azt. És az agyagot, mely fületeket eltömi,
átszakítják majd az ujjak, amelyek gyúrták.

És látni fogtok.
És hallani fogtok.
Mégsem kárhoztatjátok majd, hogy megismertétek a vakságot,
sem bánni nem fogjátok a süketséget.
Mert azon a napon megismeritek a dolgok valódi célját.

És áldani fogjátok a sötétséget csakúgy, mint a világosságot.

c) Kígyók és szárnyak; szárnyaskígyók (Ékes Ákos: Kulcsolt kígyók)

„Tudom, hogy Te én vagyok.”
(Egyiptomi Halottak Könyve)

SZÁRNYAS KÍGYÓ

Amikor az a *Szárny* megmozdul bennem,
és forog, körülcsapkodva szünetlen
magát a *szárnyal*, ahogy átforogva
balról öleli és máris a jobbjá,

egy szárny, amely egyre kettőbe bomlik,
sodrása hajtja, emeli a boltig,
ahogy kúszik egy szál köré fonódva,
ahogy *szárnya* a *fényszálat* sodorja,
amin, maga körül szinte pörögve,
ereje sodra tolja fel a mennybe,
mint a fűró, magát felfele fűrva,
Szárnyak Kígyója, mely kavarja-túrja
a fényt, mélyéből kitorve, lebegve
siklik s gyűrűt verve hasít a Szembe.

„A *szárny* az, aminek legtöbb része van az isteniben.”
(Platón)

A SZÁRNYHOZ

Lobbantsd fel, ó. **Szárny**, a Tüzet,
árasz arcomra fényedet!
Ne kímélj, nem égek meg semmi lángtól,
ami benned gyúl, az bennem már lángol!

SZÁRNYCSAPKODÁS

Egy *szárny* forog középen körbe-körbe
maga körül; *gyűrűiből* kitörne
s ezerfelé *repülne* szétszakadva
s tovább keringene ezer darabba,
ezer új *szárnyba*. Körülötte *szállva*
hálóba fogja a *Szárnyt* annyi *szárnya*. (...)
Mintha egy szálon csapkodna s körötte
szárnyai kígyóznának tág körökbe,
s ahogy a forgó *Szárny* körül lebegnek,
gyűrűiken tölcserbe *tekerednek*
s egyetlen forgatagba összeállva
kötődnek a **kígyó-szárnyak a Szárnyba...**

A FÉNY SZÁRNYAI

Az a megrebbenés, az a lökés,
a *fény* villanása, ahogy a héjt
érte, a szem máris tágabbra tárt
lett, s körüle a héját, a Határt
hátrább toltá, de csak amíg a *fény*
lobbant, amikor kialudt, a héjt
is visszacsukta rá éje sötétje,
villogni kezdett, fényt lökött az éjbe,
húnyt, gyúlt, így csapkodott bezárva *szárnya*:
sugárt vert, hogy szétfeszítse, *falára*.

A NÉV FELNYÍLT PECSÉTJE

Fények, képek, tükrök vannak köröttünk
és akik itt a földön összejöttünk,
a más szemében vagyunk fény is, kép is
és tükör is, de benn a mélyben mégis
az igazi Arcunk néz vissza ránk,
az a belénk pecsételt *Név, a Szárny*,
mely felemel, visz, összecsapja szárnyát,
elejt, a Kapu döndül és a Hártyát
átüti belülről a *Fény* s kilép,
mint aki kint a belsejébe lép.

„Az üresség természete a világosság, a világosság természete az üresség”

(Tibeti Halottaskönyv)

SZÁRNYAK

Széttárt kettős *szárnyain* a bogár
ahogy az üvegfalnak nekiszáll,
... mindig fel, a magasba és lebukva,
és újra kezdve, míg él, meg nem únva –
a Fény csapkodó szárnyai a Térben
így verdestek egyhangú zümmögésben ...,
ahogy szálltak, szeltek, s nekiütődtek
a tükröknek, amit ők maguk szőttek
maguk köré, s amiből **kirepülni**
akartak, *üres fénybe* menekülni,
abba a még tartalmatlan, de tiszta
első és még üres *sugárba* vissza!

„Az emberiség régen három nemre
oszlott és nem kettőre ... mint most, hanem volt egy harmadik nem is,
amely ennek a kettőnek a vegyüléke volt.”

(Platón: A lakoma)

A HARMADIK NEM

A földi test a nemek bélyegét
viseli s tükrözi. (...) A teremtő erőt
– mely teljes, s magát nemzi és szüli –
megcsúfolja, s föld sarába köti
a két nem. Sárgyűrűből ha kitör,
már **tűzkígyó**, kettős **szárny** hajtja föl:
harmadik nemre vált, hogy *napba* érjen.
Két *tűzszárnyba* forr a lélek a vérben,
teljessége már se gyűrű, se bot,
kulcsolt kígyó-lángnyelve csavarog

s a pólusok egymást nemzve, s cikázva ...
forrva lobogtatják a nemeket, ...
hol ez, hol az: a *szárny* villanva csap,
jobb volt, már bal, de mindig ugyanaz,
mert egyik se! Így teremti magát. (...)
S ha holdat és napot
egyként teremtő igájába fog,
fellobbantja a teljes fényt magában,
s már ő sugárzik, új nap a világban.

3) A sas

1. Sas (Szimbólumlexikon, H. Biedermann)

(A) ~ a „madarak királya” ... az eget ostromló erő és a harciasság jelképeként ... sok címeren és állami jelvényen jelenik meg ... gyakran két fejjel. Az ókori állatkönyvek olyan erőt tulajdonítanak neki, hogy képes hunyorgás nélkül beletekinteni a Napba, és fel tud emelkedni az ember számára megközelíthetetlen égi magasságokba. Egy ... óbabiloni szöveg leírja Etana király égi utazását, aki egy ~ hátán emelkedett a magasságba. – Antik források szerint a császárok temetése alkalmával az volt a szokás, hogy a holttest elégetésekor egy ~-t repítettek fel, amely a halottnak az istenekhez felemelkedő *lelkét* szimbolizálta. A szíriai Palmürában ~ -t szenteltek a *napistennek*. Azt is állították, hogy a *főnixhez hasonlóan képes megfiatalodni* (pl. háromszori vízbemerüléssel – ezért lett a vízzel keresztelés szimbóluma {!}) és jelenik meg alakja gyakran keresztelőmedencéken). Magas röptét *Krisztus mennybe-menetelének* szimbólumaként is felfogták. A hiedelem szerint a Nap is megfiatalíthatta. Ez felfogható úgy is, mint a *szellem fényének* áldásos hatására való utalás. Mint *kígyó- és sárkányölő a világosságnak a sötétség erői fölött aratott győzelmét* szimbolizálja; *a kígyót csőrében tartó ~-t* sok kultúrában ábrázolták. (...) Gótikus üvegablakokon ... magasba emeli repülni még nem tudó fiókáit, hogy megtanítsa őket a nap fényébe tekinteni. A keresztény ikonográfiában János evangélista szimbólumaként, valamint a mennybe ragadott Illés próféta és a feltámadott Krisztus attribútumaként vált általánossá, de egyébként is *kizárólag pozitív jelentések (erő, megújulás, kontempláció, éleslátás, királyi természet) kapcsolódnak hozzá*, ezért lett az ókorban Zeusz (Jupiter) attribútuma is. – A kereszténység korában az igazságosság uralkodói erényét, de egyúttal a *gőgösség bűnét* kapcsolták alakjához, mivel a távolba irányított tekintetével látszólag nem vesz tudomást a közeli dolgokról. – A ~ neve az azték(oknál) *előjelszimbólum*. (...)”*Sasok és jaguárok*” – így nevezték a harcias azték társadalom két katonai „rend”-jét; ezek *elitcsapatok* voltak, amelyek az ellentétes égi hatalmak (Nap és csillagok) duális rendszerét testesítették meg. (...) Cihuacoatl (*Kígyóasszony*) *nevű istennőjük másik neve Quauh-Cihuatl, vagyis Sas asszony*; tollkoronát viselt (...). A~t a madárjósok mindig az eljövendő *győzelem jelének* tartották. (...) – A pszichológiai szimbólumkutatás a ~-t *pozitív álmjelenségként* értékeli. Aggályosnak csak akkor látja, ha „~-gondolatok” csapnak le a mindennapi élet dolgaira és ezáltal az élet lefolyása kérdésessé válik, mivel „a szellem emésztő szenvedélyeinek” hatalmába kerül.

2. A sas és a sólyom

a) N. J. Saunders: Állatszellemekek

A sas, ez a ... gyors röptű és a zsákmányra halálos ütést mérő ragadozó mindig kedvelt állata volt a harci rendeknek és az új, nagyra törő, erőszakos civilizációknak. (...) Aquila, a császári hatalmat szimbolizáló **római sas** a „Pax Romana” felett terjesztette ki védőszárnyait. Az Egyesült Államok alapítói (ennek) hatására választották az **Amerikában őshonos fehérfejű rétisast** új hazájuk jelképéül. (...) **Az aztékoknál a sas „a birodalom madara”** volt ... a náci **Németország** pedig ragadozó természetét hangsúlyozta ki. Az ... indiánok az ősi vihardárral azonosították ...a törzsek totemoszlopait díszítő **sas** a mitikus *ősatyjukat* jelképezte. (...) A magasban vitorlázó **sas** az egész horizontot belátja, ezért a hettitáknál a *mindentudó* **Napisten** volt. A középkori keresztény hagyomány szerint ... az óceánba bukó **halászsas** a *keresztység és az elveszett lelkeket megmentő Jézus Krisztus* szimbóluma. (...)

A mítoszokban, ahol *a bikákkal és az oroszlánokkal* szembekerülő **sas mindig győzedelmeskedik, a lélek diadalát jelképezi a brutális erő felett. A kígyókkal küzdő sas az égi szellemek ... győzelmét fejezi ki a gonosszal és a sötétséggel szemben. A kínai filozófiában ...**

sas és kígyó együtt óvja a szellem és anyag egységében megnyilvánuló teljességet.

Az ókori Egyiptomban a madarak királyának tartott **sólyom** a lélek halál utáni röptét jelképezte. A madarat **Hóruossal, az ég istenével azonosították**, akinek jobb szeme a **Nap**, bal szeme pedig a Hold volt.

b) **Solymocska és a szabadság** (Ilja Muromec harca a fiával – bylina)

(...) Összementek, vad erővel összecsaptak,
köszörült szablyájuk éle eltörött, lehullt,
hegyezett kopjájuk éle tompán elfitult,
önnön vértjeik acélján tönkrecsorbult.
Nosza öltre mentek aztán birakozni,
Ilja vén, de mester még az ily tusában.
Jobb lábával elgáncsolja hirtelen a hőst,
elterül a bajnok a hideg fűvön,
hogy az anyaföld is megremeg belé.
Ilja már-már kebelére sújt nagyot,
majd meg tétovázva eltöprenkedik:

Kifaggatom én a hőst, biz megkérdezem én,
mondsza, mi a származásod, daliás vitéz?
Születésed óta hány év múlt el összesen?
Születésem óta tizenkét év múlt csupán.
Mondsza, mely földről, mely városból való vagy?
Ki volt az apád, ki volt a nevelő anyád?

Szól a délceg ifjú, szól a daliás vitéz:
Hát bizony ha én ülnék így a te melleden,
nem kérdeznék én tetőled születést meg származást,
nem kérdeznék én se várost, se apát, anyát,
hanem átszúrnám azonnal fehér melledet,
s benne buzgó szíved megtekinteném.

Kérdi Muromec az ifjat másodízben is;
megkérdezi tőle újra, harmadízben. (...)

Szól a délceg ifjú, szól a daliás vitéz:
Nekeresd-ország az, ahol én születtem,
ott nevelt engem Marinka Kajdalovka,
aki messze, hetedhét határon túl lakik (...).
Engem pedig szent Oroszhon földjére menesztett,
Oroszhonba, ködből épült Moszkva városába,
hogy tégedet, ősz öreg, keresselek föl,
meghagyta, hogy színed előtt mélyen meghajoljak,
és hogy nevezzelek téged szülőatyácskámnak.
S jobb kezemre még egy gyűrűt is adott.

A vénséges nemzetségfő mihelyt látta,
ahogy meglátta tulajdon ékes gyűrűjét ...
mézes ajkával az ifjút megcsókolta:
Ó, *fiam, fiam*, mi kedves vagy nekem,
drága gyermekem, szerelmes, édes jó fiam,
kiskorodban **Solymocskának** neveztelek én.

Ezzel a fehér sátorba együtt bevonultak,
ott örültek, ott vigadtak három szép napig.

Hanem a Solymocska rosszat forgat a fejében,
rosszat forgat a fejében, gonoszt akar:
Bizony nem hallgatok én anyám parancsszavára,
bizony elveszejtem inkább jó édesapám!

Mikor aztán Ilja elszenderedett, ...
fogta **Solymocska** a kopja élezett vasát,
neki irányozta apja lüktető szívének.
Ám az Úr kegyelme mégis megmentette őt:
eltörött a kopja éle Ilja kebelén,
mivel a nyakában egy nagy aranykereszt függött,
oly nagy, hogy a mellét elfedezte jól.

S hogy a kereszt megmentette Ilja életét,
nosza kapta **Solymocskája** göndör szöszhaját,
szilajon feldobta őt a levegőbe,
magasabbra, mint az erdő vad rengetege, ...
mégis, igazából nem ölte meg őt,
ám odakötözte jó lova után:

Fuss te, fuss a **Solymocskával**, hurcold, jó lovam,
vonszold el a vak világba a gonosztevé...

Nekieredt akkor, elszaladt a ló,
édesanyja elé vitte, vont a lovasát. (...)
Le is oldta őt az anyja szaporán,
majd faggatni kezdte, kérdezősködött:
Voltál-e szent Oroszthonban, édes gyermekem?
Ám a fiú nem szólt, éles kopját ragadott,
anyja fehér kebelére lesújtott vele. (...)
Az eblelkű már így dicsérte magát:
Végre sikerült anyámat elveszíteni!
Szabadságok szabadsága lesz most az enyém.
Ama *fekete* hajókat mindet rabul ejtem én, ...
Ilja Muromecet akkor kerhóra kapom, szilaj
fejét a nyakáról nyomba lecsapom. (...)

Ám ekkor már érkeztek a gyors írott parancsok,
dicső Kijevgrádba érkezett a hír,
megérkezett Moszkva város kőfala alá:
Elragadta **Solymocska** a *fekete hajókat*,
fogságba vetette mind az embereket is. (...)
Most nem tétovázik Ilja, nem töprenkedik,
de nagyhirtelen elindul, nyomban útra kél,
Solymocskához egy-kettőre oda is talált,
lekaszabolt körülötte ifjat, öreget,
és *levágta Solymocskája iszonyú fejét.*

3. A sas és a tenger nagy madarai

a) M. Gorkij: **A vihardár** dala

TajtékHzó, vad tenger felett
szél hajszol kósza felleget.
Felhó alatt, tenger fölött,
mintha sötét villám volna,
büszkén száll a Vihardár.

Szárnya olykor hullámot ér,
máskor nyílként fellebbe fúr,
és a felhók hallják hangját,
harsány, bátor hangja boldog.
Mert dalában vihart áhít!
Bús haragját, szenvedelmét
s reményét a győzelemben
hallják hangjából a felhók. (...)

Mind alantabb s egyre zordabb
felhó tornyosul az égen,
s zúgva tör a tengerhullám
villámfények magasába. (...)

Vihardár büszkén *szárnyal*,
mintha sötét villám volna,
olykor nyílként fellebbe fúr,
szárnya víz hullámát tépi. (...)
– Vad vihar jó nemsokára!...
Vihardár hangja szól így
villámlások közt merészen,
zúgó tengerár fölött is
győzelemnek prófétája:

–Jöjj, vihar s légy még erősebb!

b) F. Nietzsche: **Albatrosz madár**

Ó, csoda! Még *repül*?
Emelkedik csak, *szárnya* bár pihen!
Mi tartja ott felül?
Mi vonzza, védi, mi vezérli fenn?

Magast ért – s *az egek*
maguk viszik már, győztes szárnyalót,
és nyugszik, csak lebeg,
győzelmet s győztest feledve suhog.

Mint csillag-lét, örök,
fenn jár, messze kerüli életünk,
az irigység fölött
is részvétellel; s nézzük és száll velünk.

Ó, albatrosz madár!
Magasba vonnál, örök vonzalom.
Csak rád gondolva már
könnyre könnyem hull – szeretlek, tudom!

c) **A halászsas** (O. Mandelstam)

Egy halászsas, mint fellegek
gyors árnyéka, az égre *szárnyal,*
és ellebeg nagy suhogással
a zavarodott part felett...

4. A sas a szabadság madara (Petőfi Sándor: Az Alföld)

Mit nekem te zordon Kárpátoknak
Fenyvesekkel vadregényes tája!
Tán csodállak, ámde nem szeretlek,
S képzetem hegyvölgyedet nem járja.
Lenn az alföld tengersík vidékin
Ott vagyok honn, ott az én világom.
Börtönéből szabadult sas lelkem,
Ha a rónák végtelenjét látom. (...)

5. A démon, akár a sas (A. Blok: A Démon)

Jöjj, jöjj velem mindent feledve,
alázatosan és vakon,
hósziporkás roppant hegyekbe
ragadlak biztos **szárnyakon**.

Szilaj kacajjal szállva szálllok
szédítő mélységek felett.
A reszketésed, borzadályod
csak lelkesít majd engemet.

Ha por-esőt zúdít az éter,
fejed kóvályog – védelek
szárnyammal, karom erejével
megóvlak, **úgy szálllok** veled.

Fényzuhatagban, vad hegyekben,
embernemjárta réteken
tested gyönyörű isten-testem
égi tüzével égetem. (...)

Ha majd elcsönDESÜL az este,
s te megbűVÖLTEN, szertelen
feljebb akarsz repülni egyre
az izzó égi semmiben, (...)

S megejt, elkábít a varázslat
és ámulattól hallgatag
nézed sok játékos csudámat,
a furcsa, új világokat,

akkor te majd fülembE sÚGOD
rettegve és erőtlENÜL:
Eressz... én meg csak rád mosolygok,
s meglebbentem szárnyam: repülj!

Isten-mosolyom láthatatlan
sugaraiban semmivé
zsugorodsz, s mint a kő, magadban
zuhansz a fénylő űr felé.

6. A ragadozó madár

a) Sas és tigris (F. Nietzsche: Csak bolond! Csak költő!)

(...) Csak bolond! Csak költő!
csak cifrán beszél,
bolond álarcból szól cifra szava,
hazug szóhidakon járkál ide-oda,
hazugság-szivárványon
hamis egek közt
kóborol ólálkodva –
csak bolond! csak költő...

Ez – az igazság lovagja?
Nem halk, feszes, sima, hideg,
nem képpé vált,
nem isten oszlopa,
mely templomok előtt áll,
nem isten kapuőre:
nem! ily erény-szobroknak ellensége,
bármily vadon inkább otthona, mint a templom,
macska-ravaszsággal
minden ablakon beugrik
huss! minden csapdába,
minden őserdőbe beleszimatol,
hogy őserdőkben
tarkabundás ragadozók közt
bűnös-egészségesen, tarkán, szépségesen,
kéjvágyó pofával,
boldog-gúnyosan, boldog-pokolin, boldog-vérszomjasan
rabolva, surranva, *hazudva fuss...*

Vagy mint a sas, olyan, mely sokáig
kémszel mereven a mélybe,
saját mélyeibe...
ó hogyan gyűrűznek
lefelé, befelé,
mindig mélyebb mélybe! – Majd
egyszerre
nyíl a röpte,
már süvöltve
bárányokra csap,

meredeken, éhesen,
bárányokra vágyva,
haraggal minden bárány-lélek ellen, (...)
mi erényes, bárányszerű, gyapjasan
ostoba, báránytej-jóhiszemű...
Ekként
sashoz, tigrishez hasonlók
a költő vágyai,
a te vágyaid, ezer álarc alatt is,
te bolond! te költő! (...)

b) **A sas és a kígyó** (F. Nietzsche: Ragadozómadarak közt)

Aki ide le törekszik,
mily gyorsan nyeli el a mély!
De te, Zarathustra,
szereted még a szakadékot? (...)
Ugyan ki merne itt
vendég-létet vállalni,
vendéglétet, a tiédet?

Talán egy ragadozómadár:
az kapaszkodik majd
kárörvendőn a kitartó
tűrő hajába,
eszélős nevetéssel,
ragadozómadár-nevetéssel...
Szárnya legyen, aki szakadék-szerető...

Ó, Zarathustra,
legkegyetlenebb Nimród!
Imént még isten vadásza,
hálója megannyi erénynek,
nyila a gonosznak!

Most –
magad magad vadásza lettél,
saját zsákmányod, meglétedbe
szakadt préda... önmegértő!
önkivégző!

Mért kötötted meg magad
bölcsséged kötelével?
Mért csaltad magad
ő-s-kígyó paradicsomába?
Mért lopakodtál
magadba – magadban?

Immár beteg ember,
kígyóméreg betege; ...
görnyedve szorulva
két semmi közé,
tört kérdőjel,
fáradt rejtély –
ragadozómadarak rejtélye...

c) **A karvaly** (H. Hesse: Demián)

(...) Ami kínjaimtól megszabadított, egészen váratlan irányból érkezett, s velem együtt valami új lépett az életembe, ami a mai napig kihat rám.

Röviddel azelőtt új diák iratkozott be latin iskolánkba. Egy jó módú özvegyasszony fia volt.(...) Úgy viselkedett közöttünk, mint egy idegen, mint egy érett férfi, sőt, mint egy úr. (...) Nem vett részt a játékokban, még kevésbé a verekedésekben, csupán az tetszett a többieknek, ahogy a tanárokkal beszélt. Magabiztosan és határozottan. Max Demiannak hívták. (...) Úgy járt és viselkedett, mint egy álruhás herceg, aki parasztfiúk között jár, és mindent megtesz, hogy hasonlítson rájuk.

Amikor hazafelé mentünk az iskolából, mögöttünk jött. Miután a többiek elváltak tőlem, megelőzött és üdvözölt. (...) – Együtt megyünk egy darabig? – kérdezte barátságosan. Ez hízelgett nekem és bólintottam. Elmagyaráztam neki, hol lakom. (...) – Ismerem azt a házat. A kaputok fölött van valami furcsaság, ami feltűnt nekem.

Hirtelen nem is tudtam, mire gondol. (...) Valóban ott volt a kapuív feletti zárókövön valami címerféleség, ami az idők folyamán laposra kopott és amit már többször átfestettek. (...) – Semmit sem tudok róla – mondtam félénken. – Egy *madár* vagy valami hasonló, nagyon régi lehet. – Az lehetséges – bólintott. – Nézd csak meg egyszer alaposan! Az ilyesmik többnyire nagyon érdekesek. Szerintem **karvaly**. (...)

Felidéztem, mily különösen beszélt Demian azokról, akiket nem lehet megfélemlíteni.(...) Honnan ez az erő a tekintetében? Miért beszél oly gúnyosan a többiekről, akik mégiscsak jámborak és Istennek tetszők? (...)

Lehúnyom a szemem, úgy emlékezem, és Demian ismét feltűnik előttem ... az utcán a házunk előtt. Ott láttam meg egy nap, egy jegyzetömbbe rajzolt, amelyet a kezében tartott. Azt a régi *madaras címert* rajzolta a kapunk fölött. (...) Csodálkozva szemléltem figyelmes, hűvös, okos arcát, amint a címernek szegezi. Egy férfi arca volt ez, aki lehetett kutató vagy művész. Fölényes és célratörő arc volt, meglepően világos és hűvös szeme *tudásról* árulkodott.

Most megint látom őt. Nem sokkal ezután történt, hogy iskolából jövet egy felbukott lovat álltunk körül. (...) Amikor émeltyegve elfordultam a látványtól, Demian arcát pillantottam meg. (...) Tekintete a ló fejére szegeződött, és ismét az a mély, nyugodt, majdnem fanatikus és mégis szenvedélymentes figyelem jelent meg az arcán. Hosszan néztem, és valami nagyon különös érzésem, de még nem tudtam, mi az. Néztem Demian arcát, és nemcsak azt láttam, hogy nem gyermek, hanem férfiarca van, de ennél többet is. (...) Olyan volt, mintha női arcvonásai is lettek volna, sőt egy pillanatra sem férfiasnak, sem gyerekesnek, sem öregnek, sem fiatalnak, hanem valahogy ezerévesnek tűnt, vagy inkább időtlennek, vagy mintha másképp élné meg az időt, mint mi. Állatok nézhetnek így ki, vagy fák, vagy csillagok...

(...) Egyre jobban hozzászoktam, hogy álmodozó ecsettel vonalakat húzzak és felületeket fessek be modell nélkül, játékos tapogatózással, felszínre hozva a tudatalattit. Végül egy napon, szinte öntudatlanul, olyan arcot festettem így, mely erősebben szólt hozzám az előbbieknél. (...) Más volt, nem éppen valóságos, de annál érdekesebb. Inkább látszott fiú-, mint leányarcnak. A haja ... vörösesbarna, az álla erős és kemény, szája azonban eleven. Az egész arc merev volt és álarcszerű, de kifejező és tele titokzatos étellel.

Mikor már az elkészült kép előtt ültem, furcsán hatott rám. Istenképnek vagy szent maszknak látszott. Félig férfias volt, félig nőies, kortalan, erős akaratú, de ugyanakkor álmodozó, merev, de titokban eleven. Ez az arc szólt hozzám, követelt tőlem valamit, hozzám tartozott. Ráadásul hasonlított valakire, de nem tudtam, kire.

Ez az arckép minden gondolatomat elkísérte, és életem egy része lett. (...)

Éppen akkoriban kezdtem el újra sokat álmodni. (...) Most egészen újfajta képek jöttek elő, és gyakran felbukkant köztük a festett arckép is. Életre kelt és beszélt hozzám: barátságosan vagy ellenségesen, néha végtelenül szépen, harmonikusan és nemesen, néha pedig szép vonásai torz grimaszba húzódtak. És egy reggel, amikor egyik ilyen álmomból ébredtem, hirtelen felismertem.

Olyan hihetetlenül ismerősen nézett rám, és mintha a nevemen szólított volna. Úgy éreztem, ismer, mintha anyám lenne, aki öröktől fogva hozzám tartozik. Szívem hevesen dobogott, miközben bámultam a képet: a sűrű barna haját, a félig nőies száját, a különös fénylő erőteljes homlokát – magától száradt meg így – és egyre erőteljesebben éreztem, hogy egyszer valahol felismerem, rátalálok.

Kiugrottam az ágyból, elé álltam, és közvetlen közletről néztem, pontosan a tágra nyitott, zöldes, merev szemekbe. (...) A jobb szem egyszerre csak megrándult. Finoman és könnyedén rebbent meg, mégis nyomban észrevettem és ... felismertem. (...) Demian arca volt.

Egy kora nyári este a nap ferdén és vörösen sütött be nyugatra néző ablakomon. (...) Akkor jutott eszembe, hogy ... az ablakkeretre tűzöm és megnézem, hogyan süt rajta keresztül a nap. Az arc körvonalai elmosódtak, de a szemek vöröses körvonalai, a fényes homlok és a tüzes piros száj mélyen és vadul izzottak elő a sík felületből. Sokáig ültem a képpel szemben. Lassacskán az az érzésem támadt, hogy ... nem Demian – hanem én magam vagyok. A kép nem hasonlított rám..., de kifejezte az életem lényegét. A lelkem volt, a sorsom vagy a démonom. Így nézne ki a barátom, ha még találnék egyet valaha. Így nézne ki a kedvesem, ha egyszer lenne. Ilyen lenne az életem és a halálom ... benne volt a sorsom dallama és ritmusa.

Azokban a hetekben olyan könyvre bukkantam, amely erősebben hatott rám, mint bármelyik ... később sem éltem át így könyvet, talán csak Nietzschét. Egy Novalis-kötet volt ... nem értettem, mégis ... elmondhatatlanul vonzott és mély nyomot hagyott bennem. Nos, ekkor eszembe jutott az egyik aforizma, s ... az arckép alá írtam: „Sors és lelkület egyazon dolog nevei”. Ezt a gondolatot megértettem. (...)

Amint ... a képpel szemben álltam ... telítve voltam Demiannal. Szavai ... újra előjöttek emlékezetemből, hihetetlenül frissen és elevenen. „*Olyan jó az a tudat, hogy van bennünk valaki, aki mindent tud.*”

Kutattam az emlékeimben ..., s egy idő után eszembe jutott: a házunk előtt álltunk ... akkor beszélt a régi címerről ..., amely a kapunk fölött a fölfelé szélesedő zárókövön volt. Azt mondta, érdekes ez a címer, és figyelniük kellene az ilyesmikre.

Éjszaka Demianról és a címerről álmodtam ... folyton változtatta az alakját, ... de Demian megmagyarázta, hogy a címer mégis mindig egy és ugyanaz. Végül rávette, hogy egyem meg ... Amikor lenyeltem, iszonyúan megrémültem, mert éreztem, hogy *a címermadár* megelevenedik bennem, kitölt és belülről emészteni kezdi a testemet.

(...) Nekiláttam egy új képnek: a *címermadarat* akartam megfesteni. Már nem emlékeztem pontosan, milyen is volt tulajdonképpen, de ... nem törődtem ezzel.

(...) Magam sem tudom, mi készítetett arra, hogy rögtön élénk színekkel kezdjem: a **madár** feje máris aransárgán virított a papíron. Akkor festettem..., ha kedvem támadt hozzá, míg végül pár nap alatt a kép elkészült.

Ragadozó madár lett, merész **karvalyfejjel**.

Fél testével egy sötét földgömbbe szorult, amelyből mint óriás tojásból küzdötte ki magát a kék égalapra. Ahogy a képet tovább szemléltem, egyre inkább az álomban látott színes címert véltem látni benne.

Levelet nem írhattam Demiannak, még akkor sem, ha tudtam volna a címét. Azzal az álomszerű sejtéssel azonban, amely akkoriban minden cselekedetemet irányította, elhatároztam, hogy elküldöm neki a karvalyos képet, akár megkapja, akár nem. Nem írtam rá semmit ..., vásároltam egy nagy borítékot, és ráírtam barátom régi címét. Aztán feladtam. (...)

Furcsa, begubózott életemben ... egyre nagyobb jelentősége lett ... egy ismételt visszatérő álomnak. (...) Visszatérek az atyai házba – a kapu fölött kék alapon, sárgán virít a **címermadár**. A házban anyám jött elém – de amint belépek és meg akarom ölelni, már nem ő az, hanem egy magas és hatalmas valaki, akit még sosem láttam. Max Demianhoz és a festményemhez hasonlít, ... hatalmas termete ellenére nagyon nőies. Ez az alak magához von és borzongató, szerelmes karjaiba ölel ... az ölelés egyszerre volt istentisztelet és büntetés. Az alak nagyon emlékeztetett az anyámra, de ugyanakkor Demian barátomra is. (...) Mindkettő volt, mindkettő és még sokkal több. Angyal volt és Sátán, ember és állat egy testben ... Vágyakoztam utána és félttem tőle, de mindig jelen volt, mindig fölöttem lebegett.

(...) Egyedül voltam és tanácstalan. (...) Egy idő múltán, amikor már szinte le is mondtam róla, egy cédula került a kezembe, amelyen ez állt:

**„A madár kiküzdí magát a tojásból. A tojás a világ.
Aki meg akar születni, annak egy világot kell szétrombolnia.
A madár Istenhez szárnyal...”**

(...) Ritkán tudtam meg ... valami egészen újat, teljes egészében meglepőt, de ... a legbanálisabb is állandóan halk kalapácsütéssel talált bennem ugyanarra a pontra: segített a fejlődésben ... segített bőröket levedleni magamról, tojáshéjakat szétörni, amelyekből mindig egy kicsit magasabbra, egy kicsit szabadabban emeltem a fejem, amíg sárga **madaram** szép **ragadozófejét** a szétört világhéjból fel nem ütötte. (...)

Akkoriban volt egy álmom, amelyben repülni tudtam, de úgy, hogy egy nagy lendület sodort valamiképpen a levegőbe, amely fölött nem volt hatalmam. Ez a **repülés** felemelő érzés volt, de hamarosan félni kezdtem tőle, amikor akaratom ellenére veszélyes magasságokba emelkedtem. Akkor azt a megváltó felfedezést tettem, hogy emelkedésemet és zuhanásomat lélegzetem visszatartásával és kiengedésével szabályozni tudom. (...) A lendület, amely levegőbe emel, az emberiség közös tulajdona, ... kapcsolat minden erő forrásával... Átkozottul veszélyes! Ezért mondanak le a legtöbben olyan szívesen a repülésről, és andalognak inkább törvényes előírások szerint a járdán. De (aki) repül tovább..., felfedez valami csodálatosat: ... a nagy, általános erőhöz, amely felemelte, egy finom, leheletnyi erő is társul, egy szerv, egy kormány! Enélkül az ember saját akarata nélkül szállna a légtérben, ezt teszik például az örültek. Nekik mélyebb sejtések adtak, mint a kitaposott úton járóknak, de nincs hozzájuk kormányuk, sem kulcsuk, így elszáguuldanak a végtelenségbe. (...) Eljött az óra, amikor végre ott lehettem a külvárosi kertnél, ahol ... magas, ködszürke fák mögött megbújva állt egy kicsi ház. (...) Egyedül maradtam a hallban. Körülnéztem, és máris álmaim kellős közepén találtam magam. Egy ajtó fölött a sötét faborítású falon fekete keretes, beüvegezett kép függött! ... **karvalyfejű madaram** volt, amint kitör a tojáshéjból, kirepül a világból. (...)

Fájdalmas örömet éreztem a szívem körül, mintha ebben a pillanatban mindenre, amit valaha tettem és átéltem, választ kaptam volna. (...)

Könnybelábadt szemmel bámultam a képre, miközben lelkem legmélyébe láttam. Később a madárkép alá siklott a pillantásom: a nyitott ajtóban magas, sötét ruhás nő állt. *Ő volt az.* (...) – Milyen boldog vagyok! – kiáltottam és megcsókoltam mindkét kezét. – Azt hiszem, egész életemben úton voltam s csak most érkeztem haza. – Haza sohasem ér az ember – mondta barátságosan. (...) Ahogyan ott állt előttem, fenségesebb volt, mint álmaimban, közelsége maga a szerelmi boldogság, tekintete maga a beteljesülés. (...)

Felmutatott a **karvalyos** képre. – Semmivel sem szerezhett volna ... nagyobb örömet, mint ezzel a képpel – mondta elgondolkozva. – (...) Vártunk magára, és amikor a képet megkaptuk, tudtuk, hogy már úton van felénk. Amikor maga még kisfiú volt..., egy napon a fiam hazajött az iskolából és azt mondta: „Van egy fiú, aki a homlokán viseli a jelet, azt akarom, hogy a barátom legyen.” Az volt maga. Nem volt könnyű dolga, de bízunk magában. (...) Megszületni mindig nehéz. Tudja, **a madárnak is fáradságos kibújni a tojásból.** (...) – Nehéz volt – mondtam szinte kábultan. – Nehéz volt, míg el nem jött az álom. Bólintott, és áthatóan nézett rám. – Igen, ha az ember megtalálja az álmát, akkor könnyű lesz az útja. De nincs örökké tartó álom, mindegyiket újabb váltja fel, és egyiket sem szabad fogva tartani. (...) – Nem tudom – mondtam –, meddig fog tartani ez az álom. (...) **A madár** képe alatt **a sorsom** fogadott – mint anya, mint szerető. Az övé vagyok és senki másé. – Amíg ez az álom a sorsa, maradjon hű hozzá – közölte komolyan. (...)

Én, aki olyan sokáig magányos voltam, megismertem a közösséget, amelybe olyan emberek tartozhattak csak, akik már megélték a teljes egyedüllétet. Soha többé nem vágytam vissza a boldogok asztalához, a vidámak ünnepeihez, soha többé nem szállt meg irigység vagy nosztalgia, ha a többiek közös ügködését láttam. Lassan beavattak a „**megjelöltek**” titkába. (...)

Mi, **akik már felébredtünk vagy ébredünk**, az egyre tökéletesebb *éberségre* törekedtünk, míg a többiek arra vágytak, hogy véleményüket, eszméiket és kötelességüket, egész életüket és boldogságukat egyre szorosabban kössék a nyájéhoz. (...) Számukra az emberiség – amelyet ugyanúgy szerettek, mint mi – állandó és befejezett volt, amit fenn kellett tartani és védeni kellett. Számunkra viszont az emberiség a távoli jövőt jelentette, amely felé mindnyájan úton vagyunk, amelynek képét senki sem ismeri, és melynek törvényei sehol sincsenek megírva. (...)

A tudásból, amelyet ... magunkba szívunk, kialakult korunk és az akkori Európa öszképe. Azé az Európáé, amely mértéktelen becsvágyától hajtva létrehozta az emberiség hatalmas új arzenálját, miközben a szellem mély s végül üvöltő sivárságára jutott.

Európa az egész világot megnyerte, de közben rajtavesztett a lelke. (...)

Minket ... nem aggasztott a jövő alakítása. Eleve halottnak és feleslegesnek tartottunk minden hitvallást és üdvös tant. Egyedül csak azt éreztük kötelességünknek és sorsunknak, hogy egészen önmagunk legyünk, vagyis méltók a természet bennünk ható csírájára, és hogy bármikor szembe tudjunk nézni a bizonytalan jövővel, akármit hozzon is.

Mert kimondva vagy kimondatlanul, mindannyian megéreztük, hogy az újjászületés és a mostani világ összeomlása közeledik, és már érezhető is.

Demian mondta nekem néha: „Elképzelhetetlen, ami jön. Európa lelke állat, amelyet végtelenül sokáig ketrecben tartottak. Ha kiszabadul, első mozdulatai nem lesznek szelídek. De az utak és kitérők nem számítanak, ha napvilágra kerül a lélek igazi igénye, amit az ember oly régóta ismételten letagadott és elnémított.”

(...) Készen álltam. Este, amikor keresztülgyalogoltam a városon, nagy izgalomtól pezsgett minden. Mindenütt ... azt mondogatták: Háború!

Megérkeztem Éva asszony házába. (...) Senki sem ejtette ki a „háború” szót. Csak későn, mielőtt elmentem, mondta Éva asszony: – ... ne felejtse el: ... ismeri a hívást, és ha bármikor szüksége van valakire, aki a jelet viseli, használja újra!

Felkelt és a kert homályában előre ment. Ő, aki maga volt a titokzatosság, magas természetével fenségesen lépdelt a hallgató fák között, a parányi csillagok finoman világítottak a feje fölött.

(...) Gyorsan peregték az események. (...) Hamarosan háború lett. (...) Minden ember mintha testvérré vált volna. Azt gondolták, a haza és a becsület teszi ezt, de a sors volt, amelynek egy pillanatra mindannyian kendőzetlen arcába néztek. (...) Felismerték, mindegy, hogy a gyűlölet és düh, a gyilkolás és a pusztítás milyen ürüggyel történik. (...) Az ősérzések, még a legvadabbak is, nem az ellenségnek szóltak. Vérengzésük csak a lélek kisugárzása volt, a meghasadt léleké, amely örjöngeni és ölni, pusztítani és pusztulni akart, hogy újra megszülethessen.

Egy óriásmadár küzdötte ki magát a tojásból. A világ volt a tojás, s a világnak romba kellett dőlnie.

(...) A felhőkben nagy várost láttam, millió ember áramlott ki belőle, akik rajokban lepték el a messzi tájakat. Egy hatalmas istenalak lépett közéjük, hajában ragyogó csillagok, hatalmas volt, mint egy hegy... A menetelő emberek eltűntek ebben az istenalakban, mint egy óriási barlangban, és megszűntek. Az istennő lekuporodott a földre, homlokán tisztán ragyogott a jegy. Mintha álom kerítette volna hatalmába, becsukta a szemét. Óriási arcéle eltorzult a fájdalomtól. Hirtelen felsikoltott, és homlokából csillagok robbantak elő, sok ezer világító csillag, amelyek gyönyörű ívekben és félkörökben szelték át a fekete eget.

7. A sas és a sámánok

a) Mircea Eliade: A samanizmus

(...) A sámánok eredetéről szóló mítoszok többségében ... maga a Legfőbb lény, vagy képviselője, **a Sas, a nap-madár** avatkozik közbe.

A burjátok ezt mesélik: kezdetben csupán az Istenek (Tengri) léteztek Nyugaton, meg a Rossz Szelleme, Keleten. Az istenek megteremtették az embert, aki boldogan élt, egészen addig, amíg a rossz szellemek el nem terjesztették a földön a betegséget és a halált. Az istenek elhatározták, adnak az emberiségnek egy *sámánt*, hogy küzdjön a betegség és a halál ellen, s elküldték a *Sast*. (...) A Sas visszatért az istenekhez, és arra kérte őket, vagy adják meg neki a beszéd adományát, vagy küldjenek az emberek közé egy burját sámánt. Az istenek visszaküldték azzal a paranccsal, hogy ruházza föl a samanizálás képességével az útjába akadó első embert. A földre visszatérve a Sas meglátott egy fa alatt alvó asszonyt, és közösült vele. ...Ezután az asszony fiúnak adott életet, ő lett az „első sámán”. Egy másik változat szerint az asszony a Sással történt közösülés után meglátta a szellemeket, és ő maga vált sámánnévé.

Ezért van az, hogy más mondákban *a sas felbukkanását a sámáni elhivatás jeleként értelmezik*. (...) A *Sast* a turuhanszki jakutok is az első sámán teremtőjének tekintik. A Sas ... a legfőbb lény, Aji (a „Teremtő”) vagy Aji-Tojon („a Fény Teremtője”) nevét is viseli.

~ gyermekeit a Világfa ágain üldögélő lélekmadarakként ábrázolják; a Fa csúcsán a kétfejű Sas ... (a Madarak Ura) ül. (...) A jakutok, mint ... sok más szibériai nép..., a *Sast* összekapcsolják a szent fákkal, különösen a nyírfával. (...) Van a sámánnak... egy fája, amelytől valamiképpen függ az élete. (...)

A beavatási álmokban a sámánt a Világfához viszik, melynek csúcsán a Világ Ura ül. Olykor a legfőbb Lényt Sas képében ábrázolják, s a Fa ágai között található a jövő sámánok lelkei. (...) Szerepet játszik a Sas a sámán-beavatásokról szóló elbeszélésekben; ... a sámánöltözék madár alakú elemei ... a sámánt ... sassá változtatják.

b) J. Fire/Lame Deer és Richard Erdoes: Sánta Óz, a sziú indián sámán

(...) Ami engem illet, számomra a madaraknak van mondanivalójuk. (...) **A sasban a világ minden bölcsessége** egyesül ... ezért ... *sastoll* kerül az oltár(ra). Amint az ember fejében megszületik a szándék, hogy megöl egy sást, a sas ezt abban a szempillantásban tudja. (...) Ha rálősz egy ilyen állatra, sose fogod eltalálni. (...) A golyó visszafordul, és azt találja el, aki kilőtte. (...)

Egy nagy révülésem alatt beszélgettem a madarakkal, a szárnyas lényekkel. Édesanyám halála nagyon elszomorított. (...) Felmentem hát arra a látomáshegyre, ... karomat az ég felé tartam, és aztán magamra borítottam a takarómat – egyebem sem volt ... amit áldozatul felajánlhattam.

Nem tudtam, mit várhatok. Tapintani akartam az erőt, ... át akartam adni magam neki, akkor is, ha belehalok.

(...) Hirtelen egy hatalmas madár vijjogását hallottam, aztán ütést éreztem a vállamon, ahogy kiterjesztett szárnyával meglegyintett. Rengeteg madár-csivitelés, rikoltás hangzavarát túlvijjogta a **sas**. Úgy tetszett, azt mondja: – Vártunk. Tudtuk, hogy jönni fogsz. A te utad itt kezdődik. Vezessen a hangunk. A barátaid vagyunk, mi, tollas lények, ... minden élőlény a barátod. Megosztjuk veled mindazt az erőt, amely bennünk lakozik, és örökre melletted áll majd egy szellem – egy másik éned. Ez én vagyok, semmi más, másféleképpen, láthatatlanul, de roppant valóságosan.

(...) Akkor nem értettem. Egy életre volt szükségem hozzá, hogy rájöjjek. És megint meghallottam a hangot... – Benned szeretet lakozik minden földi teremtmény iránt., és ez nem az anya szeretete ... hanem egy sokkal hatalmasabb szeretet, amely átfogja az egész földet. – Reszkettem ... de a hangok egyre csak szólítottak, újra meg újra: Testvér, testvér, testvér. – Hát így vagyok én ezzel. Néha úgy érzem, mintha én lennék az egyik indián legendánkban szereplő első élőlény: földből vízből, a holdból és a szélből összegyúrt óriás. Fejét haj helyett erdő borította, fák rengetege. Gyomrában hatalmas tó, lába közében vízesés. Úgy érzem, ilyen vagyok én is. Magamban hordom a természet egészét és a természet minden alkotásában rejlik egy darabka belőlem is.

c) **Sas** (Hoppál M., Jankovics M., Nagy A., Szemadám Gy.: Jelképtár)

Az Égi-isteni hatalom és a Nap jelképe. (.) A szibériai népeknél a Nappal egyként a Legfőbb Lény jelképe, a mennydörgés madara, a világfa csúcsán ül és a gyökerek közt élő lények, főleg a kígyók ellensége. *A sas és a kígyó ellentétpárja* –mely valamilyen formában szinte minden kultúrából ismert – *égnak és földnek, világosságnak és sötétségnek, a Napnak és az alvilágnak szembenállását fejezi ki. Ennek keresztény megfelelője a sasszárnyú Mihály arkangyalnak és a végítélet sárkányának kozmikus harca.*

A burjátok szerint az első sámán sástól származott. A jakutok gyermektelen asszonyai egy szellemsashoz imádkoztak utódért, s a megszületett gyermeknek apja lesz a sas, neve ebből eredően: „a sástól származó”. (...) A giljakok egy szóval jelölik a sást, ill. a sámánt. (...) A Kelvalában Veinemöinen, miután az összes fát kivágja, egyet mégis meghagy pihenőhelyül az égi sasnak. Eme tettéért a sas a tűz (≈ Nap) megszerzésével rója le háláját (...). Ilmarinen kovács pedig egy olyan „tüzes sasmadarat – fehér griffmadarat” készít, mely – mint minden sas – az alvilági kígyók ... ellen harcol. (...) A sas totemmadara volt majd minden pusztai népnek, így a besenyőknek is (bese ≈ parlagi ~). (...)

A magyar hagyomány a kapufélfát „sasfa”-ként is ismeri, ugyanígy nevezik a dévai csángók házában a falakat merőlegesen tartó oszlopokat.

d) **Ujon turuj mudorunkról rögölös** (Sámán regölés)

tursujém tursujém holgossótok
ujon turuj mudorunknok
ujon ténlög útujénkot mutotósót

mökor mönjünk útunkon üs
uttun röpül uttun szóljék
úgyod ukópön vüzössók
mörrö ujon Nopunk följö

turuj mudór jó ukkor üs
umökor ujon urszógunk ujon
rómos órodósnok
rontósojétól szönvögyők (...)

tursujém tursujém (...)
ujon hős lögyötök
turuj mudorunkho
möltó növünk lögyön

8. **Micsoda óriási sas**

a) József Attila: **Sas**

Micsoda óriási sas
száll le a zengő mennybolt
szikláira. E szárnyas
a semmiből jött, nem volt.

A mindenséget falja
csilló azuri csőre.
Vaskarma tépi, marja
a meleg húst belőle.

S a fogoly világ hullat
könnyes üvegszemekkel
vércseppes pihetollat.
Ez a pirosló reggel.

E madár könnyű röpte a létet elragadta.
Nincs magasság fölötte
és nincs mélység alatta. (...)

b) Drahos Sándor : Mozaikok

Szálak.

Tojásdad jégverem.

Füstfelhő. Pózna.

Jeltelen.

Fémrács.

Keringő **nagy sasok.**

Utcakövek.

Zárt ablakok.

9. A sas mint Napmadár

a) Jankovics Marcell: A Nap könyve

A sas az aztékok **totemállata**. Tenochtitlan ... alapítási mondája szerint Vicilopocstli **sas képében** mutatta meg népének, hol építse föl fővárosát. Ő volt a védnöke a **sas**lovagoknak, akik a jaguárlovagokkal együtt a katonai elitet alkották. A két lovagrend a *nappali és az éjszakai **napistent*** szolgálta.

A sas általánosságban az égi hatalom, **a fény**, a megvilágosodás, a gnószisz **madara**. A királyt, mint **a Nap** fiát jeleníti meg. Mivel a földi, halandó világból emelkedik az égbe, a halhatatlanság jelképe lett. (...) Azt hitték róla, hogy képes a Nap közelébe emelkedni, és a szeme elbírja annak sugárzását. „A sas a szemem Napja” – mondja a kirgiz solymász. (...)

A közel-keleti műveltségekben *sas-, keselyű-, sólyomszárnyakon lebeg a Nap képmása*. Zeusz-Jupiter madara is talán épp azért lett, mert a görög főisten napgyermeknek született.

A madár eme funkcióit **a** téli napforduló után újjászülető **Nap csillagmadaraként a Sas** csillagkép hordozza.

Ezért állítják **ellentétpárba a kígyóval...**, mely viszont a meghaló, önmagát újránemző Napot (avagy a Napot felfaló sötétséget) testesíti meg.

A Sas csillagkép szolgált mintául a négy bibliai „lelkes állat” egyikéhez; a másképp apokaliptikus fenevadaknak nevezett állatok az asztrológia „szilárd keresztjén” ülő 4 csillagképnek felelnek meg. Ezek: a Bika, az Oroszlán, a Skorpió és a Vízöntő 4000 évvel ezelőtt a naptári fordulópontok csillagképei voltak.

A Sas a Skorpiót helyettesíti, mint annak paralellontája, azaz mint vele együtt kelő csillagkép.

Napba néző **sas**hoz hasonlították az isteni világosságot felfogó embert; így lett János evangélista attribútuma (a **kígyó**val együtt). (...)

A Jelenések könyvében írja János a **Napba öltözött asszony**ról, akit **sárkány** támad meg: „...adaték az asszonynak két nagy **sasszárny**, hogy a **kígyó** elől elrepüljenek.”

A mennyországba jutó igaz keresztényt a *halászsas* (*Krisztus*) által vízből kiemelt halacskához hasonlították. (...)

Az iráni pantheon fényes főistene, Ahura Mazda (vö. „Nagy Aura”) és a sötétlő Angro Mainju (másképpen: Ahrimán) ikertestvérek. (...) Együtt látható az istencsalád egy 6-7. századi szászánida tálon. (...) *Ikerfák között az égi sas*, *Ahura Mazda madara* látható, karmai közt a földanya ..., alul két gyermekük attribútumaikkal: a napgyermek íjat feszít, a holdgyermek baltát emel ikertestvére.

(...) **Isten nap**-természetéről tanúskodnak attribútumai, például a **sas**:

„Mint a fészken felrebbenő sas, fiai felett lebeg, kiterjeszti felettök szárnyait ...” (Mtörv. 32.11.)

(...) Romulusnak 12 **sas** jelenti meg, hogy ő lesz Róma első királya; a 12 sas az évkör 12 hónapja fölötti **uralom** jelképe.

A messiási jóslatok általában ... a dávidi dinasztia visszatértének reményében születtek: „... magva örökké megmarad, és az ő **királyi** széke olyan előttem, mint a **Nap**.” (Zsolt. 89.37) „Így szól az Úr fölkejtjéhez ...: „Néked adom a sötétségnek kincseit, (...) hogy megtudják... hogy nincsen több rajtam kívül; én vagyok az Úr ... ki elhívom napkeletről a sast .”

b) Ady Endre: A néma madarak

Ott húznak el minden délben,
Nyári délben,
A süstörgős, a fénycsóvás **Nap** alatt:
arany-tollas, arany-boglyas
Madarak.

Kincs-madarak, csodás griffek,
néma griffek.
Napba néző, elátkozott **keselyűk**.
Egy-egy gyémánt, büszke gyémánt
A fejük.

Hangtalanok, büszke némák,
könnyes némák.
Lehullnának, ha egy hangot ejtenének,
Szürkén, mint a szürke sorsú
Verebek.

S ott húznak el minden délben,
Nyári délben
Sötét göggel ragyogva *a Nap alatt*;
arany-tollas, arany-boglyas
Madarak.

10. A fehér sas (G. Cooke: A megvilágosodottak)

a) Előszó

Grace Cooke, a legendás angliai médium, már gyermekkorában igen fejlett „tisztánlátással” rendelkezett. Felelősségteljes küldetést hordozott magában, a **White Eagle Lodge (Fehér Sas Páholy)** fizikai síkon való létrehozásának ... feladatát.

G.C. több mint négy inkarnáció alatt készült fel erre a munkára. (...) A White Eagle Lodge ... egy lelki fejlődést szolgáló ezoterikus Rend, amely a Fehér Mágia gyógyító, vigasztaló és emberi lelkeket támogató erejével dolgozik. (...) A Páholyban folyó munka alapját a „healing”, vagy lelki gyógyítás képezi. A „healer” – vagy lelki gyógyító – hosszú évek kitartó munkájával tanulja meg, hogyan használható a lélek ereje embertársainak önzetlen megsegítésére. A beteget nem tünetileg kezeli, hanem megkeresi a lélek mélyén rejlő okot, mely a fizikai vagy pszichikai tüneteket kiváltotta.

A Páholy alapítója, a *Fehér Testvériség* tolmácsa és üzenethordozója, **White Eagle**, 1936-ban fektette le a Rend alapjait. (...) Maga a White Eagle név szimbolikus jelentéssel bír. A **Fehér Sas** a minden szennytől megtisztult, Istenhez és az istenihez vonzódó, emelkedett emberi lélek jelképes megjelenítése.

A **Fehér Sas** egyben Jézus kedves tanítványának, Jánosnak a szimbóluma is.

b) Kicsoda White Eagle?

„Ki ez a White Eagle”? – kérdezik néha az emberek. (...) Tett néhány célzást, ... melyek ... arra engednek következtetni, hogy *White Eagle*, az irokézek Hat Nemzetségének egykori vezetője nem más, mint *Hiawatha*, e szövetség mítikus alapítója.

A White Eagle név, amit most visel, lelki tanítót jelent, feladata pedig az, hogy megértesse az emberekkel a testvériség valódi jelentését. (...)

Egyeseknek nem tetszik a gondolat, hogy színesbőrűek küldetésévé válik irányítani és segíteni a fehéreket. (...) De a „vadak” közül sokan egy régi faj fennmaradt tagjai. Eredetileg olyan titkok birtokában voltak, melyeket csak a lelkiekben és szellemiekben magasan fejlett egyénnel osztottak meg. (...) Őseik ... magasan fejlett egyének voltak, és olyan erőkkel rendelkeztek, melyek lehetővé tették számukra, hogy messzebb lássanak, mint a modern materialista ember. Rendszeresen használták pszichikai képességeiket, a természeti és okkult törvényekről pedig mély tudással rendelkeztek. (...)

Szeretnék idézni **White Eagle** az indiánokról és más ősi fajokról szóló **tanításaiból**:

(...) Az indián jószívű nép volt, finom, nemes faj. Szívükben közelebb álltak a Nagy Szellemhez, mint nagyon sok a művelt, kulturált fehér emberek közül. (...) Becsületesekek voltak, adott szavuk szent volt. Ha más népek ettől eltérő bánásmódban részesítették őket, valósággal sokkot kaptak. (...) Erkölcsiségük magasabban állt, mint a fehér emberé, ... mégis az a hit terjedt el, hogy kegyetlenek és vadak voltak. Igen, de csak miután a fehér ember rosszul bánt velük, miután saját kegyetlenségének példájával kegyetlenné tette őket. (...)

A vörös ember sokat mesélhetne a természet erőiről és ha a fehér ember mindezt megértené, lelki és anyagi sikereket érne el. Tisztaság, egyszerűség, nemesség, gyöngédség és hithűség volt az indián imájában, melyet a Nagy Szellemhez, az Univerzális Létezőhöz intézett. (...) Az indián hálával tekintett az égre, és felismerte az erőt. Elismerte a csillagok, a bolygók, a nap és a hold erejét, tudva azt, milyen hatással vannak ezek az erők az ő és a föld életére általában. (...) A mi népünk le tudta hívni az esőt ..., megfelelő időben vetettek, és ... egy bizonyos – a szem számára láthatatlan – fehér fényt tudnak gyűjteni, és ezzel táplálják a termést.

Az év adott szakában megtartották szertartásaikat (...). Minden ilyen szertartás erőt fejleszt (...). Megértették, hogy barátságosan kell viselkedniük más lényekkel (...). A földdel is szeretettel bántak, hiszen a föld ... az élet méhe, a Nagy Anya, ... melynek termése nélkül a „vörös embernek” el kell pusztulnia.

A „vörös ember” sokat tudott az orvosságokról is. (...) Minden ismert betegség ellen a természet saját gyógyszereit használták. (...) A betegség ... tudatlanság és hibás életmód eredménye. Az ember megszegi Isten összes törvényét, nemcsak amikor étkezik, de akkor is, amikor az őt körülvevő életet kezeli. Ahogyan a földet, a levegőt, a vizet használja – minden meg van mérgezve. Az ember gondolatai meg vannak mérgezve!

Mi azért térünk vissza hozzátok a lélek világából, hogy egy kis tudást hozzunk. (...) Megtanulhatjátok az égen lévő megszámlálhatatlan csillagtól, hogy egy egységes egész, egy végtelen, örök élet részei vagytok, mely megy a maga útján; és a helyes hozzáállás és helyes viselkedés által saját életetek folyamatosan közeledik az aranyló Valósághoz.

c) A Szfinx és a „mennyországok”

A Szfinx ... részben négylábú állat, részben madár és részben ember. Az emberi lélek erejét szimbolizálja, mely ... felülemelkedhet az anyagon egy olyan tudatállapotba, mely minden tudást és bölcsességet felölel. (...) Itt van a válasz az univerzum rejtélyére. Az emberi lét értelmének itt van a megoldása. Az emberi lét négy alkotóeleme a föld, a levegő, a tűz és a víz. Az ember feladata: ezt a négy elemet megfegyverezni és ellenőrizni. Amikor megszerezte az önismeretet és önuralmat, ... az alacsonyabb rendű én-nek nincs értéke számára.

A szfinx az atlantiszi, maja, egyiptomi és más ősi népek közös szimbóluma volt. A **szárnyas állat**, a **szárnyas ember** vagy a **szárnyas nap** szimbóluma a világ különböző részein lévő templomokban még mindig fellelhető.

A Bretagne-beli Carnacban a körben elhelyezkedő monolitok egy hatalmas madár vagy szárnyas állat formájára emlékeztetnek.

Mindezen szimbólumok közös üzenete az ember számára az, hogy még fizikai léte alatt felülemelkedhet az anyagi világon. (...) Ezt a tudást közvetítették a misztérium-iskolák minden korban, de ez a tudás csak tiszta étellel szerezhető meg. Ez teszi képessé az embert magasabb világokba való feljutásra, de a lélek ilyen utazásai csak kemény munka és állandó gyakorlás mellett érhetőek el. Feladataink, leckéink egy részével a hétköznapi életben találkozunk, más részük ... a lelki fegyver gyakorlása közben jelentkezik. De amikor a tudat megszabadult, ... átéli az élet örömeit a magasabb világokban és tapasztalatainak emlékeit ismét lehozhatja a földre. Minden korban voltak költők, filozófusok, bölcsek és szentek, akik beutazták a fény birodalmát és feljegyezték az ott található örök igazságokat. (...)

(...) Miután hosszabb időn keresztül gyakoroltam a meditációt, White Eagle magával vitt otthonába. Úgy tűnt, mintha mind magasabban és magasabban lebegnék, mint egy *madár*. Együtt szálltunk ködön és párák keresztül – úgy éreztem – roppant magasságok felé. Aztán oszlani kezdett a köd, és mi egy nagy tó partján találtuk magunkat, közvetlenül napfelkelte után. Kristálytisza volt a levegő és a nap szelíden megérintette a talajt. (...)

Ahogy ott ültünk ... és néztük a csendes tavat, ... úgy éreztem, semmi mást nem akarok, csak itt maradni e gyönyörű helyen.

Ez a mennyország? – kérdeztem. – Ez a mennyország számodra pont most – válaszolta White Eagle. – De ... sok mennyországot fogsz még felfedezni. Valójában minden hely az, ahol tökéletes harmóniát találsz és tudatában vagy annak, hogy egy vagy a világmindenséggel.

A mennyország a tudatos boldogság állapota, mely a lélekben – különböző fokon – mindenütt jelen van, ahol tudatosságod szintjéhez mérten boldog vagy.

(...) Azt mondják, az ember elvesztette ezt az állapotot és számtalan korszakot kell átélnie, miközben próbálja újra megtalálni. (...) A felemelkedett és bölcs mesterek (...) védik és irányítják a Földet. Minden hevességen és szenvedélyen túl, a fejlődő emberi életnek minden szépsége, öröme és bánata mögött ott van a szavakkal ki nem fejezhető Atya-Anyja. Ugyanakkor e csendes hegycsúcsok között ... kisebb istenek élnek. Ők az Isten törvényének képviselői, segítségükkel az istentudat nélküli ember az istentudat szintjére emelkedhet. Ezek a lények soha nem avatkoznak bele az ember cselekedeteibe, nem akadályozzák meg tévedéseit, mert az ember ezek által ... ismeri meg önmagát. Az istenek látják az emberiség szenvedésében az egyéni és kollektív lélek fejlődését, látják egész fajok születését és halálát, nemzetek felemelkedését és bukását, ciklusok visszatérését. Látják, amint miriádnyi lélek a földre jön, törekszenek a tökéletesség ... elérésére és később, amikor az inkarnáció célja beteljesedett, látják ... folytatódó útjukat a szabadság felé. (...) Most már megértitek, ... miért mondják lelki vezetőitek olyan gyakran, hogy „minden jó”.

11. A sas mint titáni büntetés: Prométheusz

(Kerényi Károly: Görög mitológia)

A Prométheus, az „előre tudó”, „előre gondoskodó”, és Epimétheus, a „csupán utólag okuló”, „meggondolatlan” név bizonyos összefüggésekre utal: olyan lények létezését feltételezi, akiknek gondoskodásra van szükségük, és meggondolatlanságok fenyegetik őket: az emberek létezését, s egyúttal elválaszthatatlan kapcsolatot a Meggondolatlan és a Gondoskodó közt. (...) Az első nőt (Pandora – a szerk. megj.) Epimétheus fogadta be, s ezzel ismét gyengébb lett, ahogyan előbb a tűz elrejtésétől, az emberi nem. Hogy honnan vette elő Prométheus az elrejtett tüzet, arról többféle elbeszélés is volt, de azok elvesztek. (...) De ...legalább annyi fennmaradt a tűzlopásról ... hogy ...

a Naphoz hatolt el, és a napkorongon gyűjtötte meg fáklyáját. (...)

Prométheusnak ugyanazt a büntetést kellett kiállnia, mint Tityosnak, s ráadásul úgy szenvedte el, hogy a Kaukasos csúcsán odaláncolva csüngött, Héphaistos szegezte oda. (...) Egy régi vázákép így ábrázolja Prométheust: „egy oszloppal átdöfötten”, amint *egy sas marcangolja*. Zeusz küldte – így mesélték – a madarat, mely Prométheus halhatatlan máját falta. Amit **a sas** napközben elfogyasztott, az éjszaka utánanőtt. (...) Leláncoltatása eredetileg örökre szólt ... de mindaz, amit Prométheus az emberek miatt elszenvedett, ... nem volt igazságos szenvedés ... (...) De így is föl kellett valakit ajánlania kínjai örökösül, egy halhatatlant, aki vállalja helyette a szenvedést, s leszáll az Alvilágba. Ez a halhatatlan Kheirón volt, a bölcs kentaur, akit Héraklés véletlenségből mérgezett nyilával gyógyíthatatlanul megsebzett. A gyógyítás mesterségének feltalálója magára vállalta a jótévő titán szenvedését és halálát.

12. A Sas és emanációi (C. Castañeda: Belülről izzó tűz)

Részletek a tolték naguál tanításból

(...) A világ olyan, amilyennek látszik, és ... nem olyan, amilyennek látszik. (...) Egyrészt valóságos, másrészt nem valóságos. **A világ**, ami körülvesz minket, ... valójában csak **a Sas emanációi** ... – szüntelen mozgásban lévő, mégis örök és változatlan fluidumok.

A régi látók – elmondhatatlan veszélyeket vállalva – valóban meglátták azt a leírhatatlan erőt, ami minden érzékeny lény forrása. Ezt az erőt nevezték Sasnak, mert az alatt a néhány pillanat alatt, amelyet képesek voltak elviselni, *egy végtelenül nagy, fekete-fehér, sashoz hasonló valamit láttak.*

Látták, hogy a ... Sas teremti az érző lényeket, hogy éljenek, és az étellel tegyék gazdagabbá a tudatot, amelyet a Sas ad nekik. Azt is látták, hogy *a Sas falja fel ezt a felnövelt és gazdagabbá tett „tudomást”*, miután a halál pillanatában az érző lényeket arra készíti, hogy megváljanak a tudatuktól. (...)

A Sas emanációinak együttese egy megváltoztathatatlan önmagában való, amely mindent felölel, ami csak létezik – a megismerhetőt és a megismerhetetlent egyaránt. (...) A döntő pillanatban, amikor egyszerűen annak kellene történnie, hogy az emanációk tudomást vesznek egymásról, az ember tudomása kényszerít érez arra, hogy értelmezzen. Ennek eredménye a Sas és a Sas emanációinak a képe.

De nem létezik semmiféle Sas és semmiféle emanáció. Ami ott van kint, azt élő teremtés nem képes megragadni. (...) Arról van szó, hogy valami, ami megismerhetetlen, homályosan emlékeztet valamire, ami ismert... Emiatt aztán minden bizonnyal számtalan kísérlet történt arra, hogy a sasokat olyan tulajdonságokkal ruházzák fel, amilyenekkel nem is rendelkeznek. (...) (Pedig) a látásnál is fontosabb, hogy a látó mit kezd azzal, amit lát. (...) (Mi például) itt vagyunk elakadva annál a látomásnál, hogy egy Sas uralkodik felettünk, aki a halál pillanatában felfal bennünket. (...) Pontosabb lenne, ha azt mondanánk, van egy erő, amely vonzza a tudatunkat, ahogy a mágnes a vasreszeléket. A halál pillanatában ennek a mérhetetlen erőnek a vonzásában lényünk egésze darabokra hullik szét. (...) Minden a Sas emanációiból van, ... (de) az emberi tudomásulvétel számára az emanációknak csak egy kis hányada elérhető, és mindennapi életünk során még ez ... is indurka-pindurkára zsugorodik. *A Sas emanációinak ez a ... töredéke az ismert világ.* (...)

A Sas leírása a régi látóktól ered. Az új látók látták a Sas emanációit, de soha nem foglalkoztak a Sas leírásával. Úgy érezték, túlságosan sok energia kell ahhoz, hogy látni tudják a Sast, s a régi látók már amúgyis drágán megfizettek azért, hogy rápislangáltak a megismerhetetlenre. (...)

A gyakorlatiassággal mélyen átítatott új látók *képesek ... látni az emanációk áramlását, és azt, hogy az ember a többi élőlényvel együtt miként alkotja meg az érzékelhető világot ezekből az emanációkból. (...) A látók az embert fénylénynek látják. Fénytestünk a Sas emanációinak abból a hányadából áll, amely egy **tojáshoz hasonló fényszövedékbe van bezárva. Ez a meghatározott hányad, ez a maroknyi emanáció az, ami emberré tesz minket.***

Az érzékelés nem más, mint a fényszövedéken belül található emanációk társítása a kívül lévő emanációkkal. (...) Az emanációk rostos fényszálakra emlékeztetnek. A normális tudat számára az a felfoghatatlan bennük, hogy... a szálaknak tudomásuk van önmagukról, élnek és lüktetnek, annyian vannak, hogy a számok értelmüket veszítik, és minden egyes szál önmagában egy örökkévalóság. (...)

A belső és külső emanációk ... fényszálak. Az érzékeny lények ezekből a szálakból szőtt parányi kis buborékok; a végtelen emanációkhoz kapcsolódó mikroszkopikus fénypontok.

Az élőlények fényessége a Sas emanációinak abból a részéből ered, amely történetesen az illető élőlény fényszövedékén belül került. Amikor egy látó ember azt látja, hogy észlelés történik, azt érzékeli, hogy a Sas emanációinak fényessége felizzítja az illető teremtmény fényszövedékén belül elhelyezkedő emanációk fényességét. (...) Objektív világ nem létezik, csak olyan energiamezőkből álló világegyetem, amelyet a látók a Sas emanációinak neveznek. Az emberi lények a Sas emanációiból állnak, és lényegében fénylő energiabuborékok; valamennyien egy gubóba, fényszövedékbe vagyunk burkolva, amely ezeknek az emanációknak csak kis hányadát foglalja magában. (...) *Az észlelés azért következik be, mert mindannyiunkban van egy szerv, amelyet gyűjtőpontnak hívnak; ez a gyűjtőpont választja ki az egymáshoz igazítandó belső és külső emanációkat.*

Az a konkrét elrendezettség, amelyet világként észlelünk, attól jön létre, hogy gyűjtőpontunk egy meghatározott ponton helyezkedik el a fényszövedékünkön.

(...) Az új látók felismerték (ezt)... és elhatározták, hogy a gyűjtőpont elmozdításával fognak foglalkozni, ... hogy eloldódjanak ... az öntükrözés varázsa alól, amely *a gyűjtőpontot szilárdan rögzíti.* (...) A látó ember számára az ész nem egyéb, mint az ember számvetésének öntükrözése. Ha sikerül megszabadulni ettől az öntükrözéstől anélkül, hogy kicsúszna a lábunk alól a talaj, végtelenül erősebb életet élünk, mint ha megőriztük volna az énképünket. (...) A látók látják, hogy a csecsemők gyűjtőpontja kezdetben nincs rögzülve. (...) A gyermekek ettől ... tudnak összpontosítani olyan emanációkra, amelyeket később felnőttként teljes mértékben mellőznek. Ahogy a gyermekek nőni kezdenek, a ... nem csekély hatalommal bíró idősebb emberek erőnek erejével eléri, hogy az egyre bonyolultabb belső párbeszéd segítségével állandósuljon a gyűjtőpont helye. *A belső párbeszéd olyan folyamat, amely ... megerősíti a gyűjtőpont helyét.* (...)

A szabad emanációk ereje folytán gyűjtőpontunk kiválaszt bizonyos emanációkat, amelyeket aztán halmazzá rendez, hogy észlelhetők és beigazíthatók legyenek. Ez a Sas parancsolata. Az általunk észlelt dolgoknak tulajdonított *jelentés* azonban a saját parancsunkra keletkezik – ez a mi ... adományunk. (...)

Az álmok oka a gyűjtőpont eltolódása a bal oldalba. (...)

Ha tudatosan vagy féltudatosan manipulálni próbáljuk az álmokat, a gyűjtőpont nyomban visszatér a szokványos helyzetébe. (...) A tántoríthatatlan szándék belső csendre vezet, a belső csend pedig ahhoz az erőhöz, amelyre szükség van ahhoz, hogy a gyűjtőpont az álmokban a megfelelő helyzetbe tolódjék. (...)

Azok a látók, akik ... nézték a Sas emanációit, meghaltak, akik viszont „álmodó testükkel” bámulták őket, belülről izzó tűzre gyúltak. (...) (Amikor) a tudomás parazsa belülről izzó tűzzé válik, nem csupán egyetlen sávot izzít fel, hanem a Sasnak... valamennyi emanációját egyidejűleg. (...) Micsoda látvány, amikor a látók tudatosan érik el a teljes tudomás állapotát! Ez az a pillanat, amikor égnek belülről. Elemészi őket a belülről izzó tűz. (...)

A teljes tudomás akkor jön el, amikor az önteltségnek írmagja sem marad.

A teljes tudomás állapotában összeolvastják magukat a szabad emanációkkal, s elvitorláznak az örökkévalóságba. (...)

A világ nem káprázat. A ... káprázatot a gyűjtőpont bármely ponton való rögzülése idézi elő. Amikor a látó emberek eltolják a gyűjtőpontjukat, nem illúzióval találják szembe magukat, hanem egy másik világgal; ez ... éppoly valóságos, mint az, amelyet most látunk, mégis, gyűjtőpontjuk új helyzete, amely ezt az új világot teremti, éppen annyira délibáb, mint a régi rögzültség.

(...) Holnap az a világ, amelynek ma szemtanúja vagy, nem fog létezni. Csak akkor létezik, ha a gyűjtőpontod arra a konkrét helyre mozdul el, ahol most vagy. (...)

Mi, emberi lények, lényegében gyűjtőpont vagyunk, amely meghatározott helyen van rögzítve. Ellenségünk s egyben barátunk a belső beszélgetés, a számvetés. (...) A számvetéstől megváltva a gyűjtőpont szabaddá válik. (...) A régi látó emberek számára a belső párbeszédnek a varázslásról és öntükrözésük felnagyításáról kellett szólnia. Az új látók számára a harcosok belső beszélgetése nem párbeszédet jelent, hanem a szántsándék józan parancsok által való szenvtelen irányítását. (...)

Az új látóknak azt jelenti ez a tudomány, hogy nem hajlandók eledellé válni: elszöknek a Sas elől, mégpedig úgy, hogy a gyűjtőpontjukat egy meghatározott álmodó helyzetbe viszik, amelyet teljes szabadságnak neveznek. (...)

Helyes..., ha azt mondjuk, hogy a teljes szabadság a teljes tudomást jelenti. (...) **A SZABADSÁG A SAS AJÁNDÉKA AZ EMBERNEK.**

(De) elegendő energiára van szükségünk ahhoz, hogy egy ilyen fejedelmi ajándékot el tudjunk fogadni.

13. Világszülő fény-sasok (Ékes Ákos: Kulcsolt kígyók)

„Légy tág, mint a tér, amelynek négy sarokpontja határtalan,
és nem jelent korlátokat a világban.” (Csuang - Ce)

TÁGULÓ VILÁGEGYETEM

A hold keringő sasa fenn lebegve
éles ékkő-szemét földre szegezve
köldökbe köti magát: közepébe
a **szárnyai** szelte gömbölyű térbe.
Mintha abba tojta volna tojását,
melyet betakar, kiterjesztve szárnyát,
s érlel, keleszt a hold; vonzza, köti
a föld, köpüli, ahogy röptüli
körül és hajtja vérét. Az kiszívja
őt és sodorja, merre viszi útja
a nap körül, mert azt kerengi körbe, –
mintha holdat s földet látnál tükörbe.
A nap is ezt teszi, a közepét
kívül kergeti, akár a kerék,
s hajtja. S így tovább. A tér egyre tágul,
nem jut ki mégsem tojás a tojásbul:
szárny: *ha kirepül is*, tojást kerül
körül. Héjon kívül, héjon belül.

ÓSZÖVETSÉG, HŐSKOR

S hogy a szivárvány lába földet ért,
az ég a földbe forrt, a testbe vért
hajtott a lélek, kettős lénye hold
és nap **kétfejű ikersasa** volt.
Város épül ég képére, a föld
Enkiduban halandó tükröt ölt;
Lenyugvásáig hajtva a kelőt
Hunor s Magor, a szarvast kergetők,
napra nyílt szem s föld jogara, amit kell
tették, az égbe nyílként fűrt szemükkel
a forgásokat testükben követték,
ami fenn, lenn is, ha hajnalt, ha estét.

*„Aki a maga ura, olyan, mint a Sarkcsillag:
nem mozdul, és az egész ég körülötte kering.”
(Kung Ce)*

Minden forog, kering, kerek, pályák
szelik az űrt, kergeti *árny a szárnyát*,
föld a napot, amit körülkereng... (...)
Semmi sem áll! szárnyatlan lebegésben
tekergőznek az égi vásznanak
karcsú *fényszálak*, miket játszva fon
a látszat s forgat az Álló körül.
A csillagháló sátorra feszül
egy láthatatlan *sasfára* akasztva,
a tetejét közepén kilyukasztva. (...)
Ki áll az ég keringte közepén ...
a Sarkcsillagot viseli fején.

Lent huszonhatezerszer járja körbe,
míg odafent egyszer zárja a kört be
a sugár az örök Köldök körül ...
fogyasztva s töltve időt és teret.

Az örök Egy a Káprázat megett.

*„Szó, szó, szó...”
(Shakespeare)*

*„Hol találok olyan embert, aki elfelejtette a
szavakat? Vele szeretnék beszélgetni.”
(Csuang-ce)*

A KÍGYÓ csillagképben

van egy nagy köd, amely az új csillagok keletkezésének helye a csillagászok szerint. Ezek a „protocsillagok” mint fiókák ülnek a „ködfészekben”. A köd neve –

SAS-KÖD

